Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):
Titel | Title: Skuespil til Brug for den danske Skueplads : [Den Gyldendalske Samling].
Bindbetegnelse | Volume Statement: Vol. 2
Udgivet år og sted | Publication time and place: Kiøbenhavn : Gyldendal, 1775-89
Fysiske størrelse | Physical extent: 12 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021442799

55, - 3.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Skuespil

til Brug

for

den danske Skueplads.

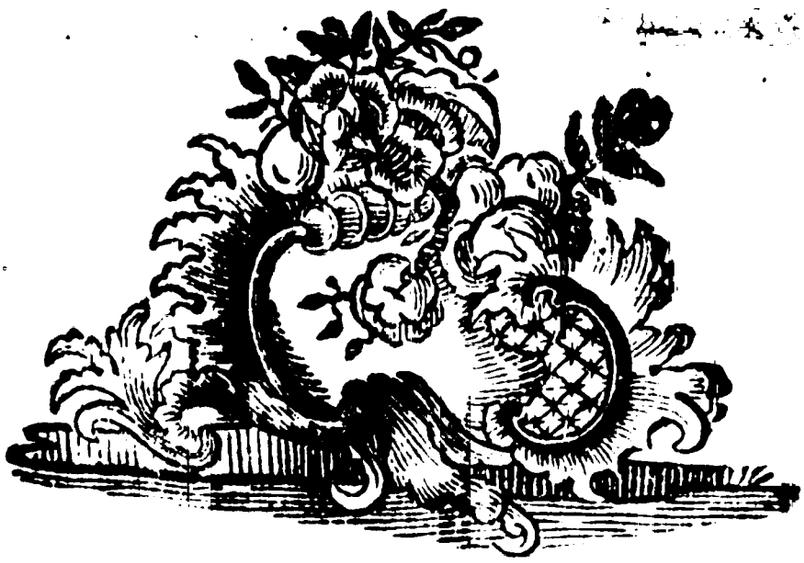

Andet Bind.

Kiobenhavn, 1776.

Tryk paa Boghandler Gyldendals Forlag.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Fortegnelse

paa

de Skuespil, som findes i dette Bind.

Beverlei, en borgerlig Tragoegie i fem Acter, af Saurin.

Den ryggesløse eller forlorne Søn, Comoedie i fem Acter, af Voltaire.

Den gifte Philosoph, eller Ægtemanden, som blues ved at være det, Comoedie i fem Acter, af Destouches.

Dobleren, Comoedie i fem Acter, af Regnard.

Den taknemmelige Søn, Comoedie i een Act, af Hr. Engel.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Beverlei,

en borgerlig Tragoedie

i

fem Acter,

af

Monsr. Saurin,

paa dansk af

Reerslew.

Personerne:

Mad. Beverlei.
Beverlei.
Henriette, Beverleis Søster
Tomi, et 10 Aars Barn.
Leuson, Henriettes Kjereste.
Stukeli, Beverleis falske Ven.
Jarvis, en gammel Betient.
En Ubekiendt.
En Rettens Betient med sit Følge.

(Scenen er i London).

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Første Act.

(Theatret forestiller en ilde meubleret Sahl, hvori Væggene ere blotte, dog sees hist og her nogle Levninger af Forgyldning).

I. Scene.

Mad. Beverlei, Henriette.

(De sidde begge og arbeide, den ene ved en Syeramme, den anden paa et Tapetserie).

Mad. Beverlei.

(vender Hovedet imod det nederste af Theatret)

Min kiere Henriette! han kommer ikke! Hvilken Marter er ikke denne grumme Uvished!

Henriette.

Dette Onde, min kiere Søster, er nu blevet til en Sædvane hos os. For at tale reent ud med jer, saa forsøges det med et andet Onde, som man maae mere grues for, Armod — —

Mad. Beverlei.

O! hvad det angaaer, da Himlen give, det var det eeneste. Ja, min Søster! jeg fornemmer allerede, at jeg kan skikke mig deri. Denne Sahl, som jeg har før seet saa prægtig udstafferet, dens Boeskab, Skilderier, Speile, forgyldte Lister og Karme, giorde alt dette mere til mit Livs Lyksalighed? Det er noget, som Overdaadighed, men ikke Naturen trænger til. Mine Øine hævde vant sig til denne Pragt og Herlighed, og nu, de betragte disse afpille-

de Vægge, vænne de sig ligeledes dertil. Et eeneste Syn kan ikkun fortrylle dem: Her mangler intet, naar jeg seer den her, som jeg elsker.

Henriette.

I bringer mig ret i Harnisk — At falde fra Riadom og Velstand til yderste Armod, det betyder, efter jeres Begreb, slet intet? O! jeg vil ikke beflitte mig paa andet, end at have Afskye for min Broder, jeg skal, inden faie Tid, hade ham, og han skal nok selv tvinge jer til at hade sig.

Mad. Beverlei.

Min Mand! beklage ham — det kunde jeg; — Men hade ham!

Henriette.

Ulykkalige Spillelyst! hvor ofte har I ikke efter Solens Opgang seet ham komme hiem og i jeres Arme forbande den Orm, som endnu nagede hans Hierte? Jeres Øine vare udmattede af Nattevaagen, men hans Hiemkomst lindrede i det mindste jeres Sorg og Længsel. Nu er det ganske anderledes. Det er alt hoit oppe paa Dagen, og Beverlei forsøger mere og mere jeres Siels Uroelighed; endnu er han ikke kommen hiem.

Mad. Beverlei.

Det er for første Gang.

Henriette.

I undskylder ham altid, min Søster, I bliver aldrig vred paa ham, I er alt for god, og min Broder misbruger jeres Godhed.

Mad. Beverlei.

Han har ikkun en eeneste Feil.

Hen-

Henriette.

Som indbefatter alle de andre. Den Spille-Orm bliver hans Undergang, den fordriver al Dyd og Følelse af hans Hierte. Der var en Tid, da han elskede sin Søster og tilbad sin Kone.

Mad. Beverlei.

Og denne Tid vedvarer endnu.

Henriette.

Han har tabt sine smukke Lineamenter saavelsom hans takkelige Levemaade. Hvor er den Anseelse, hvorved han vandt alles Hierter, denne Belevenhed, denne ædle Opførsel, og tusende andre fortryllende Egenskaber? Hans Ungdoms Yndighed er falmet ved Nattevaagen og Ærgrelse.

Mad. Beverlei.

Jeg er endnu ikke bleven denne Forandring vaer.

Henriette.

Hans Søn! — I sukker og seer til Himmelen: — Hvad vil der blive af ham? Ulykkelige Barn!

Mad. Beverlei.

Mangel gior Menneskет vindskibeligt, han vil blive nød til at anvende sit Pund, og der vil blive desmere Got af ham. Ulykker og Exempler skal være hans Ungdoms Læremester, han vil betimelig komme til at studere paa den nyttige Lectie, at være fornuftig. Hans Moder skal lære ham at være taalmodig og uforsagt. Troe mig, min kiere Søster, Lykken, som man ofte allene griber efter Skyggen af, er ikke andet end et glad Hierte og et fornøiet Sind. Beverlei har mistet det; i hans mørke Aasyn afbildes det forfærdelige Nag, som fortærer ham — At giøre den ulyk-

salig, som han elsker, er den grusomme Tanke, som han sønderslides af. Ah! gid han kunde tilgive sig selv!

Henriette.

O! naar jeg tænker paa, hvad for en ansеelig Arv der er ødelagt formedelst hans Spillesyge, da kan jeg neppe styre min Vrede og Forbittrelse. Den ringe Lod, som tilfaldt mig, har han endnu under Hænder. — Jeg frygter — —

Mad. Beverlei.

I fornærmer ham.

Henriette.

En Spiller skaaner ikke det allerhelligste. Jeg vil, at han endog, fra i Dag af, skal udlevere mig, hvad der saa uforsigtigen er betroet ham under Hænderne. Den bevægende Aarsag, som ligger mig paa Hiertet, er alt for billig.

Mad. Beverlei.

Hvad for en bevægende Aarsag?

Henriette.

En Søsters Underholdning, som jeg elsker.

Mad. Beverlei.

Nei — — De Midler behøver I selv. Ægtefaaddet skal forene jer med Leuson, denne Elsker er værdig dertil, og jeg veed ikke, hvorfor hans Lykke stedse forhales.

Henriette.

Kan jeg tænke derpaa, naar min Søster sukker under Gienvordigheds Byrde?

Mad. Beverlei.

I er alt for bekymret over min Tilstand; jeg har Diamanter og andre Kostbarheder; dem behøver jeg ikke til

til Sindets Fornøielse, og bliver jeg nød til at skille mig ved dem — —

Henriette.
(raabende heftig)

Ah, min Søster!

Mad. Beverlei.

Vær kun roelig. Min kiere Henriette tager sig det alt for nær. Alting kan endnu komme i Stand igien. Vi har en Capital i Cadix, som hør blive os udbetalt; vi faaer den ufortsvet, vi have Efterretning derom.

Henriette.

Det er en Spille-Capital, som, troe mig, ikke vil vare længe.

Mad. Beverlei.

Han staaer til Forbedring.

Henriette.

Min Søster! En Spiller skulde staae til Forbedring! — —

Mad. Beverlei.

Ah! dersom Himmelen giorde dette Mirakel, vilde endog min Skiebne forskaffe mig Misundere. Da jeg svevede i lutter Pragt og Herlighed, og det, som overgaaer alting: Da jeg havde min Mands Hierte i min Haand, var deres Søster blant de rige Koner den allerlykkeligste. Kunde mine Ønsker og Bønner udvirke saa meget, at han kom til sig selv igien, naar jeg endog da blev nød til at leve af mine Hænders Arbeide med en Mand, som jeg tilbeder, var jeg af de fattige Koner den allerlykkaligste.

Henriette.

Nu vel, min Søster, lad os ikke tale mere derom. Men for Resten kan jeg lade jer vide, at Leuson bad mig ind-

indstændig sige jer, at han har stor Mistanke til Stukeli. Ofte kan man læse i eens Øine, hvad der boer i ham. Og Stukelis udvortes Aasyn spaaer ikke meget Got.

Mad. Beverlei.

Min Mands Ven kan ikke være andet end et redeligt Menneske.

Henriette.

O! han roser sig uophørligen af at være det. Leuson er ikke saa lettroende, han holder ham for en Skielm.

Mad. Beverlei.
(med en Slags Ureelighed)

Hører jeg ikke nogen komme?

Henriette.

Nei.

Mad. Beverlei.

Hvad maae jeg ikke lide! (seer paa sit Uhr) Halvgaaen Ni — —

Henriette.
(afsides)

Jeg ynkes over hende.

Mad. Beverlei.

O! denne Gang — —

Henriette.

Det er Jarvis, den ældgamle Jarvis, som vi for hans lange Tieneſtes Skyld har saa ubarmhiertig opsagt, og for 6 Maaneder siden afskediget.

2. Scene.

Mad. Beverlei, Henriette, Jarvis.

Mad. Beverlei.

Hans Nærværelse er mig en Bebreidelse. Jarvis! jeg havde bedet jer at skaane mig for en Hierteſorg, og ikke at nærme jer til mig, jeg bliver alt for nedslagen derover.

Jarvis.

Forlad mig, Madame, det maae jeg da have glemt. (seer sig om i Værelset). O Himmel! hvad Tilstand finder jeg jeres Huus i? Har I forbudet mig at lade de Taarer rinde, som Husets nærværende Tilstand afpresſer mig? Jeg ønskede at kunde dølge dem. — — Forlad mig, paa den Alder, jeg har, bliver man snart glemsom, og falder lettelig i Graad.

Mad. Beverlei.

Jeg kan ikke anhøre ham uden Sinds Uroelighed. Sid ned, Jarvis.

Jarvis.

Det er alt for stor Godhed. Er det sandt, der siges, at min stakkels Herre har tilsat alle sine Midler? Her har jeg kiendt ham fra hans første Fødsels Time. Ah! den ærlige Mand, som han havde til Fader. Himlen være ham naadig. — Men, Madame, efter 40 Aars Forløb havde han ikke jaget den stakkels Jarvis fra sig. Jeg tiente ham til hans Døds Stund. Nu, jeg gaaer krum af Alderdom, haabede jeg at tilbringe de Aar hos Sønnen, som jeg endnu kunde have at leve i; men det har han ikke villet forunde mig. Mueligen har min Alderdom været ham modbydelig, undertiden har jeg og været alt for aabenhiertet til at sige min Mening.

Mad. Beverlei.

Nei, har han skilt sig ved jer, da maae I tilskrive hans slette Skiebne det.

Jarvis.

Men er han kommen saa ganske og aldeles paa Knæerne? O! det gior mig ont i mit inderste Hierte, som jeg for sagde jer, her har jeg kiendt ham fra Vuggen af. Hans Fader har bygget dette Huus. Ah! min stakkels Herre, jeg har hundrede Gange baaret ham paa mine Arme, da han var en liden Dreng. — Han var saa god imod de Fattige: Hvoraf kommer det, sagde han til mig, at der er elendige fattige Folk til? — Dersom jeg engang bliver Konge, da vil jeg, at i mit Rige alting skal gaae over Bredderne, jeg skal berige hele Verden, og jeg vil giøre Begyndelsen med dig. — Saaledes talte han i sin Barndom: jeg erindrer mig det saa vel, som om det var sagt mig i Gaar — Og see! nu er han selv i Nød og Trang,

Mad. Beverlei.

Jeg svømmer i Graad. (til Henriette) Tael med ham!

Henriette.

Lad mig først aftørre mine.

Jarvis.

Skulde han nægte mig i denne hans ulykkalige Tilstand, at deele Lykke og Ulykke med ham? Dette Afslag vilde igiennembore mit Hierte, og giøre Ende paa mit usle Liv.

Mad. Beverlei.

(som den, der hører nogen komme)

Nu troer jeg I faaer ham at see.

Hen-

Henriette.

Nei, det er ikke ham endnu.

3. Scene.

Mad. Beverlei, Henriette, Stukeli, Jarvis.

(Damerne reise sig op).

Mad. Beverlei.

Har I seet min Mand i Dag?. Hr.

Stukeli.

Nei.

Henriette.

Og i Nat? — —

Stukeli.

Madame! jeg forlod ham i Gaar Aftes. Hvorledes? Er min Ven bleven ude fra sin Kone den ganske Nat?

Henriette.

Kan I kalde ham jeres Ven, naar I styrker ham i hans Spillelyst, naar I fører ham an til Laster?

Stukeli.

I gior mig störste Uret. Har jeg ikke anvendt alle Forestillinger? har jeg ikke raadet ham til det beste? See! det var alle de Vaaben jeg, som hans Ven, kunde angribe ham med. Jeg har endog været græbefærdig over ham; Men da han stoppede sine Øren til for alle mine Forestillinger, har jeg da ikke, i Haab at han skulde oprette sit Tab, drevet Venskabet saa vidt, at jeg har ladet min Pung staae aaben for ham? Jeg har endog taget Deel i hans Vanlykke, og tabt det halve med ham.

Henriette.

Min Herre! det har kuns været en forstilt Medlidenhed.

Stukeli.

Man forlader ikke sin Ven, naar det kniber.

Henriette.

At maale Dybet af det Sælg, i hvilket hans Spillelyst styrter ham! — — I formoder jer vel ikke stor Tak af ham? — —

Stukeli.

Lykken bliver dog vel engang kied af at forfølge os — Jeg haabede — —

Mad. Beverlei.

Det er alt nok; — Men vær saa god og svar mig: Hvor forlod De min Mand i Gaar?

Stukeli.

Hos Wilson; han var i Selskab med Folk, som man hverken har Fordeel eller Ære af at være bekiendt med. Men han har ikke villet følge mine Raad.

Mad. Beverlei.

Mon han er der endnu?

Stukeli.

Jarvis kiender Huset.

Jarvis.

Skal jeg gaae derhen, Madame?

Mad. Beverlei.

Han kunde maaskee blive stødt derover.

Hen-

Henriette.

Gaae derhen, som af jer selv, min kiere Jarvis.

Stukeli.

For alting nævn ikke mit Navn.— Han kunde besvære sig over mig, maaskee med Ret og Billighed.

Mad. Beverlei.

Gaae da; men jeg beder jer: Brug al mulig Vaersomhed! Udlad jer ikke med et eeneste Ord, som kunde støde ham. Et eeneste Ord kan fornærme dem, som ere i Ulykke, man maae derfor tiltale dem med megen Skaansel. Jeg har selv alletider fulgt denne Lov: jeg har trøstet Beverlei, men min Mund har aldrig bebreidet ham det ringeste.

Jarvis.

Det kommer mig ikke til at bebreide ham noget.— Og det, som mere er: Skulde jeg fortørne ham? — Ah, min stakkels Herre! hans og jercs Kummer, er den ikke min egen. (gaaer bort)

4. Scene.

Mad. Beverlei, Henriette, Stukeli, Tomi kommer ind og hviſker noget til Henriette saa ſagte.

Henriette.

Paa Øieblikket, kom min lille Ven!

Mad. Beverlei.

(kalder Barnet til ſig)

Hør engang, lille Tomi, i denne Morgenſtund har jeres Fader ikke havt Leilighed at omfavne jer, som han ellers

ellers pleier; Men naar han kommer hiem, om I ellers vil føre jer op mig til Behag, da vær overmaade venlig og artig imod ham: Forgiem ikke det.

Tomi.

O hierte Mama! det skal jeg nok huske paa; jeg holder saa meget af min Papa.

Mad. Beverlei.

Det vil ikke vare længe, inden han kommer. Huft nu vel derpaa.

Henriette.
(til Barnet)

Kom!

(Tomi kysser sin Moders Haand, og gaaer bort med Henriette).

5. Scene.

Mad. Beverlei, Stukeli.

Stukeli.

Det er jeres udtrykte Billede, det er et deiligt Barn.

Mad. Beverlei.

O! det er Faderens livagtige Væsen. Himlen holde sin Haand over dem begge. (hun sætter sig og Stukeli ligeledes) Vær nu saa god og tael aabenhiertet med mig. Min Herre! Er der ikke vederfaret min Mand noget Ont? Det er den første Gang han er bleven ude om Natten, og jeg frygter — —

Stukeli.

Hvorledes? I er paa jeres Side forsikret om hans Kierlighed, og han kan, uagtet alle sine Uordentligheder, bygge paa jeres Bestandighed. — Jeres Forstand, Skionhed,

hed, utallige Yndigheder, som opvække alles Forundring, som I bersmmes for, staaer alt dette jer ikke inde for hans Troeskab?

Mad. Beverlei.

Min Herre, uden at være eenig med jer om disse foregivne Yndigheder, kan jeg sige jer, at jeg aldeles ikke har hans Troeskab mistænkt, i saa Fald er jeg ganske roelig, det var ogsaa at forværme ham.

Stukeli.

Madame! jeg har ligesaa gode Tanker om ham, som I selv, og jeg forvsier mig over, at I har lært saavel at kiende Verden. Det nytter ikke, at troe de falske Beretninger, der udstroes af Narre eller onde Menneskker, som Verden vrimler af.

Mad. Beverlei.

Hvortil sigter denne Tale, jeg forstaaer jer ikke.

Stukeli.

(forvirret)

Jh! — men — til slet intet.

Mad. Beverlei.

Men, min Herre! hvoraf kommer da den Forvirring I er i?

Stukeli.

Jeg tænker paa, at man ofte har merket Bagvaskelse stifte Ueenighed imellem Egtefolk, som ellers har levet et lyksaligt Liv, og at man bør lukke Øret til for saadan Snak.

Mad. Beverlei.

Deri er jeg eenig med jer; men hvad Slutning tænker I at drage deraf? Min Mand elsker mig, det er jeg for-

forvisset om, og der har aldrig nogen berettet mig det mindste Onde om ham; Tvertimod: i disse forvendte Tider vi leve, da Verden vrimler, som I selv siger, af Daarer og slette Mennesker, saa maae dog enhver tilstaae, at Spil er det eeneste, som kan legges ham til Last. I min inderlige Bedrøvelse er det mig dog en Trøst at eie hans Hierte, og det mister jeg ikke, saa længe jeg lever

Stukeli.

Madame! Forlad mig, mueligen har Nidkierhed og Venskab kommet mig til at gaae for vidt. Jeg merker, at jeg har giort mig alt for stor Umage, og uforsigtigen ladet jer forstaae det, som I ikke behøvede at vide; Men uagtet alle falske Beretninger, tør jeg dog staae jer inde for — —

Mad. Beverlei.

For at stoppe Munden til paa dem allesammen, er det mig nok, at jeg kiender min Mand. Jeg forägter alle disse falske Beretninger, og med jeres gode Tilladelse maae jeg sige jer: Den Høiagtelse, jeg har for min Mand, er mig større Borgen end I eller nogen anden. (afsides) Jeg kan ikke længer udstaae denne Marter. (høit) Jeg trænger til Roe. — Jeg forlader jer, Monsieur! Imidlertid staaer det jer frit for at oppebie jeres Vens Ankomst.

(gaaer bort)

6. Scene.

Stukeli.

(allene)

Ret saa! Jeg har været lykkelig i mit Foretagende. Jeg har sat hendes Siel i Beængstelse. I har nok gleimt, Madame Beverlei, at I, forend I indgik nogen Ægteforbindelse, forsmaaede min Kierlighed. — Jeg har allerede

rede ødelagt min Medbeiler under Venskabs Kaabe. — Endnu maae jeg faae ham udryddet af hans Kones Hierte. — Fordærve ham — vinde hende — det er et dobbelt Anslag. Kom! jeg vil haade paa den ene og anden Side følge min listige anlagte Plan. Min Lykke var jo ufuldkommen, dersom Kierlighed ikke — — Jo, jeg har saa behændig anbragt Forgiften i hendes Barm, og jeg haaber med det første — — Der kommer nogen — Det er Leuson — — Hans giennemtrængende Forstand gior mig tvivlraadig, jeg bliver modløs over hans Nærværelse, og jeg tør ikke see ham ret under Øinene.

7. Scene.

Leuson, Stukeli.

Leuson.

Jeg finder jer meget beleiligt, jeg vilde strax gaaet lige hen til jeres Huus, for at søge jer der.

Stukeli.

I hvad Anledning, min Herre?

Leuson.

I Anledning af min Ven Beverlei.

Stukeli.

Siig vor fælles Ven — —

Leuson.

(med en myndig Tone)

Jeg siger min — havde han været jeres —

Stukeli.

Jeg troer, at jeg har viist Prøver derpaa, Beverlei har ved adskillige Leiligheder fundet mig ved Haanden.

Jeg har sat al Forsigtighed tilside, for at komme ham til Hielp.

Leuson.

Da hedder det langt anderledes. Man troer, at I og Mochinson spiller under Dække sammen i Wilsons Huus. I beriger jer, siges der, imedens Beverlei ødelægger sig.

Stukeli.

Min Herre — —

Leuson.

Det formodes. Hvad skal jeg troe deraf.

(Her er Henriette nederst paa Theatret og oppebier Enden af denne Scene).

Stukeli.

Hr. Leuson, saadan et Spørsmaal maatte jeg ikke vel besvare her, jeg haaber dog engang paa bequemmere Tid og Sted — —

Leuson.

Tid og Sted, det er mig altsammen ligemeget. Kom! Lad os gaae herfra!

8. Scene.

Stukeli, Leuson, Henriette.

Henriette.

Monsieur Leuson! hvor agter I jer hen? Bliv her! jeg vil tale med jer.

Stukeli.

Det er nok. Jeres Tiener.

9. Scene.

Leuson, Henriette.

Henriette.

Hvad har I dog udstaaende med hverandre?

Leuson.

Jeg har revet Maſken fra den Bedrager; den Skielm veed, at Leuson kiender ham, og Hiertet bæver i ham.

Henriette.

Vil I bringe jer ſelv i Harniſk paa en blot Mistanke? Vil I ſætte jer Liv i Vove? I opfylder mit Hierte med Skræk og Angeſt.

Leuson.

Hvor fortryller ikke den kierlige Omhue, I bær for mig, min henrykte Siel! Hvor dyrebar vil ikke Livet blive for mig, da I frygter, at mine Dage ſkulde forkortes; Men dette feige og falſke Gemyt, den frygtſomme Lurendreier, den nedrige Karl, ſom giør det menneſkelige Kiøn Vanære, har aldrig vidſt at bringe ſine Stød an, uden i Luften. Jeg har ligeſaa ſtore Tanker om hans Mandighed, ſom om hans Redelighed. See! mit Liv ſtaaer ikke i Fare for ham.

Henriette.

Men hvad agter I da at foretage jer?

Leuson.

Jeg har endnu ikke tydelige og klare Beviſer nok til at at forfølge ham efter Lovens Strenghed; Men jeg haaber, inden faie Tid at faae dem. Imidlertid tilkommer det jer, at giøre mig berettiget dertil. Lad Beverlei blive min Svoger, hans Fordeel og Anliggende mine! opſæt ikke længer en Forbindelſe.

Henriette.

Tillad mig at opsætte den, indtil Skiebnen bliv
min Søster gunstigere. Kom og trøst hende! Ah! i hen
des bittre Sorg beklager hun sig aldrig over sin Mand
Imidlertid falmer hendes Skionhed og hendes Hierte fort
res. Ah! Leuson, kan jeg i saadanne Omstændighede
da hun er et Rov for den dødeligste Hiertesorg, finde Sma
i Kierligheds Sodhed? — Nei — Hendes Tilstand er a
for grusom, og jeg gaaer nu hen til hende, for enten
aftøre hendes Graad, eller blande min med hendes.

(gaaer bort)

Anden Act.

Theatret forestiller en Plads strax ved Beverleis Huus.

1. Scene.

Beverlei.

(allene)

Himmel! see, der er mit Huus, og jeg skielver for
gaae derind. Jeg tør hverken komme for min Kones ell
Søsters Øine. Jeg har opofret alle Ting: Kierlighe
Venskab og Naturen. Jeg er forhadt af alt det jeg hav
kiert, ja af mig selv med. Jeg løber fortumlet fra et Spil
bord til et andet, uden Hensigt, uden Haab. Skamfuldhed
Nag følge mig hvert et Skrit jeg gaaer. Ulykkalige Spil
Syge, eller rettere sagt, nedrige Penge-Kierlighed! F
hvad havde jeg nødig at skrabe mere tilsammen? Var
nogens Lykkalighed at ligne ved min? Jeg blev forekomm
i alt hvad jeg ønskede mig, alting smigrede min Attra
Kie

Kierlighed giorde min Ægtestand livsalig, min Fornsielse var hver Morgen nye. Ah! hvorfor var Himlen mig ikke mindre gunstig, allerhelst Klogskab er saa rar en Gave, naar endog Lykken smiler af os i alt hvad vi forlange. Maadelighed, den Moder til sund Eftertanke, er langt bedre end Rigdom, som forleder os. Ah, Ulyksalige!

2. Scene.

Beverlei, Jarvis.

Jarvis.

Herre! jeg kommer fra Wilsons.

Beverlei.

Er det dig, Jarvis? Kiender du dette afskyelige Huus? Dette svælgende Dyb, hvori Gierrighed styrter sine Slagtoffere! hvor Fortvivlelse og Forbandelse hersker midt imellem Egennytte, Nedrighed og de groveste Laster! En livagtig Afbildning paa dette Ødeleggelses Sted, hvis Afgrunde Himlens Vrede selv har gravet!

Jarvis.

Slaae dette forbandede Huus af jeres Tanker, kom og trøst Madamen; hun befinder sig ikke vel, det kan jeg læse mig til af hendes Taarer.

Beverlei.

Lad mig være i Roe — — Du siger, at min Kone — —

Jarvis.

Jeg siger: I burde skynde jer og kaste jer i hendes Arme. Jeres Hiemkomst er det eeneste, som kan trøste hende. Kom!

Beverlei.

Jeg handler ilde imod hende, Jarvis, jeg legger mig det selv til Last. — Men lad mig være i Roe, siger jeg.

Jarvis.

Jeg skulde lade jer være i Roe! — Ah! jeg veed ikke, om der er Utaknemmelige til; men I har i saa lang Tid beviist mig saa megen Godhed. — Alt hvad jeg eier og har, har jeg faaet af jer. Skulde jeg nu forlade min gode Herre, fordi han er forladt af Lykken?

Beverlei.

Hvad kan du da udrette for mig?

Jarvis.

Meget lidet — Forlad mig det, min kiere Herre! jeg tør ikke — jeg er bange, om jeg tilbyder jer —

Beverlei.

O værdige Betient! Vær heller bange for, at din undertrykte Herre skulde føre sig nedrig op. Vær bange for, at jeg skulde misbruge dit gode Hiertelav, og uden Medlidenhed klæde dig nogen af paa din gamle Alder: du veed ikke, hvad en Spiller er for et Dyr. Jeg har ødelagt min Søn, min Kone og min Søster. Vær bange, at du ikke ligeledes bliver et Rov og Bytte for samme Gaalenskab. En Ulykkalig, som i Havsnød er paa Veien til at synke, griber efter det svageste Rør. Frygt, at jeg ikke trækker dig bag efter mig, naar jeg lider Skibbrud. O Himmel! dersom du vidste, til hvilken nye Yderlighed min fortvivlede Spillelyst har bragt mig i denne Nat! Min Kone — Ah! jeg er i største Forvirring. Jeg, som holdt hver Dag forloren, hver Dag, som jeg ikke tilbragte hos

hende

hende — Hun har ikke seet mig den hele udlængende Nat — jeg har fordrevet denne gruelige Nat i lutter Forvildelse, som en ulykſalig forhærdet Spiller, jeg har ikke giort andet, end hundrede Gange forbandet min Fødſels Time.

Jarvis.

Kom dog! Ethvert Øieblik er en Time for Madamen. Eftertænk — —

Beverlei.

Hun græder, ſiger du.

Jarvis.

Hun vilde ſkiule ſin Graad; men jeg holdt saa uformerkt Øie med hende. Hendes Taarer løb ſtrømmeviis — jeg ſyntes endog at høre hende ſukke saa ſagte — O, min Herre! I er hverken af Stok eller Steen — Havde I alleneſte ſeet hende. —

Beverlei.

O! hvor beklager jeg hende! hvor aſſkyelig er jeg ikke i mine egne Øine. Hendes Dyd fortiente en lykkeligere Skiebne. — Jarvis, du kan ikke formilde min dybe og forſkrækkelige Hierteſorg, du kan ikke komme mit Hiertenag til at falde i Dvale — Gaae hen til din Frue, hun ſtaaer til at troſte i ſin Ulykke, allerhelſt, da hun ingen Skyld har deri.

Jarvis.

Men kom dog ſelv.

Beverlei.

Jarvis! Siig mig engang: Med hvad Øine er jeg anſeet iblant Folk?

Jarvis.

Man anſeer jer ſom et Menneſke, der har ſtaaet paa en ſteil Klippe og hovedſvimlet falbet ned. De beſte Men-

neſker (og I bliver regnet iblant dem) blive overalt beklag
gede og ynkede.

Beverlei.

Ærlige gamle Karl! jeg har lært at kiende mig selv.
Siig heller, uden at hykle for din Herre, at man overalt
kalder mig: en utaknemmelig og grum Ægtemand, en
Broder uden at være Ven, en unaturlig Fader. — Gaae,
ſiger jeg, hen til din Frue! jeg kommer ſtrax efter.

Jarvis.

Hvorfor vil I opſætte det et Øieblik? Hun er ret
hierteklemt. Min kiere Herre! Hun har megen Sorg og
Bekymring; men desuagtet vil jeg giøre min Eed paa, at
jeres Fraværelſe er hendes verſte Onde.

Beverlei.

Du kan forſikre hende om min haſtige Hiemkomſt.
Jeg maae først tale med Stukeli, inden jeg indfinder mig
hos hende. Men vær ikke alt for nidkier paa mine Vegne!
Hvad har du fornøden, Jarvis, at tage Deel i min Ulyk-
ke? Du er fød i Uſelhed, ſaaledes hedder det i den høiere
Stiil; men du har altid ført dig op ſom en ærekier Per-
ſon; Ærlighed giør ſielden nogen riig. Nød og Trang
kunde ſnart blive Meſter over din Alderdom. Lad ikke
Uſelhed være Mellemmand imellem dig og Graven. Jeg
gaaer hen til Stukeli.

Jarvis.

See! der er han.

Beverlei.

Lad mig være eene.

3. Sce-

3. Scene.

Beverlei, Stukeli.

Beverlei.

Nu vel, kiere Stukeli! hvad Redning?

Stukeli.

Slet intet, uden bedrøvelige Tidender.

Beverlei.

Ingen Penge.

Stukeli.

Man forlanger Sikkerhed. Kan I stille nogen? Jeg paa min Side har intet at sætte til Underpant. I har skilt mig ved alt det, Lykken havde beskieret mig.

Beverlei.

Ja, vi ere begge ødelagte. I har rakt mig en hielpsom Haand, da jeg havde styrtet mig selv i Ulykke; men jeg er ulyksalig i en dobbelt Henseende, jeg har trukket min Ven ned efter mig i samme Hule; see, dette er af alt Onde det utaaleligste for mig.

Stukeli.

Viis jer mere behiertet i Ulykken, troe mig, vi maae kalde Mod og Manddom til Hielp. Suk og Klage læger ikke Saaret. See efter, om I ikke har nogle af de kostbare og overflødige Ting tilbage, som Forsængelighed allene kommer os til at anse for umistelige.

Beverlei.

Utroe Formynder! jeg har i Nat sat alle min Søsters Midler til, hendes Broder har intet uden Skam og Skiendsel tilbage.

Stukeli.

Saa meget desværre; thi imellem os sagt, jeg siger det uden Vrede, jeg har giort mere, end jeg kunde taale at giøre; men jeg har deri allene taget mit Hierte til Raads.

Beverlei.

Det er alt for sandt.

Stukeli.

Maaskee er Jarvis i sin Stand riig — —

Beverlei.

Ah! — —

Stukeli.

Det giør mig ondt, at jeg i saa Tilfælde skal nævne ham; men det er ikke Tid at være sin.

Beverlei.

Men det er altid Tid at være en ærekier Mand. Jeg skulde klæde denne gode gamle Betient nøgen ud! —

Stukeli.

Farvel da!

Beverlei.

Hvorfor denne pludselige Bortgang?

Stukeli.

I det mindste vil jeg ikke, at man i jeres største Ulykke skal kunne beskylde mig for at have forført jer. Leuson lader dette Rygte udsprede. Jeres Ven har opofret sig selv for jeres Skyld, Bebreidelser ere de Frugter han høster deraf.

Beverlei.

Ej! bebreider jeg jer noget. Vi overskylles og forgaae ved samme Bølger. Hvad Leusons Dom og Mening angaaer, da skal jeg nok faae ham til at indsee, at han tager merkelig feil.

Stukeli.

Det er vel nok; men der vil andet til at rede os ud af denne forvirrede Handel. I begriber lettelig, at vi har mere en een Creditor, der hvert Øieblik kan kaste os i et og samme Fængsel. Jeg veed ikke, hvor jeg skal komme ud heraf. Jeg har solgt alting for jeres Skyld; det er ikke nok dermed, at I har tømmet min Pung, Gods og Effecter, Contracter og Forskrivninger, alting er smeltet bort. I har i det mindste endnu noget at gribe til.

Beverlei.

Siig da hvad det er, og før jer det til Nytte.

Stukeli.

Nei! det forlanger jeg ikke — Jeres Kone — dog jeg seer forud, hvad Svaret vil blive; og en Kone skiller sig nødig ved det, som tiener hende til Prydelse og forøger hendes Skiønhed.

Beverlei.

Hendes Demanter! — Grusomme! det kan jeg aldrig overtale mig til. Før falde Torden og Lynild paa mig. Saa vidt kan hendes Mand ikke drive Nedrigheden. Skulde jeg skille hende ved det eeneste hun eier, det eeneste, som mit Raserie har undseet sig for? Nei! —

Stukeli.

Nød og Trang udfordrer Mandighed.

Beverlei.

Siig heller Feighed.

Stukeli.

Jeg er vis paa, at den ustadige Lykke vilde i Dag være paa vores Side. Mit Hierte føler til saadanne Forvarsler, hvis Ufeilbarlighed jeg altid vil være Borgen for.

Beverlei.

Jeg føler dem ligeledes. Det samme Haab opliver mig, jeg brænder af Begierlighed til at spille; Men Stukeli, tillad, at din Ven ogsaa maae være Menneske.

Stukeli.

Og at din gaaer til Grunde. Kast alt hvad jeg har giort i Forglemmelsens Flod. Lad mig styrte Halsen paa mig. Jeg vil ikke længer mane en Utaknemmelig. Lad den Kone, som du har saa kier, giemme sine kostbare Tingprunke med dem og dermed udstaffere baade sin Hovmod og sin Uselhed. Jeg har ikke et Ord mere at sige.

Beverlei.

Ah! hvor lidet kiender I denne tilbedelige Kone! De Kostbarheder, som hun sætter Priis paa, ere tusinde Dyder, som man seer hende glimre af, som hun aldrig kan have Mangel paa. Hendes Yndigheder har nok af den naturlige Glands. Alleneste for at behage mig, har hun hyntet lidet paa sin Gestalt. Min Forfængelighed er Aarsag i, at hun har kostbare Ting. Naar hendes Mand behovede dem, var hun i Stand til at skille sig derved, uden at tage sig det nær, og uden at knurre derover.

Stukeli.

Nei, jeg har fatttet andre Tanker. Mit Venskab

har

har aldrig forbeholdt noget — Lad jeres Ven kaſtes hen i et Fængſel —

Beverlei.

Det forbyde Himlen, at en ædelmodig Ven, der har ſtaaet mig bi, ſkulde kaſtes hen i et Fængſel! Stukeli troer altſaa, at der ingen Ære forbinder mig, at jeg er ſlesløs? Er jeg end undertrykt af Ulykke og Fortalelſe, vil jeg dog ikke tilkiøbe mig Sindets Roelighed for den Priis.

Stukeli.

Jeg har mueligen med for ſtor Hoftighed — —

Beverlei.

Ah! kan man, uden at anſees for Stok og Steen, i deſlige Omſtændigheder være koldſindig. Nei — Lad os ikke rættes i Utide; jeg ſeer hvad jeg bør giøre. Gaae hiem!

Stukeli.

Maaſkee har jeg været for nærgaaende.

Beverlei.

Og jeg for utaknemmelig.

Stukeli.

Jeres Ven oppebier jer hiemme. (affides) Jeg finder paa et Middel, ſom ſnart ſkal bringe Sagen i Rigtighed. (gaaer).

Beverlei.

(nærmer ſig til ſit Huus)

Jeg maae gaae ind.

4. Scene.

Beverlei, Henriette.

Henriette.
(kommer ud)

Endelig er I der, min Broder! O Himmel! i hvilken Tilstand! Hvor vil min arme Søster blive bedrøvet, naar hun seer jer saa forandret.

Beverlei.

Hvad gior hun?

Henriette.

Hun nyder et Øieblikks Roe, hendes Øine er falden sammen, hun var træt af at vente saa længe; Imedens nu Søvnen formilder hendes Onde, saa hold mig det tilgode, min kiere Broder, at jeg fordrer mine Midler tilbage, som I har under Hænder. — —

Beverlei.

Det er en stor Utaalmodighed! Hvorledes, min kiere Søster! har jeres Leuson fattet nogen Mistanke om mig, i Henseende til jeres Midler. Der siges, han vover at føre en besynderlig Tale; Tør han — —

Henriette.

I dette Tilfælde tør han intet, min Broder, det er mig, som lige indtil denne Stund eftertænker med hvilken Omhue mine Midler behandles, og mit Forsæt er ikke, at de skal længer blive under et Menneskes Hænder, der har tilsat sine egne paa saa slet en Maade.

Beverlei.

Er I i nogen Uroelighed for dem?

Hen-

Henriette.

Giv mig mine Midler tilbage, saa ophører den, eller og, om de ere tilsatte, værdiges da at sige mig det, det vil gaae mig nær til Hierte; men jeg har udstaaet saa meget for min Søster og hendes Søn, I har saaledes vandt mig til Sorg og Bedrøvelse, saa Vanen nu er den anden Natur hos mig. Jeg skal bedre kunne skikke mig i min Ulykke end de i deres. Forbandede Spillesyge! — —

Beverlei.

Skaan mig for Resten.

Henriette.

Hans Huus var et Paradiis, to Engler beboede det, hans Kone og hans Søn. En ædel Redelighed, en undseelig Skiønhed lod ham uafladeligen smage, hvad Sødhed der er i begge. Han blev kied af sin Lyksalighed, kied af at beboe denne himmelske Vaaning, og har styrtet sig selv i Elendigheds og Skiendsels fordærvelige Afgrund.

Beverlei.

Grusomme! I igiennemborer mit Hierte.

Henriette.

Dersom Ulykken endda faldt allene paa jer, ligesaavel som Eftertalen — —

Beverlei.

En Broder ventede mere Ærbødighed af sin Søster. Mal mig dog ikke saa meget sort af. I kommer forsildig med jeres Bebreidelser. I river Saaret op uden at kunne læge det. I Morgen, min Søster, ville vi tale om jeres Midler. Forund mig i Dag Pusterum!

Hen-

Henriette.

Altsaa i Morgen? — Indtil den Tid vil jeg tvinge mit Hierte at være større Herre over sig selv. Man maa med Ærbødighed underkaste sig Himlens Vrede, og uden at murre, tilbede dens Retfærdighed. Lad imidlertid en Broder blive udseet dertil, paa det Revselsen kan være den føleligere; lad det være en Fader — en Ægtemand —

Beverlei.

Ej! min Søster!

Henriette.

Nu er det ude, jeg siger ikke et Ord mere.

5. Scene.

Beverlei, Henriette, Mad. Beverlei, Tomi.

Mad. Beverlei.

(som kommer ud med Tomi, løber hen til sin Mand)

Velkommen! er I der, hierte Mand.

Beverlei.

Allerkiereste Kone! jeg er blevet noget længe ude, jeg er bange I har ikke kunnet sove, fordi I biede efter mig.

Mad. Beverlei.

Lille Mand! lad os ikke tale om min Uroe og Bekymring. Nu slutter jeg jer i mine Arme, jeg væder jer med mine Taarer, jeg seer jer, nu er alting forglemt.

Beverlei.

(afsides)

Saa megen Dyd — saa sm en Kierlighed — saa mange

mange Yndigheder! Hvor er jeg nedslagen! hvad har jeg ikke at bebreide mig selv! —

(Imedens Beverlei siger dette afsides, taler Mad. Beverlei til sin Søn, og vil, at han skal gaae hen til sin Fader).

Tomi.

Papa!

Beverlei.

Kom hid, kiere Barn! Kom! lad mig omfavne dig! Du, som er fornuftigere end din Fader — For alt det Onde, som jeg foraarsager min Kone! — Ah! — Gid du kunde troste en ulykkalig Moder!

Mad. Beverlei.

Ulykkalig! det er jeg ikke — I elsker mig.

Tomi.

Papa!

Beverlei.

Siig frem, min Søn!

Tomi.

O! jeg har været saa meget bedrøvet.

Beverlei.

Hvorfor det, lille Ven?

Tomi.

Fordi Mama-græd nu nyeligen.

Mad. Beverlei.

(holder Haanden for Barnets Mund)

Tie stille, Tomi.

Beverlei.

Lad ham sige det, hierte Kone! (til Barnet) Vidære! — —

Toni.

Jeg løb strax hen og faldt hende om Halsen, derpaa kyste hun mig og græd stærkere, og jeg gav mig til at græde ligesom hun.

Henriette.

Det arme Barn!

Beverlei.

Hvor smerter det mig, at jeg har baaret mig saa ilde ad!

Mad. Beverlei.

Forlad mig det! Jeres Fraværelse foraarsager mit Hierte den største Kummer.

6. Scene.

De forrige, Leuson.

Mad. Beverlei.
(til hendes Mand)

See der er Hr. Leuson, hvis Nidkierhed og Omhy for jer man aldrig kan erkiende.

Beverlei.
(koldsindig)

Jeg er ham forbunden.

Leuson.

Aldeles ikke — Men jeg haaber i det mindste, at g snart kan blive det — Jeg haaber, inden kort Tid at riv Maasken fra den Bedrager — —

Beverlei.
(hidsig)

Som har odelagt sig for min Skyld, for at giv Prøve paa det største Venskab?

Leu

Leuſon.

Siig: At han, for at ødelegge jer, har taget Venſkabs Maſke paa. Dersom I vidſte, at han paa en nedrig Maade ſpiller under Dekke med — —

derpaa
at grædt

Beverlei.

Ikke et Ord mere: Hvem der fornærmer ham, fornærmer mig. (til hans Kone) Kom, hierte Kone! jeg har noget at handle med dig om.

mig ſaa

Henriette.

Nu vel, min Broder! vi ville ikke være jer til Hinder. Følg med mig, Hr. Leuſon!

ger mit

Leuſon.

Der kan komme en Tid, at I ſkal takke en Ven, ſom har aabnet Øinene paa jer, og ſom kan fremdeles være jer til Tieneſte.

(Henriette gaaer ind med Leuſon og Tomi)

Omhyr

7. Scene.

Mad. Beverlei, Beverlei.

Beverlei.

Det er neppe jeg kan ſtyre min heftige Vrede. En Ven, ſom ombringer ſig ſelv, for at komme mig til Hielp, at kalde ham en Bedrager, at underſtaae ſig at ſige ſaadant i mit Paahør!

, at I
at riv

Mad. Beverlei.

Leuſon elſker og ærer jer: Maaſkee fæſter han for megen Troe til falſke Beretninger; men man maae undſkylde dey Nidkierhed han drives af.

at giv

Leu

Beverlei.

At giøre Anfald paa min Ven, det er at gribe mig selv an. Dersom J vidste, hvor hsiligen jeg er ham forbunden; Naar det gielder, da er det først man skal kiende en trofast Ven. Og er Stukeli det ikke, da bør man, saa længe man lever, aldrig bygge paa Venskab.

Mad. Beverlei.

Skulde nogen, under saa hellig en Maske, kunne skiule sin Troløshed, saa nedrig en Siel er der vel ikke i nogen; jeg er af samme Tanker som J.

Beverlei.

Ah, min Allerkiereste! Hvorfor har ikke hele Verden saa mild en Tænkemaade som J? J er et Monster paa al Dyd. Hvad Hiertesorg jeg end forvolder jer, tilgiver J mig dog alle Ting, og jeres Troskab er urykkelig. Ah! jeg har giort jer ulykkelig.

Mad. Beverlei.

Jeg er det ikke, forlad denne Vildfarelse. Jeg har alle Ting, naar jeg seer jer, og naar J er fra mig, er jeres Hiemkomst alt hvad jeg ønsker mig. Forglem hvad skeet er, ansee det som en ubehagelig Drom. Jeg vil bilde mig ind, at jeg svømmer i Overflødighed, intet mangler mig, uden at see jer lykkelig.

Beverlei.

O alt for ædelmodige Veninde! — — Den smertelige Erindring af hvad der er skeet, vil sveve om mig som et skrækfomt Spøgelse, og følge mig til det sidste Øieblik i mine forestaaende ulykfalige Omstændigheder. Men en anden nagende Hiertesorg fortærer mig.

Mad.

Mad. Beverlei.

Tael, allerkiereſte Mand! Udøs dit Hierte i dens Barm, ſom tilbeder dig!

Beverlei.

Denne Ven, ſom man ſaa ſkammeligen angriber paa ſin Ære — —

Mad. Beverlei.

Nu vel!

Beverlei.

Jeg er Aarſag i hans Ulykke — Alt, hvad Stukeli eiede, er tilſat ſaavelſom mit eget. Hans Creditorer plage ham, af deres idelige Overløb kan han ikke formode ſig andet, end at blive henkaſtet i et afſkveligt Fængſel.— Alt dette forvolder mig en dødelig Hierteſorg; ſom Ven bør jeg dog gribe mig an for ham — —

Mad. Beverlei.

Jeg haaber — —

Beverlei.

Nei, man maae gribe ſig an — At haabe, det giør ikke Sagen klar.

Mad. Beverlei.

Den Capital, ſom vi har at fordre i Cadix, er anſeelig, og den faaer vi med det første.

Beverlei.

Min Ven kan ikke bie, i hans bittre Hierteſorg har han bebreidet mig ſin Ulykke.

8. Scene.

Mad. Beverlei, Beverlei, en Ubekiendt, som bringer et Brev.

Beverlei.
(til den Ubekiendte)
Hvad vil I, min Ven?

Den Ubekiendte.
Her er et Brev, min Herre, som man har bet
let mig at overlevere i jeres egne Hænder.
(gaaer bort)

Beverlei.
(aabner Brevet)
Det er fra Stukeli.

Mad. Beverlei.
Hvad Got har han at indberette?

Beverlei.
(læser)
„ Kom til mig, saasnart mueligt er, det er d
„ eneste Venskabs Prove, som jeg med Billighed fordr
„ af jer. Jeg har sat mig for, siden jeg sidst talede m
„ jer, at forlade Engeland; jeg vil heller forjage mig sel
„ fra mit Fædreneland, end have min Frihed at tilskrive d
„ Middel, som vi nyeligen vare enige om. Tael derfor ik
„ et eneste Ord til Mad. Beverlei. — Skynd jer at tag
„ Afskeed med jeres forarmede Ven. Stukeli.

Og det er mig, som har ødelagt ham — jeg vil følg
ham i hans Landflygtighed.

Mad. Beverlei.
Hvorledes?

Beverlei.

Skulde jeg, uden at komme ham til Hielp, taale, at han selv fordrev sig fra sit Fædreneland? Jeg har foraarsaget hans Ulykke, jeg bør dele den med ham. — — O! Spille-Raserie! Afskyelige Last! — Nu maae jeg bide i et suurt Eble! — Jeg maae enten gribe ham under Armene, eller følge med ham. Der er intet saa fortvivlet et Raad, som jeg jo — —

Mad. Beverlei.

Jeg kan ikke taale at see jer i saadan en Tilstand — — Han taler om et Middel, en Udvei — — Ræd mig ud af denne Qval! Har vi noget tilbage, hvorved det kan skee?

Beverlei.

Jeg bør allene lide, jeg er allene strafværdig — Dog er dette Hierte ikke saa barbarisk, at jeg vilde skille min Son og hans Moder derved — — Jeres Skionhed kunde undvære det — Men det er det eeneste af alting, som I endnu har tilbage.

Mad. Beverlei.

Mine Demanter?

Beverlei.

Jeg skammer mig ved — —

Mad. Beverlei.

Hvad ligger der Magt paa dem! Vær forsikret, allerkiereste Ven! at dit Sinds Roelighed er mig kierere end nogen Ting i Verden, og at intet kan faae Fortrin for den.

Beverlei.

Din Dyd gior mig skamfuld, den trænger mig lige ind til Sielen — Men! hvilken svær Byrde er du saa god at læsse fra mine Skuldre.

Mad. Beverlei.

Men — aldrig at spille mere — det er jo Løftet, og dertil forbinder min hierte Mand sig med allerstørste Eftertryk.

Beverlei.

Ah! herefter vil jeg alleneste leve for at tilbede dig.

Mad. Beverlei.

Kom! Alt, hvad jeg har, skal blive jer overleveret.

Beverlei.

Hvilket nyt Beviis paa din Kierlighed! Men kunde jeg giøre mindre for min beste Ven?

Mad. Beverlei.

Kunde I vel giøre mere? Gid han vidste at sætte tilbørlig Priis derpaa, og gid jeres Hierte ikke maae have bedraget sig selv.

Tredie Act.

1. Scene.

Stukeli.
(allene)

Jeg har spillet min Rolle fortreffelig. Demanterne ere røgne i Lyset, og 300 Ducater desuden tabte paa Parole. Imedens vor forvirrede Ven nu ærgrer sig til Døde hos Wilson, maae jeg bericne mig af al min Konst hos Konen. Jeg har nyeligen oprørt hendes desuden uroelige Sind, jeg maae endnu sætte stærkere an paa hende. Enten det nu

skeer

skeer hastig eller senere, maae Fortvivlelse, Nød og Trang, og Lykken, som staaer mig bi, bringe hende under min Gevalt.

2. Scene.

Stukeli, Mad. Beverlei.

Mad. Beverlei.
(kommer ud fra sit Huus)

Ah! min Herre, er I der? Har min Mand talt med Jer?

Stukeli.

Jeg havde ønsket, Madame, han ikke havde forlangt, at I skulde opofre — — jeg har giort alt hvad jeg kunde, for at raade ham derfra.

Mad. Beverlei.

Jeg tænker ikke anderledes om jer, min Herre: I havde besluttet at flygte fra jeres Fædreneland, jeg veed det.

Stukeli.

Undertiden giør man sig imod sin Villie deelagtig i sin Vens Last, naar man endog fordømmer sine egne Griller.

Mad. Beverlei.

I var i Betryk, han kom jer til Hielp. Jeg seer i alt dette intet uden det, som er priisværdigt.

Stukeli.
(aflides, dog saaledes, at Mad. Beverlei kan høre ham)

Den arme Kone! hvor beklager jeg hende!

Mad. Beverlei.

Hvad siger I, min Herre?

Stukeli.

Madame! — —

Mad. Beverlei.

Det synes, at noget nager jer hemmelig.

Stukeli.

Det er sandt.

Mad. Beverlei.

Min Mand.

Stukeli.

(afsides, dog saa han kan høres)

Nei! jeg kan ikke holde det længer ud.

Mad. Beverlei.

Hvad er det da for en Hemmelighed, min Herre!

Stukeli.

(afsides og som for)

Hendes Skiebne bevæger mig til Medlidenhed.

Mad. Beverlei.

Hvad for en Skiebne.

Stukeli.

I kan ikke dølge noget for jeres Mand, det mindste uforsigtige Ord vilde viist nok foraarsage Fortredeligheder paa begge Sider.

Mad. Beverlei.

I dette Fald skal min Forpligtelse være Borgen — Hvorledes? Tager I det i Betænkning?

Stukeli.

Ja — — Lad jer nøies med at vide, at dersom jeres Diamanter ere gaaet jer af Hænderne, da er det ikke

ikke mig, men en anden, som I maae holde jer til, de har aldrig været mig leverede.

Mad. Beverlei.

O Himmel! Kan noget sættes i Ligning med min Forundring? Til hvem da?

Stukeli.

Jeg veed ikke — — Der udspredes et Rygte — Vi leve paa en Tid — Man har seet Mænd — —

Mad. Beverlei.

Nu vel, min Herre! — —

Stukeli.

Undertiden kan en uværdig Medbeilerinde — —

Mad. Beverlei.

Fuldfør Resten.

Stukeli.

Han maae være forliebt i en af disse ødsle, prægtige og skamløse Qvinder, dem man udseer sine Penge paa og siden foragter. Det synes en Umuelighed, saasnart man kiender jer.

Mad. Beverlei.

Men I troer dog det har sin Rigtighed — det mærker jeg.

Stukeli.

I har for megen Følelse, og jeg begriber alt for vel, hvor smerteligt det vil være jer, om jeg gav jer nærmere Oplysning, og hvilket dødeligt Hiertesind I deraf vilde faae.

Mad. Beverlei.

Det har I allerede givet mig; I igiennemborer mit Hierte

Hierte — Saa har du da bedraget mig, Beverlei! jeg har kunnet udstaae alle Ting, uden denne forskrækkelig Ulykke. Din Kierlighed var min Rigdom i min yderst Glenvordighed, og dette inderlig forelskte Hierte havde ne i dig allene — En anden Person har fundet Middel til a behage ham? Ah! nu først, i dette Øieblik er alting for loren for mig.

Stukeli.
(afsides)

Mit Anslag lykkes mig.

Mad. Beverlei.

Han var alt for vis paa, at jeg elskede ham, han gior sig deraf berettiget til at fornærme mig! Den Utak nemmelige har brugt min Godhed til Vaaben imod mig selv han veed alt for vel, at jeg kan ikke hevne mig over ham — Men jeg kan dog ikke troe, at han fortorner mig i saa høi en Grad, en falsk Beretning har forledet jer.

Stukeli.

Venskab paalagde mig Tanshed — — Jeg maa tale — det er Skionhed og Dyd, som jeg tiener. — Han har selv anbetroet mig sin Hemmelighed.

Mad. Beverlei.
(seer stivt paa ham)

Misbruger I da saaledes jeres Vens Fortrolighed og kommer hid for at anklage ham for hans Kone?

Stukeli.

Madame! — —

Mad. Beverlei.

Det er alt nok! — Du kan ikke male mig en blaa Dunst for Øinene. Nu indseer jeg, at Leuson havde til fulde

fulde lært at kiende dig. — Ja, siden Beverlei har villet aabne sit Hierte for dig, har holdt dig for sin Ven, og du paastaaet at være det — Altsaa kommer du med saadan din Beretning, enten som en lumsk Bedrager, eller en aabenbar Forræder. — Vælg nu, enten du vil hedde Trolos eller en Bagvasker — Jeg troer du er begge Dele. — — Gaae! lad din ureene Mund aldrig mere udspye sin Forgift her — Men skielv! — Beverlei skal skaffe mig Hevn for dit Bedragerie.

Stukeli.

Udfaldet kan komme efter Trudslerne — — Madame! I kan bringe ham i Harnisk; men jeg er ikke den eeneste, som løber Fare.

Mad. Beverlei.

Nedrige Siel! du tør ikke see ham under Øinene — han skulde besmitte sine Hænder i dit Blod — Jeg vil dølge din Duindristighed for ham — Men du, den Alleruværdigste blant Menneskene, gaae bort fra mine Øine!

Stukeli.

(affides, i det han gaaer)

Denne Stolthed kan man beskiemme, jeg agter ikke at svare hende, uden ved at hevne mig. (gaaer)

3. Scene.

Mad. Beverlei.

(allene)

Jeg merker hans listige Trækker — jeg seer hvad Garn han sætter for mig — Enddog sukker jeg: Det er neppe jeg kan drage min Aande, mine Øine maae briste af Graad.

4. Scene.

Mad. Beverlei, Henriette.

Henriette.

Jeg seer jer svømme i Taarer — Alletider nye Sorg og Bekymringer! Jeg har forhen sagt jer det, min Søster, I forderver jeres Mands med jeres alt for store Fromhed; Men I hører aldrig efter hvad jeg siger.

Mad. Beverlei.

Jeg tilstaaer det, min Søster, jeg er ganske forvirret.

Henriette.

Hvad er nu det for en Engstelse? Nu har han atter spillet! Burde I, min Søster, have givet ham jeres kostbare Sager? Burde I saa lettelig have seiet ham derifra? Før skulde han taget Livet af mig, end faaet dem fra mig.

Mad. Beverlei.

Mit Liv havde han gierne faaet, han behøvede kun at begiere det.

Henriette.

O Himmel! hvilken Skrøbelighed! fortiener han vel saa øm en Kierlighed.

Mad. Beverlei.

Længe var han al min Lyst og Glæde — længe vare vi ikke uden een Siel og et Liv — Hvad blev der siden af ham — — En Utaknemmelig — dog ney, min Søster, han er det ikke — jeg vilde opofre alle Ting, for at overbevise ham om min heftige Kierlighed — At have den Fornøielse, agter jeg høiere end al Verdens Rigdom. Farvel, min

min Søster! jeg maae for en faie Tid være allene. Jeg seer at Leuſon vil tale med jer — Lad ham lære jer hvad en retſkaffen Kierlighed er. (gaaer)

5. Scene.

Henriette, Leuſon.

Henriette.

Vi maae ikke lade min Søſter være allene — — Kom!

Leuſon.

Værdiges, deilige Henriette! at tale et Øieblik med mig! Nægt mig ikke denne Gunſt.

Henriette.

I forurolige mig med denne jeres Alvorlighed; Nu, hvad er da jeres Anliggende?

Leuſon.

Det er en Ting, ſom ligger jer meget Magt paa at vide.

Henriette.

Lad der da blive en Ende derpaa.

Leuſon.

Det er en Hemmelighed, ſom jeg formedelſt en meget vigtig Aarſag ei kan aabenbare, uden paa viſſe Vilkaar.

Henriette.

Nu vel, forklar jer da! — Lad høre! —

Leuſon.

Først og fornemmelig vilde jeg erfare, om jeres Hierkelav til mig ikke er forandret, om I ikke ønſkede at kalde

det

det mig givne Løfte tilbage — og, om jeg af jeres Ops
telse bør slutte mig til — —

Henriette.

Tag jer i Agt, Monsr. Leuson — — Hvem
kan fatte Mistanke om min Ustadighed, kan tillige formo
sig den — og dersom I tvivler om min Oprigtighed —

Leuson.

Nei, jeg mistvivler om mig selv. Man kiender ik
saa strax et Menneskes Sind og hans Egenskaber — Ho
en Elsker synes alting i Begyndelsen at være lutter Kie
lighed — Han skiuler sine Feil under den Umage han gi
sig at behage. — Jeg frygter, at naar mine Feil engan
blive opdagede — —

Henriette.
(hidsig)

Hør, min Herre! Svar mig paa een Ting! me
svar mig som et ærekiert Menneske. Siig: Ønsker I ikk
af inderste Hierte, at der var ingen Forbindelse imellem
mit og jeres?

Leuson.

Ah! Himlen er mit Vidne, at det vilde koste mi
Liv. Mit Livs Lyksalighed beroer allene paa at være jeres

Henriette.

Viid da ogsaa mit Hiertes skiulte Tanker — Det har
forandret sig — —

Leuson.

Ah Grusomme!

Henriette.

Hør mig til jeg har udtalt.

Leuson.

Tael Jomfrue! —

Hen-

Henriette.

Nu jeg har lært at kiende jer bedre, Leuson! — Det, som før var Tilbøielighed for jer, er forvandlet til Fornuft; det ene og det andet har faaet saadan Magt over mig, at dersom I var i de usleste Omstændigheder, vilde jeg heller leve med jer i den fattigste Hytte, end i det største Palais.

Leuson.

Allerelskværdigste Henriette! — Nu vel, maae jeg da spørge — (Det er No. 2. af mine forbemeldte Vilkaar) — At I vilde beramme Dagen til vores lyksalige Forbindelse.

Henriette.

Ah! tillad mig at opsætte det.

Leuson.

Nei, jeg kan ikke bie længer — i Morgen maae være den sidste Opsættelsesdag. Herpaa forlanger jeg jeres Løfte og Tilsagn, min sødeste Henriette! og i Mangel deraf skal det døe med mig, som jeg ellers vilde have aabenbaret jer.

Henriette.

I er alt for nærgaaende.

Leuson.

Det er forgieves at tage det i Betænkning.

Henriette.

Jeg faaer vel overgive mig.

Leuson.

Lov mig det da!

Henriette.

Der er min Haand — Aabenbar mig nu den omtalte Hemmelighed.

det mig givne Løfte tilbage — og, om jeg af jeres Opsættelse bør slutte mig til — —

Henriette.

Tag jer i Agt, Monsr. Leuson — — Hvem der kan fatte Mistanke om min Ustadighed, kan tillige formode sig den — og dersom I tvivler om min Oprigtighed — —

Leuson.

Nei, jeg mistvivler om mig selv. Man kiender ikke saa strax et Menneskes Sind og hans Egenskaber — Hos en Elsker synes alting i Begyndelsen at være lutter Kierlighed — Han skiuler sine Feil under den Umage han gier sig at behage. — Jeg frygter, at naar mine Feil engang blive opdagede — —

Henriette.

(hidsig)

Hør, min Herre! Svar mig paa een Ting! men svar mig som et ærefiert Menneske. Siig: Ønsker I ikke af inderste Hierte, at der var ingen Forbindelse imellem mit og jeres?

Leuson.

Ah! Himlen er mit Vidne, at det vilde koste mit Liv. Mit Livs Lyksalighed beroer allene paa at være jeres.

Henriette.

Viid da ogsaa mit Hierres skiulte Tanker — Det har forandret sig — —

Leuson.

Ah Grusomme!

Henriette.

Hør mig til jeg har udtalt.

Leuson.

Tael Jomfrue! — Hen-

Henriette.

Nu jeg har lært at kiende jer bedre, Leuſon! — Det, ſom for var Tilbøielighed for jer, er forvandlet til Fornuft; det ene og det andet har faaet ſaadan Magt over mig, at derſom I var i de uſleſte Omſtændigheder, vilde jeg heller leve med jer i den fattigſte Hytte, end i det ſtørſte Palais.

Leuſon.

Allerelſkværdigſte Henriette! — Nu vel, maae jeg da ſpørge — (Det er No. 2. af mine forbemeldte Vilkaar) — At I vilde beramme Dagen til vores lykſalige Forbindelſe.

Henriette.

Ah! tillad mig at opſætte det.

Leuſon.

Nei, jeg kan ikke bie længer — i Morgen maae være den ſidſte Opſættelſesdag. Herpaa forlanger jeg jeres Løfte og Tilſagn, min ſødeſte Henriette! og i Mangel deraf ſkal det døe med mig, ſom jeg ellers vilde have aabenbaret jer.

Henriette.

I er alt for nærgaaende.

Leuſon.

Det er forgieves at tage det i Betænkning.

Henriette.

Jeg faaer vel overgive mig.

Leuſon.

Lov mig det da!

Henriette.

Der er min Haand — Aabenbar mig nu den omtalte Hemmelighed.

Leuſon.

Alt hvad Lykken havde beſkieret jer — —

Henriette.

Nu vel! —

Leuſon.

Det er forloret.

Henriette.

O Himmel! — jeg maae fortvivle — Forloret! — Og Leuſon, ſom havde Videnſkab derom — — Nei, I har tilſneget jer mit Løfte — jeg ſætter uendelig Priis paa denne jeres ædle Tænkemaade — Men — —

Leuſon.

Men har I ikke lovet mig — Nu, hvorledes da? — Hvad er det I grubler paa — ſøde Henriette! — Taarerne løbe jer ſtrømmeviis af Øinene! — —

Henriette.

Jeg maae aabenbare jer mit Hiertes hele Anliggende — Saa ædel en Tænkemaade, ſom I endog udlader jer med (mueligen vilde I beſkylde mig for Stolthed). Men, jeg frygter at blive jer alt for meget ſkyldig — Ja Leuſon! — Har jeg Uret, da er jeg at undſkylde i en høi Grad — Vore Omſtændigheder vare nogenledes lige, den eenes imod den andens — og naar Ægteſkab havde knyttet der ſødeſte Baand imellem os, ſaa havde vi begge været hverandre Lige. Skulde jeg nu til Medgift bringe jer Uſelhed, da maatte jeg til min Dods Time bebreide mig ſelv, hvad jeg ſkyldede jer — Nei! den Sorg og Byrde vil jeg ikke føre med mig til Graven — Har jeg ikke Ret? — —

Leuſon.

Hvor tager I merkelig Feil! — Hvorledes, deilige Henriette! Kan der imellem tvende Hierter, ſom ikke ere uden

nden eet og det samme, være nogen Gield, nogen Skyld, nogen Sorg, nogen Byrde, som ikke er tilfælles? Nør man vel frygte for at være gieldbunden hos den anden sig selv? Alting er bragt i Rigtighed, naar man elsker hverandre.

Henriette.

Lad det da blive en Sag imellem os. Det er forgieves at min Hovmod vilde gisre Ophævelser. Henriette vil allene have jer at takke for alle Ting. Der Leuson! — der har I min Haand.

Leuson.

Lad mig i dette lyksalige Øieblik tusinde Gange kysse denne tilbedelige Haand!

Henriette.

Men! hvem skal staae jer inde for mine tilsatte Midler?

Leuson.

Et Menneske, som har nogenledes Aarsag at vise sig erkiendtlig imod mig. Baris, en af Stukelis fornemste Handlangere, har betroet mig Hemmeligheden, og naar jeg sætter heftig an paa ham, skal jeg snart kunne legge den Skielm Bedragerier for Dagen, som Beverlei giør saa meget Væsen af.

Henriette.

Det give Himmelen!

Leuson.

Jeg forlader jer — Farvel, deilige Henriette! — Aabenbar Beverlei ikke det ringeste af vores Hemmelighed — Han har alt for længe været indtaget af dette forvorpne Menneske — Men jeg haaber, at hans Øine skal i Morgen blive opladte. (gaaer)

6. Scene.

Henriette.
(allene)

Hvilken ædel Tænkemaade! Hvilken uegennyttig Behandling! — Hvor værdig er han ikke til min Kierlighed! — Men, min Broder! hvor yderligen har Spil ikke forledet ham! — Hvad dig angaaer, kiere Søster, hvor gruelig en Sorg maae du ikke udstaae, naar denne ulykkelige Tidende vil give dit allerede sønderknuste Hierte det sidste Stød? det vil reent qvæle dit forsagte Mod. Men jeg maae dølge det for hende og forstille mig — Der er Beverlei — Lad see jeg kan tvinge mig; dog, hvor koster denne Tvang ikke mit Hierte meget!

7. Scene.

Beverlei, Henriette.

Beverlei.
(med en munter Mine)

Ah! Er I der, kiere Søster! I har længe havt Aarsag til at besvære jer over mig — Min uanstændige Spillesyge havde forledet mig alt for vidt — jeg havde reent forglemt jer, Søn, Kone, og mig selv med — Men, uagtet alle disse Forurettelser elsker en Broder jer, han har altid elsket jer, og vil oprette alle begangne Feil.

Henriette.

I er jo henrykt af Glæde — Hvad vil det betyde? Har Lykken vendt jer sit blide Ansigt? Disse Omvexlinger har alle Spillere tilfælles — Men —

Beverlei.

Jeg er ikke længer i deres Tal — Nei, jeg har Afskye for alt Spil, og jeg giør jer det Løfte at forsage det til evig Tid.

Henriette.

Det har I lovet tusinde Gange.

Beverlei.

Hvor er jeres Søster? Jeg har en nye og glædelig Tidende at bringe hende.

Henriette.

Der seer I hende.

8. Scene.

Mad. Beverlei, Beverlei, Henriette.

Beverlei.

Min Kone! omfavn jeres Mand, og erfar, hvad Lykke Himlen beskierer os!

Mad. Beverlei.

Himlen er mit Vidne, hvor ofte jeg har anraabt den for jeres Skyld! — Men hvad er da Anledningen til denne overmaade Glæde?

Beverlei.

Vore Capitaler ere ankomne — Den gode Hr. Johnson, en ærekier og bersmt Banqueur har remitteret mig dem — Her har jeg i denne Brevtaske adskillige Verler og Anvisninger, som beløber sig til en Sum af 300,000 Piasters. Himlen har ladet Anlegget lykkes for os, og vi vinder i det mindste 100 Procento paa vores Indskud.

Mad. Beverlei.

Mit Hierte glæder sig inderlig derover, mere for jeres end min egen Skyld: Nu haaber jeg efterdags, at siden I er bleven helbredet for den Svaghed, og Skiebnen er bleven os saa gunstig, I da forsager den rasende Spillelyst og giver mig en kier Mand tilbage.

Beverlei.

Jeg kaster mig ned for jeres Fødder, og forsvær dette skammelige Raserie, som har alt for længe været Aarsag til en dydig Kones, en Søns og en Søsters Ulykfaligheder. Min Kone! jeg har nu ligesaa stor Afskye for Spil. som I — jeg kræver Himlen til Vidne, at min eeneste Omsorg skal hereefter gaae ud paa at opdrage min Søn vel og befordre jeres Lykfalighed.

Mad. Beverlei.

Min beroer alleneste paa jeres.

Beverlei.

Veed I hvad Anslag jeg har? — Denne gamle Herregaard, som er gaaen fra Slægt til Slægt, og endeligen tilfalden mig, som jeg næsten havde solgt for intet, den agter jeg at tilkiøbe mig igien, der vil jeg tilbringe mine Dage, som en fornuftig Mand: Jeg har lykkelig revet mig løs fra den Galenskab, som følger med Spillesyge, jeg er kied af at have flere Prøver paa dens Efter-Veer. Jeg vil hereefter ikke føle uden til de sødeste Bevægelser, mit Hierte skal nyde den inderligste Roe, naar det allene bekymrer sig om jer.

Mad. Beverlei.

Ah! dyrebare Ven! —

Hen-

Henriette.

Nu vel da! Men, min kiere Broder! er der da intet andet Middel for Spillesygen, du beherskes af, end som for Kierlighed, nemlig at tage Flugten?

Beverlei.

O! jeg er ganske og aldeles kommen til mig selv igien — Saa længe som min Siel var befængt af denne Galenskab og ideligen plaget af lutter voldsomme Bevægelser — da jeg svævede imellem Haab og Frygt, havde jeg i Sinde at afskiere mit Lives Traad og legge Haand paa mig selv.

Mad. Beverlei.

I kommer mig til at skielve.

Beverlei.

Min Allerkiereste! Himlen har for dine Dyders Skyld hørt mine Bønner. — Tillad mig imidlertid et Øieblik at gaae bort, jeg maae afgiøre en Gield, som der ligger alt for meget Magt paa. — Opsættelsen kunde have farlige Følger — jeg staaer i Stikken derfor — Men jeg skal strax —

Mad. Beverlei.

Jeg lader jer ikke gaae uden stor Bekymring —

Beverlei.

Jeg kommer ufortsvet igien.

Mad. Beverlei.

Søde Ven! jeg har en meget betydelig Sag at afhandle med jer — I kan derfor ikke komme snart nok tilbage igien.

Beverlei.

Jeg længes derefter ligesaa meget som I.

Mad. Beverlei.

Nu saa gaae da! Medens I er borte, ville vi lave alting til, for at helligholde denne Glædskabs Dag.

(Mad. Beverlei og Henriette gaae bort)

9. Scene.

Beverlei, Stukeli.

Beverlei.

(gaaer et Skridt frem og møder Stukeli)

Er du der, Stukeli! Veed du at Lykken — —

Stukeli.

Ja, Johnson har sagt mig alt. Til Lykke.

Beverlei.

Du har viist et Venskab imod mig, som man sielden finder Mage til — Nu skal du faae at see, om mit ikke i alle Maader svarer dertil. Men jeg maae løbe for at betale en Gield, som jeg ideligen overløbes for, jeg maae stille baade James og Machinson tilfreds.

Stukeli.

Det gior I vel i — for nærværende Tid ere de hos Wilson — Spillepartiet er meget anseeligt. Paa Bordet regner lutter Guld ned — Vilde Lykken staae bi nogenlunde, kunde man giøre en god Fangst. Jeg gik fra dem, da jeg saae de vare saa meget uheldige. Nu kan du komme ret tilpas, for at staae dem bi.

Beverlei.

Jeg ønskede, om mueligt, aldrig at sætte min Fod i dette Helvedes Huus, det har altid været min Ulykke.

Stu-

Stukeli.

Det hover mig meget, at du ikke vil gaae derhen. Aldrig blev der spillet saa høit tilforn. Al Perus Rigdom er der opstablet — Det kunde blive en Fristelse for dig.

Beverlei.

Aldeles ikke.

Stukeli.

Jeg tvivler dog derom — Det er sandt — Lykken er ikke altid saa grum — Det lader, som hun har forsonet sig med dig — Man kunde saa lempelig forsøge hende — Men det skal ikke være mit Raad.

Beverlei.

O! vær forsikret, at jeg ikke skal vove noget — Men imidlertid kunde man bemægtige sig min Person; du veed, at Machinson har taget Dom over mig.

Stukeli.

Jeg veed det, og en vis Person har sagt mig i Fortroligheed, at han endog i denne Aften vilde lade den exequere.

Beverlei.

Nu vel, den Aarsag bør jo overtale mig til at gaae derhen. Men frygt aldeles ikke for mig — Jeg skal holde mit Løfte.

Stukeli.

Vil du lyde mig ad, skal du ikke gaae — Leuson kunde atter komme og behandle mig som et troløst Menneske, han taler ikke i mildere Tone om dig. (meget alvorlig) Han udlader sig overalt med Trudsler, at du skal gjøre ham Regnskab for din Søsters Midler.

Beverlei.

Lad Monsr. Leuson være den han er — Hans Formastelse lader sig letteliq dæmpe — Jeg maae hen og bringe det i Rigtighed hos Wilson — Dog, for at gaae des forsigtigere tilverks; see der! — Giem disse Papirer! —

Stukeli.

Hvem? Jeg? — Jeg skulde tage imod dem? Du kiender min Skrøbelighed — Jeg troer, at du i Dag er ret i den gode Lune. Naar du nu vilde have dem igien, saa havde jeg intet at indvende — Gaae ikke derhen, Beverlei! — Tillad, at jeg holder dig derfra.

Beverlei.

Men troer du da, at jeg er saa skrøbelig, at jeg skulde blive forrykt i Hovedet, over at see lidt Guld paa et — — ? At det skulde blende Øinene paa mig? —

Stukeli.

Lit Guld! — store Bunker! —

Beverlei.

Store eller smaa, der ligger mig ikke Magt paa.

Stukeli.

Man kunde vinde tilbage alt hvad du har tabt — Men lad os ikke stole derpaa, det udfordrer alt for stor Overleg og Eftertanke.

Beverlei.

Nei — jeg spiller aldrig mere — Det er min endelige Beslutning — den skal staae fast — Men siden du er saa bange for, at jeg skal udstaae saa haard en Prøve — Lad os da ikke gaae ind — Vi kan jo spørge efter Machinson ved Døren. (gaaer bort)

Fierde Act.

I. Scene.

(Nat)

Beverlei, Stukeli.

Stukeli.

Hvad taler I om? — Vil I myrde jer selv? — Vil I tage Forgift ind? —

Beverlei.

Er jeg ikke ulykkelig nok i min haarde Skiebne? Jeg har forspilt alting — jeg har ikke det ringeste tilbage, uden den forskrækkelige Fortvivlelse, som berøver mig Forstanden. Jeg maae falde fra Forbittrelse til det yderste Galenskab.

Stukeli.

Burde I vel gaaet ind til Wilson? — Havde mit Raad og mine Formaninger formaaet noget hos jer — jeres Ven —

Beverlei.

Min Ven! — Barbar! — Passer det Navn sig paa dig? Du er kuns en Plagegeist, som ved din forbandede Anforsel har faaet mig til at føre en skammelig Levemaade, — et Udyr, som Helvede har sluppet los paa mig — Havde jeg ikke indgaaet dette fordømte Venskab, var da noget Menneske bleven lykkeligere? — Hvem er nu ulykkaligere end jeg? Manglede der vel noget i alt hvad jeg kunde ønske mig? — Var jeg ikke en lykkalig Fader? — en lykkalig Broder? — og mere en Elsker end Ægtemand? — Men i min overhængende Ulykke oplivede du den Sæd i mit

i mit Hierte, som næsten var uddød — du forskaffede den Nærings Kraft, og af en Gnist oppustede du en forskrækkelig Ildebrand — Alting er forloret, mine Midler, min Ære, mit Liv: Der seer du Frugterne af dit fordervelige Venskab.

Stukeli.

Jeg kan ikke tilskrive Ulykken alting. Den store Ubilighed I viser imod mig, bevæger mig mere til Medlidenhed end Vrede; Men har I da forglemt, at I sagde: I var vis paa jer selv, og at jeg indstændig bad jer, da I vilde gaae hen til Wilson — —

Beverlei.

Du brændte af Begierlighed efter at see mig der — jeg mærkede dit listige Anleg, du behsvede kun at vise mig den steile Klippe, du vidste at gisre mig rasende efter at klavre der op, mit Hierte blev deelagtig i din Ondskab, jeg sogte min egen Undergang. — Men svar mig: Hvorfor gav du mig de Vexler og Papirer tilbage, som jeg havde betroet i dine Hænder?

Stukeli.

I veed jo, at alt hvad jeg vegrede mig, saa var det jo forgieves — I vilde jo endeligen have dem tilbage.

Beverlei.

Bedrager! -- Giver man da En Forgift i hans Rasserie, fordi han begierer det?

Stukeli.

Jeg saae at James og Machinson vare i Ulykke — jeg haabede — —

Beverlei.

Jeg har dem mistænkte i hsieste Grad — Det er en Ro-

Røverbande, som har deres Hule hos Wilson — Det er aldrig gaaet naturlig til med mit Tab.

Stukeli.

Imidlertid holdes de dog for retskafne ærekiere Mennesker, og jeg saae, da de spillede, at det gik ganske ærligt og redeligt til.

Beverlei.

Men du selv? — Er du ærekier? —

Stukeli.

Beverlei! —

Beverlei.

Jeg veed ikke — Men jeg føler til en heftig Forbittrelse imod dig —

Stukeli.

Troer I mig at være nedrig nok dertil? — Taal Ulykken med større Mandighed —

Beverlei.

Mandighed! — Døden — Men min Kone! — min Søn! — (griber ham i Struben) Bedrager! du har styrtet mig i den Afgrund, jeg nu ligger, du maae trække mig op igien deraf, eller jeg i dette Øieblik — Forlad mig! — Du flyer? — Jeg er mig selv ikke længer mægtig! —

Stukeli.

Jeg forlader en Utaknemmelig —

Beverlei.

Ah! bliv her!

Stukeli.

For at overvældes med bittre Bebreidelser —

Beverlei.

Veed jeg, i mine heftige Bevægelser, hvad jeg selv siger? --- Kan jeg vide, om jeg fornærmer dig? --- Er jeg Herre og Mester over mig selv? --- Nei --- Du kan virkelig befrygte dig alle Ting --- jeg kan myrde dig først og mig selv derefter. (giver ham Tegn med en forbittret Mine, at han skal gaae sin Vei)

2. Scene.

Beverlei.

(allene)

Hvor skal jeg flætte Foden hen? --- Himmel! --- i hvilken anden Afgrund skal jeg begrave den Skræk, som min bængstede Siel plages af? --- Det er forgieves at Nattens Mulm og Mørke overskyager mig, --- man kan dog ikke løbe fra sig selv — O Nat, du kan dog ikke skiule en Lastefuld for ham selv! --- O Fortvivlelse! --- O yderste Skam og Spot. Hvorledes? --- Denne Dag har endog Vidne om min Fortrydelse --- Den Person, som jeg saa nedrig opofrede for mit Raserie, havde vant sig til at lide Mangel, uden at knurre derover. Det var en herlig Trøst jeg gav min Kone: Hendes Lykksalighed skulde herefter have været al min Attraae --- Langt uden for London og fra det fordærvelige Spille-Selskab afmalede jeg hende en himmelsk Vaaning --- Ah! Helvede var ikke langt borte. Det er ude med mig, jeg vil aldrig mere komme for hendes Øine. Min Død --- Men der kommer nogen, mig synes jeg kiender ham --- Det er Leuson --- det er ham selv --- Der siges, at han udlader sig med lutter Trudsler, at han vil fordre Regnskab af mig for min Søsters Midler --- Men jeg har i Sinde at fordre ham selv til Regnskab.

3. Scene.

Beverlei, Leuſon.

Leuſon.

Der var nogen, ſom nævnede mit Navn. Beverlei! — Jeg treffer jer i en lykkelig Stund. Jeg har giort mig al Umage for jer.

Beverlei.

Og det uden at jeg har anmodet jer derom? I har en meget ædelmodig Siel — Monſieur! Hvem har overdraget jer denne Omſorg?

Leuſon.

Venſkab — Jeg haaber med det førſte, ved høi lys Dag at fremſtille for jer det uværdigſte Menneſke og den ſtørſte Bedrager under Navn af Ven. Det, ſom jeg har opdaget, bør komme ham til at ſkielve.

Beverlei.

Jeg kiender een, ſom ſelv bør ſkielve.

Leuſon.

Om hvem taler I? Hvem er det? —

Beverlei.

I min Nærværelſe paaſtaaer han, at han elſker mig; i min Fraværelſe underſtaaer han ſig at bagvaſke mig.

Leuſon.

Denne mørke Tale? —

Beverlei.

Jeg vil forklare mig ganſke tydelig: Vil man ſætte til jeres Ord, ſaa har jeg ved min Calenſkab tilſat alle

alle de Midler, som min Søster burde bringe jer til Medgift --- See! --- Dette gisr Leuson allevegne bekiendt, det tør han endog igientage i min Nærværelse.

Leuson.

Beverlei! --- Stolthed og Trudsler har foraarsaget meget Ont, som kunde have været forekommet --- Mueligen vilde en anden i mit Sted --- Men jeg skal nok vide at tvinge mig. Jeg siger aldrig noget i eens Øine, uden det jeg vil vedstaae. Nævn mig den, som har befort mig med saadan Paadigt! --- Denne Haand skal afstraffe hans skammelige Dumdristighed.

Beverlei.

Jeg veed hvad jeg bør tænke om alt dette --- det er alleneste en Udflugt, for at undgaae min Hevn.

Leuson.

O Himmel! Hvilken underlig Tale! Udlader Beverlei sig saaledes imed mig --- Men vi har seet hverandre før, hvor det galdt om Æren --- Han veed, at man ikke lettelig kommer mig til at skielve.

Beverlei.

Jeg veed af intet uden af min Fornærmelse --- Uden videre Afhandling! --- Forsvar jeres Liv! ---
(trækker Kaarden)

Leuson.

Stod til Utaknemmelige! Folg det Raserie, som herfker dig. Din taabelige Fortrolighed til en nedrig Bedrager har skilt dig ved alt hvad dig var kiert. Du har nu intet tilbage, uden een Ven — Lad ham nu dse for din Haand.

Be-

Beverlei.

Jeg har ødelagt min Kone, min Søn og hendes Søster — Lad dem udgyde alle Forbandelser over mig, jeg skal selv fuldføre dem: Min Haand er rede — Men hvad Ret har du til at sætte Skamflik paa min Ære? Du kalder dig min Ven — Barbar! — Er du det — igiennemboer da dette Hierte, — saa vil jeg erkiende dig derfor.

Leuson.

Stik din Kaarde ind! — jeg seer, at den Bedrager har hemmelig befort din Ven for dig; jeg troer endog, at jeg indseer, hvad han sigter til.

Beverlei.

Men, hvoraf slutter du da, at han bedrager mig?

Leuson.

Han veed, at jeg, fra Grunden af, har undersøgt og er kommen efter alle hans Kneb, og ved at ophidse dig imod mig, haaber den nedrige Bedrager at skille sig enten ved den ene eller den anden — Men Haabet skal slaae ham feil — Du skal ikke udgyde din Vens Blod — jeg vil mindre søle mine Hænder i dit — jeg beder dig! — Stik din Kaarde i Skeden! — Farvel! Gaae ind i dit Huus — i Morgen vil du blive skildt ved forudfattede Meninger — Beverlei vil blues ved at have kiendt saa lidet til mig.

4. Scene.

Beverlei.
(allene)

Denne Leusons Koldsindighed ligner ikke et forsagt Menneske. Jeg har ved en og anden seet, at han taaler

aldrig nogen Plet paa sin Ære, Stukeli har altsaa ført mig bag Lyset. Overalt — hvad ligger mig mere Magt derpaa? — Er jeg endnu i Live? — jeg føler tusinde Piinsler i mit inderste Hierte — et eneste Stød skal giøre Ende paa alt mit Onde — denne Kaarde skal skille mig ved Livet.

6. Scene.

Beverlei, Jarvis.

(Jarvis er kommen ind, medens Beverlei holdt foranførte Tale og har nærmet sig til ham, synes i Mørket at skulle kiende ham).

Beverlei.
(som forneimmer nogen nær ved sig)

Hvem er det, som nærmer sig til mig? Tael! Er det en Morder? — Kom da, følg med mig! Min Haand er mere blodtørstig end din; og den rasende Fortvivlelse, som behersker mig, er langt større end den, du kan være betagen af.

Jarvis.

Min allerkiereste Herre! værdiges! —

Beverlei.

Redelige Mand! — Er det dig? — Hvad bestiller du saa silde paa Gaden? — Du burde være i din Seng.

Jarvis.

Kiere Herre! Forlad mig! Jeg burde selv være (seer den dragne Kaarde) Himmel! —

Beverlei.

Hvad er paa Færde? —

Jar

Jarvis.

Jeres Kaarde er blot — Skulle I havt — Ah, min Herre! jeg bliver iiskold af Forskrækkelse.

Beverlei.

(uden at høre ham)

Ja, hvor jeg endog vender mig, følger Elendighed og Skiendsel mig i Hælene — Intet uden en hastig Død —

Jarvis.

Min Herre! Hans Siel er inderlig betagen af Sorg — han taler for sig selv og vil ikke høre mig, O! min Herre! —

Beverlei.

Hvem er det, som taler der?

Jarvis.

O! det er den fattige Jarvis — Giv mig denne Kaarde, min Herre, for Himlens Skyld giv mig den! — jeg frygter —

Beverlei.

Ja, tag den, skil mine Hænder derved — Maaskee har Himlen selv sendt dig hid i dette Øieblik.

Jarvis.

Ah, min Herre! hvor er jeg hierteglad! — Hvor lykkelig skatterer ikke Jarvis sig! —

Beverlei.

Gid du stedse maatte være det! — O gamle dydige Mand! — Men bliv ikke længer hos mig — Frygt at mine Ulykker ere smitsomme! — Ødeleggelse, Forskrekkelse, Forbandelse bliver alle dem til Deel og Lod, som nærme sig til mig.

Gaae ind, redelige gamle Mand! — Gaae hen og leg dig! — Gaae hen og slaae dig til Roe! — For mig er ingen mere at forvente.

Jarvis.

Tillad mig, Herre, at ledsage jer hiem.

Beverlei.

Nei! — Aldrig —

Jarvis.

Eftertænk, hvilken dødelig Hierteſorg det er for Fruen — Forlad mig! — Vil I da hendes Død?

Beverlei.

Det allerverſte Onde for min Kone og Søn er maaſkee, at jeg er i Live. Ah! i deres bedrøvelige Omſtændigheder maae de tilbringe deres Dage med at forbande mig. Gaae fra mig! — jeg søgte efter den mørke Nat, jeg vilde ønſke jeg kunde forsøge dens Nædſel — En langt ſtørre Skræk betager min Siel. — (lader ſom han hørte nogen) Hvad er det for Klageſkrig jeg hører.

Jarvis.

Det er ſtille overalt.

Beverlei.

O Hiertenag! O Gremmelſe! — Gaae fra mig! — Jeg vil ligge paa denne Steen og tilbringe Natten med at ſønderſlide mit Hierte — Ah! Gid jeg aldrig mere maatte ſe: Dagens Lys! (ſtrækker ſig ud paa en Steen)

Jarvis.

(paa Knæe)

Ah! allerkiereſte Herre! jeres gamle Tiener kaſter ſig for jeres Fødder og beſvær jer med grædende Taare —

Staae

Staae op, for Himlens Skyld! — Jeres Siel er ikke saa ubevægelig: Fruen svemmer i Taarer.

6. Scene.

Mad. Beverlei kommer ud fra sit Huus med en Lygte i Haanden. Monsr. Beverlei paa Stuen. Jarvis paa Knæe. (begge tie stille)

Mad. Beverlei.

Jarvis kommer ikke igien, jeg kan ikke udholde at vente længer. Jeg plages af en forskrækkelig Angest. O Himmel lebsag mig! Styrk min vaklende Fod! —

(nærmer sig hen til det Sted, hvor Beverlei og Jarvis er)

Beverlei.

(til Jarvis)

Gaae fra mig, ærlige gamle Mand! du falder mig besværlig.

Jarvis.

Min Herre! jeres Fader viste, at han satte mere Priis paa mig — Jgiorde det samme i jeres Barndom — Men jeg skimter et Lys, som nærmer sig til os — Tag jer i Agt — der kunde nogen —

Mad. Beverlei.

(som har nærmet sig hen til dem)

Jeg kiender hans Røst, jeg troer, ja det er ham, det er Jarvis — Hvor er min Siel bevæget! — Det gyser i mig — jeg maae komme ham nærmere — O Himmel! Hvad seer jeg!

Jarvis.

Det er Fruen.

Beverlei.

Min Kone! — O Jord! lad dig op! Slug mig

Mad. Beverlei.

(til hendes Mand)

Allerkiereſte Ven! jeg maae dee — Dette Syn dri
ber mig — Gruſomme! I vender Anſigtet fra mig! —
I unddrager jer mine Diekaſt! — Mit Hierte er tiskol
— Tael dog med mig! I ſeer at jeg neppe kan drage mi
Aande — Ah! Vær dog medlidende! — Betag mig dg
den Skræk og Angeſt, ſom jeg i dette Øieblik qvæles af.

Beverlei.

Det var kuns at forsge dem: Ja, ſkielv, alt det je
kan ſige, er græſſeligt, og I vil udgyde lutter Forbandelſ
over mig.

Mad. Beverlei.

Det kan mit Hierte aldrig overtale ſig til, det
naſtadelig velſigne en kier Mand.

Beverlei.

Denne kiere Mand er en Uværdig, ſom I aldrig b
ſee til, uden naar I vil betragte ham ſom et aſſkveligt
Udyr. — Denne Dag beſtemmer vores Skiebne! — Uſl
hed og Graad — ſee, det er jeres Arvepart; min Sø
Lod er det ſamme, og min — det er Døden.

Mad. Beverlei.

Hvorledes hænger det ſammen?

Beverlei.

Alting er forloren, jeg har intet tilbage uden Fortvi
lelſe og Afſindighed. Forhand jeres Mand, han har fo
tient det.

Mad.

Mad. Beverlei.

O Himmel! hør mine Bønner! see til mine Taarer! Kast et naadigt Øie til ham i denne hans Sorg! Fordriv den Uroelighed, som fordunkler hans Aasyn! Skienk ham Roe og Lise i Hiertet! Skal Ulykke og Elendighed falde over nogen af os, udgyd da din Vrede over mig og lad Beverlei blive lykkelig!

Beverlei.

Er det de Forbandelser din Mund udøser over mig? O alt for dydige Kone til en uværdig Mand! Hvor bevæget og skamfuld maae jeg blive over saa megen Godhed!

Mad. Beverlei.

Lad da min ømmeste Medynk formilde din grumme Fortvivlelse! — Hvorfor synke under Bedrøvelsers Byrde! — Allerkiereste Ven! Alting er ikke forloret ved dette Skibbrud — Min Andeel skal ikke blive Graad og Uselhed.

Beverlei.

Hvad har vi da til Rest?

Mad. Beverlei.

Et uforfærdet Mod og Arbeidsomhed — Du veed, at jeg alletider i din Fraværelse tog mig noget fore, og at jeg fordrev Tidens Kiedsommelighed — Ah! troe mig. Det er i Mangels og Trangs Barm min sødeste Fornøielse skal fødes. Hidtil har jeg ikke giort andet end morroet mig i Magelighed — jeg skal holde den ved Live, som jeg elsker.

Beverlei.

Den Dyd kan forsøde alt mit Onde — jeg giver efter for dens uskatterlige Yndigheder — O allerkiereste, ømmeste Kone! — og du bær ikke Had til mig!

Mad. Beverlei.

Jeg elsker dig, og jeg beklager dig — Ah! — Ah! —

7. Scene.

De forrige. En Rettens Betient med sit Følge.

Betienten.
(til Beverlei)

Jeg forkynder jer Arrest; følg med mig!

Beverlei.

O Lykke! — det er dit sidste Stød; men man skal ikke see mig overleve det.

Mad. Beverlei.

Monsieur! jeg kaster mig for jeres Fødder —

Betienten.

Jeg maae have Penge.

Jarvis.

Hvor høit beløber Summen sig?

Betienten.

Tre hundrede Dukater.

Jarvis.

Halvparten har jeg hiemme.

Betienten.

Jeg maae have den hele Sum, min gode Mand.

Jarvis.

I Morgen kan jeg, naar jeg faaer sluttet en Contract —

Beverlei.
(til Betienten)

Giør Ende herpaa! — jeg er følgagtig — Jarvis! denne nye Prøve paa din Redelighed trænger mig til Sielen. Men — giem dine Penge! — Omfavn mig, min Kone, det er den sidste Gang jeg slutter jer i mine Arme. Man maae bukke under sin Skiebne.

(de føre ham bort)

Mad. Beverlei.
(følger med Jarvis efter ham)

Jeg viger ikke fra jer.

Femte Act.

Theatret forestiller et Kammer i et Fængsel. Paa den ene Side staaer et Bord, hvorpaa er en Vandkrukke paa et Træfad. Paa den anden Side en Lehnestol og en Stol næst ved. Tomi i Lehnestolen og Jarvis paa den anden.

1. Scene.

Tomi. Jarvis.

Jarvis.
(puster ved Barnet)

Han har lukt Øinene og overgivet sig. Arme Barn! See, hvor han sover. O lykkalige Alder! han kaster sig, uden al Modstand, i Søvnens Arme. Han frygter ikke at noget Nag skal i Søvne overrumple ham og forstyrre hans Roelighed. Han slummer hen i sin Uskyldighed, imedens hans Faders ulykkalige Hierte er færdig at briste, og har seet Dagen bryde frem igien, uden at han har faaet Søvn i sine Øine! — Hvilken ulykkalig Forandring! —

O! min Herre! min kiere Herre! — Hvilken rasende Lyst har I overgivet jer til? — Hvor mange Dyder har en eeneste Last ikke giort til intet hos jer? Hvad ulyksalige Følger har den ikke havt? Give Himlen! —

2. Scene.

Mad. Beverlei. Jarvis.

Mad. Beverlei.

Hvad tager min Søn sig for?

Jarvis.

Hun seer, Frue, at han har begivet sig til Rolighed.

Mad. Beverlei.

(kysser ham)

Sov! — Kiere Barn! — Ah, Jarvis! — Hvad Qval udstaaer jeg ikke for hans Fader. Du veed selv, at mine Forestillinger havde giort nogen Indtryk hos ham; jeg havde stillet hans heftige Uroelighed: Dette Fængsel har giort alt mit Verk til intet. O grusomme og forfærdelige Nat! Han forfaldt i en dyb Taushed igien, stirrede og syntes hverken at see eller høre; atter saa opbragt, at det lignede Galenskab, skreeg himmelhøit af Fortvivlelse, og forbandede sin Fødsels Stund.

Jarvis.

O min Herre!

Mad. Beverlei.

Jeg faldt for hans Fødder, jeg vædede dem med mine Taarer, jeg kaldte paa de søde Navne: Mand og Fader — Min Graad og mine Bønner bleve modtagne med Forbit-

trelse — To Gange stødte han mig fra sig med største Haardhed; da han endelig kom til sig selv igien og ud af denne Forvildelse, blev han skamfuld over at see sin Kone ligge næsgrus for hans Fødder — Hans Hierte var færdig at briste, han trykte mig til sin Barm, og vi blandede de Taarer, som strømmevis flød af vore Øine,

Jarvis.

Mine løber ogsaa over.

Mad. Beverlei.

Hans Heftighed er nu nogenledes stillet — Søvnen har lukket Øinene, og han nyder for en Tid den søde Ro.

Jarvis.

Himlen være lovet derfor!

Mad. Beverlei.

Min Søster har imidlertid ladet mig vide, at det var høistnødvendigt jeg maatte gribe mig an for min Mand, og af den Aarsag ikke forhale et Øieblik, inden jeg talede med hende. — Jarvis, jeg fører mig denne korte Tid til Nytte, imedens min Mand slumrer. Giv du meget nøie Agt, og pas paa, naar han vaagner! — Lad ham ikke være allene! — Bring Barnet hen til ham! Naar han seer sin Søn, dette deilige Syn, det bevæger en Faders Hierte, og opvækker de ædeste Følelser deri! Hans Smerter vil formildes derved — Jeg kommer usortøvet tilbage. Dersom jeg ikke havde dig at forlade mig paa, kunde jeg ikke bære det over mit Hierte at gaae fra ham.

Jarvis.

Gaae kuns uden al Bekymring.

Mad. Beverlei.
(lister sig saa sagte og kiger ind)

Han ligger endnu i samme Stilling, han er falden i en dyb Søvn. Jeg besvær dig, Jarvis! Pas nøie op naar han vaagner. (gaaer)

3. Scene.

Jarvis. Tomi. (sover)

Jarvis.

Jeg vil haabe han sover til Fruen kommer igien — Hvilken Dyd! — Hvad for en rørende Kierlighed! — Hvad har han ikke en uforlignelig Kone! — Hvor lyksalig havde han ikke været, om han havde forstaaet sig paa at være det! — Jeg hører nogen Tummel, jeg maae saa sagte lure derpaa. — Han er vaagen — det er ham, hvor er han bleeg og sig selv ulig! Dog seer han ikke saa mørk og forvirret ud som forhen.

4. Scene.

Beverlei. Jarvis. Tomi sovende.

Beverlei.
(afsides)

Min Kone er fraværende — jeg maae vise denne gode Mand fra mig, jeg maae skille mig ved ham.

Jarvis.

Det var en meget kort Søvn, I hvilede jer ikke længe.

Beverlei.

Er din Frue gaaet bort?

Jar-

Jarvis.

Magtpaaliggende Forretninger har nødet hende dertil, det er jeres egen Velfærd angaaende; hun vil inden kort Tid være her igien.

Beverlei.

Denne søde Søvn var en Lægedom for mit Hierte og har forfriſket mit Haab. Det er fornødent, at jeg raadfører mig med en retſkaffen Ven, jeg vil tale med Leuſon. — Gaae hen og ſøg ham op Jarvis! Siig: han maae ſtrax viſe mig den Venſkabs Prøve og beſøge mig i mit Fængſel. Hvorfor tøver du?

Jarvis.

Jeg beder om Forladelſe, kiere Herre, Fruen har befalet mig at oppebie ſig her.

Beverlei.

Hun kunde ikke forud vide, hvad jeg vilde befale dig — Du ſeer jo, at jeg nu er ganſke roelig.

Jarvis.

Ja, Himlen ſkee Tak! jeg ſeer det.

Beverlei.

Gaae da! jeg maae forlade denne bedrøvede Vaaning.

Jarvis.

Men — —

Beverlei.

Uden at ſvare mig videre — jeg befaler — Adlyd mig! —

Jarvis.

(ſom den der tager det i Betænkning)

Ja, jeg gaaer derhen.

5. Sce=

5. Scene.

Beverlei. Tomi sovende.

Beverlei.

(efter at han har giort nogle Skrit hist og her omkring, med en meget mørk Mine)

Min Time er kommen — Dommen er afsagt — en Dødsdom. Min skiendselfulde Siel kan ikke udstaae saa haard en Skiebne, men maae synke under dens Piinsler (imedens dette siges, nærmer han sig hen til Bordet, kommer Vand i et Glas og blander deri noget af en Flaske, som han tager op af sin Lomme) I Graven skal jeg nu strax sove ind — Sove ind! — Dersom Døden, i Stedet for at være en Søvn, var evig — og en ulyksalig Opvækkelse — dersom en Gud der er Hevner — jeg maae paakalde og bede ham — Gud, hvis uendelige Miskundhed — jeg kan ikke bede — Fortvivlelse og denne min Haand, som neppe kan føre Dolken, tilskynder mig — Imidlertid hører jeg med Forskrækkelse en Røst, som i mit Hierte raaber til mig: Hold inde Ulyksalige! Raader du for dit Liv? — O du Dommer over alle vore Gierninger, som ikke lader sig forføre! — Samvittighed! — Men hvorhen? Uden Haab, uden Tilflugt! — At see min Kone og min Søn forsmægte i Uselhed! — jeg, som har forvoldet deres Elendighed, skal være Vidne dertil! — Udstaae Foragt, som er verre end Ulykken — Kort! døe hundrede Gange, for ei at torde døe eengang — Nei! — det er for længe at tage det i Betænkning — Man kan byde Trods til sin Skiebne — Men Skam og Spot — Samvittigheds Nag! — (tager Glasset) Natur! du skielver! — Skræk for et andet Liv! — Evigheds Afgrund! — Tykke og uigiennemtrængelige Mørkhed! — Ethvert Hierte, naar det forestiller sig dig, maae af Forskrækkelse blive iis-

iiskold. Men jeg har Afskye for Livet — Min Skiebnes Beslutning beholder Overhaand. (drikker) Det er fuldført! — Døden kryber om i alle mine Aarer. Det er den sidste Dag Solen bestraaler mig. O kunde Menneskket lukke sig allene selv inde i Graven! — Men dersom den forpinte Siel seer de Efterlevendes Taarer, og dem, den havde kiereſt, nødlidende og ulykſalige, om jeg hører jeres Veeklage! — O min Kone! — O min Søn! — Helvede! Helvede kan ikke have græſſeligere Plager. O! alt for ſildige Eftertanke! — (gaaer nogle Skrit og bliver ſin Søn vaer) Min Søn! — en ſød Søvn har betaget ham — Altſaa ſkal jeg da aldrig mere høre din liſtige Røſt, ſom klingede ſaa ſødt i mit Øre — Lad mig i det mindſte omfavne dig for ſidſte Gang. O ulykſalige Søn af en end mere ulykſalig Fader! — (ſætter ſig ved Siden af ham paa Stolen) Hvor inderlig bliver ikke min Siel bevæget ved at ſee ham! Det lader, ſom han i Søvne ſmiler til mig — Denne Mund — diſſe Lineamenter ere Moderens — Arme Barn! (reiſer ſig) du veed ikke, du kan ikke forud ſee, hvad din Skiebne vil blive. Skam og Skiendſel af det jeg har været til, Skræk af min Døds Maade, det bliver din eneſte Arvepart. Elendighed vil undertrykke dig; og naar du ſkal gaae med nedſlagne Øine, lever du allene for at forbande Dagens Lys og din Fader — Er Livet da en ſaa koſtbar Skat? — Mit Galenſkab har berøvet dig alt, ſom ſkulde gisre dig det kiert — Den, ſom ſkilte dig derved, befriede dig fra en tung Byrde — Hvorfor qvalte man ikke din Fader i Vuggen? — Giften begynder allerede — jeg mærker jeg er fortumlet: En tyk og ſort Damp bedækker mine Øine og opvækker en barbariſk Forbittrelſe i mit Bryſt — Hvad ſiger jeg? Forbittrelſe. — Nei — Ømhed og Medynk — For den, ſom ſtedſe ſkal forſmægte i ſin Ulykke

og

og see sig undertrykt, er Døden kun et Minut, men Livet en lang Pinebænk. Min Søn! — det bliver altsaa din Skiebne — Lad mig berøve ham Livet — Dette Øieblik er meget beleiligt — Lad ham uden Smerte giøre en Overgang fra Søvnen til Døden! — Denne Dolk — dræbe min Søn! — Denne Afsindighed er jo gruelig. Natur! Ah! din Røst skriger forfærdelig i mit Hierte. — Der er han vaagen.

Toni.

Papa! jeres Øine! — O! jeg tør ikke see jer! —

Beverlei.

Hans Røst, jeg veed ikke hvorledes, har noget vel behageligt med sig.

Toni.

(paa Knæe)

Allerkiereste Papa! Forlad mig.

Beverlei.

Jeg kan ikke holde det ud — Han har vundet — (kaster Dolken) Ulykkalige Barn! — Min Søn! — Staae op! — Lad mine Taarer væde dit Ansigt —

(herpaa kommer Mad. Beverlei og Henriette ind)

6. Scene.

Toni. Beverlei. Mad. Beverlei. Henriette.

Toni.

(løber hen til sin Moder)

Mama! Ræd Toni!

Mad. Beverlei.

Himmel! hvor bliver jeg forskrækket! Det kiere Barn! — denne Dolk! — Grusomme! — Hvortil skulde den bruges?

Beverlei.

Erklær mig for det ſtørſte Udyr! — Af Medynk over min Søn vilde jeg have berøvet ham Livet —

Henriette.

Retfærdige Himmel!

Mad. Beverlei.

Af Medynk! — Jeres Søn! — Hvilken Gaade! — Barbar! — Og det tør I bekiende for hans Moder? — O min Søn! — min kiære Søn! —

Beverlei.

Dersom intet behøves, for at ſtille jer tilfreds, uden min Død —

Mad. Beverlei.

Af denne fortvivlede Tale og denne barbariſke Ydereighed, kiære og gruſomme Mand! ſeer jeg hvorvidt den ſorte Galde og den ſtørſte Fortvivlelſe har forledet jer. — Men viid, at Leuſon giør ſig al optænkelig Umage for at ſætte jer paa frie Fod — Viid, at Stukeli, dette afſkyelige Udyr —

Beverlei.

(aſſides)

Hvad er det, ſom aldeles forrykker mine Sandſer? —

7. Scene.

De forrige. Leuſon. Jarvis.

Leuſon.

Beverlei! jeres Arreſt er ophævet — Stukeli lever ikke mere, James har dræbt ham; der kom dem en Tvighed imellem, Deelingen angaaende.

Henriette.

Er den Troløse ikke mere til?

Leuson.

Nei, James er heftet. Jeres Capitaler ere i Sikker-
hed. Fat Mod igien, kiere Ven! I skal faae alting tilbage.

Beverlei.

Ah jeg Ulykſalige! jeg er gaaet alt for haſtig tilverke.

Mad. Beverlei.

Hvorledes? Hvad nye Fortred? —

Leuson.

Han er jo ukiendelig.

Beverlei.

En gruelig Smerte —

Leuson.

Han maae ſtrax kommes til Hielp.

Mad. Beverlei.

Løb, Jarvis! (han gaaer) O Himmel! jeg anraaber
din Biſtand.

Beverlei.

Smerten lindres — jeg føler nogen Liſe — Ah! min
Kone! —

Mad. Beverlei.

Nu vel! hvor er det fat, min elſkeligſte Ven! — min
Mand! —

Beverlei.

Søg intet Middel for mit Onde, jeg ſtaaer ikke til
at redde.

Mad. Beverlei.

Hvad ſiger I? — Jo, der er Redning — der er.

Beverlei.

Værdigſte og kiereſte Kone! I har ingen Mand mere,
og min Søn ingen Fader.

Leuſon.

O ulykſalige Ven! hvad har I giort? —

Henriette.

Ah! min Broder! har I kunnet? —

Mad. Beverlei.

Nei, jeg kan aldrig foreſtille mig, at han har giort noget grueligt Anfald paa ſig ſelv —

Beverlei.

Mit Hierte fordømmer det — Unaturlige Fader! — Etrafværdige Borger! — Barbariſke Ægtemand! — med eet Ord: i et ulykſaligt Øieblik har jeg overtraad Guds og Menneſkenes Love.

Mad. Beverlei.

Jeg dør! — (Leuſon holder paa hende)

Beverlei.

Nu nærmer det Øieblik ſig, at jeg ſkal fremſtilles for dens Domſtol, ſom gav mig Liv og Aande. Alting forkynder mig, at jeg er ikke langt fra denne bedrøvede Stund — Den Roligheb, jeg befinder mig i — den ſtore Afmagt — det Mørke, der fordunkler mine Øine! — Min Kone! Ah, ſiig mig! Siig, at I tilgiver mig det!

Mad. Beverlei.

(med bitter Graad)

Ah! O at Himlen vilde tilgive jer det ligeledes! *)

Beverlei.

Søg at bøie den til Medlidenhed imod en Mand, ſom nu opgiver ſin Aand. Barmhiertigheds Gud, jeg knæler ſkielvende for dine Fødder, dit Creatur anraaber din Miſkundhed! — Din Retfærdighed tilgiver et angerfuldt Hierte. Opliv mig Strafværdige med et Glimt af

*) NB. Ved Repreſentationen er Scenen ſaaledes forkortet.

Haab. Du seer min inderlige Fortrydelse. Kan den ikke, store Gud, formilde din Vrede, da lad den i det mindste ikke falde paa min Kone og Søn! —

Beverlei til Leuson.

Hav Omsorg for hende og min Søster. Vardigste Ven! — hvis Hiertelav jeg ikke havde lært at kiende tilfulde. — Min Søn! lad ham komme hen til mig! —

(Barnet kaster sig for Faderens Fødder, Moderen paa den anden Side)

Beverlei.
(efter at have betragtet alting noie)

Mine Øine smelter hen i Taare — O Død, hvor er din Skræk følelig i dette Øieblik! —

Beverlei.

Den seer min Graad og Fortrydelse — Min Søn! — Du mister mig — du beholder en Moder tilbage — bevis hende stedse al Kierlighed og Ærbødighed. Og skulde du nogen Tid forfalde til den rasende Spillelyst — Erindre dig da en Fader — Kone! giv mig din Haand — Farvel! — jeg dør —

(Mad. Beverlei besvimer, og Dekket falder)

Ende.

Den ryggesløse eller forlorne Søn.

Comoedie i fem Acter.

Oversat af Fransken efter Mſr. Voltaires L'Enfant Prodigue.

Personerne:

Leonard.
Leander, Leonards ældste Søn.
Giekkenstolt, Raadsherre, Leonards yngste Søn.
Hieronymus.
Leonore, Hieronymi Datter.
Baronesse Rynkenborg.
Pernille, Leonores Pige.
Henric, Leanders Tiener.
Politiebetientere.

(Scenen er i Hamborg).

Første Act.

I. Scene.

Hieronymus. Leonard.

Hieronymus.

Hør, min gode gamle Ven og Naboe! Herefter maae hverken du, eller nogen af dit Huus, see saa suurt ud, som I pleie. Nu skal du glemme al din Modgang; ligesaa vil jeg giøre. Ja, min Troe, vil jeg holde mig lystig herefter! Du skal kun see, naar nu min Datter faaer din Søn, og kommer i dit Svogerskab. Hun er Pige for at sætte Liv i jer allesammen. Men det er sandt, din Hr. Søn, Monsieur Giekkenstolt; mig synes, han fører sig kun op, som en passelig Karl.

Leonard.

Hvordan?

Hieronymus.

Han er saa storagtig af sit Magistratskab, at han stinker, og jeg troer, han maae have læst Loven igiennem, for at frie efter alle de Formaliteter, der staaer i den. Hvad vil den Grønskaaldning, den Skolepog, bilde sig ind, at han vil læse for os gamle Mænd? Han var værd at brixes. Af to Onde maatte han heller være Gallfrantz end Storelasse. Nei! han er mig alt for fiantet.

Leonard.

Enhver har sine Feil. J er ikke heller alt for høflig sommetider.

Hieronymus.

Det er en anden Sag. Det er saa min Maade. Jeg gider gierne sagt Sandhed, men jeg gider ogsaa hørt den igien. Just derfor har jeg min Lyst af, at hegle min Svigersøn igiennem for det Pedanterie, der er hos ham, og tage ham i Skole, naar han bærer sig saa hasagtig ad. Det er sandt, Svoger! den Gang jer ældste Søn løb bort, den Galliefugl! der spillede og var saa vild og liderlig, saa giorde J, som en klog Mand, at J gav alle Eders Midler til denne Mar, J har tilbage. Det er vel nok overlagt, at J har sat alt jeres Haab til ham, og kiøbt ham til at blive Raadsherre; men han blev det, min Troe, aldrig saa snart, førend han tillige blev til en storagtig Fantast. Hans Velviished taler ikke et Ord, eller gaaer et Trin, uden efter Tacten. Tænk mig, han siger, at han har meer Forstand end jeg. Og nu veed al Verden, at jeg i det mindste har meer Forstand end du. Ja, han siger — —

Leonard.

Det er dog forunderligt med ham, Hr. Hieronymus! Saadan er det hver evige Gang, vi sees. Mener han, at jeg altid tan taale — —

Hieronymus.

O! Snak! Det skal du intet kiære dig om. Det giver intet til Sagen. Seer du vel! Alle disse Feil ere kun som et Smørrebrød, hvor der for Resten ere mange Penge samlede. Din Søn er gierrig, og hvem der er gierrig, han er klog. Ja vist er Gierrighed en meget god Last, en umi-

umistelig Last i en Huusholdning. Nu! Kom an! i dømme Dag skal han blive min Svigerson, og min Leonore høre ham til. Nu staaer der kun een Post tilbage, Svoger; Det er, at du giver ham en reen Afstaaelse paa alle dine Midler, reede Penge, Jordegods, Løsøre; Kort at sige, alt hvad du eier og har, eller kan faae i dine Dage, og det i behørig Stiil, saa det kan blive tinglyst; Behøver du selv noget at gisre dig tilgode med paa din Alderdom, det kan han give dig aarlig; men du maae intet stikke under Stol; Din Søn maae blive vel udstyret; han skal have baade mine og dine Grunker, at han kan blive saa riig, som han kunde mynte Penge. Ellers seer min Datter sig strax om en anden.

Leonard.

Ja! ja! han skal faae der. Hvad jeg har lovet, det skal jeg holde; Jeg vil dog selv slaae mig fra Verden, og ende mit uroligc Liv i Sorg; men jeg ønskede dog, at denne Søn, som bliver saa vel forsynet, ikke var saa slugen paa mine Midler; jeg har seet paa den ene, at han var en uefterlænksom Ødeland, og nu maae jeg see, at den anden er saa nærig, saa han intet søger, uden sin egen Fordeel.

Hieronymus.

Saa meget desto bedre!

Leonard.

Ah! min kiere Ven! jeg er fød til at være den ulykkaligste Fader paa Jorden.

Hieronymus.

Kommer I ikke nu igien med jeres Jeremiæbegrædelser og afgesmagte Heblerier? I vil kanskee, at jeres ældste Søn, den forstyrrede Knegt, skal komme iblant os, just

i Bryllupsdagene, for at spilde vor Lystighed, og forderve god Leeg?

Leonard.

Nei!

Hieronymus.

I vil kanskee, at han uden videre Complimenter skal komme at skielde os ud, sætte Ild paa Huset, og brænde os inde?

Leonard.

Nei!

Hieronymus.

At han skal give jer et Livfuld Hug, og tage mig min Leonore bort for min Næse; Han vilde intet have hende, da han var forloved med hende. Nu vil I kanskee, at han skal faae Lyst til hende paa nye, nu han intet kan faae hende?

Leonard.

Nei! Gud bevare det fromme Barn fra saadan en slem Krabat.

Hieronymus.

Vil I da have, at han skal komme tilbage, for at klæde jer nogen af, og faae sin Arvepart igien?

Leonard.

Nei, saamen! hans Broder skal have det tilsammen.

Hieronymus.

Ja! det forstaaer sig selv. Ellers kan han skyde en hvid Pind efter Leonore.

Leonard.

Han skal faae Leonore, og alt hvad jeg eier og har. Hans ældre Broder fortiener intet andet paa sin Lod, end

min

min Vrede; han giorde sin Fader kun Skam, og var et unaturligt Barn.

Hieronymus.

Deri har I Ret. Men I saae ogsaa for længe igiennem Fingre med ham. Den anden bærer sig dog noget viiselig ad; men denne, han var reent ravsplitter gal. Bevar os Gud! hvad var det ikke for en gudsforgaaen Krop? Kan du huske, Svoger! Ha, ha, ha! — — at han bestial dig, og den Streg var endda ikke at regne imod de andre; men imidlertid gik dit Sølv og Boeskab, Linned og Klæder, Heste og Vogn fløiten, og det satte han altsammen paa hende — — Jomfrue Fikke, som løb fra ham om Morgenen efter. Jeg tilstaaer, jeg fik en god Latter derover.

Leonard.

Ah! hvad Fornøielse finder I da i, at føre mig paa det, som foraarsager mig Hiertesorg?

Hieronymus.

Og at han satte en Bankoseddel paa 100 Rigsdaler paa et eneste Kort? Ha, ha, ha!

Leonard.

Hold dog op.

Hieronymus.

Kan du da huske den dumdristige Karl, da han skulde vies til min lille Leonore, da havde han forstukket sig, og hvor de da fandt ham? — — og i hvad for Postyr? — — Hille Skamfærd! hvilken ryggesløs Kompan!

Leonard.

Hr. Hieronymus! Vær saa god og forskaan mig for disse lumpne Historier. Jeg erindrer mig alt for vel min Søns

Søns slette Opførsel desuden. Jeg har jo maattet forlade mit Fædreneland, just for at slaae min Sorg over det samme af mine Tanker. I er kommet her for Eders Handels Skyld, og viser jer at være min Ven, som I pleier. Det takker jeg jer for; men har I ikke Synd af at sige mig saa mange Sandheder i Utide, naar Tingen intet staaer til at ændre; Mener I ikke, det kan støde mig for Hovedet?

Hieronymus.

Nu da! jeg skal gierne tie. Ja nok; Det skal skee. Om Forladelse! Men hvorfor Pokker vilde I ogsaa sætte jer Søn til Krigen, da I vidste, han var saa vildhovedet?

Leonard.

Endnu mere?

Hieronymus.

Om Forladelse! Men I burde dog — —

Leonard.

Ja vist burde jeg. Jeg bør at glemme alting for min yngste Søns og hans Giftermaals Skyld; men mener I, at den Karl, som er saa klog i Eders Tanker, har rørt Eders Datters Hierte?

Hieronymus.

Spørsmaal! Min Datter er ærekier. Mine Befalinger ere hende en Lov; Saasnart jeg siger: Hør, min Datter! den eller den skal du elske, det maae du vide! saa elsker hun ham strax uden videre Raisonnering. Hun er saa smidig, at jeg kan vinde hende om en Finger; jeg har dannet hende, fra hendes Barndom af, efter mit Sind, som et Stykke Vox.

Leo-

Leonard.

Jeg skulde hartad tvivle om, at hun lærte at elske efter Eders Formaninger, og, uden alle Julemerker slaae feil, er hun nok ikke eenig med Eders Anstalter. Jeg udvirkede det i hendes blotte Ungdom, at min ældste Søn fik hendes første Kierlighed. Jeg veed, hvad slige Indprentninger give; naar et Hierte først er omt, saa svier det længere, end i otte Dage.

Hieronymus.

Slidder! Sladder!

Leonard.

I maae sige, hvad I vil, saa forstod den Sprade-basse mesterlig at giøre sig elsket.

Hieronymus.

O! inter; det var kun en Dogenicht. Det skal du intet frygte for, din stakkels Tosse! for fra den Tid han tog saa galt afsted, har jeg forbudet min Datter at elske ham længere. Sov kun rolig for den Post. Naar jeg siger Nei, saa vil jeg see paa den, der tør sige Ja. See nu kun til. Der kommer Leonore. Nu skal du faae at høre.

2. Scene.

Leonard. Hieronymus. Leonore. Pernille.

Hieronymus.

Kom hid, kom nærmere, Leonore! I Dag vil det gielde med dig. Naar jeg nu giver dig en Mand, er det dig da ikke lige meget, enten han er gammel eller ung, grim eller smuk, suur eller mild, fattig eller riig? Har du da ikke ligefuldt Lyst til at elske ham og behage ham.

Leo-

Leonore.

Nei, min hierte Fader!

Hieronymus.

Hvad siger du, din Laptaske?

Leonard.

Ha, ha, Farlille! jeg synes det gaaer noget skievt med jeres Befalinger. Den store Myndighed slap vist op og blev til intet.

Hieronymus.

Hvordan? Efterat jeg nu har sagt dig alt det, finder du endda ikke, at din tilkommende Mand kunde røre dit Hierte lidt i det mindste?

Leonore.

Nei, hierte Fader!

Hieronymus.

Veed du ikke det er din Skyldighed, at overgive ham dit ganske Hierte?

Leonore.

Jeg siger Nei, hierte Fader! jeg veed, hvad man er forbunden til i Ægteskab, naar man har Dyden for Øine; jeg veed, at man skal være baade yndig og fornustig, for at fortiene en Mands Kierlighed; Har Skiebnen nægtet os Skiønhed, saa skal vi erstatte det, saavidt mueligt, ved Fromhed; Uden Huset skal man være sindig, stadig og skikkelig; Inden Dørene from, behagelig og altid sig selv lig; Men Kierlighed, det er en ganske anden Sag. Vor Hiertes Tilbøielighed lader sig ikke commandere. Giør kun ingen Anstalter i det Fald; for Elskov er Trældoms assagde Fiende. Al Resten er min Mands Rettighed, men vil

han have mit Hierte, saa skal han først fortiene det. Det er det eeneste, som ikke saa let lader sig tvinge. Hiertet, naar det skal elske, saa retter det sig hverken efter en Faders Befalinger, eller efter Formaninger, eller efter Notarial-Forretninger.

Leonard.

Det er efter mine Tanker fornuftig dømt; jeg kan ikke andet end bifalde saa retsindig en Mening. Ja vist bør min Søn stræbe at giøre sig værdig til saa godt og ædelt et Hierte.

Hieronymus.

Skal han saa? Gid I kun vilde holde jer Mund, I Jabroder! I Drømmer! I graahærdede Dienskalk! I var god til at kiele for Børn og fordærve dem; Havde I ikke været, saa havde min Datter aldrig ladet sig merke med saadanne Unoder i min Nærværelse. Hun er alt for vel optugtet dertil. (til Leonore) Hør, Du! Nu skaffer jeg dig en Mand. Noget narrisk er han, og meget bilder han sig ind; men det er min Sag at tugte min Svigerson, og din Sag at tage ham, som han er; Kan I siden elske hverandre, det seer I til; men du, du skal adlyde alt, hvad jeg befaler. Kom nu, Svoger! Lad os gaae hen til vor tykke Notarius; han kan være en heel Time om det, han kunde sige med fire Ord, men vi vil skynde paa ham. Han skal intet faae Lov til at smøre for meget sammen. Kom! Skal vi brav drille ham? Naar jeg kun slaaer mine Øine paa hans brede Flab, saa synes mig, jeg har Lyst dertil; og naar det er giort, saa kommer jeg igien, for at skiende jer Huden fuld tilsammen, baade din Søn og din Datter, og dig selv med.

Leonard.

Meget vel betænkt. (Hieronymus og Leonard gaae bort)

3. Sce-

3. Scene.

Leonore. Pernille.

Pernille.

Herre Gud! Hvad er den Mand dog underlig, naar det stikker ham! han har Indfald, saa man maae baade le og blive bange ved dem.

Leonore.

Ja! Men det er dog min Fader, og Gemytket er ikke ont med alt det; hvor barsk han seer ud, hvor meget han buldrer, saa har han dog et faderligt Hierteslaug til mig. Sommetider, naar han larmer allermeest, og er midt i sit Skienderie, saa gior han dog, hvad jeg vil have. Det er sandt, han har største Ret, naar han laster mit tilkommende Mand, og viser mig hvad Farligheder, der vil følge paa vor Forening. Men, Herre Gud! kan jeg synes andet, end at han har største Uret, naar han strax derpaa befaler mig at elske ham?

Pernille.

Hvordan skulde man ogsaa komme til at elske en Herre Giekkenstolt? Jeg vilde heller giftes med en fuld Dragoner, som bander og slaaer sin Kone, men holder af hende, end med saadan en naragtig Embedsmand, der er forliebt i sig selv, der taler til sin Kone i Procurator-Stiil, med saadan en magistralisk Mine, som om han skulde afsige en Dom, der speiler sig i sig selv, som Paasuglen, gaaer og kroer sig, som en Popegoje, med sin lange Klud og sin lokkede Paryk, og er endnu mere gierrig end selvklog, saa at naar han skal frie, snakker han om sine Rentepenge, og taler kun om Brudeskatten.

Leo

Leonore.

Ah! du har skildret ham saa levende af, som han gaaer her i Verden: men hvad skal jeg giøre? Jeg er derfor, jeg maae deran. Min Fader vil, at jeg skal giftes. Jeg er nu paa de Aar, og jeg kan blive et skikkeligt Partie; saa at jeg ret er dømt til Slaverie. Vor Skiebne staaer ikke i vore egne Hænder. Denne Giekkenstolt, hvor megen Vænnelse jeg end har for ham, er den eeneste her, som kan blive min Mand; han er en Søn af min Faders gode Ven, saa at det Partie er blevet nødvendigt. Og hvem af os er der vel til i Verden, som har Lov til at elske, og give sig bort til hvem hun vil? Jeg faaer at give mig tabt; Den Modbydelighed, jeg har til min Mand, kan Tiden og Taalmodighed overvinde, og naar jeg bliver vant til mit Aag, kan jeg see igiennem Fingre med hans Feil, ligesom jeg giør med mine egne.

Pernille.

Det var vel taelt, min smukke og artige Jomfrue! Men hun er lidt polisk og forstiller sig lille Korn, det skal man ikke regne. Torde jeg kun — — Men det er sandt, hun har forbudet mig nogen Tid at tale om den ældre Broder.

Leonore.

Om hvem?

Pernille.

Om Leander, som, uagtet alle hans Feil, var den første, der besad hendes Kierlighed, og som elskede hende.

Leonore.

Han elskede mig aldrig. Lad os intet tale meer om ham. Jeg hader ham, og gider ikke hørt hans Navn nævne.

Pernille.
(vil gaae bort)
Nei! lad os intet tale meer om ham.

Leonore.
(holder hende tilbage)
Det er sandt, hans Ungdom forledede mig for en Tid til at elske ham. Men var et dydigt Hierte vel tient med ham?

Pernille.
Det var, min Troe, en meget sarlig Karl, saa gal, som han var.

Leonore.
Det ulykkelige Menneske, han var ung, han var omringet med dem, som fordærvede og forførte ham til Liderlighed. Han søgte alleslags Fornøielser, en efter en anden, men Kierlighed vidste han intet af.

Pernille.
Det lod dog, som hun troede, at han var forliebt i hende, og giorde sig en Ære af at elske hende.

Leonore.
Havde han elsket mig, saa havde jeg ført ham paa rette Vei igien. En reen og oprigtig Kierlighed, som er alvorlig, er ganske vist en stor Tømme paa Laster. Hvo der veed at holde sig inden de Grændser, bliver strax sikkelig, om han ikke er det tilforn; men Leander foragtede sin Kierreste; han forlod Kierlighed for Løsagtigheds Skyld. Hans falske Venner, de sultne Skielmer, da de først havde faaet ham i Snaren, aad de hans Moderne-Arv, og bestial hans bedrøvede Fader paa hans Kappe. Det værste var, at disse slemme Lokkefugle fik ham tilsidst saa godt som revet ud af hans

hans Fabers Arme: Siden saae mine Øine ham aldrig, men de græd deemere over, at han, som var ellers saa behagelig, skulde være saa lastværdig, og nu har jeg ingen Part i ham mere.

Pernille.

Jamen! Saa træder da hans Broder i Dag i hans Sted. Han skal da have Leonore? Det er sandelig dog Skade; for den anden havde ret et kiønt Ansigt, deilige lyse Haar, velskabte Been, dansede og sang saa godt, var ret sød elskværdig.

Leonore.

Ak! hvad er det du siger?

Pernille.

Ja, det var let at merke, at der var en Slags Grund af Ærlighed midt i hans Hierte, midt iblant hans Forvildelser og store Daarligheder.

Leonore.

Ja, jeg tilstaaer, han var sød til noget Got.

Pernille.

Tænk ikke jeg vil rose ham: men mig synes han var ingen Hykler, ingen Bagtaler, ingen Løgner.

Leonore.

Nei! Men — —

Pernille.

Lad os løbe! Der kommer hans Hr. Broder.

Leonore.

Vi saae at bie. Det er et fornødent Onde.

4. Scene.

Raadsherre Giekkenstolt. Leonore. Pernille.

Giekkenstolt.

Jo, der var endelig inter at sige tilforn paa det Parti, hun gior med mig: men det kan jeg begribe, at det nu maae staae hende ti Gange bedre an, siden denne Gave og Bebrevelse er kommen dertil. Det er Sielen i en Huusholdning, at forøge sine Midler. Nu skulde jeg troe hun faaer overflødig nok af Velstand, Ære og Værdighed med mig; hun faaer Rang med de Fornemste, baade her i Byen og i den hele Egn rundt omkring. Det bør ret kildre hende, naar hun faaer den Fornøielse at høre Folk hviske til hverandre: See! der kommer Frue Giekkenstolt. Sandelig! naar jeg fuldkommen betragter min Rang, mine Midler, alle mit Embeds Prærogativer og Fordele, den behagelige Fod jeg er paa i Verden, den første Fødselsret, som jeg er indsat og substitueret til, saa ønsker jeg hende til Lykke dermed, Jomfrue!

Pernille.

Og jeg beklager hende. Er det ikke en Skam og en Spot, at han ikke kan tale et Ord, uden at der skal komme noget imellem om hans Rang og Midler, og andre skiønne Egenskaber. Det er latterligt i yderste Grad, at være Jens Gnier og Jean de France paa eengang, at være opblæst af Hovmod, og indtændt af Gierrighed, at kaste ligesaa venlige Øine til en Piges Penge, som til hendes Person; kort sagt: at være en gierrig Stratenjunker i en Raadmands Kiole; en ung Fantast, det gaaer endda an, men en ung Pengepuger er, min Troe, et urimeligt Dyr i mine Øine.

Giek-

Giekkenstolt.

Det er formodentlig Jomfruen, og ikke jer, lille Barn, som min Fader gifter mig med i Dag, derfor er I saa god og bekymrer eder lidt mindre om os, det kommer jer til at holde eders Mund. (til Leonore) Og hun, Jomfrue, som om et Par Timers Tid skal være min Huusfrue, hun er af den Godhed inden Aften at jage mig denne ublue Gast paa Døren, som under Navn af Kammerpige giver sin uforskammede Mund Tøilen; jeg er ikke Raadsherre for Nummernichts, og vi kan indsperre saadanne Folk, indtil de vise Bedring.

Pernille.

Hillemen, Jomfrue! forsvar mig; tael dog, tael dristig til ham, jeg skal staae hende bie; lad ham intet sperre mig ind, han kunde snart sperre Jomfruen ind bag efter.

Leonore.

Dette staaer mig allerede meget slet an.

Pernille.

Tag dog Bladet fra Munden; hvi staaer hun og mumler ved sig selv?

Leonore.

Ak! hvad kan jeg sige ham?

Pernille.

Skieldsord.

Leonore.

Nei! Alting med Høflighed, det er bedre.

Pernille.

Troe mig! Ingen Høflighed, Skieldsord er det sikkerste.

5. Scene.

Hieronymus. Giekkenstolt. Leonore. Pernille.

Hieronymus.

Det gik os, saamen, ret artigt! Det glemmer jeg ikke, før jeg faaer sovet.

Giekkenstolt.

Hvilket? min Herre!

Hieronymus.

Nu skal du høre. Da jeg vilde gaae hen til gamle Fader med det stemplede Papir til Afstaaelsen, mødte jeg ham hist neden for Bakken, at han stod og snakkede med en reisende Person, som var staaet ud af en Caret.

Leonore.

En ung Person?

Hieronymus.

O! Nei, vist ikke; En gammel tandløs Kreatur, som gik ved Krykke. Først kom de med deres graae Øine imod hverandre, saa sukkede de, saa stønnede de, og ved hvert Suk kunde man see, hvordan deres puklede Rygge gik op og ned, ligesom en Vippe. Saa tog de til at hulke og græde. Surmulede vare de før, og mere bleve de da; saa man maatte faae ont for sit Hierte deraf. Leonard skiød ud, som han skulde ede Folk, og lukkede sig strax derpaa inde i sit Kammer; han siger, at han har faaet saadan en stor Hierteforg, at han endelig maae græde et Vers først, førend han skriver under, og han vil ikke tale med noget Menneske.

Giek-

Giekkenstolt.

O! jeg skal nok stille ham tilfreds. I vide alle, hverdan jeg har ham under min Pidsk; og Tingen ligger os temmelig Magt paa. Jeg kiender ham, saasnart han seer mig med Contracten i Haanden, saa skriver han strax under. Tiden er kostbar, og min Førstefødsels-Ret er intet at skiemte med.

Leonore.

Nei, min Herre, det haster intet.

Hieronymus.

Jo vist haster det, og det er ogsaa din Skyld alt dette.

Leonore.

Hvordan! Hvor kan det være min Skyld?

Hieronymus.

Jo vist! Al den Fortred, der skeer i et Huus er Døttrene altid Skyld udi.

Leonore.

Men hvad har jeg da giort? Hvorfor er han saa vreed?

Hieronymus.

Det har I giort allesammen, at I har Uret. Jeg maae hen at see engang til vore gamle Confusionsmagere, og føre deres tykke Hoveder paa rette Veie. Og det skal ikke vare længe, inden jeg skal giste jer sammen, Trods for deres Næse; ja Trods for jer selv, om det skal gielde.

Ende paa første Act.

Anden Act.

I. Scene.

Leonore. Pernille.

Pernille.

Ja! ja! Jomfrue! jeg kan dog see, det gyser i hende, alt som der bliver giort mere Anstalter og Allarm, og Brylluppet kommer nærmere.

Leonore.

O! Pernille! Der staaer mig et tungt Arbeide for, og jo mere jeg studerer paa mit Hiertе, jo mere bange bliver jeg. Der er ingen Middelvei i mine Tanker. Enten et Ægteskab vor største Lykke, eller vor største Ulykke. Det er en stor Lykke, naar Folk stemme overens i Sind og Hiertelav, saa at den ene vil intet, uden hvad den anden vil; Saadan en Foreening er, ligesom Naturen selv kunde have stiftet den. Den saaer sin Fuldkommenhed af den reene pure Kierlighed, som er grundet paa Tugt og Ære. Tænk engang! hvad Fornøielse det er, naar man først holder ret af et Menneske, at man tør elske ham aabenbare for alle, at man bærer hans Navn, at eens Huus, eens Folk, eens Liberie, den mindste Ting, der er til, husker os paa det Kiereste, vi have i Verden. At vore Børn, som ere Frugten af vor Kierlighed, forbinde os endnu mere, som det dyrebareste Pant og Kiendetegn derpaa. Er der ellers saadant et Ægteskab til, saa maae det være et Himmerig paa Jorden. Men derimod at gaae hen at

sælge

følge sin Frihed, sit Jomfrue-Navn, sine Midler, ved en Ægte-Pagt, at underkaste sig et strengt Herredømme, lade sig tractere som en Tienestepige, ligge i Klammerie med hverandre hver Time paa Dagen, eller og, naar Manden kommer ind af den ene Dør, at Konen da skal gaae ud af den anden; at gaae til Bords uden Appetit, og til Sengs uden Elskov, det et jo hedrøveligt. Man skal stride hvert Øieblik imod Fristelser, og gaae som med Livet i Hænderne, af Frygt for at falde i dem, og enten være bereed paa at trække sin Mand ved Næsen, eller tæres hen af Længsel og Sorg, og giøre hvad man bør af Tvang og med Fortredelighed. Seer du vel, Pernille, saadant et Ægteskab maae jo være et Helvede paa Jorden.

Pernille.

Hvad har dog ikke Fanden at bestille med at sætte Hoved paa disse Jomfruer? See! hvilke Tanker der kan ligge i dette uskyldige Noer! Der er mangen klog erfaren Enke i Hamborg, som ganske fornuftig har fundet sig i at bære Sorg for tre Mænd efter hverandre, og dog skulde have ondt ved at sige mere om denne Post. Men Aarsagen til hendes Afskye for dette smukke Giftermal behøver nogen nærmere Oplysning; Ægteskab staaer hende intet an, naar det er med Raadsherren; men om det var med hans Broder, stod det da hende an? Vær saa god og løs mig den Knude. Er den ældste Broder den yngste i Veien? Hader eller elsker hun ham? Siig reent ud.

Leonore.

Det veed jeg intet. Hverken tør jeg eller kan jeg udfinde Aarsagen til min Afskye; mit Hierte er alt for uroeligt til, at jeg kan søge efter saa bitter en Sandhed. Vil

man sveile sig i Vandet, saa maae man i det mindste bie til Vinden har lagt sig, og til det ikke mere er oprørt af Bølger.

Pernille.

Nei, Jomfrue! Den Lignelse passede sig nu slet intet godt paa dette Sted. Man kan nok læse sig frem, og see tydelig i sit Hierte. Det har ingen Fare; og naar Sindet er i stor Bevægelse, saa maae en Pige, der har lidt Fornuft, sagte vide, hvorfra den Storm kommer, som gior Vandet oprørt. Man veed — —

Leonore.

Tie stille! jeg vil ingen Ting vide. Jeg vil hverken høre eller see. Er det Spørsmaal, om jeg endnu elsker det ulykkelige Menneske? Jeg skal og bør jo hade ham. Havde jeg nu Haab om at faae en mere elskværdig Mand, saa blev jo min Længsel forgieves, og min Afskye større for den, som jeg skal have. Lad den Forræder, Leander, blive fra mig; Kan han leve vel og fornøiet alligevel, saa lad ham. Men i det mindste skal han aldrig blive arveløs, om jeg maae raade. Saa haardt et Hierte kan jeg aldrig faae, at jeg skulde gaae en Ægtepagt ind, og blive hans Broderkone, for at sætte ham i yderste Armod; Det er min reene Meening, og alt, hvad jeg kan udlade mig med. Vil man gaae mit Hierte nærmere, saa brister det.

2. Scene.

Leonore. Pernille. En Tiener.

Tieneren.

Der er Baronesse Rynkenborg uden for, Jomfrue!

Leo-

Leonore.

Hvad vil den Besøgelse sige?

Tieneren.

Hun er kommet lige fra Leipzig herhid, for at ønske Jomfruen til Lykke.

Leonore.

Ak! Hvortil?

Pernille.

Spørsmaal! Jomfrue! Til hendes Giftermaal.

Leonore.

Det er just det, jeg længe har frygtet for. Er jeg nu i Stand til at høre Complimenter og Taabeligheder, hvor der er ikke et sundt Ord i. Man sidder som i et Halsjern og sveder en halv Time over at sige slet intet. Det er ligesom saadanne Besøgelser laae mig paa mine Skuldre.

3. Scene.

Baroneſſe Rynkenborg. Leonore. Pernille.

Pernille.

Der har vi hende.

Leonore.

Ja! alt for viſt, desværre!

Pernille.

Hun skal være temmelig gifteſyg, og noget trettekier, men sladderkier uden al Ende.

Leonore.

Nu! lad os faae Stole; Fruen tager det ei ilde op, om — —

Ryn-

Rynkenborg.

Oh! Vil min smukke Jomfrue ikke — —

Leonore.

Oh! Vil min smukke Frue ikke — —

Rynkenborg.

Oh! Man skulde dog — —

Leonore.

Ja! man skulde nok sætte sig, om det saa behager.

Rynkenborg.
(sætter sig)

I Sandhed skammer jeg mig ikke, Jomfrue, og jeg vilde af mit ganske Hierte — —

Leonore.

Hvad vilde Frøken?

Rynkenborg.

Jeg vilde gisre hende daggrim; taae Forgyldningen af hende. Ak! hun er saa smuk, saa jeg maae græde mine modige Taare.

Leonore.

Giv sig tilfreds, Frue!

Rynkenborg.

Oh! Nei! jeg kan ikke, mit hierte Barn! jeg seer nok hun faaer alle de Mænd, hun peeger paa. Jeg havde een eengang, i det mindste i Haabet, kun en eneste; det var lidt nok, skal jeg Sanden sige, det kunde ikke være mindre, og jeg havde endda havt Ulykke nok for at finde ham, og nu kommer hun og tager ham bort for min Næse, og

det

det juſt saa ubeleiligt, paa en Tid, da jeg mindſt kunde taale at miſte en Kiereſte. Ja! min Hiertе! Den Tid kommer paa een, inden man venter det, at man har intet Raad til at miſte nogen, for man har ingen tilbage, og saa er man saa eensom. Men det er, sandelig! intet smukt at rane alting bort fra den, som selv har lidt eller intet.

Leonore.

Fruen forlader mig, at det kommer mig underligt for, baade med hendes Beſøgelſe og hendes Snak. Hvad Ulykker er der ſkeet hende? Hvad ſorger hun over? Hvad har jeg taget fra hende?

Rynkenborg.

Mit hierte Barn! Der ere mange rynkede Slatter til, ſom tænker, at de allene kan være unge og behagelige, og blive giort af, saa længe de vil, og at det ſkulde lade ſig gisre med en Klat Sminke og et Par falſke Tænder; men jeg er klogere til min Ulykke. Ak! jeg ſeer alt for vel at alting forgaaer, og det ſkierer mig i mit inderſte Hierte.

Leonore.

Ja, det er ret ilde. Saa gaaer det i Verden, men hvad kan jeg gisre dertil? Jeg kan ikke gisre hende ung igien.

Rynkenborg.

Hvem kan vide det, i det mindſte har jeg Haabet? At give mig min Bedrager igien, det torde være det ſamme, ſom at gisre mig ung paa nye.

Leonore.

Men hvad er det for en Bedrager, hun taler om?

Ryn-

Rynkenborg.

Det er et utaknemmeligt Dyr af en Raadsherre. Det er en Mand, min Hierte, som jeg løber gal efter, saa jeg mister min Aande; og han er ganske vist ikke halv den Umage værd.

Leonore.

Nu da!

Rynkenborg.

Nu da, min Hierte! I mine unge Dage talede jeg aldrig til Raadsherrer; jeg lod haant baade om deres Personer og om deres Stiil, men man bliver mindre vanskelig med Alderen.

Leonore.

Hvad saa mere?

Rynkenborg.

Hvad saa mere? Det maae hun vide, at hun har ført mig i Fortvivlelse.

Leonore.

Hvordan? Hvori?

Rynkenborg.

Jeg boede i Leipzig; jeg var Enke og raadede mig selv. Giekkenstolt laae der den Tid og studerede Jura; han giorde forliebte Øine til mig, og fattede en uanstændig Kierlighed for min Person. Ja vist! jeg maae nok kalde det en uanstændig Kierlighed; det var en grov, en uartig Kierlighed, for den sigtede kun til mine Penge. Jeg lod skrive hans gode Fader til, der var Folk, som lagde sig derimellem, og Sagen gik temmelig vidt, for der blev tit talt til ham paa mine Vegne. Han svarede, at han skulde see til, hvad der var ved at gisre. Saa hun seer deraf, at Sagen havde sin Rigtighed.

Leo-

Leonore.

Ja, det var klart nok.

Rynkenborg.

Jeg paa min Side var færdig at slaae til, naar det skulde være. I den Tid sagde de, at Birkkenstolts ældre Broder blev forlovet med Jomfruen.

Leonore.
(sagte)

Ak! hvad kommer hun mig der til at huske paa?

Rynkenborg.

Det var en Nar, min Hierte, som havde den Ære at befalde hende.

Leonore.

Ak!

Rynkenberg.

Den Gang denne Nar tog saa galt afsted, løb fra sin Fader, flakkede omkring, blev forviist Landet, og kanskee dødde, hvem veed det? (Hvorfor skifter hun Farve?) Saa faaer denne min Fiantemikkel, min Raadsherre, at vide, at hendes Midler, efter rigtig Regning, ere større end mine; og derover foragter han den Lykke, han kunde giøre med mig, og de Taarer, jeg fælder over ham, bliver forliebt i hendes Medgift, og skal nu sove hos hende i Nat; Der har hun den hele Historie. Men mener hun, det er tilladt, saadan at bide og kaste, løbe fra en Broder til den anden, og tage en heel Familie paa sin Samvittighed? Jeg for min Person giør Forbud, at intet Bryllup maae holdes. Jeg skal føre Proces, om jeg skulde sætte min Herregaard og min Pension til paa den. Og jeg skal mage, at Sagen skal blive ført paa den Maade, at hverken hun,

hendes

hendes Fader, eller jeg og mine Børn skal leve den Dag, der gaaer Dom i den.

Leonore.

Jeg er, sandelig, skamfuld ved, at mit Giftermaal gior hende ulykkelig. Ak! jeg fortiener ikke hendes Vrede i det Fald. Bliver jeg misundt, saa er det ikke fordi jeg bliver lykkelig. Min kiere Frue! Misund mig kun intet min Stand og min Lykke. Vi kan snart blive forligte. Jeg vil intet føre Proces om en Mand.

Rynkenborg.

Hvad vil det sige? Vil hun intet føre Proces?

Leonore.

Nei! jeg overlader ham ganske til hende.

Rynkenborg.

Saa maae hans Person ikke staae hende an.

Leonore.

Jeg finder kun liden Smag i Giftermaal, og slet ingen i Processer.

4. Scene.

Baronesse Rynkenborg. Leonore. Hieronymus.

Hieronymus.

Ha! ha! min Datter! De vil giøre os Allarm her. Din Svigerfader er færdig at krybe i et Musehul; de har talt til mig om Forbud. Ja! lad dem kun komme til Hieronymus med Forbud; jeg skal, paa min Ære, vise de Kieltringer Vinterveien.

Ryn-

Rynkenborg.

Skal jeg tage imod knubbede Ord oven i Kiøbet? Hr. Hieronymus! Vær saa god og hør mig.

Hieronymus.

Hvad behager?

Rynkenborg.

Jer. Svigerſøn er en Skurk; der er hverken Troe eller Love hos ham, han er intet en Skielm, ſom en anden Skielm, men han er en Gnier og Liebhaber paa eengang; han ſnuſer efter Enker, kun for deres Penges Skyld.

Hieronymus.

Han har Ret.

Rynkenborg.

Han har hundrede Gange i mit eget Huus lovet mig en reen og beſtandig Kierlighed til evig Tid.

Hieronymus.

Han var en Nar, om han holdt ſaadanne Løfter.

Rynkenborg.

Ak! Ak! han har forladt mig paa ſaa haard en Maade.

Hieronymus.

Jeg havde med Glæde giort det ſamme.

Rynkenborg.

Jeg ſkal tale til hans Fader derom, ſom jeg hør tale.

Hieronymus.

Oh! Ja! tael ham til, heller end mig.

Rynkenborg.

Det er en Sag, som er uhørt, og som det hele Qvin-
dekiøn maae skrige over, for den Uret mig skeer.

Hieronymus.

De skal skrige høit, om de skrige høiere end I.

Rynkenborg.

I skal ogsaa vide lidt, I godt Folk, hvad I er
Baroneſſer skyldig.

Hieronymus.

Vi ere saadanne Baroneſſer skyldige, at vi skal let
dem ud.

Rynkenborg.

Jeg skal have en Mand, hvor jeg faaer ham fra,
og jeg skal tage ham, eller hans gamle Fader, eller jer.

Hieronymus.

Hvem! Mig?

Rynkenborg.

Ja, jer selv personlig.

Hieronymus.

Ha! ha! Det trodser jeg jer.

Rynkenborg.

Ja! Det skal vi snakkes ved om. Vi skal føre
Proces.

Hieronymus.

Nei, see mig til den Kierling, jeg troer hun er
besat.

Baroneſſe Rynkenborg gaaer ud, Giekkenstoll
kommer ind.

5. Scene.

Hieronymius. Giekkenstolt. Leonore.

Hieronymus.

Jeg gad ogsaa nok vidst, hvorfor I tager imod saadanne Besøgelser i mit Huus. Altid kommer I mig nogen nye Allarm afsted. Og I! Monsieur Oldermand for alle abgesmagte Pedanter! Rider Fanden jer, I dumme Djevel! at I legger jer efter en Baronesse for at fixere hende. I maae melde jer, at gisre jer til Springer. I har jo et Ansigt, som et afpillet Lammehoved; I seer jo saa tøst ud, som I ikke kunde tælle til Fem, og dog vil I agere en forliebt Person? Det stod jeres gale Broder an, men Jer — — Jer!

Giekkenstolt.

Lad sig sige deri, Svigerfader! Jeg vil tiene ham. Jeg har aldrig lovlig begiert Ægteskab af hende, ikke heller har jeg lovet noget, uden paa visse Vilkaar, nemlig: Jeg havde mig forbeholden hos mig selv per reservationem mentalem, at min Ret til at tage en rigere Kone, skulde være i alle Maader uforkrænket. Nu, ved det min Broder er bleven arvelos, og jeg er i Besiddelse af alle Midlerne, saa har jeg endelig kundet begiere hans Datter. Med rede Penge faaer man Kone til sin Søn — — og Mand til sin Datter.

Hieronymus.

Han har, min Troe, Ret, det maae jeg tilstaae.

Leonore.

Da er det stor Uret, at have Ret paa den Maade.

Hieronymus.

Med reede Penge faaer man alting. Ja vist; det er reent. Naar vi kun tage Sagen paa den Fod, saa kan vi jo gisre det klart, naar vi vil. Lad os da skynde os. Tredsindstive tusinde blanke Dalere skal gisre Sagen af for alle Rynkenborgernes Næse. Men hvor bliver Leonard af? Han gisr mig Tiden saa lang, saa jeg kan ærgre mig. Kan vi ikke nok skrive under, førend han kommer?

Leonore.

Nei! hierte Fader! jeg gisr ogsaa Forbud, og giver mig bort paa visse Vilkaar.

Hieronymus.

Hvad for Vilkaar? Hvilken uforskammet Snak? Du maae nok melde dig med dine Vilkaar. Hvad er det du siger?

Leonore.

Jeg siger det, jeg meener. Kan man finde nogen Lykfalighed i at leve vel, naar man derved tager et elendigt Menneskes Sukke og Taarer over sig? Og I, min Herre! har I midt i jer Velstand forglemt, at I har en Broder?

Giekkenstolt.

At jeg har en Broder? Jeg saae ham aldrig. Han havde giort sig usynlig, da jeg endnu var paa Universitæet og hængte i Justinianus. Jeg har hørt siden efter hans smukke Opførsel. Vær kun intet bange; dersom han nogen Tid lader sig see mere, saa er der Lands Lov og Ret til, saa skal vi i al Stilhed sende ham til Ostindien.

Leonore.

Det er ret et broderligt og christeligt Forsæt. Og imid-

imidlertid confiſquerer I hans Midler. Det er nu jeres Meening. Men jeg ſiger jer reent ud, at jeg har Afſkye for det Arbeide.

Hieronymus.

Pyt! Mit Barn, du ſnakker for din Æſke. Contracten er allerede ſkreven; Notarius har alt ført den Sag i Rigtighed.

Giekkenſtolt.

Ja! Saaledes har vore Forældre giort det af paa begge Sider, og hvad de har giort, det bør ſtaae, i Følge Loven. Læs kun Juſtinianus, det 6 Cap. 7 Paragrapho, Si qvis filius. Saaledes lyde Ordene: Tager en Søn ilde affted, og ganger i ſin Faders Gaard, og rover og plyndrer der, da vorde han arveløs, og hans nærmeſte Frænder være ge hans Midler. End lyder han ikke ſin Fader, da agtes han ſom Slegfred-Søn.

Leonore.

Jeg forſtaaer mig hverken paa Lov eller Forordninger, ikke heller har jeg læſt Juſtinianus; men jeg maae troe om alle jere Juriſter at de ere alleſammen nogle uſkikkelige Folk, der hverken veed hvad Kierlighed eller Fornuft er, dersom de ſige, at den ene Broder maae lade den anden døe i Armod og Elendighed. Naturen og Ærligheden har ogſaa deres Love, ſom gielde mere end jeres Juſtinianus og og jeres Juriſter.

Hieronymus.

Saa! ſaa! Lad kun jeres Love, jeres Natur, og jeres Ærlighed være, og giør ſom jeg vil have der. Hvad bekymrer du dig om hans Broder efter? Det er Penge um at giøre.

Leonore.

Det er Dyd om at giøre. Lad ham blive straffet, men lad ham i det mindste beholde nogle af sine Midler, som en Levning af hans Førstefødsels-Ret. Jeg siger jer det, jeg giver aldrig min Haand og mit Hierte bort paa den Maade, at han skal blive ulykkelig derved. Forandre derfor den Artikul i Contracten. Jeg har Afskye for den, og den giør os alle Skam. Er det af Gierrighed at den er sat op paa den Maade, saa er det jo en Skamflik, som vi maae slette ud igien.

Gickkenstolt.

Ak! Hvor ulovkyndige ere ikke Fruentimmer i Embedsforretninger.

Hieronymus.

Hvor vil du hen, min Datter! Vil du sætte Notarius Publicus tilrette, og kaste en Contract over Ende, det gaaer aldrig godt?

Leonore.

Hvorfor ikke det?

Hieronymus.

Saa kommer du aldrig til at holde godt Huus. Saa sætter du jo alting overstyr.

Leonore.

Jeg har hidindtil ikke havt stor Kundskab om Verden og Husholdning. Men det er jeg overbeviist om, at Gierrighed legger ligesaa mange Huse øde, som den sætter i Stand. Skal jeg holde Huus nogen Tid, saa skal min Husholdning i det mindste være grundet paa Ret og Retfærdighed.

Hieronymus.

Hun vil, hvad hun vil, merker jeg. Kom, Svigersøn!

Søn! tag det over dig, og giv ham lidt, for at hun kan faae sin Villie frem.

Giekkenstolt.

Jamen! da! Nu saa vil jeg da give ham — Vie — Ja — Ja, saa vil jeg da — —

Hieronymus.
(hyisker til Giekkenstolt)

Ih! Du kan jo give ham saa lidt og saa meget som du vil.

6. Scene.

Leonard. Hieronymus. Leonore. Giekkenstolt.

Hieronymus.

See! Der er den gode gamle Leonard. Kom hid! kom hid! Nu har jeg overtalt min Datter. Nu fattes der kun, at du skal skrive under; Saa skynd dig da! gaae ikke saa og træk Lænderne efter dig. See mildt dog! Er det et Bryllups-Ansigt? Bie kun til om en 40 Uger! saa skal du see. Ja, min Troe, skal der blive Tvillinger af, Svoger! Trods for din Næse, og det kildrer mig ret, naar jeg tænker paa det. Saa lystig! Korasi! Ingen Suhrmulen, gesvindt skriv under.

Leonard.

Nei, jeg kan ikke, min Herre.

Giekkenstolt.

Hvad! Kan I intet?

Hieronymus.

Hvad Fanden er det for en Snak?

Giekkenstolt.

Af hvad Aarsag?

Hieronymus.

Rider Dievelen jer! Ret nu troer jeg hele Verden bliver gal; alle sige de Nei. Hvad? Hvad er det? Hvad betyder det? Hvad skal det sige?

Leonard.

Af! det var unaturligt at skrive under i disse Omstændigheder.

Hieronymus.

Der skal I nok see Baronesse Rynkenborg har været og makket os dette sammen under Haanden.

Leonard.

Nei! Den Qvinde er gal, og det er daarligt, at hun har faaet i Hovedet at støde Giftermaalet over Ende; det skal hun være for kort til. Men jeg har en anden Aarsag til at være bedrøvet.

Hieronymus.

Er det da intet Kroblingen, der var i Vognen, som forstyrrer os her, og fører alting i Vilderede?

Leonard.

I det mindste har han sagt saa meget, at vi skulle sætte Brylluppet op, i hvor stor Aarsag vi har havt til at ønske, det maatte gaae for sig.

Leonore.

Hvad har han da sagt, min Herre?

Giekkenstolt.

Hvad Nyt har han bragt?

Leonard.

Alt for bedrøveligt Nyt. Han har seet min Søn ved Leipzig, sat i Fængsel, forladt af alle, halv nøgen, og færdig at døe af Sult, og at gaae i Graven af Skamfuldhed og Bedrøvelse, i sin blomstrende Ungdom. Sygdom og yderste Modgang skal have giort ham saa forandret, at han var ukiendelig. Han havde en Feber i Kroppen, som lod sig ansee til, at giøre snart af med ham. Da han saae ham, var der intet meget Haab tilbage, og han er (Leonard sukker) maaskee død i denne Time.

Hieronymus.

Saa er min Troe hans Pension betalt, Svigerson.

Leonore.

Skulde han være død?

Hieronymus.

Forskræk dig intet derover. Hvad kan det give dig?

Gickkenstolt.

Ak! see engang, min Herre! hun bliver jo ganske bleeg.

Hieronymus.

Det slog hende, min Troe! See mig til den skielmske Pige! Nu! det er ligemeget, siden han er død, saa skal det være dig skienket.

Gickkenstolt.

Men overalt, min Fader, vil I, at — —

Leonard.

Fryat kun intet, du skal faae Jomfruen. Jeg holder det endog for en stor Lykke for mig selv, at det skeer. Men det var jo uhørt, om vi lagde Sorg an og holdt Bryllup

paa een Dag; Dom selv, min Søn, om ikke min Sorg, som jeg har saa stor Aarsag til, vilde forstyrre jeres Glæde, og om det kan skikke sig, at jeg, som en bedrøvet Fader, skal sidde og græde iblant jer andre, imedens I holde Eder lystige? Lad os have en Dag at sørge i, og sæt jeres Fornøielse op saa længe. Nu strax at giøre sig glad, det var ubetænksomt, og fast gal Mands Verk, og strider meget imod Anstændigheden.

Leonore.

Ak! ja, min Herre! jeg finder, at I har største Ret i at sørge; og jeg har mere Behag i at tage Part i jeres Bedrøvelse, end i at holde Bryllup.

Gierkenstolt.

Jh! Men, min Fader — —

Hieronymus.

Men I er jo intet klog, Mand. Sætte et Bryllup op, naar det er engang berammet, for en Skurkes Skyld, som ti Gange er giort arvelos. Jh! Saa giø den Mand fare i jer og jer hele Folkefærd!

Leonard.

En Fader er en Fader i saadan Leilighed, hvad I giør ved ham. Hans Forgribelser og Vildfarelse har altid kostet mig modige Taarer; og det, der ligger meest paa mit ømme Hierte, det er, at han er død uden at ændre sin Levemaade.

Hieronymus.

Jh! da lad os ændre den, lad os begynde i Dag at arbeide paa Børnebørn, som skal due mere end han, lad os skrive under, lad os danse, lad os springe! Hvem vil bære sig ad som en Kierling?

Leo-

Leonard.

Men — —

Hieronymus.

Men! Gid jeg faae Skam! om ikke ogsaa saadan Opførsel ret kan ærgre mig. Om man eiede det beste, der er til, og mistede det, saa var det endda meget ilde giort at sørge, fordi al Sorg er ikke en suur Sild værd. Men at fortryde paa, at man bliver af med en Byrde og en Besværlighed, det er jo en bandsat grov og latterlig Forseelse. Den Søn har jo været en Pest i jer Huus. Han har jo tre Gange nær kostet jer jeres Liv, og i Dag eller i Morgen havde I dog taget jer Død over hans Galenskab. Vær I kun roelig, gamle Stakkel! og følg mine Raad. Det er en stor Gevinst, at tabe saadan en Søn.

Leonard.

Ja, men den Gevinst kommer mig dyrere at staae, end I tænker, desværre! Jeg græder baade over at han er død, og at han er fød.

(Leonard gaaer bort)

Hieronymus.
(til Gickkenstolt)

Gaae du med, følg din Fader, og vær hurtig. Livet er kort. Jeg vil ingen Slingring vide mere af at sige. Der har du Contracten, tag nu din Fader om Næven, og sæt hans Haand under. (til Leonore) Og du, min Datter! bie du kun til i Aften, saa skal alting gaae godt.

Leonore.

Ja, Gud bedre det, saa vil det gaae!

Ende paa anden Act.

Tre-

Tredie Act.

I. Scene.

Leander. Henric.

Henric.

Ja men! Kammerat! I gamle Dage var du min Herre! Jeg tiente dig i to Aar, og vidste ikke endda, hvem du var. Nu vi begge ere tiggefærdige, nu veed jeg dog saa meget, at Armod har giort dig til min Jevnlige. Nei, nu est du ikke mere den forrige Hr. von Spradenfeldt, den galante Cavalleer, som vidste saa vel at leve, som var hver Dag til Giest hos de Store, som kunde stikke Ild i hvilken Froken du vilde; Den Gang svømmede du i Vellyst, du aad det Feede og drak det Søde, og du vidste ikke selv, hvor gode Dage du havde; men nu er det altsammen Fanden i Nolde. Tænk nu kun aldrig mere paa de Ting, og strøg en Streg over alle dine Velmagtsdage; Fattigdom og Hoffart passer sig som en knyttet Næve til et Øie; Est du endnu saa gal at huske paa den Lykke, du har været i, saa gior du jo din Elendighed dobbelt saa stor, som den er: Jeg er Henric, og jeg har aldrig været andet end Henric, og just derfor er jeg mindre ulykkelig; jeg er fød til at taale Ondt, og derfor taaler jeg det ogsaa med Lyst og Fornøielse; Naar jeg har Trang for alting, saa er jeg just i mit Element; Du staaer og skammer dig ved din gamle Hat og din grove Kiole, og jeg meente, jeg var meget stadselig pyntet, naar jeg var saadan klæd. Troe mig, du maatte give meget Godt til, at du aldrig havde været andet end Henric alle dine Lives Dage.

Lean-

Leander.
(til Spectatores)

Herre Gud! Der seer man, hvad Forsmædelse der følger med Armod og Elendighed! Nu skal jeg oven i Kiøbet lade mig sætte tilrette af en Tiener! Vil man kun høre, hvilken skarp og gienneintrængende Prædiken han staaer og holder, og det meste er endda, at jeg finder hos mig selv, han har Ret; Men hvad skal jeg sige? Han søger dog at trøste mig paa sin Viis, det beste han kan, og, omendskiønt han er en grov og gemeen Karl, saa har han dog et medlidende Hierte, saa bliver han dog hos mig, og viser sig ikke saa umenneskelig imod mig, som andre. Han er jo min Jevnlige, siden han er et Menneske ligesom jeg, og dog holder han Modet i mig, midt i min Modgang, som ellers reent maatte undertrykke mig; ja, han følger med mig af sin egen gode Villie, og ret med Lyst, i min ulykkelige Skiebne, da mine Venner har forladt mig allesammen.

Henric.

Dine Venner, min stakkels Herre! havde du nogen af dem? O! Vær saa god og sig mig, hvordan de Dyr see ud.

Jeg gad nok lært at kiende dem, du kalder Venner.

Leander.

Jh! Det var dem, du saae hver Dag hos mig. De vare i mit Huus, som hiemme. Jeg havde aldrig Roe for deres Besøgelser, de snyltede sig et Maaltid til efter et andet hos mig; De vare saa høflige, og talede saa meget om, at jeg forstod mig paa, hvad der var smukt og godt; men først og fremmest laante de mine Penge, og saa raabte de mig Øren fulde om deres Ærlighed og Oprigtighed, og roste mig i mine Øine.

Hen-

Henric.

Ja! i dine Øine, din stakkels eenfoldige Tosse! men hørte du intet, at de knap havde faaet Maden af Munden, førend de giorde Viser om dig paa din Bag, og dreve Spot med din taabelige Godhiertighed.

Leander.

O! jeg vil gierne troe det, for, da det gik Krebsgang med mig, og jeg blev sat i Arrest i Leipzig, saa var der ikke een af dem, der havde laant Penge af mig, som saae til mig, eller bød mig Penge til, da jeg trængte; Den Gang jeg nu slap ud af Arresten, og var saa syg, at jeg var nærmere død end levende, og havde ikke en Klædning til min Krop, uden disse Pialter, saa jeg saae ud som den arrigste Staader, saa gik jeg hen til En, som jeg havde holdt meest af iblant dem alle, og begierte kun en ringe Hielp til at holde Livet op med. Men meener du ikke den Forræder skammede sig ved at see mig, vendte sine Øine fra mig, og lod som han ikke kiendte mig, men jog mig bort som en anden uforskammet Tigger.

Henric.

Saa var der da ingen, der torde kiende sig ved dig?

Leander.

Ikke et Menneske.

Henric.

Ak! disse Venner, disse Venner! det er Kieltringe Pak tilsammen.

Leander.

Ja, alle Mandfolk ere af Jern og Staal.

Henric.

Men, hvordan ere da Fruentimmer?

Leand

Leander.

Ak! Dem ventede jeg mere Fromhed af. Men jeg fandt hundrede Gange saa stor Haardhed hos dem. Og det Fruentimmer fornemmelig, som giorde ingen Hemmelighed af, at hun elskede mig, men tvertimod syntes at gisre sig en Ære deraf, hun var den allerværste. Hun brugte mine Foræringer til at kiøbe sig nye Galaner og tracterede dem med min Viin, i det Huus, jeg havde leiet og ladet pynte op til hende. Imens stod jeg paa Gaden, uden for hendes Vinduer, og var færdig at døe af Sult. Kort sagt, Henric, jeg havde længe siden været død, og havt Ende paa Livet, hvis ikke den stakkels gamle Mand havde været, som fik mig at see ved en Hændelse, og sagde, at han havde kiendt mig i min Barndom. Men, kiere Henric! paa hvad Sted ere vi i Verden?

Henric.

Om jeg veed Veien ret, ere vi i Hamborg, og jeg har hørt, at min forrige gamle Herre, Hr. Hieronymus, skal boe her et Sted, om det ellers er sandt.

Leander.

Hieronymus, som er Fader til — — Hvordan! Hvem var det, du nævnede?

Henric.

Jeg nævnede en Mand, som er meget but og underlig. Jeg var tilforn Kokkedreng i hans Kiøkken; men som jeg elskede Frihed, saa gav jeg mig til at reise udenlands. Siden den Tid har jeg været Løber, Lagvei, Ridefoged, Soldat; fra Soldat avancerede jeg til Deserteur, og derfra kom jeg i Tieneste hos dig i Leipzig. Det kunde være en Hændelse, at Hr. Hieronymus kiendte mig igien, og maaskee fik vi Leilighed i vor Modgang — —

Lean-

Leander.

O! sig mig, hvor længe er det siden du kom fra ham?

Henric.

Det kan være en femten Aar siden. Det var en pudserlig Mand; et Øieblik var han lystig og moersom, et andet Øieblik ivrig og hastig; i sig selv var han en god stakkels Djevel. Han havde et Barn, en eneste Datter, ret en nydelig Slut, et Par levende Øine, en velskabt lille Næse, et Par røde Kinder, en lille Mund, og der laae Ord i hendes, som man aldrig skulde vente. Den kunde i min Tid omtrent gaae i sit siette eller syvende Aar. Er hun voxet til sin Fordeel, som det tegnede sig til, saa er hun min Tro nu en god Mand værd.

Leander.

(sagte)

Ak! jeg ulykkelige Menneske!

Henric.

Men! hvordan er det? Alt hvad jeg snakker for dig, saa kan ingen Ting trøste dig, altid staaer Taarerne dig i Øinene.

Leander.

Ak! hvorfor har min Skiebne dog ført mig elendige Menneske herhid!

Henric.

Hvorfor stirrer du saa paa dette Huus? du staaer jo i Tanker og græder.

Leander.

Jeg har Aarsag dertil.

Henric.

Men kiender du Hieronymus? Est du kanskee en Leans Ven af Huset?

Leander.

O! lad mig være.

Henric.

(tager ham i Favn)

Min kiere søde Herre! for Guds Skyld sig mig dog, hvem du est?

Leander.

(grædende)

Jeg er — — jeg er et ulyksaligt, et galt Menneske, en Misdæder, som Himlen bør hade og forfølge, og som længe siden har fortient at døe.

Henric.

Tænk du kun paa at leve, det er nok saa godt. Gid ingen vilde døe af Sult, da maatte man vist være gal. See her! du har jo to Arme og jeg to, det er fire. Lad os bruge dem i Stedet for at staae og beklage os til ingen Nytte. Saae du ikke de Folk, der stod og grov nede i Haven; man kan ret sige om dem, at de have deres Lykke i deres Hænder. Kom med! giv dig iblant dem, og gior som de; lad os arbeide for Føden, saa gior andre Kieltringer.

Leander.

Ak ja! Saadanne gemene Folk, der arbeide som Bæster, de smage det Gode, som jeg var for egensindig til at skiønne paa i de Dage jeg levede meest lystig. De besidde i det mindste Sindets Roelighed og Legemets Sundhed, uden Angest eller Nag i Samvittigheden.

2. Scene.

Baronesse Rynkenborg. Leander. Henric.

Rynkenborg.

(inderst paa Theatret)

Hvad er det, jeg seer der! Er jeg blind, eller seer jeg

ikke ret til? Paa min Ære troer jeg ikke det er ham; jo længere jeg stirrer og gloer paa den den Karl, jo mere synes mig, det er ham. (Hun betragter Leander) Men det kan dog aldrig være det samme Menneske, den galante Cavaleer, der giorde saa stor Opsigt i Leipzig, spilte saa store Spil, var saa galoneret — — Jh! jo, det er ham. (Hun gaaer nærmere til Leander) Men den anden var riig, velskabt, saae godt ud, og denne, synes mig, er baade arim og fattig — — Ja! Sygdom kan let forandre et kiønt Ansigt, og Fattigdom endnu meget mere.

Henric.

Men hvad gaaer der af det Fruentimmer, der forfølger os, og kaster saa fæle Øine paa os.

Leander.

Uden Tvivl kiender jeg hende. Hun har seet mig i den Tid, jeg stadsede, som en Herremand. Jeg grues ved at lade mig see saa udplyndret just for deres Øine, som have seet mig i Velstand. Lad os gaae vor Vei.

Rynkenbora.

(gaaer Leander i Møde)

Hør, min Søn! hvordan est du kommen afsted? Du seer jo ud, som den dyre Tid! Hvad har bragt dig i saa elendigt et Paastyr?

Leander.

Min egen Forseelse.

Rynkenbora.

Herre Gud! hvordan seer du ud?

Henric.

Ja, Frue! det er kommet sig af de ypperlige Venner vi have havt, og af det, vi ere blevne bestiaalne.

Ryn-

Rynkenborg.

Bestiaalne? Hvordan det?

Henric.

Ved bare Godhed, min Troe! Vore Tyve ere de beste Gemytter af Verden, gode ærlige Folk, som vide at leve, og have Forstand; saasom for Exempel: Drankere og Spillere, Dagdrivere, Snyltegieste, smukke Piger, ꝛc.

Rynkenborg.

Nu, nu forstaaer jeg det. I have ædt og drukket op, hvad I havde; men det vil gaae Eder ti Gange saa nær til Hierte, naar I faaer at høre den forskrækkelige store Skade, jeg nu paa en kort Tid har taget i Giftermaalssager.

Leander.

Farvel, Frue.

Rynkenborg.

Ingen Farvel. Du skal i al Sandhed høre, hvordan det er gaaet mig. Og du skal beklage mig, om du blev gal.

Leander.

Nu da! jeg beklager hende. Farvel.

Rynkenborg.

Nei, jeg sværger dig til, du skal høre min Historie. Der er en, hedder Giekkenstolt, som lagde sig efter mig i Leipzig, den Tid du pryglede de fire Vægtere af og løb din Vei. Han boer her i Byen hos hans Fader, Hr. Leonard.

Leander.

(vender sig tilbage)

Hr. Leonard?

Rynkenborg.

Ja.

Leander.

O! Om Forladelse, Frue! Den Hr. Leonard, som alle Folk taler saa godt om, der skal være saa brav en Mand, skulde han boe her i Egnen?

Rynkenborg.

Ja vist.

Leander.

Kan jeg da intet i det mindste faae at vide, hvordan — — han befinder sig.

Rynkenborg.

Ret vel, det jeg ikke andet veed; men hvad Fanden kommer det dig ved?

Leander.

Og hvad siger Folk om — —

Rynkenborg.

Om hvem?

Leander.

Om en Søn, han havde, som var ældre.

Rynkenborg.

O! det var en ilde optugtet Knøs, en Slyngel, en vildhovedet Knægt, en ravgal Karl; han var et stort Hundsfors for hans Fader, forfalden til yderste Liderlighed, saa han er uden Tvivl hængt i denne Time.

Leander.

Skulde han det, ja — — min kiere Frue! det gior mig ondt, at jeg er falden hende ind i hendes Tale.

Rynkenborg.

Nu skal du da høre. Gickkenstolt, hans yngre Broder, friede aabenlyst til mig, og han skulde ogsaa havt mig; til Kone at forstaae.

Leander.

Nu! Blev han da saa lykkelig, at han fik hende?

Rynkenborg.

Nei vist ikke. Nu, den Dosmer har faaet de Midler med, som hans galne Broder skulde havt, saa synes han, at han aldrig kan blive riig nok, og derfor har han slaaet op med mig, og givet sig i Færd med en Borger-Datter, hvis Fader hedder Hieronymus, som skal være en ganske ordinair Mand, men en riig Gubbe; Mig synes, han havde nok havt saa megen Ære af at tage mig.

Leander.

Hvad siger hun, Frue! Gifter han sig med hende?

Rynkenborg.

Ja vist, og det forbittrer mig i yderste Grad.

Leander.

Den deilige Pige — — Henric har just nyelig beskrevet mig hende, som en Engel; Skulde hun vilde tage — —

Henric.

Jh, ja! hvorfor ikke det? Jeg troer I er intet klog. Kan han ikke sagte være ligesaa god som en anden? Det er ogsaa en Fandens Karl, han sørger over alting.

Leander.

(sagte)

Dette sidste overgaaer al min Taalmodighed. (til

Rynkenborg) Hun kan være forsikkret om, jeg tager mig meget nær, at hende er skeet saa aabenbare Uret; og, om jeg maatte raade, saa skulde han aldrig faae den Jomfrue, det er nu ganske vist.

Rynkenborg.

Det er Ret. Du taler, som du bør, at du beklager min Skiebne; gierne finder man Medlidenhed hos Staadere. Da du havde flere Penge, end du kunde finde Raad til, da lod du intet at være saa godhiertet; men hør! man kan hielpe hverandre i dette Liv.

Henric.

O! Hillemen! Hielp os da, naadige Frue! vi have det haardt nødig.

Rynkenborg.

Jeg har i Sinde at bruge dig, du kan være mig til Tieneste her.

Leander.

Ak! hvori skulde jeg kunde tiene hende? min kiere Frue!

Rynkenborg.

Du skal være den, der skal hævne mig. Dig fattes kun en anden Kiole, og at du vynter dig lidt, saa kan du komme til at see godt nok ud endnu. Du est artig og beskeven, og du forstaaer at tage en Pige vis, naar du vil. Maa, at du kan faae din Gang der i Huset; Flatteer-Sieken skrolt, og roes kun hans Penge, hans Forstand og hans Parvk, om det skal gielde; See til, at du bliver vel lidt, og medens jeg protesterer, saa gior du Resten; jeg skal nok protestere saa længe, at du skal faae al den Tid du behøver.

Lean-

Leander.
(seer sin Fader)
Hvem er det? Ak Himmel! (han løber bort)

Rynkenborg.
Den Karl er aldrig rigtig i Hovedet; hvorfor løb han nu bort?

Henric.
Hun maae have kyset ham, uden Tvivl.

Rynkenborg.
Hør, hør Coujon! holdt, vil du bie.
(hun løber efter Leander)

3. Scene.

Leonard. Henric.

Leonard.
Jeg kan ikke nægte, det jo rørte mig; jeg saae uformodentlig et Glimt af et stakkels Menneske, som saae saa elendig og fattig ud. Jeg blev ret bedrøvet og hierteklemt over det, jeg veed ikke selv hvorfor. Mig synes, han havde noget Fornemme i sit Væsen, og der var nogle af hans Lineamenter, som ret hovede mig godt; jeg seer aldrig saadanne fattige Folk, ongefær af den Alder, uden jeg tænker paa min ulykkelige Søn, og saa er mit Hierte, som det skulde briste. Enten er han død, eller han lever i Armod og Liderlighed, saa jeg har Skam af ham. Jeg er ulykkelig, paa hvad Kant det gaaer. To Sønner har jeg, og de ligge begge to, som to tunge Stene, paa mit Hierte. Den ene har været en Pind til min Ligkiste ved hans ryggesløse Levnet, hvorover jeg mistede ham. Den anden har

jeg sat alt mit Haab til i min Alderdom; det veed han alt for vel selv, og derfor misbruger han det; saa jeg var tilfreds jeg laae i den sorte Jord. (til Henric, som hilser ham) Hvad Godt vil I mig, min Ven?

Henric.

O! gode Hr. Leonard! kiender han intet den stakkels Henric igien, som tiente til Hr. Hieronymusses?

Leonard.

Nei, see! er det dig, Henric? Jeg havde nær ikke kiendt dig. Ja! hvad Tiden kan forandre et Ansigt, det kan du see paa min skaldede Pande. Da du reiste din Vei, var jeg endnu ganske ryrig; men Alderdommen tager hvert Dag til. Nu er det snart paa Fælden med mig. Kommer du nu endelig hiem til dit Fæderneland igien?

Henric.

Ja! jeg har længe nok givt mig Livet suurt, og skaffet om som Jerusalems Skoemager. Nu er jeg kied deraf; Lykken, hun er dog en Landstryger, hvormeget man reiser, kan man endda ikke faae hende fat; kort ud sagt: Daarlighed har altid været min Veileder, den førte mig ud, og den har ogsaa ført mig tilbage igien.

Leonard.

Jeg skal nok hielpe dig. Skik dig kun vel, om du kan. Men hvem var den anden Stakkel, som stod her og talede med dig? Han, som løb saa hastig bort?

Henric.

O! han? Det er min Kammerat, en fattig Djevel og sulten Luns, ligesom jeg. Han har intet i den ene Haand og intet i den anden, derfor søger han ogsaa Tieneste.

Leo-

Leonard.

Da kunde det hænde sig, at man tog jer begge an. Har han ellers et godt Skudsmaal? Er han skikkelig?

Henric.

Han burde være det. Jeg har merket, han har et temmelig godt Gemyt, og han har lært adskilligt Smukt. Han kan baade regne og skrive. Han ridser ret artig og spiller paa Instrumenter. Den Knegt har havt en meget god Optugtelse.

Leonard.

Ja! Henric! Hænger det saa sammen, saa har jeg allerede en Plads til ham. I skal begge to komme til at tiene min Søn. Han skal have Bryllup, kanskee i denne Aften, derfor skal han ogsaa have flere Folk; Nu er der just een, der har sagt op, saa er der en Plads ledig til; I maae begge to melde jer hos ham i denne Aften; I kan finde ham hos Naboe, Hieronymus. Nu gaaer jeg derhen, saa skal jeg sige ham det. Farvel, saa længe, Henric! der har du til at drikke paa min Sundhed.

(Leonard gaaer bort)

4. Scene.

Henric.
(allene)

Gud glæde hans Siel, den velsignede Herre! Hvem skulde tænke, at der endnu var saa brav og ærlig en Mand til i disse forbandede Tider? Naar man betragter hans Person og Væsen, og kiender hans ædle Hierte, er det da ikke ligesom man saae den gamle Ærlighed saa levende som den gik her i Verden?

5. Scene.

Leander kommer igien. Henric.

Henric.

(tager ham i Favn)

Jeg har allerede fundet Plads til dig. Vi skal tiene hos Hr. Leonard.

Leander.

Ak! min Gud!

Henric.

Med Forlov. Hvad stikker dig? Har jeg bidt dig? Hvorfor staaer du og gloer som en Stængerotte? Du kan jo ikke føre Ordene ud for bare Graad.

Leander.

O! min Samvittighed staaer mig. Jeg er saa bevæget og saa fortumlet, jeg kan ikke mere.

Henric.

Hvad har da Baronessen sagt dig, som har giort dig saa heed om Hovedet?

Leander.

Hun har sagt mig, at — — Jeg har ikke hørt et Ord af alt hvad hun har sagt.

Henric.

Hvad gaaer der da af dig?

Leander.

Jeg brister, om jeg tier. Denne Hr. Leonard — —

Henric.

Ja, hvad han?

Lean-

Leander.

Ak! han er min Fader.

Henric.

Er han jeres Fader, Herre?

Leander.

Ja, Henric! jeg er hans ældste Søn; jeg er just den Misdæder, det ulykkelige Menneske, som har giort ham og hans hele Huus saa stor Hierteſorg. Ak! hvor slog ikke mit Hierte i mig, da jeg saae ham. Jeg blev saa nedslaget i mit Sind, at jeg var færdig til at kaste mig ned for hans Fødder, og bekiende mig uværdig til at være hans Søn.

Henric.

Er I hans Søn? Velbaarne Herre! Saa beder jeg ydmygst om Forladelse for jeg har været saa driſtig og næseviis.

Leander.

Tie ſtille; meener du, jeg har intet andet at tænke paa, end om du har giort mig imod?

Henric.

Jer Fader er en Mand, som er elſket og æret af alle. Hans Lige er ikke til; og ſkal jeg ſige Sanden, saa maatte Sønnen give noget Godt til, at han havde havt saa godt Rygte paa ſig, ſom Faderen.

Leander.

Det er ogsaa just det, som krænker mig. Men ſlig mig engang, hvad ſagde min Fader til dig?

Henric.

Jeg ſagde, at vi ſøgte begge to om Tieneſte, at vi vare begge to vel optugtede, men saa fattige, ſom to Kirke-

Rotter,

Rotter, og han beklagede os, at vi vare begge lige ilde farne, og tog os begge an til Tienere. I skal i denne Aften i Tieneste hos hans Søn, jeres elskelige Broder, Herr Raadsherre Giekkenstolt, som er saa lykkelig og skal have Hr. Hieronymi Datter, Jomfrue Leonore.

Leander.

Nu! Hør da alt, hvad der ligger mig paa Hiertet, og see, hvor yderlig ulykkalig jeg er. Jeg har ved en Kiedelig af Misgierninger forbittret en Fader, som jeg inderlig elsker, jeg har bragt hans Forbandelse over mig; jeg er giort arveløs; jeg har maattet gaae om for hver Mands Dør og betlet; jeg seer mine Midler falde til min yngre Broder; jeg maae nødes til at tiene hos ham oven i Kiøbet, efterat han har klæd mig nøgen af. Det er nu min Skiebne, og alt det har jeg vel fortient; men vil du tro det, at midt i min Gienvordighed, da min Lyst er forgaaet, da mit Haab er ude, da jeg er forhadt og foragtet af alle, da jeg intet har mere at vente, saa er jeg endnu Karl for at være jalour.

Henric.

Jalour? Over hvem?

Leander.

Over min Broder og Jomfrue Leonore.

Henric.

Kan I endnu blive i Lysten? Herre! og det endda efter jer Broder-Kone? Nu! det er sandelig jer tilgivet nok. Den Synd havde I tilgode.

Leander.

Du var nok intet saa længe hos Hr. Hieronymus, derfor veed du intet Beskaffenheden. Da vi vare vorne paa

paa begge Sider, forlovede vore Forældre os sammen, og vi vare dem ogsaa ganske lydige i den Post, vi vare lige gamle, vi havde været Naboer længe, og hver Dag spøget sammen; hvad den ene havde Lyst til, havde den anden ligesaa. Saa der var Anledning nok til at stifte Venskab imellem os. Vi vare som to Træer, der kunde være plantede hos hverandre, just for at deres Grene skulde voxe sammen. Hendes Skiønhed tog alt mere og mere til, og hendes Kierlighed til mig ikke mindre, saa hun endog for Tiden lod af at være barnagtig. All Verden maatte den Gang misunde mig min Lykke; men jeg var da falden i onde Hænder. De fik mig let forført, som en uskyldig raae Dreng. Jeg kom da ganske i Vilderede, saadan, at jeg giorde mig en Ære af at foragte og forhaane hendes Kierlighed. Skulde du troe, at det gik endog saa vidt, at jeg begegnede hende med Grovhed? Herre Gud! hvilke Tider vare ikke de! Jeg forfaldt da saa yderlig, at jeg maatte rømme min Faders Huus paa det sidste. Siden veed du, hvor ulykkelig det er gaaet mig. Jeg har mist alting uden min Kierlighed til hende. Den har Himlen, som nu vil skille os ad, ladet mig beholde, og det just for at straffe mig des haardere.

Henric.

Jamen! Veed I da intet bedre at tage jer for i jeres Elendighed, end at blive forliebt i hende paa nye Regning, saa var Baronesse Rynkenborgs Raad ikke saa galt, at I stræber at faae Eders Gang i Huset hos Hr. Hieronymus. Den forvorpne Skiebne har tømmet jer Pung; kanskee Kierlighed kan erstatte jer jeres Skade.

Leander.

Hvor skulde jeg i denne græsselige Tilstand torde komme,

nie for hendes Øine, efterat jeg saa grovelig har syndet? Jeg maae skye baade min Fader og min Kiereste, siden jeg har lønnet dem begge to ilde, og jeg veed ikke, hvem af dem der har meest Aarsag at hade mig. Dog, det nytter ikke at tænke paa, thi det staaer intet til at ændre.

6. Scene.

Leander. Gickkenstolt. Henric.

Henric.

Der trøer jeg den velviise Raadsherre kommer.

Leander.

Er det ham, som er min Broder og min Rivale? jeg saae aldrig hans Ansigt før.

Gickkenstolt.

Nu gaaer det, saamen! som det skal gaae. Jeg fik dog saa længe plaget min Fader og præket for ham, at han maatte lade os gisre Sagen klar, hvor nødig han vilde. (til Henric) Hvor ere de Folk, som vil tiene mig?

Henric.

Det er os, velbaarne-Herre! Nu kom vi ret til pas, for ydmygst at tilbyde vor ringe Tieneste.

Gickkenstolt.

Hvilken af jer kan læse i Bøger?

Henric.

Det kan han, velbaarne Herre!

Gickkenstolt.

Han kan vel ogsaa skrive?

Hen-

Henric.

Ja vist! Han kan skrive Fractur, og regne Brøken.

Giekkenstolt.

Men han kan intet snakke, det er Skade.

Henric.

Han er noget undseelig, og har ogsaa længe været syg.

Giekkenstolt.

Han seer dog temmelig drisstig ud; Der lader at være noget Godt ved den Karl. Hvor meget vil du have til Løn om Aaret?

Leander.

Ikke en Skilling?

Henric.

O! Herre! Vi have heroiske Gemytter.

Giekkenstolt.

Top! Det er giort. Paa de Vilkaar maae du tiene mig, saa længe du lyster. Kom, min Kone skal see dig.

Leander.

Herrens Kone?

Giekkenstolt.

Ja vist! Jeg skal giftes.

Leander.

Naar?

Giekkenstolt.

I Aften.

Leander.

Himmel! — — Maae jeg spørge Herren, om han da er forliebt i den, han skal have?

Giek-

Giekkenstolt.

Ja!

Leander.

Herre!

Giekkenstolt.

Nu!

Leander.

Holder hun ogsaa af ham?

Giekkenstolt.

Ja! Du lader at være meget nysgierrig, Karl!

Leander.

Jeg gad skaaret Tungen af Halsen paa ham, for den Lykke han har.

Giekkenstolt.

Hvad siger han?

Henric.

Han siger, at han var tilfreds, han var ligefuld lykkelig, at nogen var forliebt i ham.

Giekkenstolt.

Ja! det troer jeg! Det er en forvoven Krabat! Gaa, følg med! Vær flittig, ædrue, tarvelig, hurtig, forsigtig og hav Respect. Kom Jesper, Christopher! Hvor er Slyngler? (Giekkenstolt gaaer bort)

Leander.

Nu havde jeg ret Lyst til at give ham et Par af de Hvilærde paa hans raadsherrelige Rieft.

Henric.

Herre! I er intet blevet fuldkommen klog endnu.

Lean-

Leander.

Det er dog det beste, jeg bliver det, det er paa Tide. Saa meget maae jeg i det mindste have lært af alle mine Vildfarelser, at jeg kan lide med Taalmodighed.

Ende paa den tredie Act.

Fierde Act.

I. Scene.

Baronesse Rynkenborg. Leander. Henric.

Rynkenborg.

Jeg har, saamen! brugt den Forsigtighed, min kiere Ven! at forskrive to Kaldsmænd og to Vidner fra Leipzig. Men hvad har du giort paa din Side? Har du nu brugt din Forstand ret? Kan du ogsaa stille dig ærlig an? Kan du tage dig et helligt Ansigt paa; og stifte Uenighed i et Huus? Har du begyndt at gaae den gamle Hieronymus under Øine? Har du seet Bruden? Hvad?

Leander.

Ak nei, desværre!

Rynkenborg.

Hvor kommer det sig?

Leander.

Troe mig, jeg længes hiertelig efter den Lykke at see hende.

Rynkenborg.

Giør du det? saa skynd dig da, jeg beder dig. Giv dig i Færd med hende for min Skyld, saa kan jeg faae den utaknemmelige Bedrager igien, som har forsørt mig. Jeg skal tiene dig med at føre Proces; tien du mig igien med at være forliebt. Bær dig ad, som i gamle Dage, da var du vis paa at indtage alle Jomfruers Hierter, hvor pæne de end vare; det kostede dig kun at see paa dem, saa vare de klar. Vær kun dristig, som du var den Gang. Forvoven Mand staaer Lykke for.

Leander.

Nei, jeg har tabt min Dristighed.

Rynkenborg.

Da er det hiertelig ilde.

Leander.

Jeg var kun dristig, saalænge jeg intet var forliebt.

Henric.

Han kan kanskee have andre Aarsager, hvorfor han er bange. Hun maae vide, denne Giekkenstolt er, min Troe, vor Herre. Han har taget os begge an til Tienere.

Rynkenborg.

Saa meget destobedre, saa er du jo Lykkens Pamphilius. Ikke een iblant hundrede er saa vel faren, at han er Kammertiener hos sin Kiereste. Fær dig kun det til Nytte.

Henric.

See hvilken sød Snut kommer her lige imod os. Jeg synes, hun kom ud fra Hr. Hieronymusses.

Ryn-

Rynkenborg.

Nu er det Tid. Skynd dig nu at blive forliebt. Benytten dig nu af Leiligheden. Vov paa det, og tael til hende, hvordan er det sat? Du ryster og bæver jo som et Espelov. Est du intet forliebt endnu? O! jo, lille søde Faer! O! jo, vær saa god, jeg beder dig saa mindelig.

Leander.

Ak! kunde hun see mit Hierte, og vidste, hvad der gaaer om i mit Hoved, saa skulde hun ikke undre sig over, at jeg ryster og bæver.

Henric.

Det yndige Barn! See, hvor kiøn hun er blevet.

Leander.

Min Gud! Det er hende. Nu dør jeg af Fortvivlelse, af Jalousie og af Kierlighed.

Rynkenborg.

Farvel! jeg skal staae dig bie, som en ærlig Kone.

Leander.

I hvad hun giør, saa mag dog, at Brylluppet bliver opsat.

Rynkenborg.

Ja, ja! Det skal ingen Fare have.

(Rynkenborg gaaer bort)

Leander.

Ak! Jeg ryster.

Henric.

Naar Herren skal tale med hende, maae det være i Eenrum i det mindste. Lad os derfor gaae bort til siden.

Leander.

Ja nok da, lad os gaae. Jeg veed hverken hvad jeg har giort, eller hvad jeg vil giøre, eller om jeg nogen Tid tør komme for hendes Øine.

2. Scene.

Leonore. Pernille. Henric og Leander langt borte.

Leonore.

Nu er jeg hartad kied af mig selv. Jeg maae gaae ud eller ind, jeg maae være hos Folk eller allene, saa kan jeg dog ikke forslaae Tankerne, og jo mere jeg randsager mit Hierte, jo mere kan jeg merke, at min Lykke bliver kun tynd i Verden. Det eneste, som kan trøste mig for et Øieblik, dét er den gale Mad. Rynkenborg, som giør Hinder i mit Giftermaal, men derved bliver dog det sidste værre end det første, siden min Fader og Giekkenstolt virkelig derover ere blevne mere ivrige paa at haste med min Ulykke. Og nu have de overtalt den gamle Hr. Leonard.

Pernille.

Sandt at sige, den gamle Mand er alt for god, og det er ret en Tyran, den Giekkenstolt, han har til Søn; han raader ganske over ham.

Leonore.

Faderen er at undskylde, at han elsker ham; han har kun den eneste Søn at holde sig til i sin Alderdom, siden den ældste var ham saa ulydig.

Pernille.

Men de maae sige, hvad de vil, saa er det intet saa vist, at den ældste er død.

Leo-

Leonore.

Ak! det smerter mig lige stærk, enten jeg skal begræde ham som død, eller hade ham som levende.

Pernille.

Jomfruen blev dog noget bevæget, da hun hørte den Fare, han var i.

Leonore.

Kan man ikke nok beklage hans Skiebne, uden at elske ham?

Pernille.

Jo vist; men elsker hun ham intet, saa maae han ligesaa gierne være død. Skal Jomfruen da endelig have hans Brodet?

Leonore.

Det Ord fører mig i Fortvivlelse, mit Barn! Du veed, jeg har altid været koldsindig imod Gierkenstolt; Tilforn kunde jeg intet lide ham, men nu har jeg ret Afskye for ham. Det er ligesom jeg laae for Døden, og for at redde mit Liv maatte tage en vidderlig Drik ind, som stod mig imod længe førend den kom til Munden.

Henric.

(trækker Pernille ved Ermet)

Min lille Dukke! maae jeg tale et Par Ord med hende, som ingen maae høre?

Pernille.

Hiertelig gierne.

Leonore.

Ak! Hvorfor har dog Skiebnen forlænget mit Liv, siden en utaknemmelig og lastværdig Kiereste; har giort mig det saa kummerligt?

Pernille.
(til Leonore)

Det er en af Raadsherrens Folk, som er nylig kommet i Tieneste, han vilde gierne tale med Jomfruen.

Leonore.

Lad ham bie.

Pernille.

Min kiere Ven! Jomfruen befaler, at I skal bie lidt.

Leonore.

Det er dog elendigt! Altid forfølge mig, altid hænge efter mig, saasnart jeg kun vender mig bort! Ak! hvor er jeg allerede kied af mit Giftermaal.

Henric.
(til Pernille)

Min søde Snut, lad os faae den Naade!

Pernille.
(kommer igien)

Han vil endelig tale med Jomfruen.

Leonore.

O! jeg seer nok, vi faaer at gaae vor Vei.

Pernille.

Nei, det er nu strax, han vil tale med Jomfruen, og han siger, faaer han intet Lov, saa dør han.

Leonore.

Lad os da skynde os at gaae ind, at jeg kan skiule mig.

3. Scene.

Leonore. Pernille. Leander stetter sig paa Henric.

Leander.

Jeg kan intet gaae, jeg taber mit Veir, og det bliver sort for mine Øine.

Henric.

Tag mig i Haanden, lad os gaae hende i Møde.

Leander.

Jeg bliver saa iiskold — — (til Leonore) Vil Jomfruen tillade — —

Leonore.

(uden at see paa ham)

Hvad vil han, min Herre?

Leander.

(kaster sig paa Knæe)

Jeg vil døe, som jeg har fortient.

Leonore.

Jh! hvad var det? Ak! min Gud!

Pernille.

Det var Leander. Hvilken Besøgelse var ikke det! Herre Gud! hvor har han skiemmet sig?

Leander.

Ja jeg har. Nu kan hun see sin Hevn paa mig. Jeg er mig ikke selv liig i nogen Maade mere. Jeg er ikke mere den rasende Fredsforstyrrer, som I havde Frygt og Afskye for, og som Naturen og Kierlighed maatte skamme sig ved. Den Gang var jeg et ungt vildfarende og underligt Men-

neske. Alle mine Staldbrødres Laster havde smittet mig. Men den største, den græsseligste, jeg begik, var, at jeg fortørnede Jomfruen, det kan jeg aldrig giøre godt igien. Men jeg sværger hende til, ved hende selv, ved Dyden, som jeg elsker, endskiønt jeg har forladt den, at jeg kiender mine Feil, og at de ere forskrækkelige for mine egne Øine. Uvæd har aldrig været mig medfød; den var som en fremmed Taage, der formørkede mit Sinds naturlige Klarhed. Nu er den reene og hellige Kierlighed til hende allene tilbage, som ganske har renset mit Hierte. Det er den Kierlighed, der har ført mig tilbage. Og jeg er intet kommet for at kuldkaste hendes Giftermaal, eller giøre Forandring i hendes Skiebne. Det Forsæt passer sig ikke med min Ulykke. Nei! det er allene for at see hende førend jeg dør; derfor har min Elskov ført mig hid, endog da jeg saae min Grav aabnen, og mit Liv forkortet af Modgang og Elendighed; ja! nu er jeg lyksalig nok, om jeg dør, uden at være forhadt af hende. Da jeg ellers tilforn var udseet til at være hendes Ægtefælle.

Leonore.

Jeg er knap kommet til mig selv igien. Leander! Er det jer? Kommer I i den Tilstand igien, paa denne Tid, for at see mig? I ulyksalige Menneske! hvad Fortred har I ikke giort os begge?

Leander.

Ja! det veed jeg. Mine Misgierninger synes større for mig, end tilforn, ved det jeg seer hende. Hun veed, ligesaavel som jeg, hvor forskrækkelige de vare; jeg er ogsaa straffet derfor, men det forslaaer endnu intet.

Leonore.

Er det da ogsaa vist, I ulyksalige Menneske, at jeres Modgang har udrydet den store Ubetænksomhed og Vild-

Vildskab af Eders Hierte, og at I virkelig er bleven dydig igien?

Leander.

Ak! Hvad nytter det til, at Dyden nu oplyser mig, det er jo alt for sildig? Jeg har fornummet dens Skin. Det er forgieves jeg følger den, naar jeg taber Dydens Belønning, ved at tabe Jomfruen.

Leonore.

Nei! Svar mig, Leander! Kan jeg forlade mig til, at I har vundet den Seier over jer selv? Bedrag mig intet. Randsag jer selv, og siig mig, er I ogsaa nu baade dydig og sikkelig?

Leander.

Ja jeg er, for mit Hierte elsker og tilbeder hende.

Leonore.

Ih! Leander! Elsker I mig endnu?

Leander.

Om jeg elsker hende? Ja, det er Kierlighed til hende, der allene har holdt Livet op i mig; derfor har jeg taalt alting, indtil Spot og Vanære. Jeg har ti Gange været paa Veie til at forkorte mine Dage, men jeg har skaanet mit Liv, fordi det hørte hende til; ja, jeg har hende at takke for, om der er noget Godt hos mig, og baade for jeg er til, og for hver Dag jeg skal leve herfter. Jeg har hende at takke for jeg har faaet min Fornuft igien, om min Kierlighed ellers ikke ganske betager mig den paa nye. Skiul dog ikke for mine grædende Øine det blide Ansigt, som faaer nye Skionheder hver Dag. See dog paa mig, omendskiønt jeg er forandret, det er Frugten af min ulidelige Længsel. Min onde Samvittighed og min tunge Sorg har

giort mig gammel for Tiden. Jeg har maaskee seet bedre ud tilforn, men see paa mig nu, det er alt, hvad jeg forlanger.

Leonore.

Dersom jeg seer jer bestandig og ærlig, saa er I endnu behagelig nok i mine Øine.

Leander.

Hvad siger hun? Himmel! Hun græder jo?

Leonore.

(til Pernille)

Ak! hold mig! jeg gaaer fra mig selv. Skulde jeg blive hans Broderkone! — — Har I endnu intet seet jer Fader?

Leander.

Jeg undseer mig ved at vise mig for ham, siden jeg har giort ham Vanære i hans Alderdom. Jeg er forhadt og forviist fra hans Øine, uden Haab at maae komme til ham igien. Jeg drister mig dog til at elske ham, men jeg tør intet komme for hans Øine.

Leonore.

Hvad har I da i Sinde?

Leander.

Lader vor Herre mig leve, og hun skal have min Broder, saa vil jeg søge min Død i Krigen. Maar jeg forandrer mit Navn tilligemed min Tilstand, saa kan jeg med Ære tiene som Soldat. Maaskee mine Vaabens Lykke kan en anden Dag indlegge mig Berømmelse, og fortiene mig hendes Taare. Der er intet Uærligt deri, og jeg kiender to store Generaler, som have begyndt paa den Maade.

Leo-

Leonore.

Saadan Slags Fortvivlelse er Tegn til et meget ædelhiertet Gemyt, som vel kan falde, men dog reiser sig igien; Ja! disse Tanker røre mig mere end alle de Taarer, I har fældet for mine Fødder. Nei, Leander! maae jeg kun raade for mig selv, kan jeg kun undgaae det Giftermaal, man har foreslaaet mig, saa skal jeg have Omsorg for jeres Lykke, og saa skal I ikke have nødig at reise saa langt for at hente den.

Leander.

Ak! Himmel! Har min Modgang da formildet hendes Hierte?

Leonore.

Den har opvakt Medlidenhed hos mig; men jeres Bedring har opvakt Kierlighed.

Leander.

Kan jeg da see hendes deilige Øine optændte af Kierlighed i Stedet for Vrede? Vil hun da igientage de hellige Løfter, som mine Misgierninger havde brudt, saa lad da min Broder fornøie sin Gierrigheds Aand, lad ham da opsluge den Arvepart, som han har afvunget min Fader, og efter Naturens Lov faldt mig til. Det er dog ham, der bør misunde mig min Lykke. Elsker hun mig, saa er han giort arvelös. Ak! jeg dør af Glæde.

Pernille.

Der har vi ham, min Troe, paa Halsen. Naar man taler om Fanden, saa er han nærmest.

Leonore.

Tving Jer da noget. Stil Jer intet saa forliebt an.

Lean-

Leander.

Hvorfor det? Naar hun elsker mig!

Leonore.

O! I har at frygte for mine Venner og for jer Fa-der; vi kan intet gaae fra, at I jo har lagt paa Knæe for mig; lad ham i det mindste intet vide hvem I er.

Pernille.

Jeg leer alt i Forveien af hans gravitætske Vrede.

4. Scene.

Leonore. Leander. Pernille. Henric. Raadsherre Giekkenstolt.

Giekkenstolt.

(kommer ind, og Leander vender ham Ryggen)

Enten maae Fanden have giort mine Øine i Blaar, eller om jeg seer ret til, saa er jeg — — Jo! jeg seer det, jeg er det rigtig nok, jeg har min Bekomst. (han gaaer imod Leander) O! er det dig endda til, Slyngel! Skielm! Forræder!

Leander.

(i Vrede)

Jeg skal min — —

Henric.

(gaaer imellem dem)

Herre! I forstyrrer dem i en meget magtpaaliggende Saa, de have for, det er om to Hierter, som have faaet en hastig Forandring, det er om Ærbødighed, om Taknemmelighed, om Dyd — — Jeg veed ikke selv at finde Reede deri.

Giek-

Giekkenstolt.

Hvad? om Dyd! At kysse hende paa Haanden, er det Dyd? din Esel!

Leander.
(sagte)

O! Gid jeg torde, Henric!

Giekkenstolt.

Nei! Jeg maae blive gal over dette. Havde det endda været en Herremand, men en Lagvaj, en Skoepudser, en Staader, som ikke har en Skilling? Hvor skulde jeg faae mine Omkostninger igien, om jeg nu vilde lade ham actionere?

Leonore.
(til Leander)

Styr jer, om I holder af mig.

Giekkenstolt.

O! din Skielm! jeg skal lade dig hænge og det paa Steder. (til Pernille) Og leer du, din Lapteske!

Pernille.

Ja jeg gior, Herre!

Giekkenstolt.

Hvad! Hvad leer du af?

Pernille.

Af dette — — Det er saa artigt.

Giekkenstolt.

Kanskee I veed ikke, hvad der kan følge paa, mit Barn! Veed I, hvad Øvrigheden pleier at gisre ved saadanne Toser, som I og jeres Lige?

Per-

Pernille.

O ja! paa mine Fingre.

Giekkenstolt.

Og I, Jomfrue Sipp! I staaer, som det kom jer ikke ved. Det er noget tidlig, I er blevet mig utroe; Spille mig saadan et Puds en Bryllupsdag, knap en Time før Vielsen. Det maae jeg bekiende, det er skikkeligt!

Leonore.

Min Herre! Vær saa god og sæt jer Sind i Roelighed. I maae intet saa loselig fordømme Uskyldigheden paa en blot Mistanke.

Giekkenstolt.

Det er en rar Uskyldighed.

Leonore.

Jo! Naar I faaer min Mening at vide, skal I faae Credit for mig.

Giekkenstolt.

Ja! det er en artig Maade at sætte sig i Credit paa.

Leander.

O! det gaaer for vidt.

Leonore.

(til Leander)

Vær intet saa hidsig; tving jer dog.

Leander.

Nei! jeg kan ikke taale, at han tør understaae sig at beskylde hende.

Giekkenstolt.

Veed I vel, at man har forbrudt sin Morgengave, sin Boeslod, naar man gior sin Mand til — —

Lean-

Leander.
(tager til sin Kaarde)
Veed I vel, I skal holde jer Mund.

Leonore.
O! Styr jer.

Leander.
Min kiere Hr. Raadmand! Vær intet saa streng; tag det intet paa saa farlig høi og myndig en Tone. Hvad har I at skiende for? Jomfruen har endnu ikke den Ære at være jeres Kone. Hun er ikke engang jeres Kiereste, for I har ingen Ret til hende, saa længe jeres Person staaer hende ikke an; det var ogsaa alt for kiøn en Kone for jer. Derfor maae I intet bilde Eder ind, at I vil giøre jer vred, og det staaer jer meget ilde, at I tør have hende mistænkt. I seer, hun er god af sig, og tager mig ikke min Frihed ilde op; følg derfor hendes Exempel, og vær ligesaa from som hun.

Giekkenstolt.
Dette er meer end jeg kan taale. Hei da! Hvor ere mine Folk?

Leander.
Hvad vil I?

Giekkenstolt.
Gaaer hen og henter mig Vagten.

Leonore.
(til Leander)
Gaaer jer Vei.

Giekkenstolt.
Jeg skal vise dig, hvad Ærbødighed du er mig som din Herre, og min Stand og mit Embede skyldig.

Lean-

Leander.

Tag I kun i Agt, hvad Ærbødighed I er Jomfruen her skyldig. Hvad mig angaaer, saa, naar Om gaaer Om, er I mig kanskee mere Respect skyldig, end jeg jer.

Giekkenstolt.

Jeg! Jeg!

Leander.

Ja! I! I!

Giekkenstolt.

Den Knegt er meget kiephøiet. Det er nok en Snushane, der har forklædt sig. Hvem est du da? Svar mig!

Leander.

Det veed jeg intet; min Skiebne er er endnu uvis, min Stand, min Rang, min Lykke, kort sagt, min hele Person beroer paa Jomfruens Hiertelav, Kierlighed og Godhed.

Giekkenstolt.

Det skal snart beroe paa Skuffarren, det skal jeg svare dig til. Vie kun, god Karl! jeg skal snart faae Politiet hentet og holdt Forhør. Og I utroe Mammes selle! I har at frygte for min Vrede. Jeg skal føre jeres Forældre og Venner hid; de skal faae jeres Uskyldighed at vide, og see, hvilket skiønt Dyr I er.

(Giekkenstolt gaaer bort)

5. Scene.

Leonore. Leander. Pernille.

Leonore.

O! skynd jer Kiære! og gaae i Skiul, jeg er bange det gaaer os galt; Faaer jer Fader at vide, at det er jer, som

saa faaer vi ham aldrig stillet tilfreds igien, saa tænker han I er blevet gal igien, og kommer kun for at giøre ham Fortred, og sætte Splid imellem vore Huse. Og tænk, om de saa fik i Sinde at sætte jer ved jeres Vingebeen uden at høre jer.

Pernille.

Lad mig da kun skiule ham, saa kan hun være vis paa, at ingen skal finde ham.

Leonore.

Gaae jer Vei. I maae troe mig, det er høistfornødent, at jeg taler med jer Fader i Eenrum, for at formilde ham. Jeg maae, om det er mueligt, see at opvække den Kierlighed, han af Naturen har til jer, førend I seer ham. Skiul jer kun det beste i kan. Lad dem intet saae ham at see, Pernille! O! skynd dig da.

(Leander og Pernille gaae bort)

6. Scene.

Hieronymus. Leonore.

Hieronymus.

Nu! Hvor gaaer det, Leonore? Jeg gik og leedte nu om dig og din Mand.

Leonore.

(i det hun gaaer bort)

Han er, Gud skee Lov, intet min Mand endnu, skulde jeg troe.

Hieronymus.

Hvor vil du hen?

Leonore.

Det er intet anstændigt endnu, at vi ere hos hverandre.

Hieronymus.

Saa maae den Raadsherre være meget farlig. Jeg gad staaet i en Krog, hvor de vare, saa — — for at see, hvad for et artigt Ansigt, de sætte op, to Folk, som skal have hverandre.

7. Scene.

Hieronymus. Giekkenstolt. Politie-Betientere.

Giekkenstolt.

Hvor ere de? Hvor monne de være? Hvor skal vi finde dem? See til de Skielmer, hvor snedige de ere. Nu have de forstukket sig; hvor skal jeg nu faae hevnet den Skam, de have giort mig?

Hieronymus.

Mig synes du kommer noget hesseblæsendes afsted med al din Alvorlighed. Hvad vil du? Hvad søger du om? Har nogen giort dig noget? Hvad skader dig?

Giekkenstolt.

Hvad mig skader? Mig skader nok. De gaae bet og gisre mig til Hanrey.

Hieronymus.

Til Hanrey! Hvad Fanden er det? Tag dig Vare hvad du siger.

Giekkenstolt.

Ja, ja! Min Kone er — — Nok sagt. Gud bevare mig fra at kalde hende saa slemt, som hun fortiener; men

men jeg er aldrig ærlig, har hun ikke giort mig til Hanrey imod al Lov og Ret.

Hieronymus.

Min kiere Svigerſøn!

Giekkenſtolt.

Ja! min kiere Svigerfader! det er alt for viſt! desværre!

Hieronymus.

Men den Ting — —

Giekkenſtolt.

O! Den Ting er ſoleklar.

Hieronymus.

I gior mig Hovedet kruſet.

Giekkenſtolt.

Nei! Det er mit Hoved de giøre kruſet.

Hieronymus.

Derſom jeg kunde troe — —

Giekkenſtolt.

Troe? I kan kanſkee ſikkert troe det.

Hieronymus.

Men jo mere jeg hører, Svigerſøn! jo mindre begriber jeg.

Giekkenſtolt.

Det er dog en Sag, ſom lader ſig let begribe.

Hieronymus.

Var det Sanden, saa ſkulde jeg vride Halſen om paa Leonore for alle Naboernes Øine.

Giekkenstolt.

Saa vrid den om da, jo før jo bedre, for Tingen er beviist.

Hieronymus.

Men skal jeg Sanden sige, saa fandt jeg hende ogsaa staae med nedslagne Øine, og hun saae ud som hun var bange, og det var intet ret fat med hende. Kom, Sviger-Søn! lad os tage den Taske paa ferske Gierninger. Lad os see, hvordan det Tøi hænger sammen; for min Ære ligger mig paa Hiertet. Hilsemen! Æren gaaer for alting. Røre de Hieronymus ved hans Ære, saa duer han intet at skiemte med, maae du vide.

Ende paa fierde Act.

Femte Act.

1. Scene.

Leonore. Pernille.

Leonore.

O! der har du mig igien. Det var med Nød jeg slap. Ja! der ligger et Huus, Pernille! der er en Allarm opsat! Det veed Gud, det er tungt for den, det har saa reen en Samvittighed som jeg, at bære saa skammelig en Mistanke et eneste Øieblik paa sig. Ak! min søde Leander! du est en ulyksalig Kiereste for mig. Est du da fød til at være min Plage? Da du reiste, havde det nær kostet mit Liv, nu du kommer igien, koster det mig min Reputation. Pas paa i det mindste, Pernille! for de leede allevegne.

Per

Leonore.

Jeg troer de skal faae en lang Næse allesammen. Jeg skal nok mage, at den hele Skriverstue skal løbe April. Jeg har en Krog i mit Klædeskab, som ellers er til et andet Brug, den skal de ikke saa let faae Næsen paa. Der sidder den gode Leander og kukkelurer, saa jeg troer nok den hele Stoverjagt har allerede mist Foden.

2. Scene.

Leonore. Pernille. Henric.

Leonore.

Nu! Hvad have de taget dem for? Henric!

Henric.

Jeg er en gammel Rev, Jomfrue! Jeg holdt min Examen ud med Priis og Berømmelse, uden at lade mig forbløffe. Jeg tør sige, der var 16 Procuratorer om mig. En tog afsted, og buldrede, som han skulde sluge mig; en anden snakkede saa huult, som det kom af en tom Tønde, og den tredie fistulerede og sagde: Min Søn, bliv ved Sandhed. Men jeg stod alt stille fernit paa min Post, og gav kun faa Ord for Penge, saa jeg holdt alle disse Tingstude flink fra Livet.

Leonore.

Veed de da intet?

Henric.

Nei, endnu veed de slet intet, men i Morgen faae de det altsammen at vide. For alting kommer dog op engang.

Leonore.

Gid kun Gickkenstolt i det mindste intet faaer Tid at snakke sin Fader noget for, der er det, jeg frygter meest, for saa gaaer der ud baade over Leander og over min Ære. Men jeg haaber, min Kierlighed skal give mig de beste Raad.

Pernille.

Jeg er i Dødsens Angest, at Jomfruen kommer til at betale Lavet, for vi have saa mange imod os. Først begge Forældrene, saa den hele Raadstue, saa alle de Sladdersystre og hellige Matroner, der ere i Byen; Dersom Jomfruen kun hørte, hvor ivrig de tage paa, hvordan de hudflette hende, hvor uforskammet skandeerske Tunger de have, hvordan de raabe paa Dyd og Ærbarhed, saa maatte hun enten lee, eller ryste og bæve over deres rasende Dydskierhed.

Henric.

Ja! Jeg har længe reist udenlands. Jeg har seet mangen Tummel i mine Dage; men aldrig saae jeg Magen til denne Hurrelumhei. Der er vendt op og ned paa det hele Huus. Det er intet at troe, hvor onde Folk ere, og hvor galne og taabelige de ere tillige. De larme og skiende, fortælle Historier paa femten Manerer, lægge til og tage fra, men alt gaaer det ud paa at beskylde Jomfruen. Musikanterne ere allerede viste hiem igien, uden Betaling; vrede de vare de, de fik ikke engang at drikke. Sex Borde med Glas og Pyramider have de revet overende. Folk stimler til paa Gaden. Laquaierne drikke og grine. Hieronymus bander, og Gickkenstolt fører til Protokols.

Leonore.

Og hvad gior den ærlige Hr. Leonard i al den forskrækkelige Allarm?

Henr.

Henric.

Man kan see Sorgen malet paa hans Ansigt; men han sørger som en dydig og fornuftig Mand. Han vidner for Himmelen, at han aldrig kan troe Jomfruen har besmittet sin Uskyldighed med saa hesselig en Skamflik, derfor fræter han alle hendes Venner imod; men naar han saa hører de stærke Beviser, saa sidder han, som han var fortabt, sukker og siger, at om det er sandt, saa kan man ingen troe herefter.

Leonore.

Hvad jeg holder meget af den gamle Mand!

Pernille.

Der er Hr. Hieronymus. Det er en anden Art af Krebs. Lad os løbe, Jomfrue.

Leonore.

Nei, det tager jeg mig vel Vare for. Jeg har intet Ondt giort. Jeg har intet at være bange for.

Henric.

Da har min Troe jeg. (Henric løber sin Vei)

3. Scene.

Leonore. Pernille. Hieronymus.

Hieronymus.

O! Leonore! Leonore! Din Flanegied! Din gifteſyge Tøs! Siig mig nu strax, enten du har løbet gal, eller du agter at løbe gal? Hvordan har du baaret dig ad? Hvad er det for en Stratenrøver? Hvor kiender du ham? Hvad hedder han? Hvem er han? Hvad har han taget sig for? Hvordan er han

ſaldet dig i Sinene? Jeg vil vide det altſammen til Punkt og Prikke. Hvor er han kommet fra? Hvor er han at finde? Vil du ſvare mig! Staaer du og leer af mig? Seer du ikke jeg er vred? Skammer du dig ikke til Dsde?

Leonore.

Nei jeg gisr ikke, hierre Fader!

Hieronymus.

Kommer du nu med dit Nei igien? Det er og en diævleblændt Talemaade. Kan I da aldrig ſnakke med Hieronymus, uden at ſige Nei? Hor, Leonore! Dit Nei kommer mig alt for fordægtig for. Naar du har Uret, ſaa maae du bære Reſpect for mig, være ſaa bange, ſaa du ryſter, og ſtux gisre hvad jeg ſiger.

Leonore.

Ja! jeg vil gierne aabenbare min Fader det altſammen.

Hieronymus.

Ja det kan jeg begribe, det gaaer endda an. Naar jeg ſkiender, ſaa maae Folk ikke knye.

Leonore.

Jeg beder mig kun en Naade ud, at Hr. Leonard først maae tale et Ord med mig i Eenrum.

Hieronymus.

Leonard! Jh! Hvad Godt kan han gisre? Det er mig allene du ſkal tale med.

Leonore.

Hierte Fader! jeg har noget Hemmeligt at aabenbare ham, beed ham komme herhid — — Det er for jer egen

egen Eres Skyld — — Vær saa god — — Det er det eneste jeg beder om.

Hieronymus.

Hun vil tale med Hr. Leonard i Eenrum? Det kan man endelig sagte føie hende i. Det kan nok gaae af uden Fortænkelse? Men saa skal den Laptaske ogsaa strax troe derpaa, og lukkes inden fire Vægge.

4. Scene.

Leonore. Pernille.

Leonore.

Ak! Kunde jeg kun bevæge Hr. Leonard? Mit Hierte er ligesom det vilde ud af mit Bryst. Det er enten Livet eller Døden, jeg har her at vente. (til Pernille) Hør et Ord. (hun hvisker til hende)

Pernille.

Det skal skee, Jomfrue!

5. Scene.

Leonard. Leonore. Pernille.

Leonore.
(til Pernille)

Giv os en Stoel. (Pirnille sætter en Stoel, og gaaer bort) Ak! min Herre! Vil han sætte sig, og tillade, at jeg falder paa Knæe for ham.

Leonard.
(sætter sig derimod)

Jeg troer hun vil sirere mig.

Leonore.

Nei, mit Hierte ærer ham, og anseer ham altid som en Fader.

Leonard.

Hvordan skulde Jomfruen kunde blive min Datter?

Leonore.

Jo, jeg troer om mig selv, at det er et Navn, som jeg har fortient.

Leonard.

Hvordan kan Jomfruen sige det, efter denne Allarm og den slemme Historie, hvorover Partiet er opslaaet?

Leonore.

Jeg skal aabenbare ham mit Hierte, og kun bede ham være min Dommer, saa er jeg vis paa, han tilsidst bliver mit Forsvar. Hør mig, Hr. Leonard! Maaskee han vil finde, at hans Tanker kommer overeens med mine. (hun tager en Stoel, og sætter sig ved Siden af ham) Dersom han havde havt et ret oprigtigt og reent Venskab for et Menneske, som fra sin Barndom af havde givet den beste Forhaabning om sig, havde tegnet til meget Godt, og daglig giort Fremgang i Artighed og Skikkelighed, og det Menneske paa nogen Tid lod sig forføre i de hidsige Aar, og faldt til Verdens Lyster, der saa let kan bedrage unge Mennesker, saa han ikke allene opofrede al sin Pligt og Skyldighed, men endog hans Venskab, for Vellysters Skyld.

Leonard.

Ja! Hvad da?

Leonore.

Om nu det Menneske blev saa klog af Erfarenhed og af sin egen Skade, at han saae, at alt dette var kun en falsk Lyk-

Lykfaligheb, som han i Vildfarelse havde udvalgt, og hans Samvittighed da rørte ham, at han skammede sig ved sin slette Opførsel, og han da ved sin Modgang fik bedre Forstand, og et nyt Hierte, som elskede Dyden, eller rettere sagt, om han blev til et ærligt og skikkeligt Menneske igien, som han var, førend han kom i Vilderede, kunde Hr. Leonard da lukke sit Hierte til for ham, naar han engang havde elsket ham?

Leonard.

Hvad vil hun sige med alt dette, min kiere Jomfrue? Hvad kommer det ved den Tort mig er skeet? Den Person, som de have seet ligge for hendes Fødder, er et ungt Menneske, som ingen kiender her paa Stedet, og Baronessen siger, at hun selv har seet ham i lang Tid i Leipzig. En anden siger, at det er en liderlig Karl, som søger berygtede Huse, og jeg maae tilstaae, naar jeg hører saadan en Beskrivelse, saa grues jeg derved, og falder i saa meget større Forundring.

Leonore.

Ak! Hr. Leonard! Naar han saaer at vide alt, hvad der er ved ham, saa vil han endnu mere falde i Forundring; Med Tilladelse, maae jeg spørge ham om een Ting, Hr. Leonard? Jeg veed, han har et ædelt og eiegodt Gemyt, og han er intet haardhiertet. Er det ikke Sanden, at hans Søn, Leander, var i lang Tid hans Yndlingsbarn og kiereste Barn?

Leonard.

Jo! Det maae jeg tilstaae, han var. Og just derfor har han saa meget mere fortient, at jeg skal være fortørnet, siden han førte sig saa skammelig op imod mig. Jeg tog mig hans Død nær nu, ligesaavel som jeg tog mig hans Modgang nær tilførn; men omendskiønt det var na-

naturligt, at jeg forgæves, saa havde jeg dog altid brugt min sunde Fornuft, midt i min Bedrøvelse, til at straffe ham for hans Forseelser.

Leonore.

Skulde det være mueligt, Herr Leonard? Kunde han blive ved at straffe ham altid, uden at holde op igien? Vilde han være i den ulykkelige Tilstand, at bære Had til nogen, saa længe han levede? Naar den Søn blev forandret, begyndte at slægte Hr. Leonard paa igien, kastede sig for sin Faders Fødder med sine grædende Taarer, kunde han da bære over sit Hierte, at støde ham fra sig, som et Skumpelskud? Siig mig! kunde han vel det, Herr Leonard?

Leonard.

Hun glemmer jo, at det er Synd, at rive mit Saar op, og pine mig paa nye igien. Min Søn er jo død, eller i det mindste saa langt borte, at han kommer aldrig igien, og hvor han end er, saa har han intet forladt sin Synd og Ondskab. Dersom han var bleven sikkelig, saa maatte han jo komme og bede mig om Forladelse.

Leonore.

Maatte han komme? Han skal ganske vist komme. Herr Leonard skal faae ham i Tale, og blive bevæget af ham.

Leonard.

Hvad siger hun?

Leonore.

Jo! Er han intet alt for pludselig kommet af Dage, saa kan det hænde sig, at Herr Leonard faaer ham

ham at see her paa dette Sted, at ligge for hans Fødder, og være færdig at dye af Fortrydelse over sine Synder.

Leonard.

Hun kan let merke, at det rører mig mangfoldig. Skulde han endnu være i Live? Min Søn!

Leonore.

Det skal jeg ikke kunde sige. Men lever han, saa elsker han sin Fader.

Leonard.

Ak! Dersom han endda elskede mig! Men, hvor er det at vente? Af hvem skulde jeg faae det at vide?

Leonore.

Af hans eget Hierte.

Leonard.

Men veed Jomfruen noget?

Leonore.

Alt, hvad jeg siger ham om hans Søn, kan han ligesaa sikkert troe, som om han hørte det af hans egen Mund.

Leonard.

O! Nei! Hold mig ikke saa længe i Tvivl. Hav Taalmodighed med mine graa Haar. Jeg er imellem Haab og Frygt. Jeg har elsket den Søn, det bærer mine Taarer Vidne om. Ak! Elskede han mig endda! Var han endda skikkelig? Forklar mig det! Siig mig — —

Leonore.

Ja jeg vil. Det er nu Tid man maae forvise sier herl.

Chur

(hun gaaer et Par Skridt, og nærmer sig til Leander, som staaer i Machinerne) Kom frem da.

6. Scene.

Leonard. Leander. Leonore.

Leonard.

Ak! Himmel! Hvad seer jeg?

Leander.
(paa Knæ)

Kiend mig igien, hierte Fader; Siig mig, hvordan min Skiebne skal være, jeg venter Livet eller Døden af et Ord af Eders Mund.

Leonard.

Ak! Hvad kan have ført dig hid i disse Omstændigheder?

Leander.

Naturen, Kierlighed og Fortrydelse over min Synd.

Leonore.
(ogsaa paa Knæ)

Her seer han sine Børn for sine Fødder; thi vi have et Sind og et Hierte.

Leander.
(peegende paa Leonore)

Ak! hierte Fader! Jomfruen har været saa from og tilgivet mig mine Misgierninger. Følg nu dette lykkelige Exempel, som I seer her i vores Kierlighed. Mit eneste Haab var, at blive elsket af jer og hende, førend jeg døde; jeg har den Fortrøstning, at det skeer, og jeg ønsker kun at leve for at giøre mig værdig dertil. I vender jer

red

res Øine fra mig ulykſalige Menneſke. Hvad for Bevægelſer finder I i jeres Sind? Er det Had? Er jeg da fordømt?

Leonard.

(løfter ham op, og omfavner ham)

Nei! Det er Kierlighed, og alting er dig tilgivet; dersom Dyden endelig er bleven Meſter over dit Hierte, saa er jeg din Fader.

Leonore.

Og saa tør jeg være hans Kone. Jeg hørte ham til, tillad nu, at vi igien ſtadfæſte vores forrige Forlovelſe i jeres Nærværelſe. Det er ikke jeres Midler, Leander begierer; hans Hierte er alt for redeligt til at ſøge ſin egen Fordeel. Han vil intet have, og naar han elſker Dyden, saa er det, jeg har nok til os begge.

7. Scene.

Leonard. Leander. Leonore. Hieronymus. Baroneſſe Rynkenborg. Gickkenſtolt. Politiet.

Gickkenſtolt.

Ak! See, der er han, han taler endnu med Leonore. Skynder jer nu og omringer ham, værer ikke bange, tag ham i Karduſen, og ſkaan ham intet.

Hieronymus.

Staaer jer, ſom brave Karle, I ere jo Ser mod Een.

Leo-

Leonore.
(til Hieronymus)

Oplad jeres Øine, kiere Fader! og kiend den jeg elsker.

Hieronymus.

Det er ham.

Giekkenstolt.

Hvem da?

Leonore.

Jeres Broder.

Leonard.

Ja ham selv.

Giekkenstolt.

I gickles for jer, den Slyngel, min Broder?

Leonore.

Ja.

Rynkenborg.

Jeg er overmaade fornøiet herover.

Hieronymus.

Hvilken Forandring! Hillemen! Er det vor Knabe vi spurgte efter?

Giekkenstolt.

Oh! oh! Jeg spiller her en meget besynderlig Rolle! det maae jeg bekiende, det er en Broder den.

Leonard.

Ja, jeg havde regnet ham, som tabt, men hans Bedring og Himmelen selv har givet mig ham igien.

Rynkenborg.

Saa meget desbedre for mig.

Giekkenstolt.

Den slemme Kumpen, han skulde nu just komme igien, intet for andet, end at tage min Kone fra mig.

Leander.

Det er Tid, at han lærer at kiende mig. Det er ham, min Herre, som vilde taget hende fra mig; jeg er den, som hun først elskede; hun er den Skat, som jeg mistede ved min Ungdoms Daarlighed, da jeg intet skiønnede paa, hvor lykkelig jeg var, eller satte den Priis paa hende, som jeg burde. Nu har jeg i denne glædelige Dag fundet min Dyd, min Kierestе, og min Fader igien. Vilde han nu misunde mig, at jeg saa uventelig kommer til den Ret igien, som jeg ved Fødselen og Kierlighed havde erhvervet. Behold han kun mine Midler; jeg overlader ham dem gierne. Han elsker Penge, og jeg elsker hendes Person, saa finder jo hver af os sin Regning, og faaer sin rette Lyksalighed. Han, min Herre! mine Midler, og jeg Jomfruens Hierte.

Leonard.

Nei! min Søn! din uinteresseerte Godhed skal ikke blive saa ilde belonnet. Nei, Leander! Din Fader har ikke i Sinde at byde dig til saa smuk en Jomfrue uden Midler og Medgift.

Hieronymus.

O! det kan jeg lide!

Rynkenborg.

Nu er jeg tilfreds; jeg er saa forundret, som jeg var løftet op i Himmelen. Den Cavalleer er sandelig kom-

met, just for at hevne den Foragt, der er kastet paa min Skiønhed. (til Leander) O! gift jer snart. Megen Lykke og Velsignelse! Hun er ret en Kone for jer, og det kunde træffe sig saa godt, at jeg fik min Raadsherre igien ved samme Leilighed.

Leonore.

For mig hiertelig gierne. Min kiere Fader! Tillad, at mit Hierte, som ikke kunde give sig bort mere end een gang, bliver igien forbunden med den, som det første Gang havde lovet sig til.

Hieronymus.

Dersom han kun intet er saa vildhovedet mere.

Leonore.

O! det vil jeg svare for.

Hieronymus.

Dersom han kun er skikkelig, dersom han kun holder af dig.

Leonore.

Tvivl ikke derpaa.

Hieronymus.

Dersom Leonard først og fremmest vil give ham en stor Medgift, saa giver jeg mit Minde dertil.

Gickkenstolt.

Det er sandt, jeg vinder en Hoben derved, at jeg finder en Broder igien; men ikke destomindre, saa taber jeg dog i en Haandevending mine Bekostninger paa Bryllup, en Kone og gode Midler.

Ryg-

Rynkenborg.

O! Fye! Din Gnier! Hvem vil have saa nedrigt og gierrigt et Hierte? Skal du da altid løbe efter den, der har fleest Penge? Monne jeg ikke i Obligationer og Jordegods har nok at føde dig med, og mere end du est værd, om du skulde sælges op og ned, som du staaer? Er jeg ikke den første, som du har friet til? Har du ikke giort dig saa stor Umage for mig, skrevet Eeder og Forpligtelser til mig, paa hele Ark Papir? Giort Viser og Vers til min Geburtsdag, saa slet, som du kunde? Jeg har alle dine Løfter i mine Hænder. Skal det komme til Proces, saa viser jeg mine Documenter frem, og saa kan du aldrig undgaae at blive dømt ved Camperretten for Desertio malitiosa.

Hieronymus.

Hør, min Ven! Hun er intet at skiemte med. Lyd mit Raad, og tag hende med alle hendes Documenter, du bliver ikke af med hende paa anden Maade.

Leonard.

Frøen gior min Søn, Raadsherren, alt for stor Ære, at hun viser saa stor Tilbøielighed for hans Person, endog at hun vil føre Proces, naar man betragter Anledningen dertil, og jeg veed ikke, hvormed jeg kan afstiene al den Høflighed. Men for nærværende Tid tillader Frøen, at vi allene bekymre os om Jomfruen, som jeg maae takke for, at jeg har faaet min Søn igien. Hør, Børnlille! Tag hverandre i Favn, som Brødre, paa denne lykkelige

Dag, og lever eenige herefter. Lad os takke Himlen, Hr. Hieronymus, som har giort alting til det beste. Nu er jeg overbeviist i mit Hierte, at man ikke altid bør reent tabe Haabet om unge Mennesker, fordi de geraade i nogen Vild farelse.

Ende paa femte og sidste Act.

pimlen, Hr.
ke. Nu er
r reent tabt
nogen Vild

Den gifte Philosoph eller Egtemanden, som blues ved at være det.

Comoedie i fem Acter.

Oversat af Fransken efter Msr. Des Touches Le Philosophe Marié.

Personerne:

Ariste.
Damon, Aristes Ven og Celiantes Kiereste.
Marquis du Lauret, nok en Ven af Ariste, forliebt i Melite.
Lisimon, Aristes Fader.
Gerontes, Aristes Farbroder.
Melite, Aristes Hustrue.
Celinte, Melites ældre Søster.
Finette, Melites Pige.
Henric, en Tienér.

(Scenen er i Paris i Aristes Huus).

Første Act.

(Skuepladsen forestiller et Cabinet med Bøger. Ariste sidder ved et Bord, hvorpaa er Skrivertøi, Papir, Bøger, mathematiske Instrumenter, og en Globus).

1. Scene.

Ariste.

(allene, i Slaabrok)

Nei! der er intet, som kan trække mig herfra; jeg smager med en inderlig Fornøielse den saa lidet kiendte og agtede Sødhed, som er ved en uskyldig Lediggang. Jeg lever roelig, lykkelig, befriet fra Misundelse; den ubesindige Ærgierrighed forstyrrer ikke mit Levnets Sødhed, min Tilstand den er som jeg har ønsket samme. Saa er al min Attraae fuldkommen opfyldt; jeg er allene, og er dog ikke ene, og uden at have nogen Forretning, er jeg dog stedse i Arbeide. Er jeg kied af at bestille noget Vigtigt og Ærbart, strax opmuntrer Muserne mit Sind igien, og jeg maae takke deres Skiemtedigtere, at jeg ikke vænner mig til det vilde og uregierlige Væsen, som findes hos dem. Mit Studerekammer er mit Slot, der regierer jeg som en Konge, og har tusinde Hofmænd om mig; men det er og kuns allene her jeg kan vise min Myndighed; saasnart jeg kommer her ud fra, er det til Ende; i det andet Kammer bliver jeg alletider imodsagt; her er jeg Ungkarl, og der er

jeg givt — — Givt! ja det er forgieves, at man ved Philosophiens fyndige og skarpe Regler tænker at kunde bevæbne sig imod et yndigt Kiøn, som man gierne vilde troe se, men som midt i Visdoms Skiød dog veed at fange Een. Jeg har imod min Villie maat giort denne bedrøvelige Prøve. Men overalt, min Kone er jo ærbar og dydig, jeg besidder hendes Hierte mere som Kiereste end som Mand, og min Lykksalighed gior ene hendes Glæde — — Hvorfor klager jeg mig da over Givtermaal? Min Kone er jo desuden ganske elskværdig, det er vist; men det er dog min Kone, og jeg kommer hver Dag over Feil, som hun før havde skiult for mig. O! yndige, O! bedragelige Kiøn! det er ved dette Kunstgreeb, I veed at overrumple Hierterne. O! hvor har jeg kundet fatte den daarlige Tanke, at Himlen før min Skyld allene skulde skabe det, man aldrig har seet? En Kone uden Feil! Jeg har dog troet det, og har begaaet Daarligheden. Det er da min Sag at see, om jeg kan undflye al Tvistighed, bære alting over med Taalmodighed, og nøies med at knurre for mig selv i Eenrum.

2. Scene.

Ariste. Damon.

Ariste.

Der har jeg giort mit Portrait; det er en levende Afbildning paa en klog og viis Mand, som Naturen har overvunden. Det er dig, o! farlige Ven, som først angreb min Fornuft, og fik mig til at bide i dette sure Æble. Det er dig, som ved din Veltalenhed giorde over denne Person saa deilig en Beskrivelse; du roste hendes Fromhed og Føielighed; min Fortrolighed til dig giorde mig troe- Da- hiertig.

Damon.

Fortryder I derpaa?

Ariste.

Ak Himmel! hvad hører jeg? er det jer?

Damon.

Mig selv.

Ariste.

Hvorfor lurer I paa mig?

Damon.

Jeg lurer jo intet paa jer. I taler om mig, og jeg svarer jer.

Ariste.

Det kan vel være; jeg forsikrer paa min Ære, at jeg tænkte at være ene.

Damon.

Og jeg paa min Side kan svære jer til, at jeg over denne Hændelse er ganske forundret; thi jeg seer, at jeg i jeres Sind er ganske sværtet. Men hvad Ondt har jeg da begaaet?

Ariste.

I har giftet mig.

Damon.

Er det da saa stor en Ulykke?

Ariste.

Det skulde vel ikke være; i det mindste var det mit Haab.

Damon.

Er I ikke Herre, om noget støder jer, at I strax kan rette det.

Ariste.

Nei vist ikke; thi det staaer skrevet: En Mand skal allerider have noget at klage over; hidindtil har jeg kundet tvinge mig, men siden jeg ved denne Hændelse har forraadt mig selv, vil jeg herefter omgaaes jer mere aabenhiertet.

Damon.

Jeg forstaaer ei, hvad I vil sige.

Ariste.

Hvorfor ikke?

Damon.

Giftermaal, i hvad man end kan sige derom — —

Ariste.

Er et tungt Slaverie.

Damon.

For Konerne — —

Ariste.

I vil snart faae jeres Deel, og der kommer vel den Dag, I bliver af mine Tanker; og saa skal I lære, at en Mand, der har sat sig for, ikke at elske andre end sin Kone, og at belønnes med lige Kierlighed, maae, for at nyde den Lyksalighed, hverken have Fornuft eller Villie mere.

Damon.

Hvorfor det? naar en Kone er from og fornuftig.

Ariste.

Min besidder tusinde Dyder; men hun vil ikke tvinge sig for min Skyld.

Damon.

Hvad har I da at sætte ud paa hende? Tael op rigtig!

Ariste.

Ariste.

Hendes aabne Mund staaer mig for Hovedet, og indjager mig hver Time paa Dagen nye Angest. Det synes ret at være hendes største Glæde, saa forblummet at tilkiendegive, at jeg er hendes Mand. Hun giør hver Dag nye Bekiendtskab, og derhos nye Fortroliahed, især til Kruentimmer. Dom nu selv, om mine Hemmeligheder ikke ere i sikkre Hænder.

Damon.

Jeg seer forud med Fortrydelse, at jeres Villie heri ei bliver opfyldt; Men har I vel de Tanker, jeres Livstid at være givt, uden at nogen skulde merke?

Ariste.

Gid det var saa vel.

Damon.

Og hvorfor?

Ariste.

Jo, ved dette, for to Aar siden, uden min Faders Vidende sluttede hemmelige Ægteskab, paadrager jeg mig dog engang hans retmessige Vrede.

Damon.

Ak! To Ord vil stille ham igien tilfreds, og hans Kierlighed for jer — —

Ariste.

Hans Sorg vil gaae mig nærmere end hans Vrede; I veed, hvor høit jeg elsker og ærer ham; han vil sætte Tvivl paa Kierlighed, om han faaer dette, uden hans Raad og Samtykke, sluttede Giftermaal at vide. Det er og ikke allene denne Ømfindtlighed, der bringer mig til at tie dermed; imellem os maae jeg tilstaae, at jeg er saa skrøbelig,

at

at jeg rødmer over saa sødt, ærefuldt og vedtaget Navn, det deilige Ægtemands-Navn, som kommer mig til at skiel-ve, naar jeg kuns tænker derpaa, og som disse Tiders Daar-lighed gior nuomstunder saa latterlig. Jeg veed vel denne Grund er ikke den fornuftigste.

Damon.

Jeg maae tilstaae I har første Ret, ikke at betroe dette til nogen anden end mig, og I vilde handle meget uforsigtig, om I giorde det. I har desuden en anden Aarsag, som er kraftigere, og stærkere, og hvorpaa jeres egen Velfærd grunder sig, nemlig: Ei at støde jeres gier-rige og tillige rige Farbroder for Hovedet, der ogsaa er tem-melig haard og særsindet, og derfor ufeilbarlig vil giøre jer arvelos, saasnart han erfarer, at I uden hans Samtykke er givt. Der har I for jeres Kone en vigtig Aarsag til Taushed.

Ariste.

Munden stavner aldrig paa hende; og hun er ikke den eneste her, som sætter mig i Fare, og forvolder mig idelige Bekymringer; hendes Søster er langt mere uforsigtig, og saa særsindet, at et Øieblik er hun lystig, et andet ærbar, og vexelviis leer, græder, sladdrer, tier, med et Ord at sige: vel ti Gange om Dagen forandrer sit Sind. Hen-des Søster, jeres tilkommende, der med Tiden nok skal hitte paa at bryde jer, giør mig tusinde Ærgernes ved hendes fremfusende Væsen, og oven i Kiøbet forsamler her en Hob selsomme og kiedsommelige Folk, af hvilke jeg maae taale utallige Stikviller. Kommer jeg til Ulykke for at besøge hende i hendes Kammer, strax tier man, saa hviskes der i Øret, saa smiles der; lidt efter lidt vaagne de op igien, og taler alle paa eengang, og det jeg kan begribe af deres uordent-lige

lige Tale, og adskillige Gebærder, er, at min fine og underfundige Svigerinde har betroet det, jeg vilde skiule, til dette fortrolige Selskab, og at jeg kan være vis paa, inden faa Dage, at hele Hoffet og Byen veed min Hemmelighed.

Damon.

Slig Uforsigtighed gaaer mig nær, og jeg vil straxt hen og skiende dygtig paa jer Kone og jer Svigerinde.

Ariste.

Nei, jeg holder for, jeg, at det er best at gaae sagtmodig tilverks med dem; sig min forsigtige Kone, at hun nøder mig at flygte ud paa Landet, for aldrig at komme derfra igien, dersom hun herefter ei er mere taus.

Damon.

(med en fiin Smiil)

Det skal skee; men I paa jer Side, sæt al jeres Viisdom og alle jeres Kunster i Verk, at I kan have Taalmodighed.

Ariste.

(i samme Tone)

Følg I mit Exempel; vær i Forveien saa forsigtig, og beflit jer paa al muelig Taalmodighed, I vil sandelig behøve det meer end jeg; jeg kiender Celiante, og jeg frygter — —

Damon.

Jeg elsker hende, og var det kuns saa nær, at vi kunde givtes sammen, skulde hendes Feil ei afskrække mig. Mit Navn og min Stand, som jeg er nødt til at skiule for hende, gior, at hendes hovmodige Sind er vankelmodig, og at hun troer, hun maatte forringe sig, om hun gav mig sin Haand; men i Hiertet elsker hun mig, og skulde min

Bro-

Broder blive nogentid saa lykkelig, at faae den fortrædelige Sag, jeg allene af en point d'honneur har paa Halsen, i Rigtighed, vil jeg strax giøre mig bekiendt for jeres Øvrighed.

Ariste.

Troe mig, jo før jo bedre.

Damon.

Jeg forlader jer, for paa jeres Vegne at gaae hen og skiende paa Celiante og Melite. (gaaer)

3. Scene.

Ariste.
(allene)

Jeg længes ret efter at see ham gift; og jo mere Leilighed han vil faae til at ærgre sig, jo mere bliver jeg hevnet.
(gaaer hen og læser)

4. Scene.

Ariste. Finette, som staaer først lidt og seer paa ham.

Finette.
(for sig selv)

Stedse læse! (til Ariste) Min Herre! Deres Frue — —

Ariste.

Raab lidt høiere.

Finette.

Ja gierne. Deres Frue — —

Ariste.

Det er jo over hundrede Gange jeg i to Aar har forbudet dette Ord at nævnes her, kan du ei huske det?

Finette.

Jo vist; men Herre, naar jeg glemmer det, hvad Skade har han deraf?

Ariste.

Først er det en Ulydighed.

Finette.

Godt!

Ariste.

Dernæst — —

Finette.

Jeg maae ærgre mig derover; man skulde af Herrens Tale slutte, at det var en grov Forseelse, at give Fruen et Navn, hende med Rette tilkommer.

Ariste.

Finette!

Finette.

Hvad befaler Herren?

Ariste.

Man burde høre mig ud, naar jeg taler.

Finette.

Ak! ja vist; hvem der vilde tie til alt det Herren taler, og høre ethvert Bogstav, det fik aldrig Ende — —

Ariste.

Du vil dog tillade, at jeg maae sige et Ord.

Finette.

Ja ti, om Herren vil.

Ariste.

Du veed, at en Hemmelighed — —

Finette.

Nu er det to Aar siden, vi fører et tvetydigt Levnet, jeg kan ei længer holde det ud, og en Hemmelighed er færdig at qvæle mig.

Ariste.

Veed du vel, at min Taalmodighed tilsidst kunde faae Ende?

Finette.

Herren har Synd deraf, at han i to samfulde Aar vil tvinge Fruentimmer til at tie; jeg for min Part vilde heller være paa Spraae, og leve af Vand og Brød, naar jeg kuns havde Lov at tale saa meget som mig lyster.

Ariste.

(staaer op)

Ja tael! for Pokker! tael! jeg er endnu ei bleven saa gal, at jeg vil legge Tømme paa jeres balstyrige Tunger, og det er kuns en eneste Post jeg begierer og har forlangt, de maae holde inde med — —

Finette.

Ja, men den Post, Herre, er det forbudne Træe, og just det, som opvækker Lysten. Dersom iblant 30 af de lækkerste Ragouts, man vilde sætte for mig, ikkun fandtes den allersletteste Ret, men som man stændig vilde forbyde mig at spise, blev det den eneste, der vilde friste mig. Dom nu, Herre, om jeg ikke maae være færdig at sprække af Begierlighed til at tale om Herrens Giftermaal.

Ariste.

Nei see, hvilket tvert Sind! hvilken Modsigelse! hvilken Uforsigtighed! det er Fruentimmer der er til-

gi

Finette.

Lad saa være! men hvordanne vi end ere, og med alle vores Feil, saa herske vi dog over Mandfolkene, ja endog over dem, som bilder sig meest ind, og vi ere just den Klippe, paa hvilken deres Viisdom og Hovmod lider Skibbrud; de have ikkun skrøbelige Vaaben at bruge imod os; Fornuften er paa deres Side, men Skiønheden paa vores; den buldrende Philosophus larmer forgieves; hverken kan hans suurseende Ansigt, hans Rynker, eller hans Skraalen frelse ham fra vore Øines dødelige Skud. Han forlader sig paa sin Lærdom, sin Eftertanke, og bilder sig ind at være frie for at blive forført af os. En Skiønhed kommer frem, hun smigrer, hun lokker af ham, krak — — ved første Anløb har hun Seieren vundet.

Ariste.

(for sig selv)

Der har jeg min Historie, der feiler ikke et Ord.

Finette.

Jeg længes ret efter at see Herren, med tre eller fire Rollinger, hoppendes omkring ham, at leege Skiul, ride Ranke, eller spille Skiøtler med dem.

Ariste.

(for sig selv)

Den Taske giør Ret, at hun leer mig ud, og hendes Kielnske Tale er ganske fornuftig. (til Finette) Jeg beder, lad denne Skiemt fare. Jeg vil endnu en Tid lang holde mit Ægteskab hemmelig, for ei at gaae den Arv qvit, jeg venter efter min Farbroder, og som er alt det jeg attraaer.

Finette.

Hvad, min Herre! kan han attraae noget? Jeg maae vist bekiende, at en Philosophus er dannet ligesom et andet

Menneske. Men hvad har Herren nu giort af alle de skisnne Lærdomme, som han hvert Øieblik har forehold os? Den største Skrøbelighed hos et Menneske, sagde han, er: ei at kunde blive mæt af Rigdom; hvor mange har ikke denne Svaghed giort ulykkelig? Jeg kan takke Himlen, min Tilstand er større end min Attraae; en Skat af Dy der er nu det eneste jeg stræber efter, og for at opnaae den, lod jeg gierne et Kongerige fare. — — Og var der nu nogen, der kunde tage Herren paa Ordet, saa svarede han vist nok: Skyldige Tiener! Tag mig der.

Ariste.

Du bedrager dig; jeg er endnu af samme Tanker, men jeg veed at sætte dem inden de rette Grændser, og mine Børn vilde bande mig, dersom jeg til deres Skade vilde øve Philosophien; en klog Mand bør aldrig gaae for vidt, og jeg maae stræbe, at de ikke skal miste en stor Arv.

Finette.

Den Aarsag er vel grundet; men Deres Herrer Børn ere endnu i vente, maaskee kommer de vel; imidlertid — —

Ariste.

Hvad vil du sige?

Finette.

Jeg torde spaae, at Herren ei vil faae stor Afkom.

Ariste.

Jeg er endnu ikke tredive Aar, og jeg skulde troe i min Alder — —

Finette.

Der holdes for, at et Menneske har ikke alle Gaver tilige, og at de største Hoveder, saa stor Higagtelse som de end

end ellers fortiene, ikke have store Gaver til at fortplante deres Slags.

Ariste.

Finette har Forstand, hun veed at bruge den, og hendes Artighed fortiener vel et Svar. Man taaler til en Tid en Piges Nykker, som ved alt for megen Godhed bliver forderver, og uforskammet; til Slutning ender hun, ved at lade sig jage paa Døren. Jeg troer Finette er alt for forstandig til, ikke paa det beste at tage dette gode Raad op og benytte sig deraf, hvis ikke, bliver Slutningen at befrygte.

Finette.

Denne skiønne Advarsel faaer jeg vel at erkiende, dette gode Raad faaer dog vel besvares: Jeg merker nok, at Philosophus er en slet Politicus, siden han ikke skiønner, hvad man vover ved at jage en Person bort, som har vor Fortrolighed, især, om den er af det Kiøn, der er genegen til at snakke og at hevne sig.

Ariste.

Dit Svar er ganske rigtig, og forstandige Herrer bør rigeligen belønne dem, deres Hemmelighed er betroet. (giver hende Penge) See, der har du noget for at stille dig tilfreds, og at være taus. (for sig selv) Min Skiebne er at lide og at have Taalmodighed.

Finette.

Denne Hemmelighed var mig en tung Byrde, nu er den saa meget lettet, og Herrens forgyldte Formaninger ere et kraftigt Middel for at giøre mig taus; igientag dem tyve tidt, saa bliver jeg ganske stum.

Ariste.

Gielder det ei om andet, saa kan jeg forlade mig paa dig.

Finette.

Saa længe Herren betaler vel, lover jeg for mig. Men det er sandt, jeg forglemmer mit Ærinde. Jeres Hustrue — — Nei, Fruen ønsker — —

Ariste.

Fruen — —

Finette.

Mit Herskab — — Min Frue — — Til Lykke, nu fandt jeg det; at mit Herskab gierne vilde komme herhid, for at tale med Herren om noget Vigtigt.

Ariste.

Vor Samtale om Dagen er ikkuns lidt fornøden, vi faae Tid nok dertil i Nat; for alle Ting hindre hende fra at forstyrre mig, jeg har et Par Timers Tid noget at forrette.

Finette.

Det er nok; jeg skal redde Herren fra hendes Besøgelse. (gaaer)

5. Scene.

Ariste.
(allene)

Fromhed og Penge formaaer meer end de grundigste Lærdomme, og holder jeg dem for tvende ufeilbarlige Midler til at rette endog de uregierligste Mennesker. Den skalkagtige Finette leer, naar hun seer min Pung, saa jeg nok skal kunde leede dette farlige Sind efter Behag — — Nu da, siden mit Sind er igien bleven lidt roelig, saa lad

lad mig anvende min Tid paa noget vigtigt og nyttigt Arbeide.

6. Scene.

Ariste. Melite.

Ariste.
(seende paa sin Kone)
Hvad! kommer du der?

Melite.
Ak Himmel! Hvoraf kommer denne Forskrækkelse? Foraarsager dig mit Aasyn saa stor Væmmelse?

Ariste.
Vist ikke; intet i Verden er mig kierere, men naar jeg har ladet dig bede, ikke at komme i mit Kammer, skulde det da vel skee?

Melite.
Det er vel saa; men jeg havde sat mig for at tale med dig om en magtpaaliggende Sag, som maae bringes i Rigtighed.

Ariste.
Naar du vil en Ting, kan intet holde dig derfra.

Melite.
Skulde du vel laste mig, fordi jeg søger dig? Jeg har en stor Fornøielse deraf, og giør hvad jeg er pligtig.

Ariste.
En Kones Pligt er at være føielig.

Melite.
Tael kuns reent ud, Hierte! hun skal være lydig; en Mands Myndighed er det dig allene behager.

Ariste.

Jeg forlanger ikke sligt; det er at beskylde mig for Uret; og gisre mig til en Tyran; jeg begierer allene en Slags Fieielighed imod mig, og ingen Underdanighed, og med al optænkelig Omhue at holde vores Ægteskab hemmeligt. Det er hvad jeg æsker af dig, og du kan igien vente alt af min Erkiendtlighed.

Melite.

Er det da saa stor en Forseelse, at forstyrre dig et Øieblik?

Ariste.

Om nogen kom herind, hvad vilde han vel tænke?

Melite.

Han vilde tænke — — Overalt, hvad gav det til Sagen?

Ariste.

Hvad det gav til Sagen? Ak Himmel! er det muelig, at du saaledes med Koldsindighed kan dræbe mig? Har du da glemt, hvad der bevæger mig til, ei at aabenbare — — Hvad siger jeg, der tvinger mig til at sætte alting i Verk, for at betage enhver Mistanke om vores Ægteskab.

Melite.

Det lader sig ikke gisre.

Ariste.

Nei, om du ikke tier.

Melite.

Jeg underkaster mig din Villie; men hvorledes! hindre, at Folk ei skulle merke — —

Ariste.

Ariste.

Der har vi det robet.

Melite.

Det skal inderlig glæde mig.

Ariste.

Altid Modsigelse.

Melite.

Den Lykke, at have dig til Mand, er mig saa angenem, saa sød, ja den indtager mit Hierte saa stærk, og jeg giør mig saa stor en Ære deraf, at jeg blev alt for lyksalig, om det blev bekiendt. Forseer jeg mig ved dette Ønske, maae jeg tilstaae, at min Forseelse giør mig stor Fornøielse.

Ariste.

(for sig selv)

Der er jeg overvunden, fordi jeg er alt for emfindtlig. En Qvindes List er dog uden Ende.

Melite.

Du er vreed paa mig, kan jeg see, men veed ikke hvorfor.

Ariste.

Nei, er jeg vreed, er det kuns paa mig selv.

Melite.

Af hvad Aarsag, maae jeg spørge?

Ariste.

Over min Eenfoldighed, at jeg har troet, at du var en Kone, der vilde være taus og holde sit Løfte. Thi førend vi indgik nogen Foreening sammen, havde du jo helligen tilsagt mig, at saa længe jeg vilde det skulde være hemmeligt, skulde ingen uden din Søster vide det.

Melite.

Det er sandt.

Ariste.

Desuagtet maae jeg takke dig, fordi du har været saa omhyggelig, at lade mange vide det.

Melite.

Min Søster, der ikke længe kan tie med noget, er allene Skyld deri; jeg har i denne Sag aldeles ikke forraadt dig, og til denne Tid kuns alt for noie efterkommet dit Villie.

Ariste.

Fortryder du det?

Melite.

Ja.

Ariste.

Af hvad Aarsag?

Melite.

Jeg underkaster mig derved de skadeligste Mistanker om mit Liv og Levnet; vi boe sammen, og jeg maae daalig fornemme, at der tales meget skammelig derom. Jeg bekymrer mig ikke derover, min Uskyldighed er allene mit Forsvar imod Bagvaskelsen, og i det jeg opofrer alt for min Kierlighed til dig, lider jeg Skaar paa min Ære. Men siden jeg saa dyrt maae betale min Lydighed, saa begierer jeg een Gunst til Belønning derfor.

Ariste.

Hvad for en Gunst?

Melite.

At i det mindste Marquis du Lauret ved dig eller mig herom maae blive underrettet.

Ariste.

Marquien! Kan du forlange det? Det er ham jeg meest vilde have det skiult for; thi endskiønt han er en Hofmand, og veed ingen Ting, saa holder han dog lærde Miner, er lystig og munter, og holder det for den største Daarlighed, at tage en Hustrue eller en Kiereste. Ja, han paastaaer, at der er ingen anden Lykkalighed til, end i alle Tilfælde at være ubunden. Skal jeg sige mere, saa har jeg hundrede Gange i hans Nærværelse saa ubesindig forsvaret hans Meening, at dersom han engang veed, at jeg er givt, vil han vist nok overalt udlee mig?

Melite.

Hvordanne! Skal man skamme sig ved Ægteskabs Baand?

Ariste.

Man bør i det mindste skamme sig ved at forandre sine Grundregler, sit Sind, sin Tale, eller taale, at Folk leer een ud, og det har jeg ikke Hierte til.

Melite.

Denne Skrøbelighed saaer du dog overvinde, og sige alting til Marquien.

Ariste.

Hvorfor er du saa meget for, at han skal vide det?

Melite.

Med Tiden skal du faae det at vide, og da vil du bifalde det.

Ariste.

Lad os dog høre Aarsagen.

Melite.

Den er ganske lovlig, og for intet at stikke under Stolen, den er uomgiengelig fornøden.

Ariste.

Hvordanne! du sætter mig i Bestyrtning.

Melite.

Jeg siger intet videre.

Ariste.

Jeg vil have du skal blive ved.

Melite.

Ja vel, siden du byder det; denne Spottefugl, som du frygter saa for, denne kloge Hofmand, der ikke troer nogen kan være fornuftig, med mindre han tillige er foldsindig, lader, naar han gaaer ud fra dig, ingen Dag gaae forbi, uden at komme til mig, for at tale om den Kierlighed, han bær til mig.

Ariste.

Til dig?

Melite.

Til mig.

Ariste.

Melite!

Melite.

Naa da!

Ariste.

Hvad Formodning, at — —

Melite.

For ei at sætte jer sammen, havde jeg besluttet, at tie med dette; men da hans idelige Overløben er mig haardt imod, saa er der, for at befries derfra, intet sikkrere og kloarere Middel, end at aabenbare ham vores Ægteskab. Beslut nu, men beslut snart, hvem af os der skal giøre ham denne Bekiendelse; du kan betænke dig derpaa, men vid derhos, at længer end i Dag kan jeg ikke tie. (gaaer)

7. Scr

7. Scene.

Ariste.
(allene)

Tov lidt! hun gaaer bort! hvilken Forvirring er jeg ikke sat udi! — — Skal jeg troe, hvad hun siger? — — Det er ikke mueligt, og Marquien — — Jeg tør vedde, at hun har opdigtet denne Streg for — — Nei, hun er for dydig dertil, og jeg gierde hende Uret, om jeg havde slige Tanker om hende; — — Men hvad Dom skal jeg fælde, og hvad bliver Slutningen? — — Marquien forliebt! det glæder mig af Hiertet — — Hvad glæder mig? — — at han beiler til min Kone — — der er intet Artigt i; jeg frygter for min Ære — — for min Ære — — Hvor er man dum, naar man er gift — — Jeg gaaer hen at besøge Marquien, og see, om jeg med List kan komme ham til at tilstaae for mig selv hans Skrøbelighed, og jo større jeg finder samme, jo mindre har jeg at frygte for ham, og siden maae jeg see, hvad jeg har at giøre.

(gaaer bort)

Ende paa første Act.

Anden Act.

1. Scene.

(En stor Sahl)

Celiante. Finette.

Celiante.

Du siger, at Marquis du Lauret kommer her?

Fi-

Finette.

Ja, Frøken.

Celiante.

Meener du han elsker mig?

Finette.

Nei.

Celiante.

Naar jeg skal tale oprigtig, da fortryder det mig.

Finette.

O! jeg troer det gierne; — — Men han finder ikke engang Behag i den fortræffeligste Skionhed.

Celiante.

Derfor ønskede jeg nok at vinde hans Hierte; fik jeg det i Sinde, skulde det vel gaae an; der ere saa visse Kunster, som jeg forstaaer paa mine Fingre, hvorved man kan lokke slig en Karl til sig, og herske over ham.

Finette.

Velan! Forsøg derpaa.

Celiante.

Taler du Alvor?

Finette.

Ret Alvor.

Celiante.

Jeg svær dig til, det skulde ikke vare længe, førend han skulde finde, hvad Kraft mine Øine har, og han skulde endog i Dag falde paa Knæe for mig og tilbede mig.

Finette.

Om han nu falder paa at elske jer, Frøken, hvortil sigter I da dermed?

Ce-

Celiante.

At sige ham reent ud, at mit Hierte foragter ham, at hverken Midler, Ahner eller Hoihed kan forbinde mig til en Nar.

Finette.

Nar er han intet; det er en Mand, som tænker den største Lykſalighed bestaaer i Koldsindighed; for Resten er han ydmyg og høflig mod Fruentimmer, og vil blive elsket, om han blev forliebt; Lad ham være den, som I troer han er, saa er det dog mere Ære for jer at vinde ham, og elske ham oprigtig, end at binde jer til jeres smukke Damon, min Herres gamle fortrolige Ven; ham elsker I, og saa vidt jeg skionner, ere jeres Tanker, at gisre en fortræffelig Mand af ham; hvad det angaaer, var I nok saa vel tient med Marquien. Fornemme Folk følger Moden, og en Hofmand maae alletider være en føielig Mand; det er Hovedknuden; hvad gir det, om en Mand er en Nar, eller hvordan han er, naar han kun vil tillade jer at have en god Ven.

Celiante.

Ja, i sig selv har du Ret.

Finette.

Hvad andet? Jeg forklarer jer her de allerdybsindigste Lærdomme, der ere til; bryd overtvert med Damon, det er det, jeg paastaaer, thi han er ikke for jer, da han ei er af Adel.

Celiante.

Du tager Feil, Finettte; mit Hierte tilsiger mig, at han tvertimod vore Tanker, maae være af høi Byrd, og at han kun for visse Aarsagers Skyld, som vi en Dag vil faae at vide — —

Fi-

Finette.

Ret saa! det er et skiønt Eventyr jeres Kierlighed kan opdigte; jeg kiender Karlen, hans hidsige Kierlighed har ingen anden Grund, end hans eget Gavn; han veed, at I har arvet endeel Midler efter jeres Moster, hvorved han i Tiden tænker at forbedre sin Tilstand, og det bringer ham nu til at være saa ydmyg og foielig; men givt jer først med ham, saa skal I nok see han bliver ikke saa lydig.

Celiante.

Jeg bifalder dig, du har Ret; jeg har selv over hundrede Gange forebaldt mig der samme, og med største Flid søgt over i to Aar at forkaste denne Kierlighed. Jeg har tidt ilde begegnet denne for høit elskede Beiler, min Hovmod har tidt tient mig til Vaaben imod ham; endelig for at befries fra denne Kierlighed, har jeg endog holdt mig fra at see ham; men alt det har været forgieves; jeg troer jeg maae være forhexet. Dog, bie lidt!

Finette.

Hvad skal der nu skee?

Celiante.

I Dag er jeg ret til Sinds at bringe ham til Fortvivlelse. —

Finette.

Mogle gode Dunster kunde nu komme jer tilpas, naar I raser. Er I fornuftig?

Celiante.

Jeg har aldrig været saa fornuftig.

Finette.

O! hvorfor er Damon her ikke? Men saa snart faaer

saaer I ham ikke at see, saa staaer I der igien som en Gaas.

Celiante.

Jeg opmuntrer mig selv, for ved første Leilighed at bryde ham ret emfindtligen, vær mig behielpelig heri; lad os handle om noget, der kan være mig imod; tael om min Søster.

Finette.

Naa vel da! min Frue har fundet Middel til at forstørne vores Philosophus, og saae Ende paa hans Taalmodighed; han har for første Gang yttret sig med nogle smaa Hastigheder, som nok med Tiden, saavidt jeg kan see, vil forandres til Fiendskab, og jeres Søster derover ikke leve mere saa lykkelig som tilforn. — Mishager det Frøkenen?

Celiante.

Nei vist ikke; jeg er færdig at daane af Glæde; min Søsters Lykke har opvakt Misundelse hos mig, og har i to Aar giort mig mit Liv suurt.

Finette.

Saa fald da i Fortvivlelse, thi denne Tvistighed har ingen anden Følge havt, end de ere igien forligte, og en Forligelse, saa sød, saa kierlig, saa bevægelig, at vores Philosophus har grædt derover, og jeg, jeg selv, her som jeg staaer, kan ei heller tænke derpaa, uden at græde.

(hun græder)

Celiante.

Saa elske de endnu hverandre?

Finette.

Ja Frøken! ti Gange mere end tilforn, min Herre er nu bleven en Træl af sin Kone.

Ce-

Celiante.

Den Stymper!

Finette.

Paa jo høiere Tone hun siden en Time tager det, jo mere er han indtaget af hende.

Celiante.

Nei, jeg kan ikke holde det længer ud; jeg kan ikke begribe, hvorledes Melite har kundet fortrylle saadan en værdig Mand! var han min Mand, som jeg vilde ønske, jo mere undergiven han var, jo mere vilde det hove mig; men have slig Skrøbelighed for min Søster, er en Blindhed, som støder og nager mig, jeg er færdig at sprække af Harme og blive afsindig derover.

Finette.

Lystig! Hvorledes staaer nu Damon anskreven hos jer?

Celiante.

Som et Afskum.

Finette.

Ret vel! der er han, tykkes mig; han kommer ret tilpas, og jeg vil lade dem blive sammen.

(Saasnart Finette er gaaet, sætter Celiante sig skiødesløs hen paa en Stol, og giver sig til at ponse).

2. Scene.

Celiante. Damon.

Damon.

(seer noget paa Celiante, uden at hun lader som hun merker det)

Om jeg dømmer ret, saa vil de være ene. Ce-

Celiante.

Det skulde I strax have merket, men I føler intet.

Damon.

Endskiønt min Nærværelse maatte falde Dem kiedsommelig, kan jeg dog ei overtale mig — —

Celiante.
(foragtelig)

Man kan aldrig blive af med jer, uden man skal løbe fra jer.

Damon.
(for sig selv)

Jeg faaer give Kisb, hun tager paa den høie Tone.
(sætter sig i et Hiørne)

Celiante.
(ivrig)

Jeg vil I skal gaae bort.

Damon.

Gierne, men vær saa naadig og sig mig hvorfor.

Celiante.
(foragtelig)

Jeg har vel ingen Regnskab at giøre Dem?

Damon.

Jeg tilstaaer det; men om min brændende Kierlighed — —

Celiante.
(staaer hastig op)

Nu kommer der noget Afgesmagt.

Damon.

De skal ikke høre et Ord mere.

Celiante.

Min brændende Kierlighed! hold aldrig ſlig en ſmigrende Tale til mig, jeg faaer Ondt for Hiertet ved at høre den, jeg varer jer ad. Min brændende Kierlighed!

Damon.
(for ſig ſelv)
Dette Sind maae man lade gaae over.

Celiante.
Jeg troer I tager mig for et Barn.

Damon.
Aldeles ikke; jeg veed vel bedre.

Celiante.
Hvad vil I ſige dermed? Gaae jer Vei.

Damon.
(vil gaae)
Net ſtrax ſkal jeg gaae.

Celiante.
(holder ham tilbage)
Nei, nei, jeg har betænkt mig; ſligt ſiges ikke i eens Øine, uden man er ſindet at ſlaae op med een; det ſkal og paa Øieblikket ſkee. Men jeg vil, at I ſkal først forklare, hvad I har forſtaaet ved den Streg, I med ſaa haanlig en Latter har givet mig.

Damon.
De har imod min Villie ſelv aftvunget mig den. De troer jeg tager Dem for et Barn; jeg vil rette og overføre Dem, at jeg giør Dem den Ret, De tilkommer.

Celiante.
Og hvordanne?

Damon.

I det jeg siger, De er det ikke.

Celiante.

Men hvad vil I sige? Forklar det engang.

Damon.

Jeg vil sige — — Ei! hvad Pokker, det forstaaer sig nok.

Celiante.

I er et Skarn.

Damon.

Jeg!

Celiante.

Ak Himmel! hvor er han blyfærdig! ham maae man kalde et Barn.

Damon.

(leer)

Imellem os at sige, ere vi det begge i lige Grad.

Celiante.

Nu! det er for grovt; jeg kan ei taale det; den Sag skal vi gjøre ud med hverandre.

Damon.

Dertil forpligter jeg mig.

Celiante.

Med allerførste.

Damon.

Paa Øieblikket.

Celiante.

Paa hvad Maade?

Damon.

Endskiønt De fordrer mig ud, vil jeg dog overlade Dem selv at udnævne Tiden, Stedet, og Vaabnene;

men for at gisre alting lige, er De ikke, siden De ved Deres Skisnhed kunde forblinde mig, eenig med mig deri, at vi udvælge en Nat, for at afgisre vores Strid sammen; De leer deraf?

Celiante.

Ja, jeg leer, hvor vreed jeg end er; dette Indfald er godt, og kan ikke mishage mig. (hun leer stærkere)

Damon.

Det er mig kiert af Deres Omgang at see, at vores Tvistighed snart vil ophsre.

Celiante.
(alvorlig)

Nei, min Herre! jeg svær at hade jer stedse.

Damon.
(for sig selv)

Der er altid noget Nyt i hendes underlige Væsen, men jeg veed Raad til at gisre Ende derpaa. (til Celiante) Jeg merker, jeg kan ikke erholde Forladelse for min Forseelse, skiønt, sandt at sige, jeg ikke veed, ved hvad Misgierning jeg antænder Deres Had, og taber Deres Kiærlighed. Mine Sukke og min Ydmyghed gisr Dem fortrædelig, og et Hierte lader sig ikke tvinge; jeg føler det, det vil legge mig i Graven. Men, Vanartige! efter min Død skal I give mig Ret, I skal savne mig, naar Ild mere kan have mig, og I skal blive til Rov for jeres unyttige Bekymringer. Farvel! (vil gaae)

Celiante.
(kierlig)

Damon! Damon!

Er

Damon.
(med kierlig Mine til hende)
O! alt for indtagende Skiønhed!

Celiante.
(for ſig ſelv)
Den Skielm bevæger mit Hierte, og kommer mig til at fælde Taarer. (høit) Hør dog — —

Damon.
Nei! jeg vil De ſkal ſavne mig, og jeg forlader Dem.

Celiante.
Og jeg vil I ſkal blive her.

Damon.
Jeg bliver da, men af Høflighed.

Celiante.
Af Høflighed?

Damon.
Eller blot af Lydighed, ligeſom De behager.

Celiante.
Jeg maae ret ærgre mig.

Damon.
Hvorover?

Celiante.
At jeg ikke kan undvære jeres Nærværelſe; jeg vilde hade jer saa høit, ſom I er elſket af mig.

Damon.
O! det vilde koſte Dem megen Umage; De har jo nys ſvoret, at De vilde ſtedſe bære Had til mig.

Celiante.
Ak! hvor jeg lei den Gang!

Damon.

Hvilken underlig Tale, at sværge paa, at De vil hade mig, naar jeg viser største Flid i at kunde behage Dem, jeg — —

Celiante.

See! nu sværger jeg tvertimod paa, at jeg elsker jer.

Damon.

Hvilken Eed skal jeg fæste Troe til?

Celiante.

Den sidste; thi den er den eneste mit Hierte har Deel i.

Damon.

Taler De oprigtig?

Celiante.

Ja, jeg forsikrer det oprigtigen; mit Sind har begyndt, Hiertet har endt; mit Sind fortørner jer, og mit Hierte lader sig bevæge af Kierlighed til jer.

Damon.

Saa lad da Deres Hierte og ei Deres Sind raade; men jeg beder endnu engang, sig mig hvad Nykker Deres Sind faaer, for at sætte sig saa op imod mig?

Celiante.

Det hevner sig, fordi det ikke kan fæste sine Tanker, og det indskyder mig ofte nogle Bevægelser, der ere blandede med Had og Foragt, og som gjøre Hinder i den Tilbøielighed, jeg bærer til jer; Kierligheden understøtter jer, mens ved Eftertanke bliver I ilde begegnet.

Damon.

Den Høflighed, De beviser mig, er jo tillige en Bebrei-

breidelse; jeg maae da have mange Feil, som Deres Sind støder sig over.

Celiante.

Feil! Jeg fik aldrig Ende, om jeg fra Grunden skulde gaae den Sag igiennem.

Damon.

Den Undersøgning giøres ikke meget nødig.

Celiante.

Først, min Herre! under et Skin af fuldkommen Oprigtighed, er I falsk, snedig, og saa listig som en lille Dievel.

Damon.

Jeg meener — —

Celiante.

Hør mig ud, det er saa godt som en Prædiken; I holder for at have overmaade store Meriter, og intet kan lignes ved jer; underhaanden leer I jeres beste Venner ud, endskiønt I er meget høflig og ydmyg, naar I er hos dem; jeres egen Nytte er i alle Ting jeres Rettesnor; I regieres saa hemmelig af Egenkierlighed, og naar ingen seer det, løber I strax for Speilet, for at have den Fornøielse at betragte jer selv; denne Afbildning er vel ikke meget til jeres Fordeel, dog med alle jeres Feil, er jeg færdig at blive rasende af Kierlighed til jer.

Damon.

Er det vel tilladt, endskiønt jeg beskyldes for Falskhed, at efterfølge Deres Oprigtighed?

Celiante.

Lad os høre.

Damon.

De er deilig, behagelig, gavmild, men derhos ſtolt, uroe'ig, hovmodig, andres Lykke opvækker Dem til Mis-undelſe, og De kan blive mager over at ſee andre blive feede. De har Forſtand, men den tager ofte Feil, og forvolder et ubeſtandigt og ubehageligt Sind hos Dem; ethvert Fruen-timmer, der behager, finder Dem i Veien for ſig, og Des-res Øine føre aabenbare Krig med alle Menneſker. Den Oprigtighed, De giør ſaa meget Væſen af, er ei andet end en Virkning af et ivrigt Væſen; alting uden Forſkiel er for Dem Anledning nok til at tale om, og den mindſte Ting, De ſkal tie med, plager Dem til Døde. Denne Afbildning er vel ikke meget til Deres Fordeel, dog med alle Deres Feil er jeg færdig at blive raſende af Kierlighed til Dem.

Celiante.

I bær Kierlighed til mig?

Damon.

Gid jeg maae døe paa Stedet, om der ſkal findes nogen trofaſtere Veiler til end jeg; thi endſkiønt Deres Skiønhed er beblandet med nogen Feil, ſaa er mit Hierte ſaa indtaget, at de Feil ikke engang kan røre mig.

Celiante.

Jeg forſkrækkes paa jeres Vegne derover; I fiender mig for vel, for at blive min Mand, og der faaer mig igen, uden at troe mig fuldkommen.

Damon.

Nu da, ſaa er De det, er De ſaa fornøiet?

Celiante.

Fornøiet! Nei, denne Forandring er alt for afgiø ſmagt for at behage mig. Da

Damon.

Jeg vilde ikkuns ſpøge, og langt fra ikke fortørne Dem.

Celiante.

Tør jeg vel ſtole endnu paa nogen Høielighed paa Deres Side?

Damon.

Tør De tvivle derpaa?

Celiante.

Saa kom aldrig mere for mit Aasyn.

Damon.

Jeg troer De ſpøger.

Celiante.

Aldeles ikke; gaae bort i dette Øieblik, jeg svarer ikke længer for mig selv. (Damon gaaer)

3. Scene.

Celiante.

(allene)

O! din Bedrager! du gior en ſkion Beſkrivelſe paa mine Dyder; om man vil troe ham, saa er jeg gal og en faldkommen Coquette. Gal! deri har han Ret, siden jeg har kundet fatte Kierlighed til ham; men hvad er han ikke skabt til at behage og elſkes! det er deſtoværre alt for sandt, og det som bedrøver mig paa den Maade; er jeg da ikke gal, fordi jeg har elſket ham? Coquette! lad os see engang, sandt at ſige: jeg finder, at han har nogen Grund dertil; men er der vel noget at bebreide En? Kan man være Fruentimmer, uden at ville behage? Alle Fruentimmer ere Coquetter, enten af Liſt eller af Naturen, eller af

Hovmod. Han sætter til, at jeg er uroelig, misundelig; jeg har stor Uret at fortryde paa det, min Søster, som ikke er nær saa smuk som jeg, skal have en Mand, der uden Betænkning burde have taget mig. Jeg er hovfærdig, nu da! er det saa stor en Last? Kan man vel vide at være deilig, uden at være stolt? Jeg er aabenmundet; ja, der er noget i; men mit Kiøn, er det skabt til at være taus? Til Slutning: jeg er ubestandig, underlig, ja meget særsindet; intet er jo kiedsommeligere, end altid være den samme; altsaa, min Hr. Damon! alting vel overveiet; I er en Løgner, og jeg har ingen Feil.

4. Scene.

Melite. Celiante.

Melite.

Ingen Feil! den Berommelse er prægtig nok, og I roser jer ikke ilde selv.

Celiante.

Finder I den er god saaledes?

Melite.

Sikkerlig.

Celiante.

Det er mig kiert; naar jeg skal giøre jeres Berommelse, skal der ei heller feile noget.

Melite.

(smilende)

I maler mig tidt af med ganske andre Farver.

Celiante.

Sandheden tager Overhaand hos mig; jeg siger, hvad jeg troer.

Me-

Melite.

Der er intet, der overgaaer Oprigtighed, men det er ei altid sandt, hvad man troer.

Celiante.

Jeg kan ei falde i slige Vildfarelser; jeg troer aldrig uden hvad der er sandt.

Melite.

Og dog troer I, at I er uden Feil?

Celiante.

Hum! det kunde vel i Nødsfald beviſes.

Melite.

Hvordanne, om jeg maae spørge?

Celiante.

Ved at vise, som let kunde skee, at I og jeg ere hinanden i alle Tilfælde ulige.

Melite.

Dersom jeres og mit Væsen ikke er eens, skulde jeg ei tænke, at deraf kunde sluttes noget imod mig.

Celiante.

I tænker ved jeres skiulte Hovmod at bilde Folk noget ind, men I maae forstille jer saa meget som I vil, saa kiender man jer nok.

Melite.

Jo bedre jeg bliver kiendt, jo mere finder jeg Folk ere fornøiede med mig; jeg kiender andre, som man maaskee ikke blev saa fornøiet med.

Celiante.

I gior jer meget stor af den Konst, at I kan lede en Mand efter jeres Sind, hvis Eenfoldighed man beklager.

Me-

Melite.

Jeg stræber at behage ham, han erkiender det, deri bestaaer al min Konst. Jeres gik maaskee noget videre.

Celiante.

Jeg maae tilstaae, I kan stille jer ret skinhellig an, da I dog ikke ved jeres Meriter har indtaget ham.

Melite.

Men I, endskiønt I giorde jer Haab derom, har dog med jeres Meriter, hvor store de end ere, og hvor meget I end bryster jer af dem, ikke kunnet indtage ham.

Celiante.

Mit Haab har slaget mig Feil; hvilken næsviis Snak! det stod kuns til mig at faae Fortrinet.

Melite.

I er den Ældste, men fik det intet.

Celiante.

Fordi jeg kuns lidet skiættede derom.

Melite.

Imidlertid bærer I dog nogen Fortrydelse over min Lykke; som Søster elsker I mig, tvertimod hader I mig som Kone.

Celiante.

Som den, der er en Tosses Kone.

Melite.

Hvad I kunde sige, burde vel ikke falde mig selsomt; men denne sidste Streg er saa haard at fordøie, og dersom I vover at blive ved, skal I ud af Huset.

Ce-

Celiante.

Ret gierne; jeg kan desuden ei længere omgaaes jer, I gior mig hver Dag Fortred og Overlast; men om I end havde 20 Mænd, skal jeg hevne mig over jeres Foragt.

5. Scene.

Melite. Celiante. Ariste med en Bog i Haanden.

Celiante.

(tager ham ved Armen, saa Bogen falder)

See! er I der? Jeg skal fortælle jer Nyt, som uden Tvivl vil forundre jer, (raaber høit) jeres Kone — —

Ariste.

Ei! lad dog være at nævne det Navn, det har vi so saa tidt aftalt.

Celiante.

O! jeg beder jer, vær ikke saa emfindtlig derover.

Melite.

Dersom du har for mig den Kierlighed, som kan ventes hos en Mand — —

Ariste.

Hos en Mand! Ret vel begyndt; — — For alt, hvad jeg kan bede, lad det Ord ei komme mere i din Mund; lad os komme til Sagen: venteig har noget Lapperie foraarsaget Trætte imellem jer.

Melite.

Lapperie! — —

Celiante.

Lapperie! ganske vel truffet,

Me-

Melite.

Ariste! siden du vil, at jeg skal betiene mig af det Navn; du maae vide, at min Søster — —

Celiante.

Viid, at Melite — —

Ariste.

I har Ret begge to.

Melite.

(for sig selv)

Hans Koldsindighed opirrer mig.

Celiante.

Hold inde med jer Skiemt til en beleiligere Tid, nu gielder det.

Ariste.

Det gielder, det gielder, man skal leve i Roe; jeg vil ikke undersøge Aarsagen til jeres Trætte, den maatte maaskee fornyes derved; men for min Skyld beder hverandre om Forladelse.

Celiante.

Bede om Forladelse! Jeg, som hun vil jage paa Døren — —

Ariste.

Melite! hvor har du vel kunnet falde derpaa?

Melite.

Men du! naar jeg nødes dertil, kan du da vel udtyde mig det til Last?

Ariste.

Hvem nøder dig dertil?

Melite.

Min Søster selv; hun forløber sig saavidt, at hun tor skielde dig ud i min Nærværelse.

Ariste

Ariſte.

Ei andet! ſaa giv jer igien tilfreds, jeg fortørnes aldrig over Fruentimmer-Skieldsord.

Melite.

Jeg kan mærke du foragter os høiligen.

Celiante.

Jeg ſkulde vel troe, at Fruentimmer ere ligeſaa meget værd ſom de klygtige Mandfolk.

Melite.

Du holder intet værd at høres, uden det tages af en Bog.

Celiante.

Omgaaes kun med vores Kiøn, ſaa lærer I nok at leve.

Ariſte.

Her er jeg vel ankommen, nu gaaer det paa mig løs. Saa holder I mig da for een, ſom vil ſpøge i Utide! Nei, at jeg lettelig overbærer med Fruentimmernes Skieldsord, ſkeer af puur Ærbødighed for deres Kiøn, ſee derfor ei mere vredt paa hverandre, men ſiig hvorom I trættes.

Melite.

(efter at have betænkt ſig)

Spørg min Søſter derom.

Celiante.

Nei, ſiig det ſelv.

Melite.

Jeg huſker det ei mere.

Celiante.

Jeg ikke heller.

Ariste.

Godt! den Knude er let at løse; og Sagen er klar; jeg merker I trættes, uden at vide hvorfor; altsaa er min Dom, med faa Ord, at I skal forliges, eller at I ere begge to gale.

Melite.

Du kunde vel sagt os det lidt høfligere.

Celiante.
(hidsigen)

Den Galeste af os er klogere end I.

Ariste.

O da! har I Lyst at trættes, saa gior det.

Celiante.
(sagtmodig)

Jeg trættes kun, naar jeg er vred, men aldrig, naar jeg er koldsindig.

Ariste.

I har i Sandhed Uret; jeres Ivrighed fornøiede mig meget, og der var paa begge Sider saa megen Forstand, saa megen Artighed deri. Lad see! tag Mod paa nye! ere I saa hastig kiede deraf?

Celiante.

Fornoi Herren engang.

Melite.

En artig Tidsfordriv!

Celiante.

I skal ikke faae den Glæde at lee paa vores Regning, vi vil giøre Fred med hverandre.

Melite.

Jeg havde ikke megen Lyſt dertil, men jeg vil forlige mig, og det een Gang for alle.

Celiante.

Giv Haanden derpaa.

Melite.

Ret gjerne, der er den.

Ariſte.

Nu hevner I jer alt for ſtærk.

Celiante.

Det er mig beſto kierere.

Ariſte.

Der feiler intet ander, for at faae mig til at blive forrykt derover, end at I ſkulle omfavne hverandre oven i Kisbet.

Celiante.

Jeg gior det af mit ganſke Hierte.

Melite.

Jeg iligemaade.

Ariſte.

Ret saa! og jeg for at viſe jer, hvor gal jeg er derover, saa vil jeg i min Jvrighed kyſſe jer begge to.

Celiante.

Den Forræder!

Melite.

Han bedrog os begge.

Ariſte.

Ja, I har opfyldt mit Ønſke.

Chan kyſſer og omfavner dem. Geroutes, ſom kommer ind, ſtaaer og betragter Ariſte, og naar han begynder at tale, løber Søſterne bort.

6. Scene.

Ariste. Gerontes.

Gerontes.

Tryk efter, Fætter! I har ret Greeb derpaa.

Ariste.

(uden at rore sig eller see paa Gerontes)

Ak Himmel! hvad hører jeg for en Røst! det er min Farbroder; her faaer jeg en nye Plage.

Gerontes.

Det gior mig Ondt, at jeg skal forstyrre jer i jeres Forretninger; I philosopherer fortreffelig; hvad var det for Kiselinker?

Ariste.

Jeg beder hierte Farbroder at holde inde med slige Titler, det er — —

Gerontes.

Hvad er det?

Ariste.

(for sig selv)

Jeg veed ikke, hvad jeg skal sige ham.

Gerontes.

Ei saa for Pokker! lad det faae Ende.

Ariste.

Og De, vær ikke saa ivrig; jeg har sagt Dem det hundrede Gange, Deres Galde løber over.

Gerontes.

Min Hr. Philosophus, I er en Slubbert, som giver kuns Udflugter; jeg vil, at I skal svare mig reent paa mit Spørsmaal.

Ariste.

Ariste.

De skal faae saadant Svar, det er mig en let Sag; men jeg vilde, at Deres Sind var først bragt lidt i Roelighed.

Gerontes.

Saa svar da!

Ariste.

Sagte! eller jeg siger ikke et Ord mere.

Gerontes.

Tænker I at omgaaes mig som en Tosse?

Ariste.

Vist ikke, hierte Farbroder! De har sund Forstand, en munter Geist, De er frisk og rørig, De har store Midler.

Gerontes.

Ak!

Ariste.

I Henseende til Deres Byrd, da er den saa god, at De ikke havde nødig at vige de Allerfornemste.

Gerontes.

Vil I svare mig?

Ariste.

Desuden har De den Lykke at være Enkemand, og ingen Børn har.

Gerontes.

Til Sagen — —

Ariste.

Og De nyder den lykkelige Frihed, som alle forsmustrige Folk attraaer.

Gerontes.

Din Hund!

Ariste.

Deres Broderſøn elſker og ærer Dem, men dog med al den Lykſalighed — —

Gerontes.

Ja, med al denne Lykſalighed, saa er denne ſkielmſke Broderſøn, ſom elſker og ærer mig, færdig at giøre mig gal med ſin forbiſtrede Snak.

Ariste.

Men — —

Gerontes.

Tael et Ord til, saa giør jeg dig arveløs.

Ariste.

Siden min Tale fornærmer Dem, vil jeg gaae bort.

Gerontes.

Nei, jeg vil have Forklaring, og vide ſtrax paa Stedet, hvad det er for Skionheder.

Ariste.

Godt! jeg ſkal fornøie Dem; de ere Søſtre,

Gerontes.

Videre — —

Ariste.

(betænker ſig)

De ere fra Bretagne.

Gerontes.

Det er vel.

Ariste.

De vilde reiſe ud paa Landet; og i ſtørſte Uſkyldighed ſagde jeg dem farvel, da De kom over os her; der har De det alſammen.

Ge-

Gerontes.

Hum! jeg er kommen i et magtpaaliggende Ærinde, og som vil blive moersomt for jer.

Ariste.

Maae jeg da bede hierte Farbroder at sige Sagen i Korthed.

Gerontes.

Jeg er kommen for at give jer.

Ariste.

For at gifte mig?

Gerontes.

Derfor er det; finder I jer derved fornærmet?

Ariste.

Nei vist ikke, men — —

Gerontes.

Og det, som mere er, jeg bringer Bruden med.

Ariste.

Hvem er hun?

Gerontes.

Min Stifdatter.

Ariste.

(for sig selv)

Ak! nu er jeg om en Hals.

Gerontes.

Hvordant! om jeg mærker ret, er I vred derover.

Ariste.

Forlad mig — —

Gerontes.

Det Partie er ei at forkaste.

Ariste.

Det er sandt; men min Farbroder maae tilgive mig min Forundring — —

Gerontes.

Jeg kommer lige fra Landet; lad os gaae hiem til jeres, naar jeg faaer drukket et Glas, kan vi nærmere tales ved derom. (gaaer)

7. Scene.

Ariste.

(allene)

Hvad skal her vel blive af? det er for mig, som jeg laae paa Pinebenken.

8. Scene.

Ariste. Finette.

Finette.

Marquis du Lauret har ladet sige, han vil komme til Middag og spise hos Herren, siden han havde hørt, da han kom hiem, at Herren havde søgt ham.

Ariste.

Han kommer vel tilpas. Der har jeg nye Fortred; lad een gaae og vare ham ad.

Finette.

Det giøres ikke nødig.

Ariste.

Hvorledes?

Finette.

Han er her.

Ariste.

Saa sig, at min Farbroder — — fø

Finette.

Imidlertid I laver jer til at tage imod ham, er han gaaet ind til Fruen, for at giøre hende ſin Opvartning.

Ariſte.

Er han hos hende?

Finette.

Ja, og den gode Marquis giør ſig al Umage at ſige hende en Hob ſøde Ord, han giør forliebte Øine, ja han har kaſtet ſig paa Knæe for hende; jeg kan ikke troe andet, end det ſkeer af lutter Spøg, thi Herren kiender ham vel.

Ariſte.

(med tvungen Latter)

Ja, det forſtaaer ſig. (for ſig ſelv) Jeg ſprækker af Harme. (til Finette) Hør! ſig ham ſtrax — — Nei, ſig kuns intet, jeg ſkal dog have en lang Samtale med ham, saa jo før det ſkeer, jo bedre; jeg vil da ſtrax komme.

Finette.

Siden han er hos Fruen, kan han vel bie efter Herren; Tiden vil ikke falde ham lang der.

Ariſte.

Jeg tvivler intet derpaa; men jeg vil tale med ham.

Finette.

Hvor?

Ariſte.

I mit Studerekammer.

(Finette gaaer)

9. Scene.

Ariste.
(allene)

Mon min Tilstand ikke er ynkværdig nok? Bliver jeg ikke gal, maae jeg sige, det er en Lykke.
(gaaer)

Ende paa anden Act.

Tredie Act.

1. Scene.

Marquis du Lauret.
(allene)

Naa da! jeg maae bekiende, at Aristes Farbroder er dog et selsomt Menneske; aldrig saae man nogen mere vrimp, mere grov end han; jeg kan ikke holde det ud; hans Væsen, som ikke er at komme tilrette med, forvolder, at han med al den Forstand, han end besidder, ikke er at omgaaes med. Brodersonnen har viist overmaade Prover paa sin Fiellinghed, og han har Leilighed at ove sig i sin Philosophie. Jeg vil gaae saa længe ind til Melite, indtil Ariste kan rede sig ud fra denne kiedsommelige Samtale. Men der er han.

2. Scene.

Ariste. Marquis.

Ariste.

Marquis! jeg haaber, at De tilregner mig ikke min Farbroders Ubesindighed.

Mar-

Marquis.

Jeg troer De harcellerer; jeg fornam alt for vel den Forvirring, De var i, og den gik mig ligesaa nær som Dem selv.

Ariste.

At komme lige ind i mit Kammer, for at brøde mig, skraale, forstyrre os, og støde Dem for Hovedet oven i Kisten. Nei, jeg kan ikke tænke derpaa, uden at dee af Blusel.

Marquis.

Er De kommen til Rigtighed med hverandre?

Ariste.

Nei, der feiler meget i; han tænker at forcene mig med hans Stifdatter.

Marquis.

Og De er ikke saa tosset at gaae hen og gifte sig! hvad er dog ikke Philosophien til stor Fordeel; aldrig har nogen vidst bedre at betiene sig deraf end De.

Ariste.

(for sig selv)

Han narrer mig; skulde han have udforsket min Hemmelighed? — — (til Marquis) Jeg har tidt nok, det er sandt, meget ubesindig giort Skiemtedigter over de stakkels Mænd.

Marquis.

Hvad! vil De nu sable om, og holde med dem?

Ariste.

Ja, jeg begynder at ynkes over Deres Skiebne.

Marquis.

Ak! min stakkels Mand! skulde I vel være gift? Her

mumles saa noget — — Men jeg kan ikke troe det, og jeg har dygtig skiendt paa dem, der digtede sligt.

Ariste.

De har tient mig deri; jeg er Dem derfor meget forbunden.

Marquis.

Jeg kan ikke taale, at nogen vil sætte Dem en Klik paa.

Ariste.

Sætte en Klik paa, siger De, hvordant! hvad er Deres Tanker? Skulde vel mit Navn og Rygte lide noget Skaar, dersom — —

Marquis.

Deres Viisdom er alt for bekiendt; De har saa ofte roest den eenlige Stand; De har alt for meget beleet forstandige Folk, der for sin Livstid saaledes forbinde sig, og beklaget deres Daarlighed; ja De har saa ofte helligen forpliatet sig til at være Deres hele Livstid Philosophus og Ungkarl, at ved den allerringeste Mistanke, der kunde falde, at De havde handlet derimod, vilde der hele Publikum falde Dem paa Halsen, og Piger, Koner, Mænd, ja alle Slags Folk, baade til Hove og i Byen vilde lee Dem ud.

Ariste.

De havde største Ret deri. (for sig selv) Jeg er dødsens, om han erfarer, at jeg er givt.

Marquis.

De seer, jeg taler oprigtig med Dem.

Ariste.

Ja, jeg merker det.

Mars

Marquis.

Melite er jo Deres Ven, men er him intet videre?

Ariste.

Nei, intet videre.

Marquis.

Det har jeg altid sagt, og paastaaer endnu, at man kan aabenbare Dem, at man elsker og tilbeder hende.

Ariste.

(med en tvungen Mine)

Ja men! — — Ligesom man vil. (for sig) Hvilken Plage!

Marquis.

Saa vil jeg da tale frit med Dem: jeg elsker hende.

Ariste.

De spøger.

Marquis.

Jeg tilbeder hende.

Ariste.

Ei! hvilket Eventyr!

Marquis.

Det er sandt, hvad jeg siger.

Ariste.

Desto værre! jeg skammer mig derover paa Deres Vegne; De og jeg ere eens Fordømmelse underkastede; skye Melite.

Marquis.

Nei, kiere Ven! jeg er ei mere i Stand til at kunde benytte mig af saa viis et Raad; jeg elsker saa høit, at jeg vil — — givte mig hovedkulds.

Ariste.

Ariste.

Folk vil lee Dem ud, og jeg allerforst.

Marquis.

Jeg har store Midler, er af hoi Stamme, og den eneste tilbage, med hvilken Navnet ellers maatte uddøe; dertil noder mine Slægtninge mig at gisre et Valg; alle disse Paaskud haaber jeg skal kunde undskylde min Skrøbelighed; desuden er jeg Mand for at lee selv af fuld Hals med hrem, som vil lee deraf; spar kuns derfor Deres Formaninger, thi Sagen er besluttet og skal snart blive klar, om De vil understotte mig.

Ariste.

Hvem jeg! understotte Dem!

Marquis.

Ja, jeg har stolet paa Dem.

Ariste.
(vreed)

Deri har De giort meget ilde.

Marquis.

Hvor kommer den Vrede fra? Melite synes i alt at følge Deres Raad.

Ariste.

Jeg vil ikke raade til at gisre en Daarlighed.

Marquis.

Her er Melite; raad hende i det mindste ikke fra at ægte mig.

Ariste.

Nei vist ikke; den Post lover jeg Dem.

3. Sce-

3. Scene.

Ariste. Melite. Marquis.

Melite.
(for sig selv)

Jeg er begierlig for at vide, om han har betroet Marquisen vores Sag.

Marquis.
(til Melite)

Jeg har aabenbaret mig, Frøken, og sagt alting til vores fælles Ven.

Melite.

Hvad har I aabenbaret?

Marquis.

Vores Hemmelighed.

Melite.

Vi have ingen sammen, det jeg veed; I elsker mig, om jeg vil troe det; jeg elsker Dem intet; der er den hele Historie.

Ariste.
(til Melite)

Den er ikke opfyldt med unyttige Zirligheder.

Melite.
(til Marquis)

Har De meer at fortælle, saa sig det.

Ariste.

Skiul intet.

Melite.

Hvad har De at svare herpaa?

Marquis.

Mange Ting.

Melite.

Lad høre!

Marquis.
(til Melite)

For alting kan være i sin Orden, vil jeg begynde at tale om ham. Jeg har længe og indtil denne Dag baaren Tvivl om, at han elskede Dem, og han maaskee under Haanden kunde have Tanker til Dem, men han har givet mig tilkiende, at han var alleneste indtagen af Philosophien, og havde kuns den Ære at være Deres Ven; denne Tilstaaelse, som af ham selv er skeet til mig, vil herefter giøre mig lidt dristigere.

(imedens Marquien taler, seer Melite paa Ariste, skyder Skuldre, og han giver Tegn til hende, at hun skal tie stille)

Melite.
(sagte til Ariste)

Hører du?

Ariste.
(sagte til Melite)

Stille dog!

Marquis.
(til Melite)

Om det ellers kan kaldes en Dristighed, at opofre Dem alt indtil min Frihed, og at forsikkre Dem, at mit Hierte alleneste attraaer at beherskes af Dem.

Melite.

Hvad! — —

Marquis.

At tilbyde Dem baade mit Liv og mine Midler, og at forenes med Dem ved et uopløseligt Baand. (paa Knæ) Værdiges dog at fyldestgiøre min Begiering, og antag min Underdanighed.

Ariste.

Ariste.
(for sig selv)
Jeg spiller her i Sandhed en ganske artig Rolle.

Melite.
(til Marquis)
Staae op igien, og giør Ende herpaa, eller jeg gaaer min Vei.

Marquis.
Er det da Belønningen for saa bestandig en Kierlighed?

Melite.
(til Ariste)
Og du kan taale — —

Ariste.
(til Melite)
Tving jer dog noget, om jeg maae bede; jeg kan slutte af alt, hvad her skeer, at han inderligen elsker Dem, og at han ingen Adgang faaer til Dem; at hans Ansøgning er forgieves, og at han burde stræbe at dæmpe denne Brynde, som saa stærk foruroeliger hans Sind, med mindre De selv skulde have underholdt hans Elskov; i hvilket Tilfælde De havde, imellem os at sige, giort meget ilde; er det ikke vist?

Melite.
Deri er jeg eenig med jer; lad Marquien sige, om jeg har givet ham den mindste Forhaabning.

Ariste.
Jeg gaaer min Vei, min Nærværelse forhindrer ham maaskee at tale frit med Dem.

Melite.
Denne Fieilighed opirrer mig til Vrede. Bliv her! og I, Marquis! udlad jer kun uden Omsvøb, vi have

inter

intet at skiule for denne fælles Ven, han skal vide alting, tael derfor Sandhed.

Marquis.

Nu da, De skal see min Redelighed.

Ariste.

(sætter sig imellem begge)

Desto bedre! for at give mig nøiere Oplysning, saa sig mig, naar Deres Kierlighed bragte Dem til at besøge hende, om hendes Tale, hendes Øine, hendes Væsen har kundet opvække i Deres Hierte noget Slags Haab. Man maae have fuldkommnen Oplysning om Sagerne, naar man skal domme ret, derfor forglem ikke den mindste Omstændighed.

Melite.

(med en fortrydelig Mine)

Og paa det han til Punkt og Prikke kan faae alle Ting at vide, saa maae jeg sige jer, at han tager ingen anden Deel i denne Sag, end den han som Ven bør tage; han er saa retfærdig og forstandig i at domme, at han skulde være færdig i Øieblikket at kiende mig straaværdig, naar Sagen i mindste Maade er paa jeres Side fordeelagtig.

Ariste.

Det siger jeg god for; forlad Dem kuns paa mig.

Marquis.

I skal see, hvorvidt min Oprigtighed skal gaae.

Ariste.

Skynd Dem kun.

Marquis.

Jeg vil da sige uden videre Fortale, at da jeg gjorde hende denne latterlige Bekiendelse om min Kierlighed, (thi jeg

jeg tilstaaer det reent ud, jeg ved jeg har mig meget latterlig ad) blev den besvaret med en stor Latter, som forvirrede mig meer end jeg kan beskrive.

Ariste.

Lad os gaae det forbi; hidindtil har hun ikke Uret.

Marquis.

Jeg blev stødt derover i høieste Maade, og giorde en Ed, men en Ed af de stærkeste, at jeg aldrig vilde see hende mere; dog nogle Dage derefter, som jeg gik ud fra Dem, besøgte jeg hende; jeg tænkte hun skulde have leet over denne hastige Tilbagekomst; men som min Elskov med største Ærbarhed blev imodtaget, paakom mig en stærk Bævelse, saa jeg anden Gang blev sat i saadan Forvirring hos hende, at Maal og Mæle forgik mig.

Ariste.

Videre frem.

Marquis.

Jeg gik bort uden at sige hende et Ord, fordi jeg mærkede vel, jeg havde fort mig op som en Dosmer.

Ariste.

Derefter — —

Marquis.

Jeg saae suurt, og det tre ganske Maaneder, men da den Tid var forloben, vaagnede min Kierlighed op paa nye, jeg kom igien fuld af Begierlighed, jeg talte for mig det beste jeg kunde; og blev den Gang venlig imodtagen.

Ariste.
(ivrig)

Venlig?

Melite.
(smilende)

Paa det venligste.

Marquis.

Hun sagde mig uden Fortørnelse, at siden jeg lod min Lykke bestaae deri at behage hende, vilde hun skaffe mig et Middel dertil; jeg maatte sværge, at jeg vilde betiene mig deraf.

Ariste.
(bestyrtset)

Godt! saa — —

Marquis.

Jeg lovede, jeg svoer alt, uden at vide hvorhen det sigtede, og da nu tusinde Eeder havde forsikkret hende — — dette vil forundre Dem.

Ariste.

Giør i en Hast Ende derpaa.

Marquis.

Hør mig, Marquis, sagde hun ganske alvorligen, endskiønt jeg kan ikke andet end finde mig beæret ved Deres Ansøgning, saa er det dog en afgiort Sag, jeg umueligen kan belønne Deres Elskov; men min Syster, meget yndigere og deiligere end jeg, skulde vel ikke afslaae Deres Kierlighed; byd derfor, om De vil behage mig, hende begge Dele til; begier hendes Hierte, og giv hende Deres i Stedet. Hendes store Meriter vil snart indtage Dem, og bringe Dem til at glemme mig; det er alt, hvad jeg fordrer af Deres Høflighed; hvis ikke, saa kom aldrig mere for mit Aasyn.

Ariste.

Men det var i Sandhed en fornuftig Tale.

Mar-

Marquis.
(hidsigen)
Nei, nu roser De hendes Tale i Utide.

Ariste.
Hvad giorde De da tilsidst?

Marquis.
Jeg blev rasende, da jeg merkede mig var spillet et Puds; dette er ikke alt endnu.

Ariste.
Ikke alt, siger De! hvad skede der mere?

Marquis.
Hun faaer mig til at være jaloux.

Ariste.
Over hvem?

Marquis.
Jeg veed ikke selv; men den Ubarmhiertige har svoret mig til, at hun elsker en anden, og aldrig, siger hun, skal noget være kraftigt nok til at drage hendes Høiagtelse og hendes Hierte fra den, som hun hemmelig har giort til Mester deraf.

Ariste.
(til Melite)
Har I sagt det?

Melite.
Jeg nægter det ikke; ja jeg elsker, og skal altid elske — —

Ariste.
(til Marquis)
Efter slig Tilstaaelse kan jeg ikke begribe, hvor De længer kan bære Kierlighed til hende; De, hvis Yndest tusinde Skionheder forgievet beiler til.

Marquis.

Et stout og haardnakket Hiertes jevnlige Straf er, tilsidst at elske og blive hadet. Men kan jeg nogen Tid slide mig løs af disse Baand, skal jeg hevne mig ved den allerstørste Foragt mod hende.

Ariste.

Skynd Dem dermed, om De vil følge mit Raad.

Melite.

Det er min Lyst, at man foragter mig.

Marquis.

Gid Pokker! — — Ariste! jeg har sagt altingm vær I nu ligesaa oprigtig, som jeg; er det for jeres Skyld jeg er saa ilde lidt?

Ariste.

Jeg vil lade Dem i fuldkommen Frihed hos hende, see nu til, om De i min Fraværelse kan formaae hende til nogen mere Erkiendtlighed. De vil ægte hende; jeg svær Dem til, om det er giorligt, giver jeg af Hiertet mit Samtykke dertil; men jeg kiender Melite, dersom der nogen besidder hendes Hoiagtelse og hendes Hierte, saa er der ingen Hielp for Deres Lidelser, medmindre De har besluttet, ikke at elske længer forgieves, og derfor tilbyder en anden Deres Haand og Hierte. At tale ret alvorlig, saa kunde De ikke giøre bedre; troe en Ven, der ikke kan giøre andet end beklage Deres Skiebne. (gaaer)

4. Scene.

Melite. Marquis.

Marquis.

Han er sikker paa sin Sag, og kan see Dem lige i Hiertet.

Melite.

Jeg dølger intet for ham.

Marquis.

Beviis mig og i det mindste den Ære at omgaaes mig paa samme Maade.

Melite.

Nei tak; han skal allene have min Fortrolighed; jeg har nok i een Ven.

Marquis.

Slig en Ven, reent ud at sige, har megen Lighed med en Kiereste.

Melite.

Enten han er Kiereste eller Ven, saa agter og ærer jeg ham, og kunde uden at blues derved, gaae endnu videre.

Marquis.

Af denne Tale har jeg Aarsag at formode, at han er det lykkelige Menneske, der har kunnet indtage Dem.

Melite.

Har De Lyst at forstaae det saaledes, skal det staae Dem frit for, jeg skal ikke umage mig at sige derimod.

Marquis.

Nu vel da, jeg bliver ved denne Mening; men uden Pralen og Indbildning skulde jeg troe, jeg var ham alle Dage værd.

Melite.

De kan troe om Dem selv hvad De vil, og jeg har mine Tanker for mig; desuden, naar et Hierte beslutter at give sig bort, lader det sig snart overtale, uden at betænke sig længe.

Marquis.

Saa er det da en Philosoph, I aldeles sukker efter?

Melite.

Ja.

Marquis.

Jeg kan ikke fæste Troe til saa aabenhiertet en Tilstaaelse.

Melite.

For at gisre Dem endnu mere forbittret over, at De skal miste mig, vil jeg endnu engang sige Dem, at mit Hierte og min Haand kan ei mere gives bort; at en Prinds, ja en Konge selv vilde elske mig forgieves, at jeg agter og elsker den, jeg gior mig en Ære og Fornøielse af at elske og ære til mit sidste Aandedræt. (gaaer)

5. Scene.

Marquis du Lauret.
(allene)

Jeg bedrøves ikke saa meget over hendes Koldsindighed, som jeg forundrer mig over saa stor Bestandighed. En bestandig Kone! det er et nyt Vidunder, Himlen har bragt frem for at plage mig; imidlertid, imod min Villie, og tvertimod Aristes Raad, bliver mit forsagte Hierte dog ved at elske hende. Kan jeg da ikke — — Men der seer jeg den deilige Søster, som Melite vil, jeg skal give mit Hierte, lad mig engang tilbyde hende det, ikke af Lydighed, men allene af Ærgierrighed, og for at hevne mig.

6. Sce-

6. Scene.

Marquis. Celiante.

Celiante.

Her forefinder jeg just denne stoute Marquis; jeg kan ikke lide ham, men jeg begierer hans Hierte, jeg maae for min egen Æres Skyld tilvinde mig det, og jeg vil tvinge mig for at skaffe Damon en farlig Rival.

Marquis.

Dette er, skiønne Frøken, en farlig Time for mig.

Celiante.

Denne Begyndelse spaaer mig et godt Udfald.

7. Scene.

Marquis. Celiante. Damon, som staaer noget fra dem.

Marquis.

(lader som han vil gaae bort)

Deres Skiønhed har saa stor Magt, at jeg frygter for mit Hierte.

Celiante.

(med en angenem Mine)

Den er ei glimrende og livagtig nok, til at forvolde det nogen stor Fare.

Marquis.

Jeg maae bekiende, endskiønt imod min Villie, at mit Hierte alt for lang Tid siden tilbeder Dem hemmeligen.

Celiante.

(for sig selv)

O! jeg tænkte det nok. (til Marquis) En tilladelig Tilbøielighed har længe siden virket i mig Høiagtelse for Dem.

Marquis.

Deres Høiagtelse er, skionne Frøken, den eneste Belønning, et Hierte, der var ret indtaget, kunde vente sig af Dem.

Celiante.

De giør sig jo, Marquis, saa stor en Ære af at være koldsindig, at jeg troer, det er alt gaaet vidt, naar man har Høiagtelse for Dem.

Marquis.

Men om Deres overmaade Deilighed havde overvundet mig, om jeg tilstod Dem det?

Celiante.

Jeg kunde ikke troe det.

Marquis.

Hvorfor vilde De ikke troe mine Ord?

Celiante.

(holder Viften for Øinene)

Fordi jeg torde ikke tilegne mig saadan Ære.

Marquis.

Ah! bliv ikke rød ved saa yndig en Bekiendelse, og beviis mig den Godhed at fuldende den, til Belønning for den brændende Elskov.

Celiante.

Hold dog op, Marquis, med den Snak; De stiller sig an, som De elskede mig, men De er kuns flygtig og ubestandig.

Marquis.

Jeg elsker Dem, og vil elske bestandig. (for sig selv) Ingen kan mere dristig lyve.

Ce-

Celiante.

Jeg tør ikke love lige Kierlighed, men jeg finder, at mit Hierte taler for Dem, og tilskynder mig — — det siger — —

Marquis.

Hvad siger det?

Celiante.
(for sig selv)

At jeg har lviet.

Marquis.
(for sig selv)

Paa min Troe, der er hun fangen.

Celiante.
(for sig selv)

Der fik jeg ham til at sadle om.

Marquis.
(for sig selv)

Hvad er dog et forliebt Fruentimmer villig og letroende.

Celiante.
(for sig selv)

O! hvor absesmagt og naragtig er ikke en uerfaren Kiereste.

Marquis.

Mig synes, De faldt i Tanker.

Celiante.

Jeg overvciede alle Deres Fuldkommenheder for mig selv.

Marquis.

Og jeg forundrer mig i Stilhed over Deres.

Damon.
(springer imellem)

Jeg tænkte Deres Hierter paa begge Sider vare mere standhaftige, men jeg seer De giver sig begge taabt ved det første Anfald.

Celiante.

Godt! der er han jaloux; det var det jeg vilde. (til Damon) I har hørt — —

Damon.

Alt, hvad der er bleven sagt.

Marquis.
(for sig selv)

Melite vil faae dette at vide, jeg naaer mit Ønske; maaskee kan Forbittrelse forvolde en god Virkning. (til Damon) Deres Adfærd staaer mig aldeles ikke an.

Damon.

Hvorledes, min Herre?

Celiante.
(til Marquis)

De maae undskylde det som en Virkning af Jalousie.

Damon.

Nei, jeg falder ikke til slig Galskab.

Celiante.

Er I intet jaloux?

Damon.

Jeg jaloux! og hvorfor?

Celiante.

Den Uforskammede!

Damon.

Jeg har aldrig giort Regning paa Deres Løfte.

Celiante.

(for sig selv)

Ah, den Skielm!

Damon.

Da den har meget lidt Forstand, der giør sig Haab om, at De skal blive bestandig; ingen Ting er jevnligere end Deres Forandring, og jeg seer den, uden at bedrøve eller forundre mig derover.

Celiante.

(for sig selv)

Nu gad jeg ret qvæle ham.

Marquis.

(til Celiante)

Dette giver mig tilkiende, at jeg er mere lykkelig end jeg troede; og jeg ikke alleneste har bevæget Dem til at høre mig, men endog til at blive en anden utroe; jeg forlader Dem, see De nu til, om han ikke kan igien indtage det Hierte, som ikke har kunnet forsvare sig imod mig, og dersom De kan imodstaae hans jalouxe Ophævelser, saa veed jeg, hvorvidt jeg kan forlade mig paa Dem. (gaaer)

8. Scene.

Damon. Celiante.

Damon.

Han har ved denne Leilighed lært at kiende Dem.

Celiante.

Naa da! hvad gaaer det jer an? og hvad Ret har I til, saa at lure paa mig? Jeg har, om jeg mindes ret, befalet

falet jer at skye mig, og I gior det ikke; ydermere tør I ikke driste jer til at overrumple mig, medens jeg er med Marquien, og naar jeg gior mig al Umage for han skal begribe, at jeres Kierlighed er fortørnet, saa gior I jer stor Ære af, ikke at være jaleux.

Damon.

Jeg siger Dem endnu engang, jeg er det intet.

Celiante.

Hvordanne?

Damon.

Naar Marquien svær, at han elsker Dem, saa bedrager han Dem ganske vist; og da De svor ham at giengielde hans Kierlighed, var det ligeledes Bedragerie. Jeg beder Dem, skulde dette Spil opvække Jalousie hos mig?

Celiante.

O! jeg beder Dem, hvor kan I vide alt dette? Er De da den eneste jeg kan behage?

Damon.

Vist ikke; men det er umueligt, at Marquien kan elske Dem.

Celiante.

Aarsagen — —

Damon.

Aarsagen?

Celiante.

Ja.

Damon.

Deres Væsen kan ei staae ham an; og hans kan ikke behage Dem.

Celiante.

Og jeg, jeg bekræfter, han elsker mig paa det høieste.

Da-

Damon.

Jeg skal endnu sige Dem meer; en anden besidder hans Hierte.

Celiante.

Og hvem da! vær saa god.

Damon.

Deres Søster.

Celiante.

Min Søster? Hvilken Snak!

Damon.

Ingen Snak; jeg svær Dem paa, at han elsker hende.

Celiante.

Svær saa meget I lyster, jeg troer det dog ikke.

Damon.

Ligesom Dem behager; derfor er Tingen ei mindre vis.

Celiante.

Hvorfor beiler han da til mig, og ligger mig saa haardt om Borde, at jeg skal elske ham?

Damon.

Den Post er mig ubekiendt; medmindre han af Fortrydelse at see sig foragtet, er bragt til at tilbyde Dem sit Hierte. Har De Lyst at være underrettet om denne Hemmelighed, saa spørg Melite, hun skal bevidne alt hvad jeg har sagt.

Celiante.

Hum! Marquien skulde kuns elske mig af Fortrydelse? Han skulde tilbyde mig et Hierte, som var forskudt af en anden? Skulde det være hans Tanker, mon det og

være

jeres, at man ikke kan elske mig, førend man har faaet Afslag hos min Søster?

Damon.

Ei! overlegger man, naar man giver sit Hierte bort? Der skeer Vold, og det giver sig selv bort; har jeg vel giort den mindste Modstand? Har ikke Deres Øine fra første Øieblik indtaget mig?

Celiante.

Hvad jer angaaer, om I elsker mig, er det forgieves, jeg kan ikke lide jer.

Damon.

Deres Mund siger det, men Deres Hierte forsikrer, at det er falsk.

Celiante.

Baade Hierte og Mund ere eenige heri.

Damon.

Det har De sagt tusinde Gange; jeg troer det ei mere.

Celiante.

Er det vel mueligt, at De kan gaae saa vidt med at stole paa sig selv?

Damon.

Prov Dem ret selv — — De tier stille?

Celiante.

I har ei mere den Gave at overtale mig; have vi ikke brudt med hverandre?

Damon.

Jo, for at forene os igien.

Celiante.

At forlige os igien? Jeg har ingen Lyst dertil. Da-

Damon.

Og jeg troer, at De var i Hiertet vel tilfreds dermed; med al Deres Vildskab elsker De mig bestandig, og Himlen har skabt mig til at være Deres Kiereste; der kunde ingen uden jeg fatte det Mod, ved en bestandig Underdanighed at undertvinge Deres Hierte; jeg allene kunde give mig Tid til at blive overbeviist, at det aldeles ingen Deel har i denne Deres Adfærd, at det er godt, ærligt, uden Had, uden List, og Trods al Egensindighed, meget troe og bestandig.

Celiante.

Hvor er jeg? Hans Væsen, hans Tale — — (Damon kysser hendes Haand) O din Forræder! imod min Villie vinder du altid Seier.

9. Scene.

Ariste. Melite. Celiante. Damon.

Ariste.

(til Melite)

Nei, begier ikke saadant; fær dig op, som jeg foreskriver; beviis mig den Godhed at tvinge dig, og holdt inde med din Graad.

Melite.

Hvad! kan du vel begiere, at jeg skal tie eller være roelig nu, da den største Ulykke hænger mig over Hovedet?

Ariste.

Ah! jeg vil blive til Nar for den hele Bye.

Damon.

Hvad er da skeet?

Melite.

Hans Farbroder er kommen.

Ce-

Celiante.

See! hvilken Ulykke var ikke det! jeg for min Part har udfundet den allerkorteste Vei for at redde jer ud af Sagen, og det i et Øieblik.

Ariste.

Lad os høre; hvad skal jeg gisre?

Celiante.

At sige uden vidtløftig Snak, at han kan gaae sin Kaas, og lade os være i Roe.

Ariste.

Jeg ventede dette Raad af saa forslagen et Hoved.

Melite.

Men du veed ikke, Søster, den Fortred han vil gisre mig.

Celiante.

Hvad er det for en Fortred?

Melite.

Han vil gifte ham.

Celiante.

(leer)

Ret Alvor? Det kommer mig ret moersomt for.

Melite.

Og ydermere — —

Celiante.

Lad os give Agt, det er en uforlignelig Historie.

Melite.

Han er henne at hente den, han har tiltænkt ham, et Barn paa 13 Aar, deilig som en Engel.

10. Scene.

Gerontes. Ariste. Melite. Celiante. Damon.

Gerontes.
(til Ariste)

See her, min Hr. Fætter! her er jeg igien, skynder og kom, og hils jeres Kone. (til Celiante) Ho! ho! jeg tænkte, at I allerede var langt borte.

Ariste.
(til Melite)

Siig, at Reisen er opsat.

Melite.

Hvorfor?

Ariste.

Siden skal Du faae det at vide.

Gerontes.

Jeg synes, at I har sagt mig, at disse Fruentimmer vare fra Bretagne, og færdige at reise paa Landet.

Damon.
(til Gerontes)

Et lidet Forfald har opholdt dem, men i Morgen i det seeneste tage de bort.

Gerontes.

Jo før, jo bedre; deres Nærværelse støder mig; det troer jeg er, at tale tydelig.

Celiante.

For at svare min Herre paa denne høflige Tale, da vil Deres høslige Aasyn os ei mindre vederstyggelig. Farvel (til Ariste) Og I, gior en Ende paa denne Hemmelighed, eller jeg lover ikke for at kunde tie.

(Celiante, Melite og Damon gaae)

11. Scene.

Gerontes. Ariste.

Gerontes.

Hvad forstaaer hun derunder?

Ariste.

Ingen Ting; hendes Forstand den gaaer undertiden — —

12. Scene.

Gerontes. Ariste. Henric.

Henric.

Her er en Person, som kalder sig Lisimon, nu kommer han og følger mig i Hælene.

Ariste.

Hvad hører jeg, det er jo min Fader?

Henric.

Saa siger han i det mindste.

Ariste.
(for sig selv)

Ak Himmel!

Gerontes.

Min gamle naragtige Broder! der ere vi vel farene.

Ariste.

Jeg beder kiere Farbroder, forhast sig ikke imod hamm.

Gerontes.

Hvorfan! hvad Deel tager I deri? Ariste.

Ariste.

Sandt at sige, saa er det et herligt Spørgsmaal; jeg tager den Deel deri, at jeg elsker og ærer ham.

13. Scene.

Lisimon. Gerontes. Ariste.

Lisimon.

(omfavner Ariste)

Ah, min Søn! hvor stor er min Fornøielse at see dig igien.

Ariste.

Min Fader har forekommet mig, jeg vilde gaaet ham i Møde.

Gerontes.

(til Lisimon)

Hvad vil Du her?

Lisimon.

Jeg troer det er mig tilladt at besøge min Søn.

Gerontes.

Den Umage kan Du spare dig. (til Ariste) Han kommer ikke saa langt fra, uden for at udsue jer.

Ariste.

(til Gerontes)

Hans Besøgelser ere mig alletider en Ære; kan I gaae saa vidt og dræbe en Broder med saadanne Ord? Det skiær mig i mit Hiertе; betænk dog han er min Fader, og at jeg, endskiønt jeg til denne Dag ikke har opført mig uden som en lydig Søn, aldrig kan giøre saa meget af ham som jeg bør.

Lisimon.

Her kiendes jeg baade ved min Broder og min Søn; tid det gaae jer altid vel; og da Himlen har samlet os her,

saa vil jeg nu, min Søn, uden at hans Haardhed skal forhindre det, glæde mig over denne Lykke.

Gerontes.
(til Lisimon)
Dine Velsignelser blive ham allene til Deel.

Ariste.
(til Gerontes)
Jeg sætter større Prüs derpaa, end paa den Arv, jeg kan faae efter Dem; jeg beder kiære Farbroder, at omgaaes ham med mere Beskedenhed, eller jeg taber den Ærbødighed jeg har for Dem.

Gerontes.
O! taabelige Philosophus; gemeenlig pleier Faderen at skaffe Sønnen hans Underholdning, her tvertimod har Sønnen i 10 Aar — —

Lisimon.
Det er større Ære for mig at leve paa hans Regning, end om jeg underholdt ham; ja min inderlige Kierlighed finder en stor Trøst deri, at han er min Alderdoms Støtte. Jeres onde Hierte har aldrig havt Følelse af noget saadant.

Gerontes.
Men hvad er Aarsag til din Fattigdom?

Lisimon.
Min Ære.

Gerontes.
En god Snak, som man ikke kan begribe, endskiønt den klinger i Ørene.

Lisimon.
Men al Snak om Gevinst, den rører dig og vækker dig op.

Ge-

Gerontes.

Ja sir Dag.

Lisimon.

Jeg har midt i min Fattigdom betænkt, hvem jeg var, og har holdt Hæbren inde, ulykkelige og uventede Hændelser har forvoldet min slette Tilstand, dog har jeg aldrig glemt min adelige Herkomst. Men Du, ved at blive Toldforpagter, er af en fattig Adelsmand bleven en riig Borgermand.

Gerontes.

Jo, Du er bleven feed ved dine Indbildninger; denne Borgermand staaer dog Din Søn i Faders Sted, denne kiere Søn efterlader Du ikke en Skilling, og jeg, jeg giver ham, og efterlader ham store Midler; finder din Emfindtlighed sig ikke stødt derover?

Lisimon.

Langt fra; det er en hæderlig Gierning, som gior dig adelig igien. Men hvem giver Du ham til Ægte?

Gerontes.

Een, hvis Stand kommer overeens med vores Herkomst; med eet Ord: det er min salig Kones Datter.

Lisimon.

Jeg maae bifalde det; thi det var en Frue af stor Herkomst, saavelsom hendes salig Mand. Allons mon frere! Lad os forlige os sammen, for at slutte dette Ægteskab. Og I, min Søn! vær forsikret, at min Glæde derover er ligesaa stor, som den Lykke, Himlen tilsender dig.

Ariste.

Forhindringer, der ere uovervindelige, forbyde dette Ægteskabs Fuldbyrdelse.

Lisimon.

Tael ikke om nogen Forhindring, min Søn! jeg er alt for vel tilfreds med dette Partie.

Ariste.

Men Pigen er saa ung, og De veed — —

Gerontes.

Jeg maae blive gal; hvad Pokker! min Broderson, er I bange, at hun i hendes Alder — —

Lisimon.

Lapperie! Lad os gaae hen og berede alting til Bryllup pet.

Ariste.

Ikkun for at bringe mig til Fortvivlelse.

(de gaae bort)

Ende paa tredie Act.

Fierde Act.

1. Scene.

Ariste.

(allene)

Hvad Middel skal jeg gribe til, for at redde mig ud af disse sorrigfulde Bekymringer? Jeg faaer tusinde Indfald, men hvilket skal jeg følge? En Tanke lader ikke Rum til en anden; saaer jeg et Indfald, strax forkastes det ved et andet; min Fornuft har forladt mig, og er forvandlet til Forvirring; mit Sind er omspændt af saa mange for-

skiellige

skiellige Ting, at det, ved idelig Pønsen derpaa, ingen Samling mere har; jeg giør alt hvad jeg kan, for at bringe det lidt i Roelighed, men jeg veed hverken hvad jeg giør, hvor jeg staaer eller gaaer.

2. Scene.

Ariste. Lisimon.

Lisimon.

Jeg søgte efter Dig, min Søn!

Ariste.

Hvad bevæger Dem dertil?

Lisimon.

Du har sat mig i Bekymring, da Du forlod os saa hastig.

Ariste.

Jeg befandt mig ikke ret vel.

Lisimon.

Jeg har gandske vel kunnet merke, saa længe vi sadde til Bords, at vores Selskab stod dig ikke an; der maae være noget Vigtigt, som nager dig; Du, som før var munter og lystig, elsket i alle Selskaber, du er bleven tankefuld, bedrøvet, tungsindig; vi have jo ikke kundet tvinge et Ord af dig; og min Broder, som ingen Ting kan bedrøve eller røre, endskiønt han ofte bliver vred for ingen Ting, er selv bekymret for dig; aabenbar mig, hvad der ligger dig paa Hiertet; hvad Sorrig har du?

Ariste.

Ingen Ting.

Lisimon.

Du bedrager mig.

Ariste.

Jeg?

Lisimon.

Du bedrager mig, siger jeg Dig; fortryder det Dig at see mig her, saa er jeg færdig at tage bort igien inden Aften.

Ariste.

Jeg fortryde paa at see min Fader! O Himmel! hvilken Uret skeer mig! De bringer mig i Graven ved slig Mistanke. Gid jeg maae dse paa Stedet, om jeg har større Glæde til, end den at see Dem.

Lisimon.

Jeg vil troe dig, men sig mig, hvor kommer den Bedrøvelse fra? Du maae have nogen inderlig Bekymring, som ængster og piner Dig.

Ariste.

Maaskee — —

Lisimon.

Hvorfor taler Du saa forblommet til mig? Er jeg ikke din Fader? og ydermere, din Ven? ja din Ven, min Søn! og jeg har vel Aarsag at være Ven af en Søn, hvis gode Hjertelaug har saa fuldkommen yttret sig, en Søn, hvis Kierlighed, hvis omhyggelige Forsorg har i saa lang Tid forekommet min Nød.

Ariste.

Min Fader beskiemmer mig; men har jeg kundet behage Dem, da jeg ikkun har efterlevet min Skyldighed, saa udbeder jeg mig en Belønning derfor.

Lisi-

Lisimon.

Hvori skal den bestaae?

Ariste.

At De aldrig vil tale mere derom.

Lisimon.

Velan! jeg skal heri foie dit ædle og oprigtige Sind, og deraf giøre mig en Lov, skiønt den bliver vel tung; men paa de Vilkaar, at Du giør mig til Din Fortrolige, er jeg en findig og fornuftig Ven.

Ariste.

Nu da! Deres Godhed har afsagt Dommen, De skal blive det — — Men naar jeg vil tale, giør min Ærbødighed mig frygtsom.

Lisimon.

Er det at omgaaes en tilforladelig Ven? Sandt at sige, det er noget haardt.

Ariste.

Ak! beklag mig, men last mig ikke.

Lisimen.

Jeg torde vedde, at denne Uroelighed er en Virkning af dit Ægteskab.

Ariste.

(for sig selv)

Hvad for Ægteskab? Skulde han vide min Hemmelighed?

Lisimon.

Det, man tilbyder dig.

Ariste.

Det er sandt, jeg er bange derfor.

Lisimon.

Jeg har merket samme, uden at vilde sige det. Nu videre! tilstaae ikkuns, at dit Hierte er hengiven til en anden.

Ariste.

De har Ret.

Lisimon.

Der er uden Tvivl sluttet nogen Forbindelse?

Ariste.

Saa stærk som den kan være.

Lisimon.

Denne Forhindring smerter mig; dog, ligemeget! far fort.

Ariste.

Jeg kan ikke.

Lisimon.

Jeg fordrer det; Du vil skiule de Taarer, som imod din Villie bryde frem. Du bliver bleeg? (Ariste falder paa Knæe) Hvorfor falder Du paa Knæe for mig, min Søn? Jeg bifalder alt. Er den Person, der har indtaget dit Hierte, værdig dertil?

Ariste.

Ja vist.

Lisimon.

Hvem er det?

Ariste.

Min Kone.

Lisimon.

Din Kone? Hvordant! Er du gift?

Ariste.

Ja! jeg har sluttet et hemmeligt Ægteskab? Lisi-

Lisimon.

Jeg tager meer som Ven, end som Fader, imod denne Bekiendelse. Men af hvad Aarsag har Du til denne Time giort mig en Hemmelighed deraf?

Ariste.

Jeg har givtet mig af Kierlighed, og ikke af Ærgierrighed; jeg har fulgt min Tilbøielighed, jeg har udvalgt en ung og yndig Frøken, hvis Midler allene bestaae i hendes Skionhed. De kunde have meget derimod at sige, men jeg har, skiønt jeg nu fortryder det, holdt det hemmeligt for Dem og for enhver.

Lisimon.

Har hun et føieligt Sind, er hun from, er hun dydig?

Ariste.

Ja.

Lisimon.

Paa den Maade har du giort et godt Givtermaal.

Ariste.

De opvækker og giver mig Livet igien, ved denne store Godhed.

Lisimon.

Hvor boer hun?

Ariste.

Her hos en gammel Frue, og under det Navn af Søsterdatter. Min Kones Søster, som Damon vil ægte, boer der og.

Lisimon.

Vi saae at hitte paa noget Middel at spise min Broder en Tid lang af med, og vi maae anvende al Flid, for at

at skiule det noget for ham, thi han vil ganske sikkert forkaste det, og i Tanke at straffe dig, gisre dig arvelos.

Ariste.

Det er sandt.

Lisimon.

Forstil Dig da, og jeg skal hielpe til, som om intet kunde hindre det Givtermaal, han foreslaaer dig; lov at ægte, men begier Tid, og medens dette opholdes, ville vi stræbe — —

Ariste.

Jeg forstaaer — —

Lisimon.

Naar man gaaer fornuftig tilverks, kan man forene endog stridende Ting med hverandre. Men der kommer min Broder, lad os forstaae hverandre.

3. Scene.

Lisimon. Gerontes. Ariste.

Gerontes.

Vil I spille Giek med mig? Er det Maneer at staae op ved Deserten? Jeg skal sidde allene, I gaaer ud, een efter en anden — — (til Ariste) Var I min Søn — — (til Lisimon) Men det er Din; for Pokker! han ligner Dig i alt, og det gisr mig ondt.

Lisimon.

Det er noget haardt talt.

Gerontes.

Siden det er sagt, tager jeg ikke mine Ord tilbage.

Lisi-

Lisimon.

Ligemeget! vi vare sammen for at see — —

Gerontes.

Er det min Skyld, om han ligner dig?

Lisimon.

Nei! det er min; man maae — —

Gerontes.

Han maae være høflig, ligesom jeg er.

Lisimon.

Det forstaaer sig.

Gerontes.

Er det artigt, naar man har nogen til Giest, at læn-
ges ved Bordet, staae først op, og — —

Ariste.

Jeg var at undskylde; thi — —

Gerontes.

At lade en Farbroder, en Farbroder som jeg, længes
alene — —

Lisimon.

Han har Uret.

Gerontes.

Naar jeg drikker, saa vil jeg, at man skal hielpe mig,
eller jeg drikker af bare Ærgelse.

Lisimon.

Vi talte om Giftermaalet, min Broder.

Gerontes.

I Morgen, Fætter! hvis ikke, gior jeg dig arveløs.

Ariste.

Ariste.

Hav i det mindste den Godhed at sætte det lidt op.

Gerontes.

Dommen er afsagt.

Lisimon.

Haster det da saa meget?

Gerontes.

Ja vist; jeg dræbes ved Nølerie; vil man eller vil man ikke?

Ariste.

(for sig selv)

Hvilket utaaleligt Menneske!

Gerontes.

En vis Marquis paarsrende, der er riig, vel lidt til Hove, og derhos af Adel, skriver hver Dag til min Kones Broder og til den ganske Slægt, for at indgaae Ægteskab med min Stisdatter. Hidindtil har jeg ikke vildet høre noget deraf, men morbleu! vogt jer for at mishage mig; ellers maatte jeg faae i Sinde at give dem Gehør.

Ariste.

Min Farbroder skulde da slutte dette Giftermaal.

Lisimon.

Nei! Aristes Villie er at behage Dig i alle Ting; men naar man vil bringe en Sag til god Ende — —

Gerontes.

Hvad vil I fortælle os med jeres prægtige Latin domine?

Lisi-

Lisimon.

At Dit Forsæt er godt og lovligt, og min Søn synes uden Tvivl at have nogen Uret, i det han ikke strax følger Din Villie; men han er en Philosophus.

Gerontes.

Ja morbleu! jeg maae ærgre mig derover. Hvad er en Philosophus? En Nar, hvis Tale bestaaer ikke i andet, end en forvirret Samling af falske Slutninger, et forkeert Sind, der ved sine Beviser vil saae Folk til at see Stierner om høi lys Dag, som daarligen bilder sig ind at følge Sandhed, da han dog for fuld Seil farer efter Vildfarelser. Indtaget af Indbildninger, opsvulnet af prægtige Talemaader og riig paa Ord, uden at der er noget Klogt deri.

Ariste.

Hold Maade, om jeg tør bede, med Deres uretmæssige Iver; De er, seer jeg, i den almindelige Vildfarelse. De afmaler en Pedant, men ingen Philosoph.

Gerontes.

Men jeg holder for, de ere to Alen af et Stykke.

Ariste.

Nei! Philosophen er vaersom i sin Tale, og troer, at den korteste er allerider den beste; at man ikke opnaaer den Herlighed, der ligger skiult i Sandheden, uden ved Eftertanke og en dyb Taushed. En Philosophs Diemerke er at vandre saaledes, at han ikke skal skamme sig ved sine Gierninger; han sigter kun til at mestre sig selv, deri sætter han sin Ære og største Lykkalighed; uden at prale af sine Meninger skal hans Gierninger tale for ham; han driver ikke Tiden hen ved unyttige Betragtninger, hans System

bestaaer

bestaaer allene i at være sindrue, retsærdig, god, ydmyg i Medgang, stor i Modgang, som alleneste finder sin Velyst i Dyden, som giør sig den største Fornøielse af en ædel Ledighed, som hader alle Laster, men derhos beklager dem, der ere hengivne til samme; der har De en Philosoph, og er han ikke saa dannet, tager han sig selv et Navn til, som han i Gierningen ikke fortiener.

Gerontes.

Er I saaledes dannet?

Ariste.

Nei! men jeg legger Flid paa at blive det.

Lisimon.

Min Søn vinder alletider ved at giøre sig fiendt; han er da Philosophus, som jeg sagde, og paa denne Grund vil jeg forestille Dig, at endog i Hensende til hans Giftermaal intet vilde hindre ham, som en fornuftig Mand at gaae tilverks; nu en fornuftig Mand — —

Gerontes.

Nu! en fornuftig Mand er et ganske andet Menneske end Du, og jeg paastaaer, at man maae være bindegal, for at lade sig nøde til at ægte en Pige, der er ung, smuk, riig, og af adelig Herkomst.

Lisimon.

Giv ham nogen Tid til at betænke sig.

Gerontes.

Staaer Partiet ham an, hvorfor vil han da nøle?

Ariste.

Deres Datter hader mig.

Lisi-

Lisimon.

Tilsted ham, at han ved sin Flid søger de Midler, hvorved han kan vinde hendes Kierlighed.

Gerontes.

Lad saa være.

Lisimon.

Endelig —

Gerontes.

Det kan skee i Dag.

Ariste.

Jeg har ikke lært den Kunst at indprente saa hastig Kierlighed, især naar der vises saa stor Afskye for mig.

Lisimon.

Kuns at give ham een Dag dertil! jeg troer Du spøger.

Gerontes.

Hvor lang Tid behøver han da?

Lisimon.

I det mindste en Maaned eller to.

Gerontes.

(vil gaae bort)

Hun skal blive Marquise.

Lisimon.

Vie dog lidt.

Gerontes.

Første Gang, anden Gang! vil I have hende?

Lisimon.

Ja! men han har den Grille — —

Gerontes.

Jeg vil give ham otte Dage af lutter Godhed.

Ariste.

O! den Tid er alt for kort.

Lisimon.

Du skal dog tage derimod, og benytte dig deraf, for at giøre dig elsket.

Gerontes.
(til Ariste)

Nu da, om otte Dage skal Bryllluppet skee.

Ariste.

Om otte Dage.

Gerontes.

Uden Opsættelse, eller I skal dyrt komme til at betale jeres Daarlighed. Farvel! (gaaer)

4. Scene.

Lisimon. Ariste.

Lisimon.

Siden Din Farbroder giver otte Dages Opsættelse, skal vi nok komme tilrette med denne hidsige Mand. Men hvem er den Marquis, for hvilken man holder saa stærk an hos ham? For at komme derefter, maae man gaae snedig frem; jeg haaber det skal lykkes mig, at faae det bragt til en god Ende; jeg vil bie til han bliver roelig igien, dernæst vil jeg bifalde det Partie, som er i Forslag med Marquien, og see, at jeg saaledes jævner Tingen; kan jeg faae det med Din Farbroder som jeg vil, skal intet mangle i Din Lykksalighed, og naar Du da ikke længer staaer i Fare for

for at miste en anseelig Arv, saa kan Du gisre Dit Ægteskab bekiendt.

Ariste.

Nei vist ikke.

Lisimon.

Hvorfor ikke?

Ariste.

Jeg maae imod min Villie bekiende, at min hele Lykke bestaaer deri, at det kan være hemmeligt.

Lisimon.

Hvad andet kan nøde Dig dertil? Om Din Farbroder finder sig deri, hvad har Du da videre at frygte? sig mig!

Ariste.

Min Farbroder er jeg ikke bange for, men det er Publikum jeg frygter, og for hvilket jeg tvinger mig.

Lisimon.

Publikum! nu maae jeg falde i Forundring over Din Tale; har Du da, min Søn, ægtet en Person, hvis Navn og Opførsel, eller nogen anden Omstændighed tvinger Dig til at dølge hvad Du har giort?

Ariste.

Hun er af høi Stand, hun er deilig, dydig, og der kan ikke bebreides hende det allermindste.

Lisimon.

Hvorfor skammer Du Dig da ved Dit Ægteskab?

Ariste.

Fordi det gior mig latterlig. Alle dem, jeg har tilforn spottet, vil nu lee mig ud igien. Med Tiden overvinder jeg nok denne Skamfuldhed; hielp mig kuns at kun-

de holde det taus. Jeg frygter især for Marquis du Laurret, en utaalelig Sportefugl, som er forliebt i min Kone.

Lisimon.

Forliebt?

Ariste.

Ja! dom om mit Sinds Tilstand; jeg gidder heller seet ham ligge paa Knæe for min Kone, end gisre bekiendt at jeg er hendes Mand.

Lisimon.

Det er noget Nyt.

Ariste.

Siig kuns meget selsomt. Men tillad mig i det mindste, at jeg ei aabenbarer mig, førend denne Marquis bliver givt, og jeg har begivet mig langt herfra.

Lisimon.

Hvorfore tage bort herfra?

Ariste.

Nødvendigheden udfordrer det; og at jeg oprigtig skal bekiende det; jeg har ikke det Hierte til at være regnet her i Paris iblant andre givte Mænd.

Lisimon.

Jeg veed ikke, om Du bør lastes eller beklages; imidlertid, min Søn, vil jeg for Din Skyld tvinge mig til at følge Din Plan, og uden noget skal rygtes, forsøge alle Ting, for at tiene Dig. (gaaer)

5. Scene.

Ariste.
(allene)

Nu gielder det at formaae Melite og min Svigerinde dertil. 6. Sce-

6. Scene.

Ariste. Melite. Celiante. Finette.

Celiante.

Jeg er fortørnet over hans Omgang med mig, og vil hevne mig derover.

Melite.

Vær ikke saa ivrig; hans Tanker ere maaskee at overgive sig til Dig.

Celiante.

Han kan tilbede mig længe nok; jeg bærer Had og Afskye for ham. Tager Du mig da for een, der skal nøies med hvad, Du ikke skiotter om?

Ariste.

Om hvem taler I?

Melite.

Vi tale om Marquien.

Celiante.

Tilbede mig af Ærgelse? Ah! det er noget herligt. Jeg gad vel vidst, om nogen, uden at være afsindig, kan give Dig Fortrinet for mig; den, der elsker Dig fremfor mig, maae enten være en Tosse eller en Philosophus.

Ariste.

Hvor nu! alletider uhøflig; Er hun strafværdig fordi nogen kan finde hende kiøn i jeres Nærværelse?

Melite.

Har Du da nogentid seet mig, min Søster, at søge Tilbedere? Har jeg nogentid laant mit Øre til deres Hykleri og Smigren, for at trække dem fra Dig? Skal jeg

endog, for at forsøge Dig, sige, at jeg er saa grim, saa man maae blive bange for mig, at Du er overmaade deilig? Velan! jeg vil tilstaae det for hvem det skal være, og saa ofte Du vil have det.

Celiante.

Det var at gjøre enhver af os lige Ret; men jeg forlanger ikke saa stort et Offer. Tael kuns intet for mig; min egen Skiønhed taler langt bedre for enhver, som har Smag, Forstand og Øine at see med. Hvad vores Marquis angaaer, er det en afgjort Sag, at han burde finde mig kiønnere end Dig; som Hofmand og fuldkommen Kiender fortørner han mig, naar han foretrækker mig min Søster. For at gjemme Dig, tilbyder han mig sin Tieneste, faaer mig til at tage derimod; det er dobbelt Skam, og jeg ærgrer mig saaledes derover, at jeg skal hevne mig.

Ariste.

Paa hvad Maade?

Celiante.

Jeg skal sige ham, at han har fuldkommen den Ære at miishage mig.

Ariste.
(leende)

Denne Bekiendelse vil bedrøve ham meget.

Celiante.

Om han af Ærgelse har tilbudet mig sit Hierte, har jeg af Ærgelse taget derimod.

Ariste.
(leende)

Godt.

Celiante.

At min Søster, langt fra at erkiende hans Kierlighed, foragter ham.

Ariste.

Ariste.

Ganske ret.

Celiante.

Og at hun er jeres Kone.

Ariste.

(forfærdet)

Jeg har endnu nogle Aarsager, hvorfor jeg bør holde det hemmeligt; og især for Marquis du Lauret.

Melite.

Hvilken Modtvillighed! Er det Tid at tie, da baade Din Fader og Farbroder vil gifte Dig bort.

Ariste.

Lad det ikke anfægte Dig; jeg skal hitte paa Raad for at slippe ud af denne Bekymring.

Melite.

Og det uden at aabenbare vores Giftermaal?

Ariste.

Jeg forpligter mig dertil, om Du vil adlyde mig.

Melite.

Jeg skal adlyde, om Du paa Din Side vil svære mig til, at Du vil forhindre Marquien at komme her.

Ariste.

Jeg forhindre ham! hvor er det mueligt? Hvad skal jeg sige ham for Aarsag?

Melite.

At jeg er Din Kone.

Ariste.

Der er ingen Pine til, jeg jo heller vilde udstaae, end aabenbare ham sligt.

Melite.

For ingen Overlast at giøre Dig, saa tillad mig at betroe Marquien det.

Ariste.

Blev det ikke det samme? Og saa snart han seer mig — —

Celiante.

En stor Ulykke! om han fixerede jer noget. Hør, min kiere Svoger! om jeg dømmer ret, saa er I givt, men meget skamfuld derover.

Melite.

Fat en Slutning; der kommer Marquien.

Celiante.

Jeg fornemmer min Vrede tager til ved det jeg seer ham, jeg kan ikke holde min Tunge længer i Tøilen.

Ariste.

Det er ude med mig; jeg merker nok, at min Time er kommen.

7. Scene.

Melite. Celiante. Ariste. Marquis. Finette.

Marquis.

(som staaer noget og betragter dem)

Jo nøiere jeg betragter dem, jo mere Bestyrtning kan jeg see jeg forvolder. (seer paa Melite) Den ene slaaer Øinene ned og synes forfærdet. (seer paa Celiante) Den anden giver mig tilkiende, at min Nærværelse opirrer hende; Finette holder Haanden for Øinene, og smisker skielmsk. Ariste staaer betuttet, heenrykt, og ponser; enhvers Positur er afpasset, eftertrykkelig, bevægelig; og de forestille alle fire den deiligste Afbildning, man kan ønske at see.

Finette.

Finette.

Vi feile intet andet, end vi ſkulde kunde tale.

Marquis.

Skal vi ikke gisre Ende paa denne ſtumme Samtale? (til Melite) For ſidſte Gang beder jeg at hun vil høre mig, jeg vil ikke mere tale om min Elſkov, jeg bifalder den Foragt, den er bleven belønnet med.

Ariſte.

(for ſig ſelv)

Den Skielm har erfaret, at jeg er givt.

Melite.

Jeg forlanger ikke at vide, hvad der bevæger Dem dertil; dersom De ikke mere elſker mig, er min Attraae opfyldt; og har min Søſter kundet forvolde denne Forandring, kunde De ikke bringe mig angenemmere Tidende.

(gaaer)

8. Scene.

Ariſte. Marquis. Celiante. Finette.

Celiante.

Ifald det er ſandt, ſom jeg bør troe, at min Skiønhed har vundet Seier over hendes, ſaa kan I vide til Efterretning, min kiere lille Marquis, at I er langt værre faren. Jeg er ikke ſkabt til at være Nødanker. Farvel! I forſtaaer mig, og jeg er fornøiet. (Celiante og Finette gaae)

9. Scene.

Ariſte. Marquis.

Marquis.

(leende)

Denne Forhaanelſe er artig; jeg forlyſter mig ret derover.

Ariste.

Man kan finde Middel at forlige jer sammen.

Marquis.

Lad hende have den Fornøielse at giøre sig haard; thi jeg forene mig med nogen, bliver det ikke med hende.

Ariste.

Hvordant! skulde De være falden paa de Tanker at gifte sig?

Marquis.

Ja! og ydermere, jeg vil strax giøre det bekiendt, paa det Spøgegeisterne kan skynde sig at lee, og deres Latter kan være endt, naar Brylluppet er over, og for at opmuntre deres Geist, vil jeg giøre en Vise om mig selv, og selv sætte Melodie derpaa.

Ariste.

Anslaget er dristigt, men derhos fornuftigt.

Marquis.

Er det ikke sandt? I det mindste holder jeg det for tienligere, end om et Menneske som jeg, vilde putte sig hen i en Krog, for at undgaae Folkes Skiemt og Raillerie formedelst et Ægteskab. Dersom De, for Exempel, De, hvis lystige Geist har saa ofte drevet Skiemt med Fruentimmerne, fik engang i Sinde — — Hum! — — at tage en Hustrue, og De vilde holde Deres Giftermaal hemmeligt; er det da ikke sandt, at De vilde stille sig meget tossevuren an?

Ariste.

Ganske tosset, sikkerlig. Men hvem er den Person, De vil gifte sig med?

Mar-

Marquis.

Et Barn paa 13 Aar; De vil undre sig derover, men det er endnu intet. Jeg skal fortælle Dem noget, som vil forvolde Dem langt større Forundring. Jeg agter dette Barn ved en Fuldmægtig; min Morbroder, efter hvilken jeg har en stor Arv at vente, arbeider for lang Tid siden under Haanden paa dette Partie, og vil, det uden Ophold skal gaae for sig; han finder kun een Vanskelighed, som han dog ikke meget agter.

Ariste.

Hvori bestaaer den?

Marquis.

Ei! — — nemlig, at den, hun hører til, nægter blat at give mig hende.

Ariste.

Nu vel!

Marquis.

Man vil dog forsikkre, at han kan forandre sine Tanker, og i dette Øieblik er mig bleven sagt, at naar hans ældste Broder, som er mere sagtmodig og sindig, faaer dette Anslag at vide, vil han bringe den anden til mere Fvielighed.

Ariste.

Jeg kan ikke komme ud af min Forundring; jeg bedrager mig meget, eller det er baade min Faber og Farbroder her tales om. Det er det samme Partie mig var tiltænkt.

Marquis.

De har just aiettet det; saa ere vi blevne Medbeilere, det er en fortredelig Hændelse.

Ariste.

O nei! jeg overlader Dem denne Skionhed af mit ganske Hierte.

Mar-

Marquis.
(smilende)

Jeg forundrer mig over denne overmaade Godhed. Er Pigen kiøn?

Ariste.

Det er en Skiønhed.

Marquis.

Siig mig, har hun Forstand?

Ariste.

Som en Engel.

Marquis.

Og De vil ikke tage hende?

Ariste.

Nei!

Marquis.

Det er selsomt. Om nu Deres Farbroder gaaer hen, og giver mig alle sine Midler med hende?

Ariste.

Jeg forlanger intet af ham, uden at han skal lade mig blive i Roe.

Marquis.

Med alt det fortryder det mig, at jeg maae miste Melite.

Ariste.

De giør Dem for høie Tanker om hende; jeg for min Deel finder intet overmaade rart hos hende.

Marquis.

Man holder dog for, at I har bedre Øine at see med. Nei, det er umueligt at glemme Melite; men jeg maae slaae hende af mit Sind, siden hun er gift.

Ariste.

Ariſte.

Gift.

Marquis.

Ja viſt.

Ariſte.

De ſkiemter.

Marquis.

(ſlaaer ham paa Skuldrene)

Nei, min Ven, der er ingen Tvivl om; man har baade ved Melites Søſter og Finette udforſket denne Hemmelighed, og de, ſom ſamme var betroet, har nyelig igien betroet mig det. Man veed endog Melites Mands Navn, hans Forſtand, hans gode Gemyt, hans Meriter, alt dette roſes; han er en ſtor Philoſoph, men derhos ſærſindet, underlig; han ſkammer ſig ved, at han har tordet gifte ſig, og vil ſkiule denne Daarlighed for Publikum, af Frygt for at blive udleet: (han leer) Kan De ikke kiende ham efter denne Beſkrivelſe, jeg gisr over ham?

Ariſte.

Noget nær.

Marquis.

Deſtobedre! det glæder mig inderligen. Siig ham da, at hans Ægteſkab er bekiendt, og raad ham til at tage Mod og Hierte til ſig, paa det han desmanerligere kan imodtage nogle ſmaa Stikpiller, ſom han har at forvente ſig.

(gaaer)

10. Scene.

Ariſte.

(allene)

Er jeg død eller levende efter dette Tordenſlag? Hvor ſkal jeg hen, og hvad ſkal jeg gribe til? Nu er den ulykke-

lige

lige Time kommet, jeg har frygtet saa meget for. Lad os ikke forsage i denne Yderlighed, jeg veed endnu et Middel til at redde mig, men det maae skee i en Hast. (gaaer)

Ende paa fierde Act.

Femte Act.

I. Scene.

Ariste. Damon.

Damon.

Men hør mig dog!

Ariste.

Nei! alt hvad I siger, er forgieves; jeg vil blive ved mit Forsæt.

Damon.

Saa er I da forrykt?

Ariste.

Lad mig være gal eller klog, saa reiser jeg bort paa Øieblikket.

Damon.

Hvilken underlig Mismodighed! Hvad vil Folk ikke domme om jer?

Ariste.

De maae domme hvad de vil; naar jeg først er borte, skal intet røre mig.

Damon.

Hvordant? Dette Hoved, som er saa opfyldt med de Gamles

Gamles Viisdom, kan give sig tabt, naar det gielder om at føre sig samme til Nytte.

Ariste.

Jeg har tidt sagt jer det, at de Viise, som i gamle Dage giorde sig en Lov af allene at vandre paa Dydens Vei, langt fra at skye Gremmelse, som en stor Pine, lod det ikke blive derved, at de kunde overstige den, men den maatte endog være dem en Sødhed; den største Spot og skammeligste Foragt kunde ikke røre deres Sind, de stode som Klipper imod Stormen. Jeg finder deres Exempler priisværdige, men jeg har ikke samme Mod og Hierte som de.

Damon.

Saasnart I vil slaae jer til Roelighed, vil jeg svare til, at I skal kunde ligne dem.

Ariste.

Jeg vilde, at I var et Øieblik i mit Sted; hvorledes skal jeg kunde sætte mit Sind i Roelighed i denne Ulykke? Jeg er bleven til et Vidunder, som er tusinde Gange værre for mig end Døden; den allerstrækkeste kunde ikke holde det ud; knap veed nogle faa Mennesker mit Ægteskab, førend mig bliver sendt hele Ladninger Vers og Skrifter, hvorved hele Verden faaer Leilighed at belee mig; hvad bliver Slutningen, naar Byen og Hoffet —. —

Damon.

For at hemme alt dette, er det beste Middel at fatte Mod og være roelig.

Ariste.

Det begriber jeg ligesaavel som I; Men see der; læs og sig, om I kunde taale sligt.

(han giver ham nogle Papirer)

Da-

Damon.

Snak! det er lutter Skiemtedigte og lutter Mareverier.

Ariste.

Det er Pokker heller; det er dødelige Saar for mig. Publikum, som er retfærdig, lønner mig som jeg har fortient; alle Mennesker vil lee og peege Fingre af mig. Nei! jeg kan ikke overleve den Skam; i det mindste vil jeg søge i en Afkrog at afvende denne Ulykke.

Damon.

Og Melite? — —

Ariste.

Melite skal snart følge efter.

Damon.

Forlad jer paa, at hun vil være derimod.

Ariste.

Enten hun vil eller ikke, skal hun samtykke deri; min Ulykke er en Virkning af hendes Uforsigtighed; hun skal tage Deel i min Bedrøvelse, og jeg vil formaae hende at taale min Bortreise. Hei da!

2. Scene.

Ariste. Damon. Henric.

Henric.

Herre!

Ariste.

See om Fruen er hiemkommen.

Henric.

(gaaer og kommer igien)

Om hvem taler Herren? Ariste.

Ariste.

Om min Kone.

Henric.

(som tilforn)

Hvilken er det?

Ariste.

Melite.

Henric.

(kloer sig bag Øret)

O! jeg er ikke saa dum, jeg jo nok vidste det, uden at lade mig merke dermed.

Ariste.

Gaae, siger jeg Dig.

(Henric gaaer)

3. Scene.

Ariste. Damon.

Damon.

Hvor vil I tage hen?

Ariste.

Det faaer ingen at vide.

Damon.

Jeg vil I Sandhed følge med jer.

Ariste.

Nei! I skal intet følge med mig; og om I bær noen Godhed for min Svigerinde, saa vil jeg raade jer, at I ikke forlader hende et Øieblik, ellers, naar I kom tilbage, maatte I finde hende forsvnet.

Damon.

Hvor skal jeg faae hende til at forandre sit ustadige Sind?

Ariste.

Ved en offentlig Forbindelse med hende. Jeres laante Navn støder hende; I maae sige hende, hvem I er.

Damon.

Det kan jeg; thi jeg maae takke min Broder, at den Sag — — som tvang mig til at skiule min Stand, og foraarsagede hendes Vildfarelse, er bilagt. Een af min Slægt er kommet fra Lyon, og har bragt mig denne Tid dende; jeg har nu ei mere at frygte, og kan betiene mig af mit Navn igien. Sæt i det mindste jeres Reise op til i Morgen, for at kunde give Vidnesbyrd — —

Ariste.

Ak! der seer jeg Melite komme; hvor er jeg rørt! Her er Leiligheden, hvor jeg trænger til jeres Venskab, kom mig til Hielp heri.

Damon.

Siig, hvad der skal skee, jeg er færdig.

Ariste.

Hav den Godhed at søge min Fader op, siig ham mit Forsæt, mag at han bifalder det, og bliver hos Melite, for at trøste hende i min Fraværelse. Gaae, jeg hier med Længsel efter jeres Tilbagekomst. (Damen gaaer)

4. Scene.

Ariste. Melite. Celiante. Finette.

Melite.

(til Ariste)

O Himmel! hvad skal jeg domme om den Forvirring, Du er i?

Ariste.

Ariste.

(uroelig)

I kommer her alle tre ret tilpas. (til Melite) Min Kone, herefter skal Du blive forsøiet.

Melite.

Hvorover?

Ariste.

Vores Ægteskab er ikke mere hemmelig; og jeg har Din Omsorg og Vinskibelighed at takke for, at mig sendes Lyksønskninger fra alle Kanter.

Melite.

Hvad! Tør Du saa uretfærdigen beskylde mig? Gid Himlen straffe mig, om jeg har forraadt Dig?

Ariste.

Man skal nok see, at jeg har forraadt mig selv; thi Finette har uden al Tvivl været alt for lydig til at have givet Leilighed til mindste Mistanke om denne Hemmelighed; og hvad min Svigerinde angaaer, som veed at tie, hvad siger jeg, som i høieste Grad besidder denne Kunst; jeg kan ikke andet end rose hendes Taushed.

Celiante.

I maae skiemte saa meget I vil, da er det dog vist: jeg har kuns fortalt det til sex af mine Veninder.

Finette.

Og jeg kuns til 3 à 4 af mine gode Venner, som sikkerlig ei har bragt det videre; thi de har' lovet mig det; og jeg forbandt dem til at være tause, ved at deelagtiggiøre dem i vores Fortroelighed.

Melite.

O! hold dog op med at skiemte, og siig os — —

Ariste.

Nu da, uden Skrømt, saa tager jeg Afskeed med Dig. Farvel, Kone!

Melite.

Ak Himmel! hvad hører jeg? Jeg er færdig at døe; bliv her, Ariste, eller lad mig følge med Dig.

Ariste.

Du skal og følge mig; hold Dig kuns færdig til Reisen; om en kort Tid skal jeg sende Een, der skal afhente Dig, og siden skal vi samles paa et roeligere Sted, hvor jeg agter at sætte min Boepæl; jeg tager Afskeed med Dem, betænk, om Du kan finde Dig deri, men vent aldrig at see mig her igien.

Celiante.

Hvad! vil Du have den Fvielighed for en Mand, at gaae hen og begrave Dig levendes for hans Skyld.

Melite.

Ja, Søster! (til Ariste) Jeg underkaster mig Din Villie, og vil holde alle Steder for Paris, hvor Du est.

5. Scene.

Ariste. Damon. Melite. Celiante. Finette.

Damon.

Jeg bringer jer en slet Tidende, jeg har mødt tæt her ved jeres Fader og Farbroder, som kom ud af Marquis du Laurets Huus, hvor de ventelig havde erfaret jeres Hemmelighed. Jeres Farbroder er ivrig og arrig derover, raaber paa, at han vil have dette Ægteskab brudt, fordi det er sluttet uden Frænders Vidende, og finder hundrede Midler til at ophæve det.

Melite.

Melite.

Ak Himmel! hvad siger I?

Damon.

Det, jeg har hørt.

Ariste.

Og min Fader — —

Damon.

Han anvender al sin Flid for at forsvare jer, og bliver han ikke understøttet, saa vil jer Farbroder, der er paastaaende, og ikke vil høre noget, gjøre jer arveløs; denne Trudsel sætter jeres Fader i Frygt. Han veed ikke hvad Udveie han skal finde for at gjøre Sagen god. Derpaa ere de gaaet bort sammen, og som jeg troer, begge hen at søge Raad hos en berømt Advocat.

Melite.

Ariste! vil Du forlade mig i saa stor Fare?

Ariste.

Nei! den Fare, Du kunde løbe i, opvækker i mig den ædle Standhaftighed, som er alle dydige Hjerters største Smykke. Den Storm, jeg har frygtet for, kan ei mere ængste mig, jeg vil med Standhaftighed holde ud. Publikum maae laste og undre sig over mit Ægteskab, min opbidsede Farbroder maae berøve mig sine Midler; vil man skille os ad, skal jeg vove alt for at hindre det; jeg gaaer hen og søger min Farbroder; jeg vil sige ham det reent ud, at det er forgieves, at han vil skille os ad, og jeg skal vise ham, Trods hans Vrede, at der er intet mit Hjerte agter høiere end Dig.

Melite.

Herpaa kan jeg kiende Ariste igien; jeg forfærdes for

ingen Ting; men søg at tvinge jer i Begyndelsen, indtil den første Heede er over.

Ariste.

Det er min Tanke; gaae ind i Dit Kammer, og lad Dig ikke see, førend Du bliver kaldet. (gaaer)

Melite.

O Himmel! beskyt os, jeg indflyer til din Retfærdighed. (gaaer)

6. Scene.

Damon. Celiante. Finette.

Celiante.

Jeg ynkes over de Omstændigheder, de ere i, og imod min Villie tager jeg Deel i deres Bedrøvelse; jeg troer, jeg er bleven gal. O ja! jeg er alt for godt et Hjemmyt; skulde jeg og blive bange paa min Søsters Vegne?

Damon.

Det var jo ikke at undre over.

Celiante.

Hvorfor ikke? I tænker nok ikke paa de Streger hun har spillet mig.

Damon.

Hvad for Streger?

Celiante.

Af det Slags en Søster aldrig tilgiver.

Damon.

Men endnu engang, hvori bestaaer det?

Celiante.

At have behaget Folk, hvis Opvartninger kunde have skaaet mig an.

Damon.

De skal have Tak for Høflighedeu, De beviser mig, men da De elsker mig, saa kan jeg ei begribe, at De vil hevde Ondt, fordi hun behager andre.

Finette.

Det kommer sig deraf, at De er af andre Tanker end vi.

Celiante.

Hvordant! Kan I endnu bilde jer ind, at jeg skulde elske jer, jeg?

Damon.

Det er et artigt Spørgemaal. Ja vist troer jeg det; I har jo tusinde Gange svoret mig det til.

Celiante.

Hvilken Indbildning! jeg elske ham! Finette! er det mueligt?

Finette.

Undertiden, ligesom Veiret er til.

Damon.

Jeg har ofte maattet taale meget af Deres Egensindighed; men ikke desmindre kan jeg see Dem ind i Hiertet, og jeg svarer Dem til, at De skal blive min Kone.

Celiante.

Jeg! jeg blive hans Kone; det gad jeg nok seet.

Damon.

Ja, ja, De skal faae det at see.

Celiante.

Naar?

Damon.

I denne Aften.

Celiante.

(til Finette)

Skulle man ikke troe ham i den Tone, han forsikrer det?

Finette.

Man skulde troe han spaaer Dem Lykke.

Celiante.

Ulykke vil Du sige.

Damon.

Jo, Deres Øine forsikrer mig, endskiønt imod Deres Villie, at jeg i Aften bliver Deres Mand.

Celiante.

Mine Øine have løiet. Nei! see engang, hvor ublue han er; hvem? jeg! jeg skulde gifte mig med En, der ei var af Stand.

Damon.

Men om De blev Grevinde, naar De tog mig?

Celiante.

I gisre mig til Grevinde?

Damon.

Af hvad Byrd jeg er, kan Ariste underrette Dem om; han skal være min Forlover; vil De troe ham?

Celiante.

Ja! men — — jeg veed ei, hvad jeg skal sige; hvorfor forstilte I jer da?

Damon.

En vigtig Aarsag tvang mig til at fordølge baade mit Navn og min Herkomst.

Celiante.

Hertroer jeg allene Aristes Beretning; den Fare, min Søster løber i, bedrøver og forurolliger mig; vi vil tænke paa vore Sager, naar jeg faaer at vide, hvordan hendes Skiebne bliver. Jeg hører Allarm.

Damon.

Det er Farbroderen.

Finette.

Han skiender meget stærk.

7. Scene. — —

Lisimon. Gerontes. Damon. Celiante. Finette.

Gerontes.

O! den store Philosoph! o det deilige Giftermaal! hvor er han nu skiult, denne kloge og fornuftige Mand, der ikke vil forlede nogen ved sine Meninger, men hvis Gierninger skal tale for ham. O ja vist! denne Stymper, han har giort en herlig Gierning.

Lisimon.

Ei, Broder!

Finette.

(til Celiante)

Jeg daaner af Forskrækkelse.

Celiante.

Jeg skal nok svare ham.

Damon.

Jeg beder Dem, opirre ham intet. Lad os nu med Koldsindighed anhøre al hans Buldren.

Gerontes.

Lad ham fortære sig i søde Ord hos sin Melite, men han skal vide, morbleu! jeg giør ham arveløs; med min Stifdatter skal man faae alle mine Midler.

Lisimon.

Hvordant! denne kiere Brodersøn — —

Gerontes.

Denne Brodersøn faaer slet intet.

Lisimon.

Men — —

Gerontes.

Han skal døe af Sult; jeg har stillet hans Nativitet, og jeg vil, at han skal ærgre sig til døde med sin Penelope, medmindre han forlader hende, at jeg kan hevne mig paa hende.

Lisimon.

Vent aldrig at han giør det.

Gerontes.

Sagen er begyndt, han skal overgive hende; men jeg troer, her er just den Person, hvis forhærdede Skiønhed har forledet min Brodersøn.

Finette.

Nu kommer han til jer, Frøken.

Celiante.

I skal see et kiønt Spil.

Damon.

(til Celiante)

Tag Dem i Agt for at ærgre ham.

Celiante.

Ei! lad mig raade, jeg skal med to Ord gjøre Sagen god.

Damon.

Eller snarere forderve den.

Gerontes.

(til Celiante)

Ah! min Dukke! er det jer? hvis Ægtefælle min tossede Brodersøn agter at være?

Celiante.

Om saa var, hvad var da derpaa at sige?

Finette.

(for sig selv)

Samtalen vil blive hidsig, og jeg laver mig til at lee bravt.

Gerontes.

Jeg, jeg finder kuns en liden Vanskelighed deri, nemlig, at dette Ægteskab er ugyldigt, ret hvad man kalder ugyldigt.

Celiante.

Jeg paastaaer, at det er gyldigt, ret hvad man kalder gyldigt, og at der fattes ikke den mindste Omstændighed deri.

Finette.

Nei, der er intet glemt.

Gerontes.

Nei! intet uden mit og min Broders Samtykke.

Celiante.

Det kan man let undvære, som I seer.

Ger-

Gerontes.
(til Lisimon)

Nei see, hvor er hun stemplet.

Celiante.
(til Lisimon)

Uden Tvivl, min Herre! saa er De Svigerfaderen.

Lisimon.

Jeg er Aristes Fader.

Celiante.

Tag Hierte til Dem, og viis Deres Myndighed: der som jeg skal slaae Lid til Deres Søns Tale, saa er De en slikkelig Mand, der ikke skal vrage et gyldigt Ægteskab; men, uden at lade sig bede, skrive Contracten under. Hvad der angaaer, Farlille, som gior jer stor af jeres ulovlig samlede Midler, da staaer det jer ret an, at torde laste en Forening med et ærekiert Fruentimmer, som desuden er af høi Stand. Nu da, saa lær som en urygglig Sandhed af mig, at I bør holde jer dette Giftermaal for en Ære, at man vover meget ved at støde min Slægt for Hovedet, og at vi ere tusinde Gange mere værd end jeres Stifdatter.

Gerontes.
(til Lisimon)

Saa er det dette dydige, blufærdige og fromme Menneske, der strax skulde kunne betage mig min Vrede.

Lisimon.

Min Søn havde sagt det; men jeg kan ikke beskrive min Forundring; jeg troer, at han med al sin Klogskab har begaaet en Daarlighed.

Ges

Geroutes.

Og Du vil endnu binde Hænderne paa mig?

Lisimon.

Madame! det er ikke anstændigt at tage det paa den Fod, og den Tone, i hvilken De har talt til min Broder, giver mig slette Tanker om Deres Gemyt.

Celiante.

Desto værre for Dem.

Lisimon.

Deres Ydmyghed er det eneste Middel, der ved denne Leilighed kan formilde ham.

Geroutes.

Naa, Broder! kom og lad os gaae bort, eller jeg vil ikke have mere med Dig at bestille; og I, min Dukke, I skal om et Øieblik faae mit Svar at vide.

Damon.

(til Celiante)

Jeg saae forud, hvad jeres Hastighed vilde virke. I tager feil, I gode Herrer, om I ellers vil høre mig.

Geröntes.

Nei, jeg er alt for vred for at høre noget mere; jeg kunde maaskee have bleven ligesaa tosset, som min Broder, men siden man tør tage det paa den Fod med mig, faa skaffen god Proces skaffe mig Ret. Kom, lad os gaae; jeg vil imod denne Sons Villie, som Du holdt for saa klog, have dette Ægteskab underkiendt.

8. Scene.

Lisimon. Gerontes. Ariste. Damon. Celiante. Finette.

Ariste.

Bryde mit Ægteskab! at have slige Tanker, er at sage mig Kniven i Brystet.

Celiante.

Lad ham vove det, han skal see Leier.

Ariste.

(til Lisimon)

Tør man endog i Deres Nærværelse true mig med saa stor Vold? Det er knap jeg kan styre en alt for retmessig Vrede. Hvad, raader min Farbroder over Dem? Men, i hvordan det gaaer, jeg har Uret i at befrygte, at min Fader skulde hielpe til slig haard Medfart imod mig; hans Dyd og den Godhed, han bær til mig, er Borgen derfor. Dersom De ret kiendte den, jeg forsvarer, saa, langt fra De vilde, kiers Farbroder, bruge Loven imod hende, blev De selv hendes stærkeste Forsægter; naar man kun seer hende, taber altring selv for hende; hendes Ydmyghed, hendes Undighed, Blufærdighed, og især hendes Fromhed.

Gerontes.

Hendes Fromhed? Ja parbleu! vi have Beviis derpaa. O sig mig, vær saa god, har I tidt Prøver deraf?

Ariste.

Uden Ophør.

Gerontes.

(til Lisimon)

Hvor forblindet maae han ikke være!

Ariste

Lisinion.
(til Ariste)
Vi have Aarsag at fatte andre Tanker.

Ariste.
Om min Kone?

Lisimon.
Ja, min Søn.

Finette.
(for sig selv)
Det er ret lystigt; see, hvor de tage feil.

Lisimon.
Hun er meget hidsig, og endnu mere ubesindig, og jeg siger reent ud i hendes egen Nærværelse, at jeg er meget misfornøiet med hendes Adfærd.

Ariste.
(seer sig rundt om)
I hendes Nærværelse?

Gerontes.
Jeg er ganske forbittret derover.

Lisimon.
Hun har høiligen forløbet sig imod jeres Farbroder, og I har største Uret i at rose hendes Sagtmodighed.

Finette.
(for sig selv)
Jeg kan ei bare mig for at lee heraf af Hiertens Grund.

Damon.
Ariste, hør mig engang!

Ariste.
(til Damon)
Er det mueligt, at Melite — —

Ce-

Celiante.

Bekymre jer kuns intet derom; man har taget ham paa den Fod man skulde.

Gerontes.

(til Ariste)

Naa da! hører I nu selv?

Ariste.

Nei! jeg hører slet intet.

Lisimon.

Siden hun tør ytre hendes Trodsighed saa stærk, saa vil jeg bifalde min Broders Anslag.

Ariste.

Nei! jeg kan endnu ikke troe, hvad man siger, det ligner ikke Melites Væsen; jeg vil gaae hen og hente hende.

Gerontes.

(til Lisimon)

Er han gaaet fra Forstanden?

Lisimon.

Du vil hente hende, siger Du, hvor?

Ariste.

I hendes Kammer.

Gerontes.

O! Philosophien har forvirret hans Hierne. Kan I ikke see hende?

Ariste.

De har Ret; der kommer hun, nu skal hun forklare os det alsammen.

9. Scene.

Ariste. Lisimon. Gerontes. Melite. Celiante. Finette. Damon.

Ariste.

Kom nærmere, Melite.

Lisimon.

Hvad seer jeg!

Damon.

Det er hans Kone.

Gerontes.

Er det hans Kone?

Finette.

Ja hende selv.

Ariste.

Man beskylder Dig, Kone, og paastaaer, at min Fader og Farbroder har nu nyelig maattet lide en Hoben af Din Hidsighed, og at Du imod al Ærbødighed har opirret dem til Vrede.

Melite.

Jeg skulle have forlobet mig imod Din Fader og Farbroder! hvor skulde det skee? jeg har jo aldrig havt den Ære at tale med dem.

Ariste.

Hvad er alt dette for Snikksnak?

Damon.

Dersom man engang vil høre mig, skal jeg forklare Sammenhængen; de har taget feil, og denne Vildfarelse forgarsager den Forundring, I seer Dem i. Jeres Svigerindes Hastighed, hvilken de antoge for Melite, har forvoldet saadant.

Ariste.

I skulde have forklaret dem dette før.

Damon.

Hvor var det mueligt, man har jo ingen Gehør vilket give mig.

Celiante.

Jeg vil igientage, hvad jeg har sagt; man vil beskiemme os, og jeg skulde taale det? Man paaforer os Proces

for jeres Giftermaals Skyld, og denne Skiendsel skulle ikke røre mig! Var jeg jeres Kone, og de havde det Forsæt, jeres Farbroder skulde aldrig døe anden Død, end ved min Haand.

Melite.
(til Lisimon og Gerontes)

Hvori er jeg skyldig? Ariste kan sige Dem, at han ikke har kundet bragt mig til at give ham min Haand, førend han har lovet, og tusinde Gange svoret mig til, at hans Fader med Fornøielse vilde bifalde hans Valg. (til Lisimon) Jeg seer det er til Dem, jeg maae vende mig, for at høre Dem her stadfæste hans Løfte. De elsker denne Søn for høit, ja De elsker for høit hans Ære, for at fordømme hans Valg og foraarsage min Ulykke.

Lisimon.

Deres Tale, Madam, trænger mig til Hiertet; jeg tilstaaer, at min Søn kunde ikke tage en værdigere Hustrue; og hans Valg skulde blive mit, dersom denne Søn havde Midler nok for dem begge, hans Lykke staaer i min Broders Hænder, og Deres Ægteskab fortørner ham; han vil endelig, at dette Baand skal sønderrives, eller og skille Deres Mand ved sin Arv.

Melite.
(til Gerontes)

Jeg har, min Herre, for at bevæge Dem, ikke andre Vaaben, end min Ydmyghed, mine Sukke, mine Taarer; for at erholde deres Samtykke og stadfæste min Lyksalighed, skammer jeg mig ikke ved at falde paa Knæe for Dem; men er min indstændige Bøn forgieves, bliver Deres Bitterhed ved imod mig, saa vil jeg ikke være Skyld i Aristes Ulykke. Giv ham da, naar De sønderriver vores Baand, Deres Kierlighed igien, og jeg skal gaae hen og skiule i et Kloster min Skiendsel og min Bedrøvelse.

Ger-

Gerontes.
(bevæget)

Hvem kan vel modstaae hendes Sirene-Stemme? Reis Dig op, min Datter! Men nu er jeg meget forlegen. For, rasende over jeres hemmelige Ægteskab, har jeg givet mit Løvte til Marquis du Laurets Forvantere, at han med min Stifdatter skulde faae alle mine Midler, ifald han fik hende. Lader jeg Dig nu beholde Ariste, saa faaer hun Marquien, og derhos, siden jeg har lovet det, alt hvad jeg efterlader.

Ariste.

De maae uden Betænkning opfylde Deres Løvte, kiere Farbroder; Melite er en større Skat for mig end al Deres Rigdom.

10. Scene.

Marquis. Lisimon. Gerontes. Ariste. Celiante. Damon. Melite. Finette.

Marquis.

Siden jeg finder dem alle her samlede, saa slutter jeg forud, at De efter nogen Trette ere blevne enige, og De har paa min Troe taget den beste Vei. (til Ariste) Jeg ønsker til Lykke med Deres Ægteskab. Havde De villet bevise mig den Ære, at lade mig det vide, skulde jeg før iagttaget min Skyldighed.

Ariste.

Hold op Marquis med denne tørre Skiemt, De vinder intet ved at spotte mig, det rører mig ei mere; Deres Tid vil og komme.

Marquis.

Endnu i Aften, om Deres Farbroder saa behager. (til Gerontes) De havde tiltænkt Ariste Deres Stifdatter, det

er nu ei mere gisrligt; altsaa kan min Familie, De og jeg beslutte i dette Øieblik, om det maatte behage Dem, min Herre, at gisre Sagen af i en Hast.

Gerontes.

De iler temmelig stærk.

Marquis.

(seer paa Ariste)

Naar saa fornuftig en Mand godvillig underkaster sig Ægteskabs Aag, og ei mere blues derved, kan jeg da haste for meget med at træde i hans Fodspor?

Gerontes.

Nu da, I skal have min Stifdatter, hendes Herkomst er, tænker jeg, i det mindste ligesaa god som jeres.

Marquis.

Jeg har intet derimod.

Gerontes.

Hun har selv gode Midler.

Marquis.

Desto bedre!

Gerontes.

Og jeg har givet Løvte paa, at mine skal komme til.

Marquis.

Slet den Post ud, ellers bliver der intet af.

Gerontes.

Sætter I jer imod den Gave, jeg havde sat mig for at give jer.

Marquis.

Det, jeg her gisr, er ikke for at stille mig gavmild an; jeg bliver med Tiden rigere end jeg begierer. Men om jeg var fød uden Midler, og var uden Haab at faae nogle, saa dsde jeg heller i den største Armod, end jeg berigede mig en prigtig Ven til Skade; naar I vil være god, min Herre, saa

saa vær det tilgavns, og lad det ikke være jer nok, at I tillader ham at beholde Melite, men belön tilligemed tvende fuldkomne Ægtefolkes Dyd; jeg forlanger inter andet af jer, end I vil forsikre dem, at de skal have alle jeres Midler efter jeres Død.

Ariste.
(omfavner Marquis)

Ah! Alt for trofaste Ven!

Lisimon.

Jeg er rørt og indtaget af denne Adfærd.

Geroutes.

Denne Erklæring er øye og bevægelig. Min Broderson! min Broderson! jeg var sindet at straffe jer, men jeg kan ei mere imodstaae; alting taler for jer, og imod min Villie skal I faae alle mine Midler.

Melite.

Min Lykfalighed er overmaade stor, siden Lykken føier Ariste.

Geroutes.

Lad os gaae hen, Broder, at opsætte og underskrive tvende Contracter.

Ariste.
(til Celiante)

Vi vil underskrive tre, ere De ikke dermed enige?

Finette.

Det er forgieves at gisre Modstand; giv Damon Deres Haand, han har dog vidst at behage Dem.

Ariste.

I kan ikke vælge bedre; han skiulte sin Stand for jer, men jeg er Borgen for, at han er en ærlig Mand, og af fornemme Byrd.

Celiante.

Jeg troer jer — — men dog — —

Finette.
(til Celiante)

Nu lystig! et got Indfald!

Damon.

Jeg kan see, at De erkiender min Kierlighed.

Celiante.

Din Skielm! det staaer skrevet, at jeg skal ægte Dig, min Tilbøielighed tvinger mig dertil, men jeg skal vide at hevne mig.

Finette.

En deilig Slutning.

Damon.

Brum kuns uden at tvinge Dem; De elsker mig, jeg elsker Dem, og jeg har intet at frygte.

Ariste.
(til Melite)

Lad os, Melite, for at opfylde Din Attraae, offentlig fornye vores Ægteskab, og overbevise Spotterne, at hvad de end vil sige, saa gior den ægte Dyd lyksalige Givtermaale.

Ende paa femte og sidste Act.

Doblerен,

Comoedie i fem Acter

af

Regnard.

Oversat

til Brug for den danske Skueplads.

Personerne:

Gerontes, Valerii Fader.

Valerius, Dobleren.

Angelique, Valerii Kiereste.

Grevinden, en Enke, Angeliques Søster.

Baronen, Grevindens Elsker.

Dorantes, Valerii Farbroder og Frier til Angelique.

Merine, Angeliques Pige.

Hector, Valerii Tiener.

Hukkenborg, Magister i Toquedille.

Skræder, Remmesnider-Kone } som have noget at kræve hos Valerius.

Madame Staabie, en som laaner paa Pant.

Første Act.

1. Scene.

Hector.
(allene i en Lehnestol ved et Natbord)

Det er saa min Sandt alt høit oppe paa Dagen! og de forbandede Masquerade-Vogne har alt begyndt at rumle saa stærk paa Gaden, at der er ingen mere Sovn bedakt. Hvad er det dog et bandsat elendigt Embede at tiene en Spiller, og vil min Lykke aldrig være mig saa gunstig at giøre mig til Laquai hos en Toldforpagter! Oh! var jeg saa lykkelig, saa kunde jeg legge mig paa mit grønne Øre, og smukt tage min Morgensøvn i god Magelighed, og om Dagen kunde jeg drikke mig saa fuld som en Allike, saa var det først jeg skulde giøre min Lykke i Verden. Jeg skulde faae mig en god Bestilling, og med Tid og Stund skulde jeg vel og komme brav høit op i Rangen. Jeg skulde blive Visiteur, Controlleur, Forvalter, og kanskee noget andet til. Ja det torde nok hende sig engang, jeg kunde blive ligesaa-stor og fornemme-som min Herre selv, og saa skulde I see Lyst paa, hvor Hector skulde sidde og bryste sig i sin Spetslaasset Vogn. Det er intet Snak, jeg siger. Det maae man vide, der er ingen Bestilling i Verden, der er saa begvem til at twinge Lykken, og der er vel den, der nu

har en Klædning for hver Dag i Ugen, som før, da han heed kun slet og ret Peder, eller Lars, eller Hans, havde ikke mere i sit hele Klædekammer end en eneste blaa eller grøn Kiol, og endda var den vendt og luesliidt til. Meir der kommer nogen ind, ha, ha, Nerine! hvor kommer Du vel fra saa tidlig?

2. Scene.

Nerine. Hector.

Nerine.

Hvor er Din Herre? Mſr. Valerius.

Hector.

Han sover.

Nerine.

Jeg skulde tale med ham.

Hector.

Nei, see hvilken Nar! jeg veed, han kan ikke tale med Folk, naar han sover.

Nerine.

Jeg vil absolut have ham i Tale.

Hector.

Ot— Skraal ikke saa.

Nerine.

Eh! ingen Slingring! jeg vil herind!

Hector.

Det skeer saa sandelig intet, mit Barn! jeg sidder her ude og passer paa, om han vil noget, og jeg kan saamen ikke lukke Dig ind, uden det skulde være ad Bagdøren.

Nerine.

Det maae intet hielpe, jeg skal herind til ham.

Hector.

Hector.

Jeg veed! det er jo ikke Fastelavns Mandag i Dag. Du vil vel ikke pidske ham op, og fortiene varme Hvedebrod.

Nerine.

Hvor snart staaer han vel op da?

Hector.

Der har vi det! forend han staaer op, saa faaer han jo vel legge sig først, og sandt at sige —

Nerine.

Hvad siger Du vel?

Hector.

Jeg siger ikke et Ord.

Nerine.

Du skal herud med det, enten med det Gode eller med det Onde.

Hector.

Ih nu da! sandt at sige: saa er min Herre intet kommen hiem endnu.

Nerine.

Intet kommen hiem endnu?

Hector.

Nei! er han ikke. Men han kommer vel ret strax. Vi pleie intet gierne at staae tidlig op her hos os. Og Du skal vide, han har mere end een Ting at tage vare. Stakkels Karl —

Nerine.

Jo, jo! jeg merker nok, hvor det er fat. Naar vi see os om, saa sidder Din Herre vel ved en forbandet Bas-

set,

set, og spiller, og taber, eller rettere at sige: han har vel alt tabt, og sidder og flesker et tusinde Eeder op. Det er efter min Jomfrues, Angeliques, Ordre, jeg er kommen her, og mit Ærende er at lade ham vide, at hun ret for Alvor slaaer op med. Du veed selv, hvor mange Gange han med hundrede dyre Eeder har lovet og svoret min Jomfrue til, at hvor stort Haab, han end kunde have til at vinde, saa skulde han dog aldrig meer tage enten Kort eller Tærninger i sine Hænder, og dog alligevel, saa — —

Hector.

Og jeg merker nok, jeg, at hans elskelige Hr. Farbroder og Medbeiler, Hr. Dorantes, har givet sine Sager i Dine Hænder, og at han venter ved Din Hielp at faae Angelique.

Nerine.

Og om nu saa var, saa skulde man vel see, at jeg giorde meget Ondt i det. Nei! Nei! jeg kan umuelig bære det over mit Hierte, at min stakkels Jomfrue skal saa liderlig bedrages af jer, og imellem os at sige, jeg skulde holde Angelique for en Taabe, og for en Gaas, om hun ikke med begge Hænder tog mod den Kierlighed, Dorantes har for hende. Det er en smuk ærbar Karl, som fører et jevnt stille Levnet.

Hector.

Jo! jo! Du skal nok see, det er det jevne, stille, skikkelige Levnet, som stikker Fruentimmer i Øinene.

Nerine.

Det er en Karl, som har sat sig, som har alt udraset.

Hector.

Og det er just for at rase, at de holder af dem.

Nerine.

Nerine.

Beskeden i alt sit Væsen. Der er intet at sige paa ham. Han har i sine livsødde Dage aldrig vidst, hvad Spil var.

Hector.

Det vil intet sige. Det er dog min Herre, Jomfruen holder af.

Nerine.

Det er Ulykken det. Gid han saae Skam saa sandt. Er det mueligt, at jeg aldrig skal see vore Fruentimmer blive klogere, og at de altid skal forgabe sig i disse Phantaster, disse Spradebasser, som har intet andet at bedrage Folk med, end et skiødesløs Væsen, en Næse ganske overstrøet med Snustobak, en Læbe, som de gaae og tygge paa, for at faae den rød, en forjasket Hat, som hænger og sludrer om Ørene af dem, en lille Strimmel om Halsen, bundet bag i Nakken. Et Par Burer, som hænger dem paa Hælene, og de hvert Øieblik maae gaae og løfte paa. Næverne i Buxelinien, en krum Ryg, saa er det de gaae om og byde deres lekre Personer frem.

Hector.

Hvad vil Du sige, mit Barn? Det er saa disse Tiders Smag, og de forandre saamen intet Folk.

Nerine.

Jo, jeg vil, og jeg skal giøre alt mit til at faae saadan Misbrug afskaffet. I det mindste vil jeg intet taale, at de tage min Jomfrue ved Næsen, og benytte sig af hendes Skrøbelighed. Jeg skulde lade hende giøte sig med en Spiller, en Klokkenegt, en Forsøder, som intet andet tager sig til, end at løbe om om Dagen og snuse efter, hver der-

holder

holdes aaben Taffel med smukke Piger og Kort, og som ret sporenstregs render til Hospitalet.

Hector.

Du taler noget grovt, Nerine, og Du kunde vel være lidt høfligere. Men imidlertid og ellers altid, saa maae Du snakke, og præke, og skiende og knurre, og larme, og stsie saa meget Du vil, det hielper altsammen ligemeget. Din Jomfrue er forliebt i ham.

Nerine.

Bilder Du Dig vel ind, at den Kierlighed, hun har for ham, er saa farlig stærk. Nei! nei! hun har Forstand, maae Du vide, og kanskee inden denne Dag gaaer til Ende, skal jeg saae hende til at givte sig med Dorantes.

Hector.

Tarara! Vi have alt for vel sat paa hende.

Nerine.

Det synes kun saa, og jeg vil lade jer vide, at inden Aften skal I ikke have et Ord mere hos hende at sige.

Hector.

Snik om Snak!

Nerine.

At Dorantes har baade Nerine og Fornuften paa sin Side.

Hector.

Og vi har Kierlighed paa vores. Du veed jo, at naar Kierlighed vil tale, saa maae Fornuften holde sin Mund. Hos Fruentimmer vel at forstaae —

Nerine.

Jo! der skal Du lure Dig død paa. Nei! jeg skal vise Dig, at naar Fornuften begynder at raade hos os, saa

saa maae Kierlighed staae tilside. Og tilmed saa maae jeg bekiende, at Din Herre han er en curieux Frier. Jeg veed intet bedre at ligne hans Kierlighed ved, end en anden Dags Feber, snart er han heed, snart er han kold, og hans Elskov er virkelig Ebbe og Flod.

Hector.

Men alligevel maae Du tilstaae, at næst Spil, saa er der intet i Verden, han elsker mere end hende.

Nerine.

Ja! det er ogsaa just hans Hoved-Passion. Saasnart han har Penge at give sig i Spil med, saa er hans Kierlighed sløiten.

Hector.

Men derimod ogsaa, naar han ingen Penge har, er han da ikke saa forliebt som en Tævekat.

Nerine.

Ja, jeg skal vel sætte ham en Stol for Døren.

Hector.

Du kan giøre, som Du kan have Ære af det; men det kan jeg lade Dig vide, at vi ere ikke meget bange for Dig. Det er ikke længere siden end i Gaar, at Din Jomfrue lovede min Herre, til Forsikring om hendes Kierlighed, at hun vilde forære ham hendes Portrait med Brillanter omkring. Det vente vi efter med Længsel, min Dukke, for vi ere efter Juveler, som Fanden efter en Siel.

Nerine.

Portraitet er ganske færdigt, det er vist nok; men Din Herre skal aldrig blive saa værdig at faae det, og i denne Dag skal Dorantes blive Mester af det.

Hector.

Hector.

Det gad jeg seet paa.

Nerine.

Det skal Du og faae at see; men sig mig engang, er det ikke ogsaa Skam og Spot med Valerius, han er af got Folk, og har sin Fader boendes her i Byen, og endda lever han, som han gior, hvorfor Pokker logerer han ikke hos sin Fader, og er det vel anstændigt for ham, at han, nu et heelt Aar har logeret her i dette Vertshuus.

Hector.

Hillemen. Og I kan logere der selv med al jeres hele Følge?

Nerine.

Det er en anden Sag det. Min Jomfrue Angelique og Grevinden hendes Søster ere kun her paa Stedet for en kort Tid, og tilmed have de ingen Fader her i Byen.

Hector.

Er det kun deri Sygen bestaaer, at han er flyttet ud af hans Faders Huus? Men er det vel hans Skyld? Dersom hans Fader havde villet flytte ud, saa havde min Herre vel blevet der. Disse Fædre, det er mig nogle haardnakkede Kreaturer.

Nerine.

Jo! I skal nok see, han gior meget ilde, i det han vil intet lade sig regiere af jer. Men hvorom alting er, saa har jeg ladet Dig det vide forud, og jeg vil føre aabenbare Krig med Dig. Nu paa Timen gaaer jeg hen og fortæller min Jomfrue, hvad jeg har seet, at der aldrig er nogen Troe eller Love at sætte til Valerius og hans Løfter, og at han bliver aldrig værd at elskes af hende, men at han har spillet, spiller og vil spille sin Livstid. Adieu.

3. Sce-

3. Scene.

Hector.
(allene)

Saa meget, som jeg kan forstaae mig paa det, saa synes det nok, at denne Nerine er ikke for meget paa min Herres Side; mon hun ogsaa har nogen Uret i det. Nei! Na min Troe har hun ikke. Jeg maae prake for ham, hvad jeg vil, det er ligesom man slog Vand paa en Gaas — — Men der have vi ham saamen! Oh! hvor seer han forjaget ud, man har kun behov at see paa ham, saa kan man let giette, at han gaaer forgieves, og søger efter en Nar, der vilde laane ham Penge paa 20 pro Cent.

4. Scene.

Valerius. Hector.

(Valerius i Uorden som en, der har spillet den ganske Nat).

Valerius.

Hvad er Klokken?

Hector.

Klokken er — — den er — — jeg kan intet huske det.

Valerius.

Kan Du intet huske det?

Hector.

Nei! Herre.

Valerius.

Jeg er kied af at høre paa Din urimelige Snak og Sladder.

Hector.
(for sig selv)

Sagde jeg det ikke nok, det første jeg saae ham, hvor dant det hang sammen.

Valerius.

Tag mig min Sloprok. Ei saa for tusinde — —

Hector.
(for sig selv)

Hør kun, hvor han gaaer, og hviſker smaa Dievle ud.

Valerius.

Hvor længe skal jeg vel gaae her og bie efter Dig.

Hector.

Der er den, Herre!

Valerius.
(Valerius spadserer og Hector bag efter med Sloprokken)

Den dievels Huk, jeg tog, den kostede mig paa et Kast tolv Marquer i en Træk. Jeg er ogsaa ret et dumt Bæst. Oh! for en Ufærd. Jeg skal viſt lære Dig bandsatte Troquedille, eller jeg skal døe i Læreaaret. Ah! for bistrede Lykke! du kan vel komme mig til at tabe. Men at komme mig til at betale, der skal du være for stakket til; for jeg har ikke en Skilling.

Hector.
(med Sloprokken)

Vilde ikke Herren — —

Valerius.

Jeg trodser din Magt, og leer kuns af alt det Onde, du kan giøre mig.

Hector.

Vilde ikke Herren have sin Sleprok, jeg har den her færdig.

Ei

Valerius.

Ei Slyngel! gaae Din Vei, gaae hen og leg Dig, Du gior mig Hovedet galt.— Vil Du gaae, siger jeg.

Hector.

Hiertens gierne.

5. Scene.

Valerius.
(i Lehnestolen)

Jeg vil sætte mig i Lehnestolen for at tage mig en Blund — — Ah! hvad er jeg dog ulykkelig — — Tolv Marquer for en Huk! Nei! jeg kan ikke faae mindste Sovn i Øinene — — Jeg er i Gield paa alle Kanter. Intet har jeg at betale med, intet har jeg i vente til at reise mig ved igien, og jeg har, Gud skee Lov, ikke en Skilling i min Lomme. Hector — — hvad er den Slyngel dog lykkelig, han kan saa sove! Hector!

Hector.
(uden for)

Herre!

Valerius.

Heh Bengel! vil Du herind! har Du intet kundet faae udsovet endnu, Bagbæst.

6. Scene.

Valerius. Hector.

Hector.
(halv afklæd)

Udsovet endnu! Herre. Gid jeg faae baade Last og Skam, om jeg fik Tid til engang at faae Kiolen af mig.

Valerius.

Du kan sove i Morgen.

Hector.

Heel vel betænkt.

Valerius.

Har der ingen været og spurgt efter mig?

Hector.

Der er, som der pleier, kommen adskillige af Deres Creditorer, og derforuden var her og en høi, fær Karl, som jeg intet kiendte, han sagde: han var Troquedillemester, saa var ogsaa Deres Syngemester her, og de sagde: de vilde komme igien ret nu.

Valerius.

Vel nok. Men om den anden Sag, Du veed vel, har Du spurgt mig op — —

Hector.

Hvem? Den fromme Matrone, som laaner Penge ud for en Skillings Rente af Daleren om Timen?

Valerius.

Just den selvsamme.

Hector.

Ja, jeg har talt med hende. Der er heel dyr Tid paa Penge i disse Dage, og især maae jeg bekiende, at naar unge Folk vil have dem, saa maae de betale dem dobbelt. Men imidlertid saa har jeg lagt alle Aarer om Borde, og saa vel anvendt al min Flid og Veltalenhed, at hun paa Sikasten svarte mig høflig, og jeg troer nok, at De med forste skal faae de Penge, De har forlangt.

Va-

Valerius.

Saa faaer jeg da de tusinde Rigsdaler. Ah Himmel! hvilken Lykke er det for mig. Saa faaer jeg dem, Hector, min hiertens Hector! Kom, og lad mig tage Dig i Favn.

Hector.

Hillemen! hvad kan dog Penge gisre Folk venlige.

Valerius.

Og Du troer, Hector, at jeg faaer disse tusinde Rigsdaler, og at jeg skal ikkun have behov at give min Haand derfor.

Hector.

Hvem, der ogsaa ikke vilde tage den for fuldt, den maatte være meget vantroe. I det ringeste er De saa fornemme som den beste Kiøbmand her i Byen. Men for at faae hende paa den rette Vei, saa havde jeg meget at bestille. Hun er enig om alting, baade om Tiden og om Renten. Det eneste, der fattes, det er: at De skal sætte hende Pant.

Valerius.

Pant?

Hector.

Ja! Herre.

Valerius.

Men tænker Du og paa, hvad Du siger? Hvor Fanden skal jeg tage Pant fra? Siig mig.

Hector.

Jeg veed ikke, Herre! Alle de Meubler, vi have, er et stort Haab til en lykkelig Quinzeleva. Men Ulykken er, at i disse Tider ere vore Pengepugere saa bandsat vantroe, at de ikke gierne vil til at laane paa saadan Pant.

Valerius.

Men ſiig mig engang, hvad Pokker vil Du vel jeg ſkal ſkaffe hende for Pant?

Hector.

Nu kommer hun her ſelv ſtrax paa Timen, og ſaa kan De med tre fire Ord giøre Sagen klar. Men for at komme paa en anden Diſcours, Herre! hvad ſynes Dem vel? holder De altid af Jomfrue Angelique?

Valerius.

Om jeg holder af hende? Oh! Du giør mig Uret, om Du tvivler om det. Jeg tilbeder hende.

Hector.

Saa meget deſto værre! det er et heel ondt Tegn. Naar De ingen Penge har, ſaa er De forliebt, og naar De engang ved en Slumpelykke faaer nogen Penge i Pungen, ſaa adieu al Deres Kierlighed. For at ſige min Mening reent ud, ſaa er Deres Pung et rigtigt Veirglas paa Deres Elſkov, og et ganſke accurat Thermometrum, men det er bagvendt. Jo lavere Pengene ere, jo hedere har De det, og naar Pengene ſtige høit, ſaa er det koldt i Deres Hierte.

Valerius.

Det er kun noget, Du bilder Dig ſaa ind. Men det kan Du være vis paa, at hvad Skiebne jeg end har i Spil, ſaa kan det dog aldrig formaae ſaa meget hos mig, at jeg derfor ſkulde kunde forglemme Angelique.

Hector.

Det kunde ſaa hende ſig. Men jeg er bange for, jeg, at det bandſatte Spil volder engang, at hun glemmer Dem,

Dem, og giver Dem en retskaffen skiøn Kurv. — Hvad synes Dem vel derom?

Valerius.

Hvor Pokker faaer Du vel det Infald fra?

Hector.

Jeg vil endelig intet rose mig selv, og sige: at min Fornuft kunde endelig lære mig saa meget. Men Meningen paa det er, at Nerine var her nu nyssens, og hun sagde mig reent ud uden Falbala, at Jomfrue Angelique vil i denne Dag holde Jaord med Deres Farbroder, Mſr. Dorantes, og at hun vil lade Dem gaae for Luud og koldt Vand, og det fordi hun merker, der er ingen Udkomst med Dem, for De svær hver Dag paa, at De vil aldrig spille meer, og dog giør De aldrig andet end spiller.

Valerius.

Gud bevare os! hvad er det, Du siger mig der?

Hector.

Ikke et Ord andet, end det hun har sagt mig.

Valerius.

Snikſnak! det er mere, end hun kan giøre. Nerine har kun vildet fixere Dig.

Hector.

Det mener De, som jeg merker, saa er De mægtig viig paa store Tanker om Dem selv.

Valerius.

Nei saamen! dog alligevel, uden at giøre sig til af det, saa veed man nok, hvad man kan være værd.

Hector.

Men for at tale ret Alvor. Dersom det nu gik saadan,

dan, som jeg havde den Ære at sige Dem, og dersom Jomfrue Angelique gav Dem en Kurv —

Valerius.

Dersom det nu var sig saa, saa skulde jeg — — Men det kan intet være.

Hector.

Men om det nu skeede, for Exempel, og om hun fik en nye Kierlighed i Hovedet.

Valerius.

I saa Fald, saa vilde jeg give mig til at frie til hendes Søster, Grevinden, som er Enke.

Hector.

Saa min sandt! det Anslag staaer mig an. Jeg holder altid meget af en Kierlighed, som er grundet paa et Par tusinde Tønder Hartkorn. Og sandt at sige: dersom De vilde kun hielpe Dem selv lidt hos hende, saa torde jeg svære paa, at denne gode Enke skulde blive meget from mod Dem. Det var i det mindste et godt Nødanker.

Valerius.

Imellem os at sige, saa lønner det just ikke Umagen.

Hector.

Vist nok, det er et eget besynderligt Kreatur, denne Grevinde, og jeg kiender kun faa af det Slags. Den skal være klog, som skal sige Dem, enten hun er en af de pæne eller coquette Fruer. — Alle de Hierter, hun falder paa, vil hun have under sin Contribution paa den ene Side, og paa den anden saa vil hun givtes, det er det hun tragter efter.

Valerius.

Givtes? — Hector.

Hector.

Ja vist! Givtes. En vis Baron, af samme Natur som hun, og som er ligesaa givtesyg, han løber efter hende.

Valerius.

Hvad er det vel for en Baron?

Hector.

Det er, for at sige Dem reent ud, en Baron, som er bleven baroniseret ved en Slumpelykke, en Basset-Baron, behiertet, som han selv siger, fuld af Intriguer, og som bilder sig ind, at intet Fruentimmer kan see paa ham, uden at blive ganske forliebt. Han spiller stærkt, og vinder en Hoben, og der siges, at han fordum var Kammertiener, førend han blev Baron. Men det er best vi gaae, Herre. Der kommer Deres Fader.

7. Scene.

Gerontes. Valerius. Hector.

Gerontes.

Nei, nei! bier kun, jeg har et Par Ord at sige jer, min Søn, og Dig, Dig har jeg nogen Prygl at give.

Hector.

Jeg beder om Forladelse, gode Herre! jeg har intet Tid at bie.

Gerontes.

Bie her, Slyngel!

Hector.

Jeg merker nok, han duer intet at skiemte med.

Gerontes.

Hør, min Søn, engang for alle, saa er jeg kommen her hid i Dag for at sige jer, at det Levnet, I fører, er

saa skrækkelig forargeligt, at I nøder mig til at gribe til de Midler, jeg nødig vide, og I selv skulde fortryde. Jeg kan intet længere taale at see derpaa, og det er mig umueligt mere at taale jeres liderlige Opførsel. Der er intet Bassetbord i Byen, I har jo svoret Borgerskab til, og de Steder er intet andet end lutter Snarer og Faldstrikker for Ungdommen. En Skov fuld af Røvere er mere sikker end saadan et Spillehuus. Der er intet andet end lutter Raaven og Plyndren, og hvem der begiver sig ind i saadant Laug, han har kun at vælge, enten han vil trække op, eller lade sig trække op.

Hector.

Det er just det, jeg alle mine Dage har sagt, alle disse Spil, hvor kun Lykken regierer, staaer mig ganske intet an. Nei! jeg holder af de Slags galante Spil, hvor man kan lade see sin Forstand. Som for Exempel, Monsieur! Gaasespil, det er et Spil, som har noget at sige.

Gerontes.

Hold Du Kiesten, jeg siger endnu som før: Det er et ulykkeligt Raserie at faae Lyst til Spil. Man forspiller sine Penge, Juveler, Huus og Gaard, Obligationer, ja paa Sikasten sin Ære med.

Hector.

Nei! vores Ære har det ingen Nød for, dersom vi vare Fruentimmer, saa kunde det være noget at frygte for, for det er det, de sætte helst op, og tabe med største Forsmielse.

Gerontes.

Med et Ord at sige: Jeres Levemaade staaer mig plat ud intet an, og jeg kan umuelig længer see paa saadan forstyrret

ſtyrret Levnet, ſom I fører. I har nødt mig til at lukke min Dør for jer. Jeg var kied af at holde Folk til at ſidde hele Nætter oppe og bie efter jer, og at I idelig giorde Dag til Nat, og Nat til Dag.

Hector.

Det var endelig ikke noget at være ſaa fortrydelig over. Haandværket fører det ſaa med ſig. En Spiller, der tænker at giøre ſin Lykke, maae giøre ſom Maanen, ſtaae op om Aftenen og legge ſig om Morgenen.

Gerontes.

Men I har kun lidet agtet, at jeg over ſaadant har forviiſt jer mit Huus. I giør det immer galere, og I driver mig til det yderſte. Men jeg ſkal viſt viſe jer, at derſom I ikke forandrer jeres forſtyrrede Levemaade, ſaa ſkal jeg vide at betiene mig af den Myndighed, jeg har, ſom jeres Fader, og I ſkal føle, hvad det er at opirre min Vrede.

Hector.

Jeres Fader har Ret.

Gerontes.

See mig kun engang, hvor ſeer han ud? Klæderne henge paa ham, ſom paa et Koſteſkaft, Perruquen paa det ene Øre, Øinene ſidde i Hovedet paa ham, ſom et Par Torſke-Øien, og at dømme om hans Miner, ſaa ſeer han ud, ligeſom han var kommen fra Vorreveile Skov, og havde giort en Ulykke.

Hector.

Man ſkulde ikke tage meget feil i det, og jeg torde ſværge paa, han har været med, hvor der er giort mere end een caput i Nat.

Ge-

Gerontes.

Men er det mueligt, at I selv intet er bleven kied af saadant liderligt Levnet? Svar mig: Siig, maae jeg aldrig vente, der skal blive noget Godt af jer?

Valerius.

Kiere Fader! jeg kiender min Vildfarelse, og forsikrer, jeg skal aldrig falde deri mere. Til den Ende har jeg i Dag giort et Løvte, at jeg aldrig mere vil spille.

Hector.

Dette er hans Omvendelses første Grøde. Nu kan De domme om Resten.

Gerontes.

En herlig Forklaring! Saa sige de allesammen, naar de ikke have en Skilling mere.

Valerius.

Jo, kiere Fader! endnu har jeg nogle Penge tilovers, og for end mere at vise jer, at mit Forsæt er oprigtigt, saa har jeg sat mig for, at jeg i Dag vil betale min Gield.

Gerontes.

Dersom det er sandt, saa skal det være mig hiertelig kiert.

Hector.

Betale Deres Gield, Herre! og med hvad Myndt, om jeg torde spørge saa dristig.

Valerius.

Vil Du holde Munden, kiere Fader! min Farbroder stræber efter, om det kan gaae ham an, at han endog i denne Dag vil faae Angelique overtalt til at give ham sit Ja-

Jaord. De veed selv, han elsker hende, og at han vil bersve mig hende.

Gerontes.

Ja, jeg veed det. Og jeg veed og, hvad mine Tanker er derom. Det skulde være mig en Fornøielse, om hans Fornøielse kunde slaae ham feil.

Hector.

Oh! De har kuns behov at sige et Ord, saa faaer han en Kurv.

Gerontes.

Jeg var tilfreds, det var alt giort. Angelique har gode Midler, hun er ingen Coquette, hun raader selv for at vælge sig en Mand. Og siden I nu har saa godt et Forsæt, saa gaaer hen, og seer til, I kan gisre jer værdig til at begiere hende. Betaler jeres Creditorer.

Valerius.

Det skal jeg gisre, og det strax paa Timen — — Men kiere Fader!

Gerontes.

Heh! hvad er der nu?

Valerius.

For ganske at skille mig af med min Gield paa engang, saa fattes mig omtrent en 2 eller 3000 Rigsdaler, og jeg vilde nok bede Dem, De vilde være saa god — —

Gerontes.

Ha, ha! jeg forstaaer jer nok. Det er intet den første Gang, I har bundet mig saadan en paa Ermet. Nei! hos mig faaer I ikke en Skilling, det kan I slaae jer Lid til. Gaae hen og betal jeres Creditorer, saadan som I kan.

Va-

Valerius.

Men kiere Fader! De kan forsikre sig — —

Gerontes.

Ingen Snak.

Valerius.

Vil De da ikke i det mindste laane mig 1000 Rigsdaler.

Hector.

Vi skal betale Dem tilstrækkelig Rente, 20 pro Cent.

Valerius.

Kiere Fader!

Gerontes.

Jeg vil ikke høre et Ord mere af den Snak.

Valerius.

Nei! kiere Fader! det er langt fra, jeg skulde have i Sinde nu at bedrage Dem. Og paa det De kan see, at jeg mener det oprigtig, saa beholder Pengene hos Dem, og betaler Dem selv ud til Vedkommende.

Hector.

Nei nu! det er jo alt det, man kan begiere af en ærlig Karl.

Gerontes.

Siig mig engang, hvor stor er vel jeres Gield?

Valerius.

Summen gir intet til Sagen.

Gerontes.

Summen gir intet til Sagen?

Hector.

Nei gior den ikke! Og naar De seer, hvor skikkelig han her efterdags vil leve, saa er jeg vis paa, De aldrig skal

skal fortryde, om De satte end engang saa meget paa ham. Og tilmed saa skal vi give Gielden an paa vor Samvittighed.

Gerontes.

Hør! jeg vil endnu gribe mig engang ret an for at redde jer; men kommer I da igien, saa — —

Valerius.

Vær kuns intet bange! Den Kierlighed, jeg har for Angelique, skal være Dem Borgen for min Oprigtighed. Jeg maae strax hen at tale med hende, og mit Hierte har ingen Roe, førend jeg faaer formildet hendes Vrede, som er færdig at bryde ud. (han gaaer ud)

Hector.

Og jeg, gode Herre! vil gaae hen for at fornoie Dem, og forfatte en kort, rigtig og tilforladelig Regning paa vores Gield, som jeg nu strax paa Timen skal give mig den Ære at overlevere Herren. (han gaaer ud)

Gerontes.

Min Broder skal ikke endda faae saa godt Kiøb, som han tænker. Nei, var det end ikke for andet, end at bryde ham, saa skulde jeg dog legge alle Aarer om Borde, for at hindre dette Giftermaal, han sigter til. Og nu har jeg dobbelt Interesse i det, baade at giøre min Broder Fortred og gifte min Søn.

8. Scene.

Hukkenborg. Gerontes.

Hukkenborg.

Med al Ærbødighed og Hiertens Oprigtighed giver jeg mig den Ære at tilbyde min Herre min ringe Tieneste;

jeg

Jeg er til hans Tieneſte en Hamborger Cavalier, Doctor i alle Slags Spil, og Magiſter i Troquedille, mit Navn er Hukkenborg, for at tiene Herren.

Gerontes.

(ſagte)

En Troquedille-Meſter. Han tager mig an for min Søn. (høit) Han gaaer om her i Byen, Monſieur! og underviſer godt Folkes Børn i den Konſt! Og man har endnu ikke været betænkt paa at anſee hans Meriter, og forſynet ham med en anſeelig Penſion ved Kagen paa nye Torv, og anviiſt ham Forflegning for hans Livstid paa Bremerholm.

Hukkenborg.

Hvad Fanden er mig det for en Karl? hvad? Jeg tør ſige, at der er ingen Konſt i det hele Land, ſom bør anſees og æres høiere end min. Og at godt Folkes Børn, naar man ellers vil ret ſørge for deres Optugtelſe, burde lære at ſpille, førend de lære at læſe.

Gerontes.

Min Hr. Profeſſor! dersom der nogen hørte paa jeres fiinne Lectier, saa kunde I snart fortiene jer en Plads i Daarekiſten med dem.

Hukkenborg.

Jeg merker nok Herren ſkiemter; men for at tale alvorlig om saa vigtig en Sag, saa gad jeg nok vidſt, hvortil saa mange Danſemeſtere og Syngemeſtere vel ere nyttige, ſom gaae om og informere i Byen? Bliver vel en ung Cavalier rigere af, at han kan ſynge re, mi, fa, ſol, eller at han kan danſe en Menuet? Mon jeg ſkal troe, man kan betale Jøder, og Peruquemagere, og Kræmmere, og andre flere Creditorer med en Paſſepied eller med en Aria af

af en Opera. Nei, nei! Det beste en ung Kavalier kan gjøre, det er, at han jo før jo heller legger sig efter min Konst, at han kan vide, naar han taber, med et standhaftigt Hierte og overflødig Videnskab at tvinge Lykken, og at han lærer en Konst, som ved sikre og ufeilbarlige Haandgreb kan paa engang baade forlyste og berige ham.

Gerontes.

Saa er I da vel meget riig, skulde man tænke?

Hukkenborg.

Hvad skal man sige? Dersom man beholdt alle sine Gevinster, saa var Bretspillet bedre end Kongsbergs Sølvverk. Men der ere saa mange andre godt Folk, man skal lade leve med sig: Hyre-Kudske, Portgrer, Skrædere, Peruquemagere, Jøder og Jøders Tilhængere, som veed at sette de Juveler af, som vi vinde; saa mange brave Karle, som tiene for Kosten med at holde Halvt; saa mange Officerer uden Tieneste, som har ingen anden Pension, end de smaa Accidentier, vi skaffe dem. Saa mange smukke Fruentimmer, som skulde vel give godt Kiøb paa deres svage Ære, hvis de ikke havde Spillebordene at leve af. For der kan I være vis paa, der ere mange fornemme Huuse, hvis fornemste Indtægt bestaaer i Kortpenge.

Gerontes.

Men imidlertid, med een Spiller, som lever af det, han vinder, saa seer man hundrede, som ere færdige at døe af Sult, og som i de lange Faster, de maae holde, begræde, at de have sat for meget paa en Cinque Neuf eller Passedix.

Hukkenborg.

Just deri er det, at min Konstes Ypperlighed bestaaer, naar man kun følger mine Regler, saa vover man ikke meget.

get. Jeg veed, naar det gielder, ved en liden Konst at bøde paa den misundelige Skiebnes Fortredeligheder. Naar jeg spiller Troquedille, og jeg har høie Øien nødig, saa er det min mindste Konst at faae mig et Par lykkelige Tærninger frem, som der enten er Blye i, eller ere hule, ligesom jeg vil, og naar jeg har skuffet mit Bræt fuldt, saa har jeg andre forstandige Tærninger tilrede, som kuns kaster Esser alle og Deux-Es, og saa har jeg i en Snup mine tolv Marquer.

Gerontes.

Og, min Hr. Hukkenborg, I er saa uforskammet, at I tør komme til mig, og byde jer til at lære mig saadanne Konster.

Hukkenborg.

Det skal være mig en Ære, om Herren behager.

Gerontes.

Og I er intet bange for, at jeg skulde kalde en tre eller fire Karle ind, og lade jer lemtærske fra Top til Taae.

Hukkenborg.

Herren bliver ikke vred, vil jeg haabe. Jeg er ikke kommen for at fortørne ham.

Gerontes.

(steder ham)

Eh! Din forbandede ertzingemachte Spitsbybe, herind paa Døren.

Hukkenborg.

Det skeer saamen intet. Jeg skal først have den Ære at give Monsieur en Lection.

Gerontes.

Mig Lection!

Huk-

Hukkenborg.

Ja vist, Monsieur! jeg vil inden vi skilles ad, at han skal være ligesaa færdig i at vexle et Par Tærninger om, som det kunde være mig selv.

Gerontes.

Og jeg vil, inden vi skilles ad — — give Dig et Par Øresigen, saa Du skal tumle om — — herud paa Døren. (tager ham i Skuldrene)

Hukkenborg.

Siden jeg seer, at Monsieur er intet i got Humeur i Dag, og har ingen synderlig Lyst at tage Lection, saa skal jeg i Morgen have den Ære at komme her anden Gang.

Gerontes.

Ja kom, om Du tør.

Hukkenborg.

Vilde Herren ikke have den Godhed at betale mig min Maaned forud.

Gerontes.

(støder ham ganske ud)

Vil Du paa Døren Din forbandede Galgenknebel. Nei, see mig engang til den bandsatte Skielm; hvor han ærgrede mig. Det var endda en Lykke, at han intet kom i Tale med min Søn; og han tog mig rigtig an for ham. Men jeg faaer hen at see, hvad min Søn tager sig til, og saa uden videre Krumspring vil jeg stræbe, vi kan faae Partiet sluttet, og alting klappet og klart.

Ende paa første Act.

Anden Act.

I. Scene.

Angelique. Nerine.

Angelique.

Mit Hierte skulde være meget nedrigt, om det endnu skulde have nogen Godhed tilovers for ham, efter de mange dyre Eeder, han saa letsindig har giort, og ligesaa letsindig overtraad. Det er alt besluttet, Nerine, jeg slaaer ham plat af mine Tanker, jeg vil ikke elske ham, ja jeg vil ikke see ham mere min Livstid. Jeg merker alt med Glæde, at mit Hierte er kommen i sin Frihed igien. Kom nu Du kuns intet og tael mig godt for ham.

Nerine.

Jeg tale Godt for Valerius. Ei! da maatte jeg vist være gal, og for jeg skulde giore det, saa vilde jeg før, at jeg aldrig kunde tale. Det var en stor Eed det, gode Jomfrue.

Angelique.

Ja, ja! see Dig kuns vel for i det mindste. Sig aldrig efter denne Dag at stille min Forbittrelse imod ham. Kom aldrig og forestil mig hans artige Væsen og hans Forstand, for Du veedst selv, at han har meget — —

Nerine.

Han! Forstand? Oh! De skiemter, min hierte Jomfrue. Hans Forstand er saa gemeen, som nogen i Verden. Han sidder jo og grunder hvert Øieblik, og al hans

hans Munterhed bestaaer i, naar han kan faae et Spil Kort eller et Par Tærninger at see.

Angelique.

Imidlertid saa er jeg glad ved at have overvundet den Ekrsbelighed, og mit Hierte er vis paa sin Seier.

Nerine.

Jeg vilde nok ogsaa ønske, det var saa vel; men troe mig vel, Jomfrue! jeg kiender Krudet. Saadan Forbittrelse er iblandt kun en liden Pause i Kierlighed.

Angelique.

Nei! frygt kun intet. Den Godhed, jeg havde for ham, er saa plat udryddet af mit Hierte, at der er ingen Fare for den skal komme ind igien.

Nerine.

Saa meget desto bedre, men ellers pleier det at være en farlig Giest, naar den engang faaer taget sit Logemente i et Hierte, saa vil den ikke gierne lade sig saa hastig jage ud.

Angelique.

Vær kuns intet bange for mit Hierte.

Nerine.

Men imidlertid, om han nu kom med det hyklende, smigrende og forførische Væsen, De veed selv, han har, og kastede sig for Deres Fødder, (hun falder paa Knæe) og sagde til Dem med en bevægelig Stemme: Ah! skiønneste Jomfrue! jeg har kun et eneste Ord at sætte imod al Deres Vrede. Jeg elsker Dem, og jeg elsker kun Dem allene. Er det mueligt, De kan see mig, uden at Deres Hierte maae røres af Medynk? De svarer mig intet. De vender Ansigtet fra mig. (hun reiser sig) Vil De da see min

Død? Velan! De skal blive forsiet. Maaskee kan han i det samme, for at giøre Dem lidt bange, finde paa at slaae sig for Brystet, eller løbe med Panden imod Skorsteenen, eller rive et Par Totter Haar af sig, som intet ere hans egne, eller hitte paa noget andet saadant Galskab. Men alt saadant Phantasterie skal De kuns intet kiere Dem efter, for De kan være vis paa, at hvor heftig han end tager sig det, saa giør han sig selv dog ingen Skade.

Angelique.

Lad mig kuns raade.

Nerine.

I det mindste har jeg troelig varet Dem ad, og informeret Dem om alting. Lad nu see, Jomfrue! De holder Stand, naar det gielder.

2. Scene.

Grevinden. Angelique. Nerine.

Grevinden.

Man fortæller mig Nyt, min Søster! og de sige overalt, at Du har slaaet de Tanker af Hovedet, Du havde for Valerius, og at Du vil givte Dig med Dorantes.

Angelique.

Ja, det er det, jeg har sat mig for.

Grevinden.

Saamen! det er mig ret hiertelig kiert. Valerius er dog kun en retskaffen Phantast, og han skulde være Karl for at spille Dine Midler bort til den yderste Skilling.

Angelique.

Det troer jeg selv.

Grev-

Grevinden.

Jeg er ret glad over, at Du har vundet saa' stor en Seier, og afskaffet de gode Tanker, Du havde for ham. Imellem os at sige, saa var jeres Kierlighed kun en Skrøbelighed, og man skal altid stræbe at overvinde de Tilbøielighed, som allene behage vore Sandser, men fordømmes af den sunde Fornuft.

Angelique.

Du har Ret, min Søster.

Grevinden.

Det allerfarligste et Fruentimmer kan hændes, det er at blive givt med en Mand, som har Passion for Spil. For min Part vilde jeg heller have en Prakker, en Gierrig, en Leflebroder, en Fortredelig, en ilde skabt, en Egensindig, en Fyldebøtte, en Dosmer, en Liderlig, en Nar, en Knurrebotte, og jeg veed ikke selv hvad, end jeg vilde falde i saadan en Spillers Hænder, som Valerius.

Angelique.

Jeg begriber og selv, at det er den allerstørste Lyde.

Grevinden.

Saa har Du da intet mere i Sinde at givte Dig med ham.

Angelique.

Jeg! Nei vist ikke. I den Post have vi een Mening.

Nerine.

Jo! han har rigtig nok saaet en Kurv, og det med alle tilhørende Formalitæter.

Grevinden.

Det har Du giort vel i. Og saasom Du nu har slaget op med ham, saa vil jeg givte mig med ham, jeg.

Angelique.

Givte sig med ham!

Grevinden.

Ja vist, og det i denne Dag.

Angelique.

Den liderlige Spiller, som Du nu nyssens —

Grevinden.

Jeg skal vel vide at føre ham paa ret Vei. Man veed vel, hvad Herredømme man har over Mænd.

Angelique.

Hvad siger Du vel, min kiere Søster! er det muelig, at Du med Din store Ærbarhed og blufærdige Indgetogenhed kan resolvere Dig til at givte Dig igien.

Grevinden.

Hvorfor ikke det? Hvad Ondt er der vel i, at jeg paa nye overgiver mig til en tilladelig og lovlig Kierlighed. For at erindre min gode Sal. Mand, saa har jeg hidtil baaret hans Portrait, og dette kiere Billede har regelrets trøstet mig i min eenlige, bedrøvede Enkestand. Men naar man ret betænker det, hvad er vel et Skilderie for den, som elsker stærk! der vil en levendes Mand til trøste over den Døde.

Nerine.

Fruen holder intet af en Mand, naar han kun er skildret.

Grevinden.

Er det vel ogsaa noget, som kan veie op mod mit store Forliis?

Nerine.

Vist ikke! det tiener snarere til at rive Saaret op, end at læge det.

An-

Angelique.

Men siden Du forstaaer Dig saa vel paa Mænd, saa synes mig, Du kunde giort et bedre Valg. Jeg kan ikke endnu føre det i mit Hoved. Du gives med Valerius!

Grevinden.

Ja, min Søster! med ham selv.

Angelique.

Men det er aldrig Dit Alvor. Troer Du ogsaa vel, at Valerius elsker Dig?

Grevinden.

Om han elsker mig, han? Om han elsker mig? Ah! hvor forblindet kan Folk være! Man har, skulde jeg tænke, en vis Skiønhed, en vis Artighed, som jeg troer vel ikke nogen skulde kunne aftrætte mig.

Angelique.

Hvad Din Skiønhed og Artighed angaaer, da har Du saa langsommelig Tid været bekiendt dersor, at det er en Post, som ingen kan gisre Dig stridig.

Grevinden.

Saa kan jeg og betiene mig deraf efter eget Behag.

Angelique.

Ufeilbarlig. Og jeg begriber heel vel, at det er ingen Umuelighed, at Du kan have indtaget Valerius. Penge ere et kraftigt Middel til at overvinde et Hierte.

Grevinden.

Du kunde ret vel holde inde med saadanne Gloser, og giorde jeg Dig Ret, saa skulde jeg svare Dig noget andet derpaa. Men jeg har altid lagt Vind paa Sagtmodighed.

Imidlertid vil jeg lade Dig vide, at det er intet for mine Midlers Skyld, at Folk finder mig smuk; thi uden dem har jeg aldrig havt Mangel paa Friere, naar jeg vilde have nogen. Men, min kiere Søster! vi have ganske ulige Begreb om Kierlighed vi To. Jeg veed ikke, hvad Kierlighed er, uden den andre bære for mig. Jeg maae vise mig saa stolt som jeg vil, saa seer jeg dog tusinde forliebte Hierter følge min Fane. Der er en Kammerherre, der er en General, der er Dorantes, der er Baronen, som alle stræbe efter at faae mig til Brud. Men siden jeg har fattet den Slutning at forandre mig, saa vil jeg overgive Valerius mit Hierte ganske allene. Jeg gior mig til af at være saa dydig, at der intet kan være paa at sige.

Angelique.

Altsammen godt nok. Men hvem kan vel forsikre Dig om, at Valerius elsker Dig.

Grevinden.

Hvem der kan forsikre mig om det? Mine Fortieneſter, skulde jeg troe.

Angelique.

Men der kunde være andre, som havde samme Ret til ham.

Grevinden.

Maaskee. Men for Dig, min kiere Søster! kan Du være vis paa, han havde aldrig uden en slet og ret Høiagtelse, saadan en liden let Flyvekierlighed. Nei, nei! min Søster! naar et Fruentimmer vil antrænde en retskaffen bestandig Kierlighed i en Mandsperſons Hierte, saa skal hun, min Troe! være staaet noget tidligere op, og være et Par Dage ældre end Du. Hun skal have en vis Høistadighed

hed, og en Skiønhed, som har sat sig ved Tiden og jevnlig Omgiengelse, Du er intet kommen saa vidt endnu.

Angelique.

Det vil vel og vare et godt Tag inden jeg kommer saa vidt.

Nerine.

Fruen er forsigtig, hun er gaaen for i Veien, men der kommer nogen.

En Laquais.

Naadige Frue, der er Baronen, han gaaer lige op.

Grevinden.

Baronen? Ah nei, nei! Han er ikke paa mit Register.

3. Scene.

Baronen. Grevinden. Angelique. Nerine.

Baronen.

(pynter sig)

Morbleu! Jeg er ganske i Uorden. Den handsatte Larm, der var hist omme i hiin Gade, nødte mig til at gaae ud af min Chaise, saa jeg maatte smukt spadsere til Fods et temmelig Stykke Vei herhid, og dersom den Kierlighed, jeg har til Dem, (peegende paa Grevinden) havde ikke laant mig sin Vogn, saa troer jeg, at jeg endnu havde bleven staaendes i al denne Trængsel, saadan en ulykkelig Ridkomrei var der.

Grevinden.

Hvad er dog Hr. Baronen artig uden at være abgesmakt derhos.

Baronen.

Oh! abgesmakt! Nei, nei! skyldigste Tiener. Men for at sige sandt, saa veed man endelig nok, hvordan man

man skal føre sig op mod Fruentimmer; uden at bruge mange Omsvøb, og spilde den æble Tid med udstafferede Complimenter — — Ah Himmel! hvem er vel dette deilige Menneske?

Grevinden.

Det er min Søster.

Baronen.

Deres Søster. Paa min Ære, det gior De vel i. Jeg holder ret af Dem, for det De har saa smuk en Søster. Man skulde parbleu tage dem an for to Tvillinger.

Grevinden.

Hvad har han dog en særdeles Gave at sige sin Meining paa en artig Maade. Hvad er han dog oprigtig; man kan nok see paa ham, han er vant til Hove.

Baronen.

Vant til Hove, jeg, Madame? Nei! om Forladelse. Jeg svær Dem til, der er intet kiedsommeligere for mig, end at gaae til Hove. Hvad skulde fornuftige Folk vel gisre der, hvor Forstand og Artighed er kun en Flødemoes? Det lader, som det var noget, men i sig selv er det intet. Vist er det, jeg kunde blive til noget Stort. Jeg har Forstand. Jeg har Hierte, saa høit som nogen i Landet. Jeg spiller, og jeg veed at holde gode Miner. Men imidlertid saa kommer jeg der dog aldrig, uden af puur Nødvendighed, for man skal dog alligevel bevise Kongen nogen Høflighed.

Nerine.

Jeg troer og, at Kongen er Dem meget forbunden for den store Ære, De gior ham.

Bas

Baronen.

Jeg kommer der aldrig saa snart, at jeg jo er færdig at tabe Veiret over de mange Høfligheder, de bombarderer mig med. Der kommer en frem med en høitravende Compliment, som intet vil sige; der kommer en anden, og forsikrer mig om sit Venskab, som jeg passer ikke mere paa end det — — Der kommer en og trykker min Haand, saa det syier i fiorten Dage efter. En anden Phantast kommer og tager mig i Favn med saadan Iver, at han er færdig at qvæle mig. De kan ikke troe, hvor heftig de tage sig det, og det er dem snart umueligt at sige god Dag uden med en Convulsion.

Angelique.

Men De finder derimod vel Deres Regning bedre med Fruentimmeret til Hove.

Baronen.

Intet mindre, for at behage dem, maae man i det ringeste være Generaltoldforpagter. De have saadan en taabelig Indbildning om sig selv, at de mene, en Hofdames Gunst kan ikke veies op med puur Guld. Nei, nei! min Hr. Baron forstaaer sig bedre paa Sagerne. Jeg holder mig til den middelmaadige Stand, og der holder jeg Klapjagt blandt Fruentimmeret, saa det er en Lyst. Om Vinteren gaaer jeg hen og besøger en smuk Borgerkone, der kan jeg slenge mig hen i hendes Canopee, og uden Facon strække mine Been over Lechet, og saa i min gode Tommerom side og fortælle min Elskov. Alle Husets Folk veed at giøre Ære af mig. Tiener, Stueplge, Stadsmøer, Børn, ja hver en beviser mig al Høflighed. Manden selv er høflig, og naar Vægteren raaber Ti, saa-lader han mig blive hos sin Kone, og gaaer smukt til Sengs uden noget videre

Væsen,

Væsen; saa er min Maneer, og saadan bær jeg mig ad, naar det falder mig ind at fornedre mig til at omgaaes med Borgerfolk.

Nerine.

Jeg maae tilstaae, De har det ret fat. Og mig synes, det er et artigt Levnet nok.

Baronen.

Ja saamen er det saa. Og jeg vil føre mig op paa samme Fod hos Dem. Jeg skienker reen Viin i for Dem. Oprigtighed er min Dyd. Min Mund siger aldrig andet end det mit Hierte mener. Og, Mädamë! naar min Mund har sagt Dem, at jeg elsker Dem, saa maae De være vis og forsikret paa, at mit Hierte staaer i lys Lue.

Grevinden.

Ih sy da! Lille Sladderhank, De maatte nok fare lidt i Mag. Min Hr. Baron taler til mig i et Sprog, som er mig ganske ubekiendt, og det Ord, Elske, er jeg færdig at daane over, naar jeg hører det.

Baronen.

Kan vel være. Men Tingen i sig selv troer jeg dog intet, De skulde faae saa ondt af.

Nerine.

Hun hader det vel ikke saa aldeles, men hun vil have der skal være saa nogle artige Omsvøb om det. Og det Ord saa but udsagt, det er jo noget, som et galant Fruentimmer kunde falde i Besvimelse over.

Angelique.

Maaskee kunde det være angenemmere i en anden Mund.

Grev-

Grevinden.

Hvad? Hvordan? Hvad er det, I siger? Hvad mener I vel? Taler, siger jeres Mening. Det maae I vide, saa mange I ere, at aldrig har nogen Moers Siel i mine livfødde Dage sagt mig et tvetydigt Ord, som kunde gisre min Ære ringeste Skaar.

Baronen.

Hvem skulde vel have ventet at finde saa stor Blufærdighed hos en Enke?

Angelique.

Imidlertid holder dog Valerius af Dig, og hvor ridt har han ikke — —

Baronen.

Hvad vil dette sige? Valerius! skulde en anden understaae sig at sukke her tilligemed mig? Ah! dersom jeg vidste det, jeg skulde morbleu — Hvor logerer han, denne Valerius?

Nerine.

Her i Huset.

Baronen.

(lader som han vil gaae, men kommer tilbage)
Jeg skal nok finde ham med det første.

Grevinden.

Men sig mig engang, hvi tager De sig det saa heftig? Hvad Ret har De vel til mig?

Baronen.

Hvad Ret jeg har til Dem, min Princesse? Skurvingsret og Muthungsret, og den Ret, at jeg holder af Dem. De staaer mig an, og jeg staaer Dem endda bedre an, jeg. Det er nokſom bekiendt, at jeg har kastet mine Øine paa Dem.

Grev-

Grevinden.

Oh! De er taabelig, Hr. Baron, at føre saadan Snak.

Baronen.

Jeg veed for hundred tusind Pokker nok, hvad jeg siger.

Grevinden.

Hvad! er der nogen Forbindelse imellem os?

Baronen.

Nei! endelig ikke anderledes end — — Men — —

Grevinden.

Hvordan? Hvad vil De vel sige? Tael, sig hvad De mener.

Baronen.

Jeg er intet af det Slags Folk, som blæser ud i Trompeter og lader tromme om paa Hiornerne, hvad jeg kan have nydt for Gunst.

Angelique.

Ih, Søster!

Nerine.

Hvad Gunst han kan have nydt.

Baronen.

Nok af det. Jeg veed at holde reen Mund, og jeg har lært at glemme en Fortrolighed, naar det behøves.

Grevinden.

Mit strænge og ærbare Levnet er alt for vel bekiendt blandt Folk. De seer vel han skiemter kun.

Baronen.

Ah! parbleu. Jeg skal vist have at vide af denne Hr.

Hr. Valerius, hvad han vel bilder sig ind med at elske Dem, og hvad Ret han kan have til at jage paa mine Eenemerker.

4. Scene.

Baronen. Grevinden. Laquaier.

Første Laquais.
(leverer Baronen en Seddel)
Herre! det er fra den rykke Grevinde.

Baronen.
(stopper Seddelen i sin Lomme)
Jeg skal læse den ret strax.

Anden Laquais.
Den unge Baronesse holder hist henne i Gaden og bier efter Dem for at kiøre hen paa Ballet.

Baronen.
Lad hende bie.

Tredie Laquais.
Herre!

Baronen.
Endnu. Og saa for hundred tusind — — I skal nok see, Slutningen paa det bliver, at jeg kommer til at stikle mig udaf Byen.

Tredie Laquais.
Jeg kommer fra den Borgerkone, De veed nok. Hun lader Dem vide, at hendes Mand bliver uden Porten i Nat, og at De i Aften — —

Baronen.
Nok sagt! jeg begriber det alt. Gaae strax hiem og hent mig min røde Kappe, som jeg bruger, naar jeg pleier at

gaae ud om Aftenen, og naar det er bleven mørkt, saa kan Du saa uformerkt staae og bie mig der, som Du var i Forgaars. Forstaaer Du vel?

Tredie Laquais.

Heel vel, det skal skee.

Baronen.

For at udstaae alt dette, saa burde man have en Krop af Kobber og Jern: De seer, min Engel! at jeg har en Hoben Arbeide for. Men jeg skal skille mig af med det som snarest, og saa skal det allene være Dem, jeg vil opvarte.

Grevinden.

Dersom mit Hierte var frie, saa kunde det vel blive Deres.

Baronen.

Adieu, min søde Siel! Det giør mig ondt, jeg maae forlade Dem. Ah! hvad er det dog en tung Byrde at have store Fortieneſter.

5. Scene.

Grevinden. Angelique. Nerine.

Nerine.

Denne Karl holder fordievlet meget af Dem.

Angelique.

Jeg havde, saamen, ikke tænkt Søster til saadan Forbindelse.

Grevinden.

Han er levendes, som Du seer.

Angelique.

Han elsker Dig meget hoit. Og Du har Aarsag at være vel fornoiet med ham.

Grevinden.

Vist er det, at den Kierlighed, han bær for mig, gior ham iblant gal i Hovedet. Men imidlertid har han dog aldrig talt med mig uden to Gange.

Nerine.

Da maae jeg bekiende, han er kommen brav vidt den første Gang — — Men seer jeg ikke Valerius der komme.

6. Scene.

Valerius. Grevinden. Angelique. Nerine.

Grevinden.

Hans overmaade Kierlighed lader ham ingen Rast eller Roe, førend han kommer til mig.

Nerine.

Hillemen, hvor zittrer og bæver han ikke.

Grevinden.

Ja! jeg holder og af en frygtagtig Elsker, det viser hans ærbødige og oprigtige Hierte. Kom kuns nærmere! kom kuns nærmere! De kan med al Frihed aabne Deres Hiertes Hemmelighed. Giv kun Agt, Søster, det skal I faae at see.

Valerius.

(til Grevinden)

Ah! Hvilken Lykke, naadige Frue! De tillader mig, at jeg ganske maae aabne mit Hierte. (til Angelique) Hvad

Fornøielse er det mig ikke at sige Dem, at mit Hierte tilbeder Dem, og tilbeder ingen anden end Dem allene.

Grevinden.

Jeg troer, saamen, hans store Kierlighed gior ham ser i Hovedet. — Hvad er det, De siger, Valerius? hvad gior De?

Valerius.

Intet andet end det, De selv har tilladt mig.

Merine.

I skal nok see ret nu, at her er en Misgisning paa færde.

Valerius.

Hvor skulde jeg ikke holde mig lyksalig, om det endnu maatte behage Dem at høre mine Sukke.

Grevinden.

De tager feil, Monsieur!

Valerius.

Nei vist ikke — — Men, skiønne Angelique! det er høi Tid, at Deres Hierte fælder Dommen imellem min Farbroder og mig. Mit hører Dem ganske til, og aldrig har nogen elsket med større — —

Grevinden.

Angelique!

Valerius.

Nei! aldrig har nogen større Oprigtighed — —

Grevinden.

Hvad! Er det da intet mig, Deres Hierte sukker for?

Va-

Valerius.

Naadige Frue! jeg veed ikke, at jeg skulde have noget at svare Dem paa dette Spørgsmaal. See til Deres Søsters Øine, og dom saa selv, om et Hierte, som er indtaget af Dem, kan brænde af nogen anden Kierlighed.

Grevinden.

Hvad! saa har De da ingen Kierlighed for mig?

Valerius.

Den Høflighed, som er brugelig blant honette Folk — —

Grevinden.

I hvor nu?

Angelique.

Ah! man skal ikke med saadan Haardhed paastaae, at en Frier skal sige sin Mening saa bart ud, og Du giorde bedre, kiere Søster, om Du ikke lod Dig merke med, hvor bitter denne Pille kunde smage.

Grevinden.

Hold I kun jeres Mund, Næsvise.

Valerius.

De besidder tusinde Dyder. De har Forstand, De er angenem, De er deilig, De er riig — —

Grevinden.

Og De er en Nar.

Angelique.

Saamen, Søster! siden Du saa meget præker om Din Sagtmodighed, saa maae jeg bekiende, Du lader det kun lidt see nu.

Grevinden.

Bilder jer kuns intet ind, at denne gode Karl var Umagen værd, at man skulde gisre sig vred for hans Skyld, det er en Phantast, og han er ret skabt for jer.

7. Scene.

Valerius. Angelique. Nerine.

Nerine.

Hvad forstaaer hun sig dog ikke vel paa Folk!

Valerius.

Ja! skionne Angelique. Det er Dem allene, jeg sukker for, og jeg vilde ønske mig hundrede Tunger for at forsikre Dem derom.

Nerine.

Nu fast i Sadlen, Jomfrue! nu gielder det. Ingen Skrøbelighed. I det mindste maae De intet lade Dem merke dermed. Lad nu see, De har et Hierte som en Klippe.

Angelique.

Forlad mig intet.

Nerine.

Nei, nei! lad mig kuns raade.

Valerius.

Men hvad gavner det mig, skionne Angelique! at jeg elsker Dem for alle? Hvad gavner mig den Lykke, at jeg kan aabenbare Dem min inderlige Kierlighed? De vil ikke høre mig! De foragter min Elskov. Ah! den er dog Deres skionne Øines Gierning. Jeg tilstaaer, det er at tilsøie Deres uforligelige Skionhed en stor Ure, at indta-

ges

ges af andet end den allene. Jeg tilstaaer, det er meget ilde giort, at den fordømte Lyst, jeg har havt til Spil, skulde nogentid indtrænge sig i den Siel, hvor De regierer. Men — —

Angelique.

Men den Lyst har fæstet alt for dybe Rødder hos Dem, for at haabe, at Kierlighed nogentid skulde kunde udrydde den. Følg, følg kun denne Lyst, som De har opofret Dem til. Mit Hierte skal saa saligelig ikke bære ringeste Fortrydelse derover.

Nerine.

Ypperligt.

Valerius.

Nei! efter denne Dag skal De altid finde mig indtaget af Deres Kierlighed allene. Ingen anden Lyst, ingen anden Begierlighed skal kunde røre mig. Ja! jeg skal have en Afskye, en Ekel, en Vemmelse for alt det, som ikke er Dem — —

Angelique.

(med en følsom Stemme)

Nei! Gaaer kun bort fra mig, og kommer aldrig for mine Øine.

Nerine.

Hvor nu! begynder De alt at give Kiøb?

Valerius.

Aldrig for hendes Øine! Ah! hvilken forfærdelig Haardhed. Aldrig! Ah! hvad er det Ord dog utaaleligt for den, der elsker. Ah! er der da intet, som kan bevæge Deres Vrede? Vil De da see mig død for Deres Fødder?

Angelique.

Jeg tager ikke stor Deel, Monsieur! hverken i Deres Liv eller i Deres Død.

Nerine.

Nu skal vi nok see her bliver en Comoedie af.

Valerius.

Ja, min Død vil blive en vis Følge af Deres Fortørnelse.

Nerine.

Hvad vilde det ikke sætte os i Credit, at en Frier tager Livet af sig for vor Skyld.

Valerius.

De vil have det. Velan da! De blive fornøiet, Ubarmhiertige! De skal see mig døe — —

(han tager Kaarden)

Angelique.

(holder ham)

Hvad tager De Dem for, Valerius!

Nerine.

Der har vi Spillet i Gang. Er det nu Tid at komme med Deres utidige Barmhiertighed? Jh! det er dog nogle taabelige Giæs, disse Piger.

Angelique.

Vilde Du da vel, at han skulde tage Livet af sig for mine Øine, jeg som zittrer og bæver, naar jeg seer en blot Kaarde.

Nerine.

Hvad er forliebte Folk dog nogle besynderlige Narrer!

Valerius.

Siden Deres ædle Gemyt har behaget at sørge for mit Livs Frelse, saa maae De vide, det er ikke nok at have reddet mit Liv. Jeg skal ikke vige fra Deres Fødder,

end De igien lader Dem formilde til Godhed for mig, og førend De giver mig Deres Hierte igien. Dette kostbare Hierte, dette Hierte, uden hvis Besiddelse det Liv selv, som De har givet mig, skulde blive mig til en Byrde.

Angelique.

Hvad siger Du dertil, Nerine?

Nerine.

Hvad jeg siger? Jeg siger: at naar det gielder, saa har De ikke mere Hierte end en druknet Kylling.

Valerius.

Vønhør mig dog for min store Kierligheds Skyld, for Deres skiønne Øines Skyld.

Angelique.

Dersom De vilde love mig — —

Valerius.

Ja! jeg lover at udrydde al Lyst til Spil af mit Hierte, og at Deres Skiønhed skal allene herske derover.

Nerine.

De skal altid finde ham færdig at svære paa det.

Angelique.

Man maae dog, hvor lidt De end fortiener det, finde sig i at giøre det, De forlanger. Ja, jeg giver Dem mit Hierte igien.

Valerius.

(kysser hendes Haand)

Ah! hvad inderlig Glæde og Fornøielse — —

Angelique.

Og for at vise, hvor høit jeg elsker Dem, saa forærer jeg Dem end desforuden mit Portræt.

(hun giver ham sit Portræt med Juveler besat)

Nerine.

Saa Helsfyer i Vold! der har vi Frugten af alle mine skisnne Prækener.

Valerius.

Ah! hvilken stor Godhed — —

Angelique.

Giemmer det for min Skyld, jeg beder Dem.

Valerius.

Giemme det! Ah Himmel! det skal aldrig komme fra mig, saalænge der er en varm Blodsdraabe i mig. Ja, hvad siger jeg? End Døden selv skal ikke berøve mig dette kiere Portræt! det skal følge med mig i min Grav.

Nerine.

Hvad ere dog vore Jomfruer nu omstunder meget underlige og ustadige!

Angelique.

Bedrag mig da ikke, Valerius, og giv mig ikke Aarsag til at fortryde, at jeg saa let har ladet mig overvinde af Dem.

Valerius.

Forlad Dem kuns paa mig, og paa de Eder, mit forliebte Hierte gisr Dem.

Nerine.

En tilforladelig Caution! det var dog et forbandet Puds for den stakkels Farbroder.

(Angelique og Nerine gaae)

Valerius.

Er der nogen i Verden, hvis Lykke er større end min.

Hun giver mig sit Hierte igien. Hun forekommer mine Begieringer, hun beviser mig saa stor Godhed — —

8. Scene.

Valerius. Hector.

Hector.

Jeg kommer, Herre, for at sige Dem — —

Valerius.

Jeg er ganske uden for mig selv. Hid, Hector! see, betragt, og forundre Dig. See, hvilken en kostbar Forering, Angelique har givet mig.

Hector.

Det er nogle deilige store Brillanter. Men, paa det De endnu kan blive mere fornøiet, saa har jeg herude en anden Trøst for en tum Pung. Det er en god Kone, som laaner paa Pant.

Valerius.

Hvad er det for een?

Hector.

Det er Mad. Staahie, De kiender hende vel.

9. Scene.

Mad. Staahie. Valerius. Hector.

Valerius.

(embraserer hende)

Heh! god Dag, mit Barn! Du kan aldrig troe eller tænke, hvad Fornøielse det er mig at see Dig.

Mad. Staahie.

Jeg er Dem høilig forbunden for Deres store Godhed.

Hector.

Hector.

Hun er saa min Troe sinuk endnu. Men, hvad Pokker betyder disse bedrøvede Klæder? De seer mig saa sort ud som vor Kakkelovn.

Valerius.

Seer Du ikke vel, Din Dosmer, at det er Hofsorg, hun bærer.

Mad. Staabie.

Nei, saamen er det ikke, gode Herre! Jeg er en god ærlig Borgerkone, og jeg strækker mig intet videre end mit Dække kan naae. Jeg kiender vel mangen een, som jeg slaaer Svar to til, der deg i saadant Tilfælde lader sig sværte fra Top til Taae. Men, jeg har aldrig været plaget af den Orm, og dersom min gode Sal. Mand endnu havde levet — — (hun græder)

Valerius.

Hvad! Er Monsieur Staabie død?

Mad. Staabie.

Ja vist! og det ganske hastig.

Hector.
(græder)

Bevar os vel! ganske hastig. Ah! det giør mig hiertelig ondt. (til Valerius) Til Sagen, Herre! til Sagen.

Valerius.

Min kiere Mad. Staabie! jeg havde vel et tusinde Rigsdaler nødig.

Mad. Staabie.

Jh! Monsieur! min Kasse er Dem altid aaben.

Valerius.

Og jeg vil give Dem min Vexel for dem.

Hector.

Og jeg vil endossere den.

Mad. Staabie.

Naar man har med brave Folk at giøre, saa er al saadan Forsigtighed ganske ufornøden.

Valerius.

Jo! saa vist skal Du tage imod den. Vi Mennesker ere mange Skrøbeligheder undergivne. Jeg kunde komme til at døe. Denne Slyngel har sagt mig: Du laante Penge paa Pant.

Mad. Staabie.

Jeg laane paa Pant. Det er en uforskammet Bagtalelse den. Nei! det veed jeg nok; det var kun til at bebyrde min Samvittighed. Men, naar jeg laaner nogle Penge ud, og man giver mig en tilstrækkelig Forsikring, saasom gammelt Sølv af nye Prøve, Guldkieder eller Guld-Armbaand, som man har lagt af, gammeldags Demanter, som man intet kan faae solgte, saa seer jeg intet, som kan forhindre mig at tage derimod.

Valerius.

Ja! Men jeg har hverken Sølv eller Juveler at give Dig.

Hector.

Jo, jo! vi kan gaae sikre paa Gaden uden at frygte for Lommetyve.

Mad. Staabie.

Der er heller intet, der haster, Monsieur! og vi kan jo bie til De faaer saadant noget Ragerie.

Va-

Valerius.

Men Du maae vide, mit stakkels Barn! at jeg er dødsens, dersom jeg ikke faaer de tusinde Rigsdaler i denne Dag.

Mad. Staabie.

Ah, Monsieur! jeg vilde ønske, jeg havde dem, og det af mit ganske Hierte.

Valerius.

Min Engel, min Dukke, min Allerkiereste, min Hierte, min Søde, min Princesse, min — —

Hector.

Forbarm Dig dog over os!

Mad. Staabie.

Jeg kan intet.

Hector.

Oh! hvad ere vi ogsaa nogle Tosser at gisre saa megen Hsitid af hende. Veed De ikke vel, at saadanne Folks Hierte er haardere end Flint og Staal, og begriber De ikke vel, at det er plat forgieves at begiere noget af hende uden god Forsikring.

Valerius.

Men hvor Fanden vil Du vel, jeg skal tage det fra?

Hector.

Det er sandt nok. Men bie lidt — — Er det ikke uforskammet at vegre sig ved at tage mod en Vexel, som jeg endosserer med egen Haand?

Valerius.

Naa! kommer der noget?

Hector.

Ei! gi Stunder, jeg faaer speculere lidt. Gi

Valerius.

Hør engang! Her har jeg Jomfrue Angeliques Portræt; naar man er i Knibe, saa faaer man redde sig som man kan.

Hector.

Hvad siger De? For ingen Deel. Det maae De giemme som Deres Diesteen.

Valerius.

Sandt nok; det vilde være meget uartigt, om jeg skildte mig ved det.

Mad. Staabie.

Adieu, Monsieur! En anden Gang vil vi see til, vi kan giøre Sagen klar.

Valerius.

Aa! bie lidt. (til Hector) Hør! Du veed, i hvor stor Betryk jeg er. Om jeg nu just ikke har hendes Portræt, mon jeg da elsker hende desmindre?

Hector.

En herlig Forklaring. Mener De da vel, at saadant et trolss — —

Valerius.

Du har Ret — — Men imidlertid saa ere alle de, som interessere i Banquen, samlede om en Times Tid, og saa bliver Pladsen betaget.

Mad. Staabie.

Adieu!

Valerius.

O! bie dog lidt, hvi er I saa hastig? Jeg skal dog have Penge, hvor Pokker jeg skal tage dem fra.

Hector.

Hector.

Men tænk engang! hvad vil Angelique vel sige, naar hun faaer at vide, at De har laant Penge paa hendes Portræt?

Valerius.

Hvor skulde hun vel faae det at vide? Om en Times Tid, i det seeneste, kan vi jo gaae hen og løse det ud igien.

Hector.

Om en Times Tid.

Valerius.

Ja vist.

Hector.

Ja, henger hun saa sammen, saa begynder jeg alt at give mig tabt.

Valerius.

I saadan Betryk, som jeg nu er, kunde jeg være fær dig at sætte mig selv til Pant.

Hector.

(beskuer ham)

Paa det Stykke torde jeg sværge, De fik ikke meget til Laans.

Valerius.

Jeg veed, man kan dog ikke altid tabe. Man maae dog vel engang vinde.

Hector.

De er mig for voxen med Deres Indvendinger, endskiønt jeg vel veed, at alt det Mikmak, De staaer her og kiører sammen, duer ikke for en suur Sild.

Valerius.

Jo, ja! jeg skal nok redde mig ud, Hector! Du maae troe mig. (til Mad. Staabie) Kunde man vel faae dette Portræt faae de — —

Mad. Staabie.

Aa ja! nu kan jeg med god Samvittighed laane Dem. Her ere gode Demanter, som kan svare Rnade for Kapital og Rente. Her har jeg de tusinde Rigsdaler rigtig talt i Guld i denne Pung.

Valerius.

Jeg er jer høilig forbunden, min kiere Madame! men jeg beder jer, vær saa god og kom herhid igien ret nu. Jeg har i Sinde at løse mit Portræt ind med allerførste.

Mad. Staabie.

Hiertens gierne. Det er min største Glæde at see saadan Forandring. Jo meer mine Penge løbe om, jo bedre Nytte har jeg af dem. Adieu, Messieurs! har De mig tiere nødig paa lige Maade, saa er jeg altid til Tieneste. (hun gaaer)

Hector.

Ja gaae, Din Jode, Din dobbelte Jode, Du største Jode blandt alle Jøder i den hele Bye. Men imidlertid, Herre! saa er det et galt Arbeide, De har taget Dem for.

Valerius.

Hvad vil Du vel sige, til en desperat Sygdom vil der en desperat Cuur. Og disse Penge, som Kierlighed har kndt mig, forsikrer mig, at Lykken bliver i Dag paa min Side.

Ende paa anden Act.

Tredie Act.

1. Scene.

Dorantes. Nerine.

Dorantes.

Men sig mig engang, Nerine, hvad er det, Du sukker saa for?

Nerine.

Saamen, gode Herre! vi have ikke stor Aarsag paa nogen af Siderne at være ret lystige.

Dorantes.

Hvorom alting er, saa lad mig dog vide, hvad der er paa Færde.

Nerine.

Saa meget er der, at man saaer være betænkt paa anden Leilighed.

Dorantes.

Betænkt paa anden Leilighed. Hvad vil det vel sige? Skulde du vel have begaaet nogen Forseelse, som har givet Din Jomfrue Aarsag til saa pludselig at vise Dig paa Døren?

Nerine.

(græder stærkere)

Nei! Men naar jeg græder, saa er det Deres tynde Skiebne, jeg græder over. Det er Dem selv, gode Herre! som faaer at søge Dem en nye Condition.

Dorantes.

Hvad er det vel, Du vil sige? Nerine.

Nerine.

Jeg vil sige saa meget, at Jomfrue Angelique er et ubestandigt Gemyt, hun har paa nye igien indladt sig med Valerius, og det stærkere end nogentid tilforn.

Dorantes.

Hvor dødelig et Hiertesting denne Tidende end giver min Kierlighed, saa maae jeg dog tilstaae, jeg finder intet Forunderligt i denne Forandring. Det er noget, jeg kunde vaae mig forud. Jeg veed jo, det er denne Frier allene, som al hendes Hue og Hierte staaer til. Og om hun end imellemstunder kan have viist sig noget venligere imod mig, saa har jeg dog aldrig været saa taabelig, at jeg har ladet mig bedrage deraf. Vist er det, at jeg mange Gange har seet hende vende tilbage til mig. Men naar det er skeet, saa har jeg heel vel vidst at skionne paa, at det var mere hendes Forbittrelse mod ham, end hendes Kierlighed for mig, jeg havde at takke for saadan Forandring. Og Du skal ikke heller see mig, Nerine, at skiende og larme derover. Jeg skal ikke forekaste hende hendes mange Løvter og dyre Eder. Men jeg skal vide at holde baade min Vrede og min Kierlighed i Tøilen.

Nerine.

Oh! gode Herre! dersom De kun vidste, hvad jeg har giort for Dem.

Dorantes.

See der! tag mod denne Ring, og bær den for min Skyld. Og sig Din Jomfrue, at med hvad Foragt hun end belønner min oprigtige Kierlighed, saa skal jeg dog altid holde det for min største Lykke at see det gaaer hende vel.

Nerine.

(tager Ringen grædende)

Ah! ah! Jeg kan ikke meer. De slider Hiertet af Livet paa mig.

2. Scene.

Gerontes. Hector. Dorantes. Nerine.

Hector.

Jo vist, Herre! det er klappet og klart. Angelique giver sig med Valerius. Tractaterne ere alt sluttede.

Gerontes.

Saa meget desbedre. See der! god Dag, mon Frere. Heh! hvad skader jer? Hvad er der vel paa Færde? Fattes jer noget? I seer mig saa forvirret ud. Eh! frisk! har de været henne og givet jer en Kurv.

Dorantes.

I er alt for vel underrettet om den Fortred, man har giort mig, for at spørge derom. Men, hvorom alting er, saa er mit Sindelav intet til at ville have nogen med Magt og mod nogens Villie. Og naar jeg nu seer et Hierte, som ikke ønsker selv at blive mit, saa holder jeg for, at jeg vinder mere end jeg taber paa Kiøbet.

Gerontes.

Det er de rette høie Tanker, man skal giøre sig i slige Tilfælde, og det er at tale ret ligesom man kunde læse i Astrea. Men imellem os at sige, mon Frere! saa synes I vel, det var et fornuftigt Stykke af jer at paastaae, at en smuk ung Jomfrue skulde heller tage Farbroderen end Brodersønnen.

Do-

Dorantes.

Nei! og jeg har heller aldrig havt saa store Tanker om mig selv. Det er mig nokſom bekiendt, hvad Fordeel Ungdommen har hos Fruentimmer. Kierlighed er et lidet Barn, de elſker den, fordi de kan ſpøge med den. Og naar man med en vis Alder begierer at elſkes, saa tilſtaaer jeg, det er et utidigt Anſlag, man burde ſlaae hen i Veiret.

Gerontes.

Det er mig ret kiert at høre jer tale saaledes, og I tager Sagen paa den rette Fod.

Nerine.

Dersom man havde spurgt mig til Raads, da skulde det have gaaet ganske anderledes til.

Dorantes.

Min Nærværelse er her ikke mere nødig, og jeg vil gaae hen, og see, jeg skiller mig af med min Kierlighed.

(han gaaer bort)

Gerontes.

Adieu, mon Frere! Trøster jer det beſte I kan; det giør I vel i. Den Stakkel, det giør mig ondt for ham.

Nerine.

Og det skiær mig i det inderſte Hierte.

(hun gaaer bort)

Hector.

Og jeg, jeg er halv færdig at græde over det. — Den arme Stakkel!

3. Scene.

Gerontes. Hector.

Hector.

(tager af sin Lomme en Rulle med andre Papirer.)

Der har jeg en lille Rulle paa min Herres Gield. Han holder sine Ord, som De seer, og han venter, at De vil gisre ligesaa paa Deres Side.

Gerontes.

Saa kom da! lad see engang! skynd Dig, og gior Ende paa det.

Hector.

Oh! det skal være giort paa en Haandevending. Hvilken brav ærlig Fader! Ah! hvad kommer De os nu ret tilpas, havde det biet en Dag længere, saa havde vi været ødelagde i Bund og Grund.

Gerontes.

Det troer jeg.

Hector.

Men giver Dem nu intet til at gisre utidige Anteg-nelser, og tinge paa hver Post. Jeg kan forsikre Dem paa ærlig Karls Parol, at jeg har sat alting op paa det allernøieste, og at jeg ikke kan lade en Skilling falde. Alting er sat for den ringeste Priis, og saa kan De og være vis paa, at der ikke er glemt en eneste Post.

Gerontes.

Saa gior da engang en Ende derpaa.

Hector.

Saa vil jeg og, men Forord byder ingen Trette. Rigtig og kort Fortegnelse paa vores raabende Gield, som Sr. Mathurin Gerontes nu nyelig har lovet,

lovet, og herved lover og tilforpligter ſig at betale paa ſin Søns Vegne.

Gerontes.

Hvad kommer det Dig ved, enten jeg vil betale den eller ikke. Læs Du kuns op.

Hector.

Det ſkal jeg og, Herre.

Item ſkyldig til Richert for 5 Aars Løn, Koſtpenge, Huusleie, udlagde Penge ꝛc. 374 Rdlr. 3 Mk. 9 Skill.

Gerontes.

Hvad er det for een denne Richert.

Hector.

Det er mig til Tieneſte. Dette Navn, ſyntes min Herre, var ikke anſtændig for en Tiener, der hawde den Ære at opvarte ſin Herre ved et Spillebord, og derfor har han givet mig et andet, ſom var mere rimeligt, og kaldet mig op efter den gode, fromme Ruder Knegt, og derved er jeg kommet til det mægtige Navn Heetor.

Gerontes.

Et ypperligt Indfald; han burde min Troe kalde Jomfrue Angelique Pallas efter Spader Frue.

Hector.

Item og for det andet ſkyldig til Moſes Aron, en bekiendt Aagerkarl af Profeſſion og Jøde af Religion.

Gerontes.

Holdt der! lad os intet faae ſaadan Gield med deriblant. Jeg er ſlet intet ſindet at betale ſaadanne Aagerkarle noget.

Hector.

Som De synes. Den Post kan De selv gisre af med den gode Jøde i Mindelighed.

Item skyldig til adskillige Particuliere, hvis Navne, Embeder og Qvalitæter nærmere maatte erfares af hosføiede Specification Litr. C., med Deres bilagde Regninger fra No. 1 til 37 inclusive, og derhos hæftede Stevninger, som copialiter medfølge, hvilke fornævnte adskillige Particuliere næsten alle have erhvervet Namsdomme til Betaling for Deres Fordringer, belsbende i alt til den Summa 3847 Rdlr. 4 Mk. 10 Skill. for at have et heelt gandske Aar igiennem kiørt, haaret, raget, spiset, pudret, skiænket og laant Herren, samt forskaffet ham behøvende Klæder, Peruquer, Hatte, Handsker, Skoe, med meget mere efter bemelte Specification, alt paa Herrens blotte Parole og Forsikring om Skadeløs Betaling.

Gerontes.

Spiset, pudret, skienket, haaret ham. Det Pokker faer i Dig og i Din bandsatte Regning med.

Hector.

Dersom De intet vil troe mig, saa skal jeg sende alle disse godt Folk til Dem at giøre Deres Opvartning i Morgen. De skal vidne med mig.

Gerontes.

En deilig Opvartning.

Hector.

Item til Liskens Unkarls-Trøst, en Person, som sidder paa sin egen Haand, og nærer sig med Aaren, er min Herre skyldig liquideret Gield 200 Rdlr. for 10 Fiers Gedingaars forfalden Pension.

Gerontes.

Hvad er det for een?

Hector.

Herre! det er — — det er en lille Pige, som min Herre iblant — — Ah! hun er saa min Troe ret smuk.

Gerontes.

To hundrede Rigsdaler.

Hector.

Det er saa sandelig intet for dyrt. Spørg Dem kuns for engang. De maae vide, Herre! det er en Contract, som er sluttet om Vinters Tid, og da Masqueraderne vare paa Deres feierste.

Gerontes.

Tør Du vel understaae Dig, Slyngel — —

Hector.

Forivre Dem intet, gode Herre! ere vi meget skyldige hort paa den ene Side, saa have vi og smukke Poster tilgode paa den anden. Nu har De seet vor Debit, og nu ville vi give os til at gaae vor Credit igiennem. Det maae De troe, at naar Pengene kuns komme rigtig ind, saa saae vi endda en god Styver tilgode.

Gerontes.

Lad da see engang.

Hector.

Primo, Adrian von Bergen, kiender De vel den Mand?

Gerontes.

Hvi skulde jeg ikke kiende ham? han er jo kiendt over hele Verden. Det er jo den berømte Banquier i Hamborg.

Hector.

Der kan De selv see, vi gaae intet hen og spise Dem af med Lapperie. Nei, nei! vi vil skienke reen Vin i. Nu, da denne berømte Adrian von Bergen; denne store Banquerer, som er bekiendt saavel af Dem, som over hele Verden, han eier os — — intet.

Geroutes.

Hvor nu?

Hector.

Men een af hans Slægt, som blev skudt i Udfaldet for Wismar, han er os 4000 Rdlr. skyldig.

Geroutes.

Det maae jeg bekiende, det var en skion Anviisning den, om han ellers havde efterladt sig noget.

Hector.

Ja, hvis den gode Sal. Karl kuns intet var død, det havde været saa vist, som om det havde staaet i Hamborger Banco.

Secundo, tilgode hos Lieutenant von Schustersleben for det første Spil i Troquedille, som min Herre giver sig i med ham.

Geroutes.

Hvad er det, Du snakker?

Hector.

Ho, ho! det er min Troe ingen Snak. Det gielder om 500 Rdlr. paa Spillet, og de ere os saa visse, som vi havde dem alt i Lommen, for denne Schustersleben er saa forpikket paa at skustre, at man kan marquere Brettet ud, før han faaer sit første Bret fuldt, tilmed er det en Masse,

en Tosse, han forstaaer intet Spillet. Han sandser aldrig at marquere enten for Hukken, eller naar han kan slaae, og saa man er vis paa at vinde ved hans Feil allene.

Gerontes.
(giver Hector et Ørefigen)

See der, Slyngel! det skal Du have for Din Umage og for denne skiønne Regning, Du kommer og bringer mig. De Penge kan Du bringe hen til den, som har udsendt Dig.

Hector.

Jeg er forsikret paa, han tager aldrig den Mynt for fuldt.

Gerontes.

Din forbandede Slyngel! jeg skal vist lære Dig til med Din bandsatte Troquedille.

Hector.

Han kan jo marquere ti Gange for intet.

4. Scene.

Hector.
(allene)

Han er ulykkelig let paa Nævene, naar det gielder at slaae, men ikke, naar han skal ud med Skillingen. Min Herre har giort fortreffelig vel, at han har seet til at faae Penge andensteds fra. Men har vi ham ikke der. Jo, der kommer han lystig og mild, hvad seer han dog levendes og fornøiet ud!

5. Scene.

Valerius. Hector.

(Valerius tæller en stor Deel Penge i sin Hat)

Hector.

Efter Deres Befaling har jeg været henne at tale med Deres kiere Fader, som giorde ikke meget Væsen af vores Regning. Hans Mynt er stemplet med et forbandet stygt Præg. Saadanne Penge have vi ikke synderlig meget nødige. Jeg havde og paa Veien den Ære at see Monsieur Dorantes, Deres Hr. Farbroder. Potz Tausend hvad er han vred!

Valerius.

(laller fredse)

Et tusinde, to hundrede, halvtredsindstyve og fire.

Hector.

Solvsloden er kommen, merker jeg; Nu skal I see, hvor vore Acter vil stige. Ellers har jeg og et lidet Ærende fra Jomfrue Angelique, hun sagde: jeg skulde — —

Valerius.

(stamper med Foden)

Morbleu! Dette sidste Syv ærgrer mig endnu, havde jeg ikke tabt den dievels Qvinzeleva, saa havde jeg rigtig vundet en fire hundrede Ducater til.

Hector.

Saa i Sandhed, Herre! denne smukke Jomfrue er ganske dødelig forliebt i Dem.

Valerius.

Og den bandsatte Syv havde dog tabt tre Gange i Rad. Damon er mig endnu to hundrede Ducater skyldig paa sin Parol.

Hector.

Hector.
(drager ham i Ærmet)

Ei, Herre! hør mig dog, og ſtiller Deres Sind lidt tilfreds. Det er Angelique jeg taler om, og har talt om en lang Stund.

Valerius.

Ah ha! om Angelique. Hvordan ſtaaer mine Sager hos hende?

Hector.

Uforligeligen vel. Ah Herre! hvad er hun dog en deilig Jomfrue! og hvad er det mig dog kiert at ſee Dem vel forligt ſammen igien.

Valerius.

Sandt at ſige, ſaa fortryder jeg ikke heller meget paa det.

Hector.

Hvor nu! hvor forſkrækkelig koldſindig er De bleven paa en ſtakket Tid! Hvad vil det vel ſige? Ret nyſſens ſtod de i Lys og Lue, og nu er De bare Jis. Men jeg vel ſkulde bedrage mig meget, naar jeg tænker, at ſaa ſnart De faaer Penge imellem Hænderne, ſaa giør De Banquerot i Kierlighed. Og nu ſeer jeg, De har Penge, følgeligen giver De Deres Kiereſte en god Dag.

Valerius.

Nei, Hector! dom bedre om mig og om min Kierlighed; jeg elſker ſaa høit, ſom nogenſinde ſkee kan. Men ſiden jeg forlod Dig, ſaa har jeg nøiere betænkt og eftertænkt, hvad der vilde følge paa denne Elſkov. Jeg maae bekiende det for Dig. Jeg finder mig ganſke intet ſkabt til at gifte, naar jeg tænker paa Kone og Børn, og Amme,

og

og Piger, og al den Larm, der hører til en Huusholdning. saa staae Haarene mig paa Hovedet. Jeg elsker et frit Levnet.

Hector.

Og det for at kunde føre et liderligt Levnet.

Valerius.

Sandt at sige, Hector! der er ingen Stand i Verden bedre end en Spillers. Han har ret et lyksaligt Liv, hans Dage ere sammenknyttede af lutter nye Fornøielser. Comoedie, Opera, Bal, Assemblee, Masquerade, Collationer, Giestebude, alting række hinanden Haaden, og saa godt som kappes om at fornøie ham. Hvor han kommer, følger Glæde, Fryd og Overflødighed ham i Hælene. Der er noget stort i alt hans Væsen. De prægtigste Daaser, Etuits og Uhrverker skal man finde i hans Lommer, Kobber og Jern forandres under hans lyksalige Hænder til det pure Guld.

Hector.

Og Guldet til intet.

Valerius.

Aldrig nogen Dag Soel gaaer op, at jo hundrede smukke Fruentimmer giøre Opvartning hos ham med deres Billetter, for at have den Ære af hans Besøgelse. Saasnart kommer han ikke, at jo Døren lukkes op for ham paa vid Væg. Der finder han for sig alle de Slags artige Folk, som kan samles. Der ere af de Fruentimmer, som Munden aldrig staaer stille paa, og som skyder med Skraae blant deres Næste, saa det runger efter. Der ere af det Slags Folk, som giøre Profession af at drive Dagene bort, og som fortælle alt det Galskab, der passerer i Byen. Der finder man af disse Tiders Lucretier, af disse Jomfrue-Enker,

ker, som vil bilde Folk noget ind, og give sig ud for de skie-reste Mær. Der finder man gamle Giekke, som gisre Amour paa deres Gammelalder. Der finder man af disse lystige Hoveder, som komme En til at lee, førend de komme En til at tale. Kan man vel tilbringe Tiden bedre?

Hector.

Vist nok! Men naar man taber, saa er alt dette kiedsommeligt og fortrædeligt.

Valerius.

Nei! Spil forsamler og forener alting, den modige Greve og den sagtmodige Borger. Der kan man see, hvor den forgyldte og prægtige Kræmmerkone stikker den fattige Grevinde ud. Der seer man Grever og Baroner foruden Persons Anseelse at sidde jevnsides hos en Consumtionsforpagters Fuldmægtigs Laquai. Og saaledes er det man kan hævne sig over den blinde Lykkes Egensindigheder, og den Uret, den har giort os i vores Fødsel.

Hector.

Saavidt jeg kan dømme af denne Deres angenemme Tale, saa har De vist faaet brav Penge igien. Saa meget desto bedre! For nu at vide ret at leve, saa skulde det vel være tienligst, vi fik Jomfrue Angeliques Portræt indløst igien.

Valerius.

Vi vil see til engang.

Hector.

De veed jo selv — —

Valerius.

Jeg skal strax hen igien at spille.

Hector.

Hector.

De kan jo tage tusinde Rigsdaler af.

Valerius.

O nei! det er et betroed Gods.

Hector.

Paa det dog noget af det kan komme i Sikkerhed, saa kunde Herren i det mindste betale mig min Løn.

Valerius.

Hvad! Er jeg Dig noget skyldig?

Hector.

I de fem Aar, jeg har havt den Ære at tiene Dem, saa har jeg ikke nydt fem Skilling.

Valerius.

Min Fader skal betale Dig, gaae kun til ham, den Post stod med paa Fortegnelsen.

Hector.

God Morgen. Deres Fader! ja, da kommer jeg vist ret an. De Penge, han giver ud, ere intet gange bare, endskiønt de ere vægtige nok.

Valerius.

Vie kun! en anden Gang skal jeg see Din Regning efter. Jeg hører der kommer nogen.

Hector.

Det er min Troe Deres Remmesnider-Kone, hun har lugtet det, De har Penge.

Valerius.

(giemmer sine Penge i Lommen)

Vi faae at see, hvor vi kan blive af med hende.

Hector.

Hector.

Og der er Mſr. Knikkebeen, Deres ærlige Skræder med.

6. Scene.

En Remmeſnider-Kone. En Skræder. Valerius. Hector.

Valerius.

Hvilken forbandet Uleilighed! Jeg er hendes ydmygſte Tiener, min kiere Madame! Hvad er det mig dog kiert at ſee Dem igien. Jeg mindes ikke den Tid, jeg ſaae Dem ſidſt.

Remmeſnider-Konen.

Da kommer jeg dog tidt nok at giøre min Opvartning, men om Natten ſpiller De, og om Dagen ſaa ſover De.

Valerius.

Det er nok angaaende den Reiſe-Chaiſe, De betrakte mig med rodt Fløiel.

Remmeſnider-Konen.

Ja! om det kunde være Herrens Leilighed.

Valerius.

Jeg er ret vel fornøiet med Arbeidet. De bør at have Deres Betaling for den, det er billigt. (til Hector) Tænk dog noget op, for at ſkille mig af med denne fortrædelige Diſcours. (til Skræderen) Og I, min kiere Meſter, hvad er vel jeres Ærende?

Skræderen.

Jeg er kommen hid for at bede Herren — —

Valerius.

Det er for megen Umage, I gisr jer.

Skræderen.

Ih— —

Hector.

I gisr mig altid mine Klæder for snevre.

Skræderen.

Dersom jeg kun — —

Hector.

Jeg fik ikke saasnart mine Buxer paa, de jo brast to tre Steder.

Skræderen.

Men jeg — —

Hector.

I syer ogsaa falsk.

Remmesnider-Konen.

Vi skulde gisre vores Datters Bryllup.

Valerius.

Ja! saa skal hun til at gives. Det er en slink, ver ver lille Stykke Toes. Jeg er vis paa, hendes Fæstemand bliver fornøiet med hende.

Remmesnider-Konen.

Og De kan selv tænke, at saadant koster Penge.

Valerius.

Gid jeg maae bræk̃e mine Been i tu for jeres Øine, om jeg har en Daler.

Remmesnider-Konen.

Det er dog saa længe siden, De er bleven os de Penge skyldig.

Valerius.

Jeg vil passere for den største Skielm, dersom jeg i sex samfulde Maaneder har faaet en Skilling ind.

Hector.

Ja vist. Vi have begge to af bare pure Gudfrygtighed giort Fattigdoms Løvte, og vi vil slaae os reent fra Verden.

Skræderen.

Oh! jeg beder Dem dog for alt det, jeg bede kan, hav dog nogen Medynk med mig. Vor Mutter gaaer paa sine sidste Been, hun veed sig ingen Dag. Vær dog saa god og giv mig et hundrede Rigsdaler til Afdrag paa Regningen.

Hector.

Jh! hvad Fanden bilder I jer ogsaa ind med det Haandverk, I har, at I vil gaae hen og giore Børn. Giør Klæder, det er nok saa godt.

Skræderen.

Et hundrede Slettedaler i det mindste.

Valerius.

Ja! men — — dersom jeg havde dem — — I kan være vis paa, der er ingen i Verden, der er mere for at betale sin Gield end jeg. Spørg kuns ham ad.

Hector.

Jo, jo! dersom han havde Penge, skulde han da ikke vel betale mig mine fem Aars Løn. Jeres Fordring, veed jeg, er hverken ældre eller bedre end min.

Remmesnider-Konen.

Men naar vil De da, jeg skal komme igien, gode Herre!

Hector.

Jeg skal lade jer vide, naar det kan falde beleiligt.

Skræderen.

Jeg gaaer ikke ud af denne Dør, førend jeg bliver betalt, med mindre man jager mig bort.

Hector.

Det kunde der endda staae Raad til. Har man i Verden seet saadan et haardnakket Dyr.

Valerius.

Hør, Børn! jeg skal sige Dem noget i Hemmelighed, som jeg troer skal staae dem an ligesaavel som mig. Jeg har sat mig for at gifte mig ret for Alvor. Og min Fader har taget sig paa at forugie mine Creditorer. Hvad siger de vel nu?

Hector.

Ja, det har noget at sige.

Remmesnider-Konen.

Imidlertid saa maae jeg dog have Penge.

Hector.

I Tosser, denne Raison er saa god som rede Penge. Gaae kun jeres Vei, og bekymre jer intet.

Skræderen.

Dette Giftermaal, De taler om, skeer det vel snart?

Hector.

Inden I veed et Ord af det, saa er det alt klart. jeg maae blive gal.

Remmesnider-Konen.

Mon det vel skeer i Dag?

Hector.

Hector.

Vi vil haabe det. Adieu! farvel! Vi vente Bruden hid ret strax, og det vilde see galt ud, om hun skulde finde jer her. Det vilde fordærve hele Legen. Gaae jer Kaas.

Remmesnider-Konen.

Saa lover De da — —

Hector.

Gaae jer Kaas, siger jeg, og lad mig kuns raade.

Remmesniderkonen og Skræderen.

(begge)

Men, gode Herre! lad os intet — —

Hector.

Ei, hvilken Larm! (støder dem ud) Paa Døren, siger jeg, eller jeg skal vist vise jer noget andet.

7. Scene.

Valerius. Hector.

Hector.

(leende).

Saa! saadan er det vi bære os ad med vore Crediterer. Men imidlertid, siden De dog er ved Penge, saa burde De vel — —

Valerius.

Der er intet, der bær meer Ulykke til, end at betale sin Gield.

Hector.

Ah saa! saa er det intet saa meget at undre paa, at see saa mange brave Cavalerer aldrig betale — —

Valerius.

(seer Baronen komme)

Er det ham, der er forliebt?

Hector.

Ja i Grevinden.

8. Scene.

Baronen. Valerius. Hector.

Baronen.

Lad min Chaise holde hist heune i den anden Gade, og J, mine tre Laquaier, holder J jer ogsaa tilside. Jeg er her incognito.

Hector.

Hvad Pokker har han vel i Sinde?

Baronen.

Monsieur! Er det vel jer, som hedder Valerius?

Valerius.

Ja! det er, og det Navn har jeg altid baaret.

Baronen.

Parbleu! det glæder mig i mit inderste Hierte. Vær da saa god og lad jer Tiener gaae lidt tilside.

Valerius.

Gaae Din Vei.

Hector.

Men Herre — —

Valerius.

Gaae, siger jeg. Lad mig ikke sige Dig det tiere.

9. Scene.

Baronen. Valerius.

Baronen.

Veed I vel, hvem jeg er?

Valerius.

Nei! jeg har ikke den Ære.

Baronen.

Friſk, Hr. Baron! Lad ſee, Du har Hierte! Han er alt bange. Da er jeg dog temmelig vel bekiendt her i Byen, og ſiden De kiender mig intet, ſaa kan jeg lade Dem vide, at der ere ingen Prinſer og Fyrſter, Grever og Baroner, og Generaler og Miniſtrer, jeg jo ſlaaer Svar to til. De galanteſte Kammerjunkere til Hove giver jeg altid ſex Sinke forud. Fruentimmerne løbe efter mig, og naar de kun ſee mig, ſaa have de hverken Riſt eller Roe, før de faae fat paa mig. Naar jeg er til Taffels, ſaa er jeg altid Marſkal, og over Borde fører jeg altid Ordet. Jeg er perfect i alting. At jeg har Hierte, det er nok ſom bekiendt; og naar jeg ſlaaes, ſaa legger jeg min Mand ned paa Stedet. Jeg har havt et Par Sneſe Quereller, ſom jeg har ærlig reddet mig ud af, for jeg veed at parere en Klinge, og give en Finte. Mine Forfædre ere bekiendte, og jeg er af god gammel Adel. Min Oldefader ſtod paa Fløien i det Slag for Lützen, og ſom I ſeer mig, ſaa er jeg en Herremand aus dem vier Ländern.

Valerius.

Man kan endelig nok ſee det paa Deres Væſen.

Baronen.

Ellers har jeg saa af en Hændelse, og uden at tænke derpaa, saaet en liden Tilbøielighed for et viſt Fruentimmer. Jeg havde vel ikke tænkt, det ſkulde gaae saavidt. Men den Stakkel, hun er bleven ganske forliebt i mig. I kan vel selv bilde jer det ind, im I seer mig, for man er ſkabt paa en Maade, at man med Føie kan paaſtaae ſørſte Prioritæt hos hende. Og om nogen vilde saae i Sinde at komme mig i Forkiøbet, og hindre mig i min Elſkov, det var kun at ville hindre en ſtærk Strøm i ſin Fart.

Valerius.

Jeg troer ikke heller, der ſkulde være nogen saa dumdriſtig.

Baronen.

Man har dog villet forſikre mig om, at I havde fattet de Griller.

Valerius.

Jeg?

Baronen.

Ja, ret I! at I, uden at anſee enten min Stand eller Qualitæt, har fattet det daarlige Forſæt at hindre mig Adgang til hendes Hierte.

Valerius.

Det er kun pure Bagtalelſe, Monſieur! og jeg veed alt for vel, hvad Forſkiel der er imellem os.

Baronen.

Han ſkielver alt — — Veed I vel, min Hr. Space Knægt, at jeg har her det, jeg kan komme jer til at kryhe for.

Valerius.

Det er mig heel vel bekiendt.

Baronen.

I bilder jer maaskee ind, I kan begegne mig som en Skiærventzel.

Valerius.

Jeg, Monsieur!

Baronen.

Han er bange — — I staaer her og gisr jer ynde-lig, min lille Straajunker. Ved I vel, at vi opvarter saadanne Herremænd med Næsestyvere.

(Valerius trykker sin Hat i Hinene)

Jeg troer, han har Hierte — — Det er best, jeg styrer min Vrede.

Valerius.

(tager til sin Kaarde)

Siden De endelig vil i Hænder, saa faaer jeg vel styre Deres Lyst.

Baronen.

See, hvilken Snak! I seer vel, jeg skiemter.

Valerius.

Deres Skiemt staaer mig intet an, og Deres naragtige Væsen er ikke efter min Smag. Ved De vel, at De er en grov Karl?

Baronen.

Det behager ham saa at sige.

Valerius.

Et slet og nedrigt Menneske.

Baronen.

Han behager at skiemte med sin Tiener.

Valerius.
(drager Kaarden)

Vi skal strax paa Timen see, om disse Herremænd aus dem vier Ländern ere saa haandfaste Karle, som de vil bilde os ind.

Baronen.

Ei hvad! skulde vi vel give os i Klammerie sammen for en liden haandfuld Ære?

Valerius.

Ingen Snak. Vinen er skiænket, den skal drikkes.

Baronen.
(raaber)

Ah! ah! jeg er blesseret.

10. Scene.

Hector. Baronen. Valerius.

Hector.

Hvad er vel her paa færde? Hvad gaaer der af Dem?

Baronen.
(drager Kaarden)

Ah! det er ogsaa alt for meget.

Hector.

Eh! mine Herrer! holder dog inde.

Baronen.

Lad mig kun være!

Hector.

Saa sagte, om Dem synes.

Valerius.

Skiøt Dig selv, og lad kun mig raade, det er ei Slyngel, som ikke er værd at frygte for.

Hector.

Men, hvad er vel Aarsagen til denne Larm?

Baronen.

(sixr)

Jeres Herre har saa nogle visse smaa Manerer paa sig. (stille) Han tager en Ting strax op med Staalhandskeet. Man kommer her til ham paa en høflig Maade at spørge sig for, saa tager han det strax bagvendt, og vender op og ned paa det. Han giør sig strax til Knud. Oh! det duer intet.

Hector.

Men, hvad er vel Aarsagen, om man maatte spørge?

Baronen.

Aarsagen? Mindre end intet. Jeg kommer herhid, for jeg holder af Grevinden.

Hector.

Oh! Pokker i Vold. Det er at have en gammel Trætte. Hvad bilder De Dem ind, Monsieur! har De det Hierte i Deres Liv, at De tør kaste Deres Øine paa Grevinden, vores Gods og Eiendom, og De tør endda komme og sige os det oven i Kiøbet.

Baronen.

Hey! jeg elsker hende intet. Det er hende, der tilbeder mig.

Valerius.

Oh, min Ven! De kan ikke hende saa meget De gider.

gider. Det er en Ting, ſlet ingen ſkal misunde Dem; og ſandt at ſige, ſaa ere de hinanden vel værd. Jeg overlader Dem gierne al den Ret, jeg har til hende.

Hector.

Til hendes Hierte, vel at forſtaae, men ikke til hendes Pung.

Baronen.

Sagde jeg det ikke nok, jeg ſkulde faae Dem til at gisre ſom jeg vilde. Saa ſkal man bære ſig ad for at redde ſig vel ud af en Sag.

Hector.

Skulde De intet for en Feils Skyld have noget Mund-Balſam nødig?

Baronen.

Det er mig kiert at ſee, De har Hierte, og at Sagen er bleven afgiort med det Gode. Adieu! Deres Tiener. De og jeg, vi kan nok paſſere for To, hvor det ſkal være. Forſikre Dem, at jeg er Deres Ven.

Valerius.

Da er jeg ikke ſynderlig Deres.

II. Scene.

Valerius. Hector.

Valerius.

Var dette denne Hr. Baron, dette farlige Menneſke?

Hector.

Ja! ham ſelv var det.

Va-

Valerius.

Det maae være en stor Slyngel. Men jeg er bange, at mine Spillere ere alt staaet op fra Bordet. Jeg har ladet dem bie for længe. Jeg maae skynde mig derhen. Mit Hierte spaaer mig godt, Hector! og det aner mig, at jeg vist nok skal vinde i Aften.

Hector.

Deres Hierte, Herre! bliver aldrig mæt, og De maae troe mig, at alt, hvad det siger Dem, er kun Fandens Indskydelser; troe De kun mig, jeg kiender Krudet.

Valerius.

Imidlertid pleier jeg dog at vinde, naar det saa bæres mig for.

Hector.

Ja! Men saa tidt gaaer Krukken til Vands, at den kommer hankelös hiem.

Valerius.

Hold Munden! vil Du vel trætte mig imod. Jeg er alt for gammel til at have nogen Hovmester, og allermindst Dig.

Hector.

Men Herre! vil De intet tale med mig om Deres Kierlighed?

Valerius.

Nei!

Hector.

Hvad gielder, han taler nok med mig derom, naar han kommer hiem igien.

Ende paa tredie Act.

Fierde

Fierde Act.

I. Scene.

Angelique. Nerine.

Nerine.

De maae præke for mig saa meget. De vil om Deres lumpne Kierlighed. Jeg har aldrig i mine Dage seet nogen, der jo kan overvinde en uanstændig Elskov, naar de kun vil gribe sig ret an. Jeg kan aldrig blive enig med Dem i den Post. Og De maae sige, hvad De vil, Valerius er intet skabt til at være Deres Mand. Han er alt for meget forpikket paa dette bandsatte Spil, og jeg er vis paa, han skulde for sætte sine Øren op, og tabe dem til, før han skulde holde op at spille.

Angelique.

Med Tiden skal han nok overvinde denne Daarlighed.

Nerine.

Med Tiden? Ja med Tiden vil det blive mere indgroed hos ham.

Angelique.

Ah, Nerine! umag Dig intet med at dæmpe en Brand, som jeg finder Fornøielse i at underholde. Du spilder kun Din Tid og Dit Arbeide dermed. Der er endog visse Baand, som en umild Planetes Kraft sammenknytter, hvilke dog behage os, endskiønt vi see de ere os skadelige. Jeg faaer at følge min Skiebne. Min Fornuft og Dine Raad ere alt for svage til at føre mig derfra. Jeg kiender selv den beste Vei. Dine velmeente Raad vise mig den, men

men en sær Kraft tvinger mig hen paa andre Stier, hvor jeg forud seer, jeg staaer stor Fare for at snuble.

Nerine.

Jeg er tilfreds, Jomfrue! for mig skal det staae Dem frit for. Fornøi De kun Deres Lyst. Jeg skal intet sige, det er ilde giort. Gaae kuns hen og tag en Spiller til Mand, som for at kunne skatte vel til Spillebordet, kan smukt lade Dem mangle det, De har nødig til Deres Lerners Ophold, som gaaer altid bedrøvet og vilter, som altid smelder og skielder for, at han enten har tabt for meget, eller vundet for lidt. Hvilken Hierrens Glæde maae det ikke være at have en Mand, som hver Dag giør tusinde daarlige Kiøbmandskaber for at faae nogle Penge imellem Hænderne, som tager Aber og Markatte, og Popegøier, og Lommer og Kul an for rede Penge af en bedragersk Jøde, han altid laaner af. Som hver Time paa Dagen er færdig at lade sin Kones Juveler og Sølv-Service gaae hen og lære Hæbraisk, hvor det maae løbe ud og ind, frem og tilbage fra en Skielm til en anden, og slides op mere ved at bæres og veies, end ved at bruges paa Bordet, indtil det endelig, naar Renterne ere løbne saa høit op, som de kan, maae blive i Stikken. Dermed, naar det er fløiten, saa skaffe vi os Bøhmiske Stene og forsølvede Fade an igien. Saa gaaer det saa længe, indtil der er intet mere at sælge, intet at faae til Laans. Og saa maae min gode Frue see, hvor de giøre Indførsel i hendes Gods, og sætter hendes Seng paa Auction.

Angelique.

Jeg vil intet bekymre mig forud. Og Enden bliver tidt bedre end Begyndelsen. Han forlader nok sin Spiller-Orm.

Nerine

Nerine.

Hvem som kommer i med at lefle, lefler altid; den, som kommer i med at spille, spiller altid. Det er et gammelt Ord, som slaaer intet feil. Og dersom De har Lyst, saa tør jeg vedde med Dem om alt det jeg har, og et heelt Aars Løn oven i Kiøbet, at han nu paa denne Time, jeg taler med Dem, sidder ved en Cinq Neuf, eller ved en Skerventzel. Vi kan strax faae det at vide af Hector. Der kommer han.

2. Scene.

Hector. Angelique. Nerine.

Angelique.

Du kommer svar hidseblæsendes. Hvor er vel Din Herre?

Hector.
(embrasseret)

Hvor han end er, saa tør jeg være Borgen for hans Hierte. Jeg kan forsikre, at det altid brænder af en oprigtig og bestandig Kierlighed til Dem.

Nerine.

Det er intet det, vi vil vide, Slyngel, svar til det, vi spørge om.

Hector.
(vil gaae bort)

Slyngel! Jeg seer vel mit Ansigt er contrabande Vahre her.

Nerine.

Nei! vær saa god, og bie lidt.

Hector.

Jeg har ingen Tid. Adieu.

Nerine.

Nerine.

Hoha, Kiere! sagte. Er det ikke sandt, at Din Herre er nu henne et Steds i et fordægtigt Huus, og——

Hector.

Nei! Tael med bedre Beskeed. Min Herre søgte aldrig saadanne Huuse sin Livstid.

Angelique.

See der, Hector! der har Du en halv Snees Ducater, lyv intet for mig. Siig mig reent ud: Er det sandt, at Din Herre nu igien er henne at spille?

Hector.

Jo, jo! nu gaaer det an, skal De see. Nei! min Herre har nokſom forvundet den Orm, og jeg torde næsten sværge for, at han saaer aldrig Lyst til Spil mere.

Angelique.

Der staaer Du i en Maade, Nerine, med al Din Mistanke. Hvilken en Næse fik Du ikke der.

Hector.

For nu paa denne Time er han henne at tage Afsked med de fordum kiere Spilleborde. Det er til guter letzt.

Angelique.

Skulde han vel være henne at spille?

Hector.

Vist nok er det, han er henne at spille; men for at tage Sagen paa den rette Kod, saa er det allene par Honneur, det er en Virkning af hans høie Hierte, og af hans ædle Gemyt, at han er gaaen hen at skille sig af med sine Penge, alleneste til den Ende, at Deres uforligelige Skiønhed kan efterdags ene regiere og herske over ham.

Nerine.

Jo! hvad sagde jeg, havde jeg ikke endda Ret?

Hector.

Som jeg siger. Jeg har det faste Haab, at hans onde Skiebne skal i dette Minut være kraftigere til at omvende ham, end alle Deres Formaninger.

Angelique.

Hvordant?

Hector.

Er det ikke sandt, at denne hans Gierning er et uimodsigeligt Exempel paa hans Oprigtighed. Undres De ikke selv derover, at gaae hen og tabe sine Penge, blot for ikke at fristes af dem. Han kiender sin Skrøbelighed, og derfor forebygger han den. Hvad mig angaaer, da maae jeg bekiende, at jeg er ganske indtagen af denne hans overmaade rare Forsigtighed.

Angelique.

Hvad! skulde Din Herre igien slaae sig til Spil, tvertimod sine mange dyre Eder?

Hector.

Det er zu guter letzt, og for at tage Afsked paa en anstændig Maade. Man kan endnu see ham paa Valpladsen, hvor han hugger om sig links og rechts. Han forsvarer sig endnu med et ret Heltemod. Da jeg gik fra ham, saa lod jeg ham midt i Ilden i stgrste Furie. Men jeg kan vidne med ham, han holdt sig saa tapper som en Love. Han støiede, han larmede, han skieldte, han handte den ustadige Lykke, som stod ham saa slet bie, og alt imellem skrabede han sin Bunke Penge sammen, som hvert Øieblik blev mindre og mindre. Han chargerede gliederveis og par Peloton, og brugte

brugte al den Manoeuvre, som kunde ventes af en tapper Helt. Med et Ord at sige: han solgte sit Blod det dyreste mueligt, og Fienden skal selv bekiende, at han fandt en haard Ned at knække.

Angelique.

Og hvorfor har Du vel forladt ham i saadan Tilstand?

Hector.

Som en troe Adjutant er jeg bleven udskikket at tilføre ham Hielpetropper af nogle Compagnier, for at soutenere ham, om det er mueligt. Jeg maae lade vores Corps de Reserve rykke an, og nu gaaer jeg hen og henter 400 Ducater, som ligge hiemme i hans Chatol.

Nerine.

Hvad siger De nu, Jomfrue! vil De nu troe mig?

Hector.

Vore Folk ere i Haandgemeng. Slaget staaer her strax hos, Tiden er kostbar. Vi maae betiene os af vor sidste Tilflugt, og det Mandskab, som Spillerne kalde Auxiliar-Tropper. Jeg veed, hvad Møie de har kostet at skaffe tilveie, og hvad Subsidier vi maae betale for Dem. Holde de nu heller intet Stand, saa vil det see suurt ud.

3. Scene.

Angelique. Nerine.

Nerine.

Der hører De selv, Frøken! Efter denne drabelige Hierning, saa kan De gaae hen og philosophere over Deres fine Kierlighed, De har for Valerius. Nu kan De holde

Forelæsninger over de behagelige Baand, som en sær Skiebne knytter; følger kuns denne deilige Skiebne, giver Dem kuns med ham — — Oh! jeg maae blive gal over det, naar jeg hører en fornuftig Jomfrue føre saadan Snak. Men kommer ikke der Dorantes?

Angelique.

Ah! lad os gaae herfra. Jeg kan ikke overtale mig til at komme for hans Øine. (hun gaaer)

4. Scene.

Dorantes. Nerine.

Dorantes.

Hvad! flyer De for mig? Værdiges dog i det mindste at sige mig — — Og Du, Nerine! vil Du ikke heller høre mig, vil Du og efterfølge Din Jomfrues Haardhed?

Nerine.

Nei visi ikke, Monsieur! jeg tiener Dem af al Kraft og Magt, det maae De lide paa, lad mig kun raade.

(hun gaaer bort)

Dorantes.

Ah! dette overgaaer min Forstand, jeg maae see til, jeg faaer den rette Sammenhæng at vide.

5. Scene.

Grevinden. Dorantes.

Grevinden.

Hvorfor saa hastig bort, Dorantes?

Do

Dorantes.

Ah! hvilket fortredeligt Møde — — jeg faaer at see, jeg kommer fra hende.

Grevinden.

Vie her kuns. Jeg har et Par Ord at sige Dem, og Deres Sindsforvirrelse — — Men nei! gaae kun Deres Vei. Et Mandfolks Nærværelse forskrækker mig. Og naar det har det ringeste Skin af, at en Mandsperson er allene hos mig, saa faaer jeg saadan en Gysen baade indvortes og udvortes i alle mine Lemmer, at det endog om høi Sommer knuer mig i min ganske Krop.

Dorantes.

Jeg vil gisre det, som mig befales.

Grevinden.

Nei men! kom kuns tilbage igien. Hvad Haab, De end kan have fattet, saa kan Ærbødighed dog altid holde Kierlighed i Tsilen. Er det ikke sandt?

Dorantes.

Naadige Frue!

Grevinden.

Jeg veed intet, hvor det nu omstunder er fat med vore Tilbedere. Saasnart de komme til Fruentimmerne, saa begynde de strax at gisre sig saa næsviis — — Hvor dydig man end er i sig selv, saa maae man dog ogsaa bestitte sig paa at synes saa i andres Øine. Og det sidste koster iblant mere end det første.

Dorantes.

Naadige Frue!

Grevinden.

Sandt at sige! Det gior mig hiertelig ondt, at Angelique har saa slet lønnet de gode Tanker, De havde for hende, og dersom jeg ikke giorde mig til af saadan streng Erbarhed, der forpligtede mig stedse at leve i den bedrøvede Enkestand, saa kunde jeg maaskee vel — — Men, nei! jeg vil ikke høre et Ord mere af Dem derom. Og dersom De bliver ved at føre saadan Snak, saa besvimer jeg paa Timen.

Dorantes.

Naadige Frue!

Grevinden.

Nei! siger jeg. Alle Deres forliebte Sukke, Deres faure Ord, Deres smigrende Gebærder, og al Deres kunstige Veltalenhed tiener kun til at forbittre mit Sind, langt fra De skulde indbilde Dem at vinde mig dermed, lad Elskov være uden for, om vi skal blive gode Venner; for et Ord saa godt som ti. Jeg kan umuelig overtale mig til at elske.

Dorantes.

Naadige Frue! jeg har i Sandhed heller aldrig drømt derom, og De kan være fuld vis paa, jeg heller aldrig skal tale med Dem derom min Livstid.

Grevinden.

Hille men, Monsieur! Det var mig ret en taalelig Compliment den, det maae jeg bekiende. Bilder De Dem vel ind, at jeg er et Fruentimmer som fattes Tilbederc. Nei! da tager De mægtig feil. Jeg har vel tusinde, som tilbede mig, og stræbe efter min Besiddelse. Og de mange Opvartninger, jeg har, gisre mig næsten tied deraf. Ah! De tager mig det paa en stisn Maade, i Sandhed.

Dorantes.

Naadige Frue!

Grevinden.

De er mig en meget artig Herre.

Dorantes.

Min Ærbødighed.

Grevinden.

Deres Ærbødighed var intet her paa det rette Sted, og det er heel uanstændigt at sige et smukt Fruentimmer saadanne Ord i hendes Øine. Dersom alle mine Liebhabere end kunde forlade mig, saa skulde jeg dog aldrig søge min Opreisning hos Dem. Det kan De vide til Efterretning. Ærbødighed! Ærbødighed. Ei! det er mig en fed Karl den.

Dorantes.

Imidlertid havde jeg dog tænkt, man burde bære Ærbødighed for Deres Alder. Men Baronen, som jeg seer komme herhid, torde maaskee ikke være saa ærbødig.

(han gaaer bort)

Grevinden.

Man maae gaae fra sig selv over saadant! Aldrig i min Livstid har jeg seet vore Mandfolk mindre legge sig efter Artigheder. Men Baronen kommer. Jeg maae see til, jeg faaer en Mand, i hvor det gaaer, og deri vil jeg min Troe intet have lgiet.

6. Scene.

Baronen. Grevinden.

Baronen.

Endsin, naadige Frue! alting træder sammen for at giøre mig lykkelig. De hører mig til.

Grevinden.

Hvad er det at sige, min Hr. Baron?

Baronen.

At jeg har ingen flere Prætendenter at frygte for. De er og bliver min. Jeg har vundet Dem med Herreskiold, og dersom De ikke med første slaaer Chamade og capitulerer, saa maae De vente, jeg løber Storm og bestiger Volden.

Grevinden.

Løbe Storm til mig!

Baronen.

Imellem os at sige, saa har jeg uden videre Omsvøb været henne og sagt Valerius et Par sande Ord — — Han har overladt mig al den Ret, han havde til Deres Hierte.

Grevinden.

Jh! den stakkels Stymper!

Baronen.

Oh, morbleu! Om han havde været en Cæsar, en Pompejus, en Alexander, saa skulde jeg dog vel faaet Bugt med ham, jeg skulde ført ham med Hænderne paa Ryggen for min Triumphvogn. Oh, parbleu! Man skal gage fermt paa, og jeg er Karl for min Hat.

Grevinden.

Sandt at sige, saa er det mig ret kiert, det er saa falden ud. Men, min Hr. Baron! De veed intet, hvad videre Fortred De har at giennemgaae. De har mere end een Medbeiler at stride imod.

Baronen.

Deres Hierte er et alt for ypperligt Klenodie for at

at være en eneste Seiers Belønning. Nævn kun, hvem er der?

Grevinden.

Nei, nei! jeg har ikke i Sinde at underkaste Dem flere Farligheder.

Baronen.

Er det maaskee den Herremand, den Straajunker, den Orenpranger, som har ladet sig nobilitere for 14 Dage siden; den Monsieur, som har bygt den Herregaard op, og har ladet sætte en prægtig Marmorsteen over Porten, og ladet skrive derpaa Lømelsborg med forgyldte Bogstaver, den lekre Junker, over hvis Dør nylig hang et Skilt med Opskrift, at der var at faae tilkiøbs Spegesild, Islandsk Lammekiød, Flesk, Smør, Suursteeg, Sæbe, Tiære, Bastreeb, Træskoe ꝛc. Den mægtige Herre, hvis Sal saavel her i Byen som paa Landet er omhengt med lutter Skildetier af hans høie Forfædre, som han kalder med de ældste Adels-Navne, fordi de tiente for Kudske hos saadanne Herrer, og naar man vilde kalde paa dem uden for vor Frue eller Nicolai Kirkeport, saa raabte man Krabbe, Scheſtedt, Scheel.

Grevinden.

Nei! der er nu en anden, som al Deres Jalouſie ikke har kundet mærke.

Baronen.

Er det vel denne fortræflige Adonis, denne Giæſtebuds-Doctor, denne General-Snyltegiæſt, som har gaaet i Skole i Lekkerbidſken, ſtuderet hos Gaubert, og taget Graden hos Melchior; han, som saa fortreflig veed at domme om en Ragout; han, som forſtaaer ſig saa vel paa, enten en Rhinſkviin er Bacheracher eller Hochheimer; han, som løber omkring med ſin Peberdaase og Soyaflaske i Lommen?

Grevinden.

Nei! ham er det ikke heller, det er Mſr. Dorantes, men jeg har alt givet ham en Kurv.

Baronen.

Hvad? Dorantes! dette ſtille Menneſke, den eenfoldige Stymper, ſom jeg nu nys mødte, da han gik ud fra Dem?

Grevinden.

Ham ſelv.

Baronen.

Heh, morbleu! det burde De ſagt mig. Vi ſkulde taltes ved, forend han havde kommet herud af Salen. Jeg er intet ond af mig, men jeg ſkulde uden mindſte Larm, og uden at han engang ſkulde faae Tid at ſkraale, ſmukt have kiørt ham paa hans Nakkebeen herned af Vinduet.

Grevinden.

De er alt for hæftig. Men derſom De var noget mere indgetogen, ſaa kunde man maaſkee — —

Baronen.

Indgetogen! det er juſt min Favorit-Dyd.

Grevinden.

Ja! i hvorvel jeg altid har havt en ſtor Afſkye for al Forbindelſe, ſaa kunde man dog vel bequemme ſig til at have ſaa en liden Elſkovs-Forſtaaelſe med Dem.

Baronen.

Heh! parbleu, naadige Frue! heller end gierne. Det er juſt det, jeg forlanger. Men, om jeg torde ſpørge, hvad mener hun vel med denne liden Elſkovs-Forſtaaelſe?

Grev-

Grevinden.

Hvad jeg mener dermed? Det samme som De mener selv.

Baronen.

Er det, at vi skulde gifte os sammen, eller er det anderledes?

Grevinden.

Ih hvor nu! og dersom jeg paa min Side kunde begaae saadan Svaghed, vilde De da vel — —

Baronen.

Eh! saadan Vanhed er intet mere paa Moden. Naar man elsker, saa elsker man hinanden det beste man kan, og Eftermaal det kan komme bag efter, om det vil.

Grevinden.

Og min Mening er, at det skal i det mindste være anseet paa et godt Ægteskab. Jeg giver ikke mit Hierte fra mig, uden for Notarius og Vidner. Jeg vil have en god Contract for mig paa godt Pergament, og ikke et Bryllup, som kan sluttes i Dag og ophæves i Morgen.

Baronen.

Som jeg seer, saa elsker De meget dydig. Jeg ønsker Dem til Lykke dermed, og omendskiønt man hundrede Gange om Dagen havde foreslaaet mig Partier, som den romerske Keiser selv kunde være fornøiet med, saa vil jeg dog gandske overgive mig til Dem med alle mine Fortieneſter.

Grevinden.

Jeg troer vore to Hierter skal blive hinanden evindelig bestandige.

Baronen.

Eh! vi vil leve som to Turteldüer, og för at overlevere Dem et ganske frit Hierte, saa vil jeg nu strax paa Timen søge alle de mange Fruentimmer op, som hidtil har lagt sig efter mig. Adieu, min Princesse! jeg skal nu strax lade Dem vide min sidste og endelige Beslutning.

Grevinden.

Adieu, min Hr. Baron! Give Himlen, at et forsnieligt Bryllup maatte endog i denne Dag besegle saa fuldkommen en Kierlighed. (hun gaaer)

7. Scene.

Baronen.

(allene)

Hei spring, min Hr. Baron! hvi skulde du ei prale?
Rang, Hierte, Midler jo endrægtig for dig tale.
Trods nogen har, som du, vel giort saa høie Spring
Udi saa kort en Tid. Min Hr. Baron! hei spring!

Hvad er din Lykke stor, i alt dig Himlen fører;
Din Fødestavn den jo saa prægtig dig ophøier.
Jeg troer at Elskovs Gud Fornvielse selv fandt,
At danne din Gestalt, som er til Elskov vant.

Hvad du er deilig skabt! Trods nogen er til Hove,
Der al sin Artighed tør mod din Skygge vove.
Hvad ziirlig Taille! hvad for Been! trods her omkring,
Mig nogen ligne kan. Hei spring, Baron! hei spring!

Du har et Hoved, som i Klygter ei har Lige,
Enhver for din Forstand maae langt tilbage vige,
Du paa Comoedien jo Conduiten før,
Der klappes aldrig, naar du Haanden først ei rør.

Mas

Naturen, Himmelen, samt Kierlighed og Lykke
Saa godt som kappes, hvem dig allerbest kan smykke.
Din Tapperhed du har heel ofte ladet see.
Man med Forundring seer dig danse, synge, lee.

Med dine Øines Glands, med dine hvide Tænder
Det hele Qvindekiøn du til din Elskov vender.
At sees og elskes er for dig den samme Ting.
Hvad er din Lykke stor! Min Hr. Baron! hei spring.

8. Scene.

Baronen. Hector.

Hector.

Hille bittermen, hvor har han det ikke heftig. Hvad er der vel paa Færde, Hr. Baron! ganske allene, og giøre saadanne Luftspring.

Baronen.

Det var en Pas i en vis Ballet, jeg vilde øve mig lidt i.

Hector.

Bie kun lidt. Nu kommer min Herre strax, han skal lære Dem at danse, om De behager.

Baronen.

Hvad siger Du? Din Herre.

Hector.

Ja! nu er han her strax paa Timen.

Baronen.

Jeg har intet Tid at bie her længer, og tilmed saa har vi vore visse Aarsager at skye hinanden begge to. Naar den galne Lune tager mig, saa lader jeg mig intet styre.

Han

Han er kort for Hovedet, og jeg er hidsig som Fyr og Flamme. Han har intet den Ærbødighed, han bør have for Herremænd aus dem vier Ländern; der torde blive noget andet af. Hei spring, min Hr. Baron!

9. Scene.

Hector.
(allene)

Hei spring, min Hr. Baron! Naa! saadan et Indfald har jeg aldrig seet Mage til. Imidlertid maae jeg dog beromme hans Forsigtighed. See, om han ikke vidste at bruge Benene, saasnart han hørte min Herre nævne. Hei spring, min Hr. Baron! Ha, ha, ha! Jeg leer, og imidlertid staaer min Herre ved Basset-Bordet og giver sig Fanden i Vold. Men kommer han ikke der. Jo! hans Ulykke er noksom skreven paa hans Pande, og han seer saa livagtig ud til En, der har tabt va Banque.

10. Scene.

Valerius. Hector.

Valerius.

Nei! hele Helvede med al sin Bitterhed, med alle sine Furier har aldrig kundet være meer barbarisk. Du har holdt dig vel, ulykkelige Skiebne, du har staaet dig brav, at du atter har ødelagt mig paa nye. Jeg bebrømmer dig selv for det. Nu har jeg intet mere at tabe. Din Villie er fuldbyrdet, dit Ønske er naaet. Der er intet mere hos mig, hvorpaa du kan styre din Lyst. Søg dig kuns et andet Offer ud.

Hector.

Han er ganske lends.

Valerius.

Jeg er færdig at springe i Flint, saa bitter er jeg over at see, hvor alting har som svoret sig sammen til at giøre mig Fortred. (han tager Hector i Kluden) Siig mig engang, har Du vel nogen Tid i Verden seet Lykken være mere gienstridig, og mere hurtig til at ødelegge, ja at dræbe et Menneske. Tabe hvert Kort, jeg sætter ud, og det 20 Gange zonica i Rad. Hvad siger Du Lømmel? Svar mig.

Hector.

Men det er jo ikke min Skyld.

Valerius.

Har Du nogentid seet større Gienvordighed under Solen? Naa, forbandede Lykke! det er gaaet dig an. Nu triumpherer du, du smigrede kun for mig, for at faae mig ret i din Snare. I denne Tilstand jeg er, kunde jeg giøre hvad det skulde være. Jeg er forbittret, fortvivlet, og færdig at gaae hen og henge mig selv.

Hector.

En stor Lykke for Dem, at De har ikke en Skilling at kiøbe en Strikke for. Men behager Herren ikke at spise.

Valerius.

Det der far en Ulykke i Dig med Din Spisen! Ah! allerkiereste Angelique! Udi denne min Elendighed er Du dog min eneste Trøst. Din Fromhed er min eneste Tilflugt. Dig allene skal jeg elske, saa længe der er Liv i mig, og gid jeg maatte være saa lykkelig, at Du vilde elske mig fremdeles. Kunde jeg kun være forsikret derom, saa skulde jeg i al min Nød og Gienvordighed dog ikke holde mig saa ulykkalig.

Hector.

Hector.

Nu er Pungen tom, og derfor er Hiertet fuldt af Kierlighed paa ham.

Valerius.

Jeg maae see jeg kan ſlaae mit Sind lidt til Roelighed igien. Tag mig den Stol herhid. Gaae ind og hent mig en Bog.

Hector.

Hvad for en Bog behager Herren vel at læſe udi denne ſin Hiertesorg?

Valerius.

Den første som kommer Dig for Haanden, det er ligemeget, gaae kun ind i mit Bibliothek.

Hector.

Der er Seneca.

Valerius.

Læs.

Hector.

Jeg, jeg ſkal læſe i Seneca.

Valerius.

Hvorfor ikke? Kan Du ikke læſe?

Hector.

Eh! men læſe og læſe er to Slags. Dersom det endda var i Skiemt og Alvor, eller Claus Vors.

Valerius.

Ei! ſlaae op, ſiger jeg, og læs det første, Dig kommer for.

Hector.

Den gode ſtakkels Seneca, jeg ynker ham ret, han maatte nok drømt om, at jeg ſkulde læſe ham.

Valerius.

Ei! saa læs da; see, hvilken Raisonnering.

Hector.

(læser)

„ Alt det Gode, Lykken viser os, er dog ikkun lutter
„ Forfængelighed, alt det, hun byder os, er kun no-
„ get ubestandigt Væsen, som strax forsvinder imellem
„ vore Hænder; naar vi eie det, da giør det os uroe-
„ lige, og miste vi det, da er Skaden let at forvinde.
„ Den Viise har nok vundet, naar han kan skille sig
„ derved. „

Da Seneca giorde dette trøstelige Kapitel, saa troer jeg, at han havde været henne at tabe alle sine Penge ligesom Herren.

Valerius.

(reiser sig)

Tyve Gange tabe zonica i Rad! jeg er færdig at blive rasende, har man i Verden seet Mage — — (han sætter sig) Naa! bliv ved, læs videre frem.

Hector.

„ Rigdom er ligesom Fruentimmer, man kan ei om-
„ gaaes dermed, uden at Hiertet deraf bliver indta-
„ get. Saasnart et Hierte deraf er bemestret, ere
„ de en stor og snart uovervindelig Hinder imod den
„ rette Philosophie. „

Nu vi har ingen Kiereste, og ikke en Skilling i vor Lomme, saa kan vi give os til at philosophere saa længe vi gider.

Valerius.

Ja, skiønne Angelique! Du skal efterdags være den eneste, mit Hierte skal tilbede — — Læs Kapitlet ud.

Hector.

„ Hvad behøver vel — —

Valerius.

Jeg takker Skiebnen og dens Vanartighed, thi det er denne lykſalige Ulykke, ſom igien fører mig til dig — — Kan Du ikke læſe ud?

Hector.

„ Hvad behøver vel Menneſkets Natur? Erfaren-
„ hed viſer os, at den er fornøiet med meget lidet.
„ Jo mindre Rigdom man har, jo mindre Fortræd
„ har man og. Det er virkelig at eie den ſtørſte
„ Rigdom, naar man har lært at undvære den.„

Ah! hvad var det dog et trøſteligt Ord. Det var vel ſagt, der er Fynd og Klem i det. Gode Herre! denne Seneca, det har været en ſlink Karl. Var han vel fød her i Byen?

Valerius.

Nei, han var fra Rom. Ikke faae Lov engang til at giøre en Paroli, og 20 Gange tabe zonica i Rad.

Hector.

Det er ſandt nok, Herre! det er meget ulykkeligt, og det Verſte er, jeg ſeer nok, vi komme til, inden Enden tager, at gaae om med Bertelſtaven i Haanden.

Valerius.

Jeg maae til ligeſaa godt først ſom ſidſt at giøre en Ende paa al den Ulykke, der følger mig i Hælene. Der er tuſinde Midler til at ſkille ſig ved Livet. Ild, Vand, Gift, Staal.

Hector.

Men hvad ſynes Herren, mon det ikke var godt, om han gav ſig til at ſynge en liden Viſe, Syngemeſteren er dog

dog ved Haanden? Jeg har dog altid hørt, at Muſiken er tienlig for dem, ſom ere fortumlede i Hovedet, og maaſkee et Par lyſtige Viſer kunde formilde Deres oprørte Sind.

Valerius.

Jeg ſkulde ſynge?

Hector.

Gode Herre!

Valerius.

Jeg ſkulde ſynge? Din Boddel! jeg vil kiøre mig Kaarden i Bryſtet. Livet er mig en Byrde, ſom jeg ikke længer kan taale.

Hector.

Og det var Dem dog ret nyſſens ſaa kiert og ſaa fornøieligt. Hvad er en Spiller dog lykſalig! hans Lomme er et Skatkammer, ſom aldrig kan tømmes, Kobber og Jern forvandles til pure Guld under hans lykſalige Hænder.

Valerius.

Ah! jeg føler mit Sind opirres jo længer jo mere.

Hector.

Da maae Herren lade ſig befalde at tvinge det lidt, for ſee! der kommer Deres Fader.

II. Scene.

Gerontes. Valerius. Hector.

Gerontes.

Hvad er der paa Færde, min Søn, mens I tager ſaa afſted, og er ſaa høilydende? Er det maaſkee Dig, gode Karl, ſom giør ham Fortred?

Valerius.

Nei er det ikke.

Hector.

Det er intet andet end bare moralske Dunster, som stige os i Hovedet, af denne gode Seneca.

Gerontes.

Seneca! hvad er det at sige?

Hector.

Jo, jo! gode Herre! nu, siden vi intet spille mere, saa have vi ganske slaaet os fra Verden. Al vor eneste Lyst er nu at philosophere. Og dette er vor Bog, det er Seneca.

Gerontes.

Saa meget desto bedre, han lærer at leve vel. Det er en vpperlig Bog, og fuld af gode Lærdomme, den viser det ufornuftige Menneske at legge Tøile paa sine Begierligheder.

Hector.

Ah! dersom De kun havde læst, hvad han skriver om Rigdom, og hvor stor Foragt man bør kaste paa Qvindfolk, at et Fruentimmer er en stor Hinder for Visdom, og naar man kommer i med dem — — Krak, saa hænger man fast. At man vinder, naar man taber — — og at Kierlighed i vores Hierte — — Ah! hvad denne Bog har dog hørt vel forstaaet sig paa Qvindfolk.

Gerontes.

Hector er i en kort Tid bleven til Doctor.

Hector.

Som De seer. Og jeg skal ikke heller lade af, før end jeg har lært Seneca uden ad paa mine Fingre.

Ge-

Gerontes.

Hør, min Søn, jeg har søgt efter jer med stor Længsel, for at sige jer, at jeres Bryllup er paa gode Veie. Jeg kommer nu fra Notariussen, og jeg har været henne at besøge Vennerne. De synes mig alle at være ret fornøiede med Partiet. Jeg troer nok, I har vel selv været hos Jomfrue Angelique, og at hendes Jaord — —

Valerius.

Nei, min Fader! endnu intet. En vis Forretning har — —

Gerontes.

Saa min Troe! min Søn, for en Frier I skulde være, saa maae jeg bekiende, I tager jer det ikke synderlig heftig. Skynder jer noget og gaaer derhen. Siger hende, at det er mig ret hiertelig kiert, og at jeg er meget glad over dette Partie. Jeg skal strax komme efter for at gratulere hende og kysse hende — —

Hector.
(for sig selv)

Saa sagte, det kan min Herre vel forrette selv, og det nok saa vel som han.

Valerius.

Jeg vil og nu strax med største Fornøielse gaae hen og forrette denne angenemme Commission. (gaaer)

Hector.
(til Gerontes)

Imidlertid maatte det behage Herren at erindre den Memorial, han ret nyssens paa en haard og maaskee uanstændig Maade — —

Gerontes.

Ja, ja! lad mig kun ſorge derfor. Naar Bryllup-pet er giort, ſaa vil vi ſee det Tsierie efter.

Hector.

Saa har jeg da den Ære i Morgen at giøre Herren min underdanige Opvartning. (gaaer)

Gerontes.

Naa, Gud ſkee Lov! min Søn er paa den rette Vei igien. Mine faderlige Formaninger have dog virket ſaa meget, at han endelig har overvundet den forſkrækkelige Lyſt, han havde til Spil. Ah! hvad er en Fader dog lyksalig, naar han kan ſee en kier Søn vende tilbage fra ſine Vild-farelſer. (gaaer)

Ende paa fierde Act.

Femte Act.

I. Scene.

Dorantes. Angelique. Nerine.

Dorantes.

Ah! umager Dem dog ikke ſaa meget med at ſkye min Nærværelſe. Jeg kommer ikke for at forekaſte Dem Deres Uſtadighed. Jeg har ikke i Sinde at buldre ud med de heftige Tanker, min Jalouſie kunde indſkyde mig. Min Vrede ſkal ikke yttre ſig med ſtiklende Ord. Nei, ſmukke Jomfrue! mit Hierte taler ſelv bedre hendes Sag, end hun indbilder ſig. Deres Letſindighed vil, at jeg ſkal for-gleimme

glemme Dem. Men langt fra at jeg skulde tale ilde om Deres Ubestandighed, jeg er nok hevnet, dersom jeg kuns kan gisre ligesom De.

Angelique.

Det skal staae Dem frit for at udbryde med alle de Bebreidelser, Deres Vrede kan optænke. Jeg fortiener de Navne af ubesindig, ustadig, utaknemmelig. Jeg bekiender der selv. Men Eiskoys Lov, som ingen Indvendinger kiender, forer mig mod min Villie til et Partie, som jeg selv grues for. Jeg seer den Fare, som henger mig over Hovedet, men en grusom Magt — —

Dorantes.

Jeg maae bekiende, De har et stort, modigt og høit Hierte. De seer et dybt Svelg aabne sig for Deres Fødder, og dog undseer De Dem ikke for at styrte Dem hovedkulds deri.

Nerine.

Nei, om det nu skulde koste mit Liv, saa kan jeg ikke tie længer. Jeg skal vel forbyde Dem at slutte dette ravgalne Partie. Og dersom denne forfløine Kierlighed er saa fast indgroet i Dem, saa der er ingen Raad for at faae Dem vaa rette Vei, saa giver mig min Afsked. Jeg er en fattig Pige, men jeg er ærlig. Jeg vil saa min Troe intet, De skal have mig at føite Byen om med, og sige, at De har begaaet saadan Daarlighed under min Direction. Valerius er et Skarn, han er ikke det mindste Haar værd, der er paa Dem, og hvor meget han end svær, saa seer De selv, han lader dog aldrig af at spille.

Angelique.

Ah, Nerine! min egen Svaghed nøder mig til at bære over med hans. Er det og vel at paastaae, at han

lade den Lyst fare, som han har til at spille, naar jeg selv ikke formaaer at udrydde de gode Tanker af mit Hierte, som jeg har for ham?

Dorantes.

Sandelig, denne Kierlighed er alt for skion for at ville dempe den, og mit Forsæt er ikke at gisre Jomfruen nogen Hinder i det, hun har besluttet. De har udvalgt min Broderson til Deres Mand, mit Ærinde er allene at gratulere til dette Valg, og om behoves, at bekræfte det med mit Samtykke.

2. Scene.

Mad. Staabie. Dorantes. Angelique. Nerine.

Nerine.

Hvor nu! Mad. Staabie her i Huuset, hvad i al Verden har Du vel her at bestille?

Mad. Staabie.

Jeg søger efter en Cavalier, som skulde logere her, for at slutte en vis Sag med ham. Man maae see til, man kan bruge det lille Pund, man har, saaledes, at man kan tiene sin Næste, og vinde sit Brød med Æren.

Angelique.

Jeg troer, denne Nerine kiender hele Byen.

Nerine.

I det ringeste maae man vel kiende mere end een, vil man ellers leve. Ellers maae De vide, at denne gode Madame er intet af det smaa Slags Folk. Det er en Kone, som forstaaer mere end eet Haandverk. Hun har ikke sin Lige i at befordre Kierlighedsbreve. Hun har tusinde For-

ret-

retninger, og der er ingen Intrigue, hun ſo veed at rede ſig ud af. Hun laaner og tuſker, og kytter og bytter, og ſælger, og overalt, har man begyndt paa at giøre et Bryllup, ſaa veed hun at føre det ud. Hendes Penge ſælger hun dyrt, men derimod ſaa kobler hun Folk ſammen for des lettere Kiøb.

Mad. Staabie.

Det er alt for ſtor Gedhed, De har for Deres Tienerinde. Jeg vilde ønſke mig ſaa lykkelig — —

Nerine.

Hun er intet ſaa ſlap, ſom De tænker. Det kan jeg ſige Dem, at hun nok har en 10 til 12000 Rigsdaler paa ſig i gode Juveler og Demanter.

Dorantes.

Men er De intet bange, naar De gaaer ſaa allene ud om Aftenen i Mørke — —

Nerine.

Jo, jo! det har gode Veie. Alt det Tyvepak, her er i Byen, er hendes gode Bekiendte.

Mad. Staabie.

Ja, Nerine! hun ſkiemter altid.

Nerine.

Oh! lad os ſee engang, hvad godt Nyt De nu har.

Mad. Staabie.

Hiertens gierne; jeg bær altid nogle Juveler hos mig. Hvad ſynes Dem vel om denne her Rubin?

Nerine.

Men der kommer min Troe Grevinden.

Mad. Staabie.

De bier nok efter mig nu. Jeg faaer at gaae min Vei.

Nerine.

Nei, nei! De slipper intet, førend jeg har seet Deres Juveler igiennem. Den Ret har jeg altid holdt mig til.

3. Scene.

Grevinden. Angelique. Dorantes. Nerine. Madame Staabie.

Grevinden.

Naa da! er jeres Valg giort, og kan man vel faae at vide, hvem I har i Sinde at holde Jaord med i Aften?

Angelique.

Ja, min Søster! det er besluttet, og jeg haaber, mit Valg skal hove Dig saa meget desto mere, som Du har giort det for Dig selv, førend jeg faldt derpaa.

Grevinden.

Maaskee er Monsieur dette lykkalige Menneske, denne troe Elsker, som Du nu gior lykkelig.

Dorantes.

Den Lykke er alt for stor for mig, og dersom Frøkenen havde villet give sit Hierte til den, som elskede best, saa kunde jeg have ventet mig den Ære fremfor andre.

Grevinden.

Ah! Skaden er ikke saa stor, og den kan nok staae til at oprettte.

4. Sce-

4. Scene.

Baronen. Grevinden. Angelique. Dorantes. Nerine. Mad. Staabie.

Baronen.

Endelig kommer jeg, naadige Frue! ganske indtaget af Deres Skiønhed, og kaster mig med Legem og Siel, Krop og Skind, Hud og Haar for Deres Fødder. Jeg har endelig ladet mit Valg falde paa Dem, og denne Gang skal De blive Baroneſſe.

Mad. Staabie.

Denne Karl skulde jeg kiende.

Grevinden.

Det er mig en Fornøielse, Monſieur! at blive forenet med Dem. De er god Adel, og det er mig alt nok.

Baronen.

Adel! og det fra Syndfloden her.

Mad. Staabie.

Jo, jo! det er ham selv, der siger det.

Baronen.

Naar De giør dette betydelige Partie med mig, saa kan De rose Dem af, at ingen Cavalier i hele Landet skal kunde skaffe Dem mere adelige Børn end jeg. (til Staabie) Ah! er De her, Madame? (til de andre) Hvad giøre De vel med denne Kone her?

Nerine.

Kiender Baronen hende ogsaa?

Baronen.

Jeg? Nei, jeg kiender hende ganske intet.

Mad. Staabie.

Da kiender jeg jer alt for vel, desto værre for mig. Men min gode Hr. Adelsmand fra Syndfloden af, naar vil I vel engang betale mig mine 400 Rigsdaler, I har været mig skyldig i fulde fem Aar.

Baronen.

Saamen! det maae jeg bekiende, I tager en ret beleilig Tid at komme og kræve mig nu.

Mad. Staabie.

Jeg har og sat mig for at mane jer, hvor jeg seer jer, hvad Tid, hvad Sted, og i hvad Compagnie det end er.

Baronen.

Oh! I drømmer, mit lille Barn!

Mad. Staabie.

Der seer man Takken, man har, naar man gior Godt imod utaknemmelige Folk. Siden jeg har reddet jer af saadan en liderlig Handel, som I selv veed — — Nok sagt.

Grevinden.

Bliv kun ved, stig kun frem.

Mad. Staabie.

Nei, nei! det er alt for haardt at gaae hen og beskiemme sine Slægtninge.

Grevinden.

I hvor nu?

Ba-

Baronen.

Jeg maae blive gal.

Mad. Staabie.

Havde jeg ikke været, saa havde han maaskee sat i Stokhuset, eller gaaet paa Bremerholm den Dag i Dag er.

Nerine.

Hvor henger det sammen, min Hr. Baron?

Mad. Staabie.

Han Baron! Jh! saa skulde jeg være Baroneſſe; jeg som er hans kisdelige Sødskende Barn. Hans Fader var Reutendiener i Hamborg.

Baronen.

Deri skal I have løiet, seer I vel det.

Mad. Staabie.

Var min sal. Farbroder ikke Reutendiener? Jo! bethænk Dig kun ret.

Baronen.

Min Faders Navn var bekiendt over hele Nedersaxen.

Nerine.

Som jeg hør, saa var jeres Hr. Fader en Friherre i at forkynde Stevninger.

Angelique.

Jeg maae tilstaae, Søster, at I har faaet der en meget fornemme Frier.

Mad. Staabie.

Det er mig, som har sødt ham fulde fire Maaneder, da han først kom herhid paa en Galiot fra Lybek.

Ba-

Baronen.

Nu, siden man veed det, saa ligger der ingen Magt paa. Min Fader var Reutendiener. Dar ist doch was Rittermäßiges in. Det er ikke noget, som kan forhindre os, naadige Frue! at giøre vort Bryllup jo før jo heller; for aldrig har nogen været mere indtagen, og aldrig — —

Grevinden.

Hold Munden, Slyngel.

Baronen.

Slyngel? Jeg, som skulde ære Deres Seng, jeg, ved hvem Deres Stamme skulde forplantes.

Grevinden.

Fort paa Døren, Dit Skarn.

Baronen.

Begegner man fornemme Folk saaledes? Naa! det maae jeg bekiende, at man veed kun lidt at skiønne paa Stand og Fortieneſter. Hille Skam! det er mig ret kiert. Jeg forlader Dem, siden De intet vil have det bedre. Men jeg har tusinde andre Steder, hvor jeg kan vinde Gunst. Adieu, farvel. Hei spring, min Hr. Baron!

Grevinden.

Jeg kan ikke holde det ud længer, jeg maae forlade Dig, Søster! Giør selv, hvad Partie Dig lyster. Jeg vil intet have dermed at bestille, og jeg har sat mig for gandske at forlade alle Mennesker.

5. Scene.

Dorantes. Angelique. Nerine. Mad. Staabie.

Dorantes.

De tage Deres Partie.

Mad. Staabie.

Det var en artig Hændelse nok. Jeg satte ham med sit Baronie i en Snup, det tog han sig intet vare for. Jeg var tilfreds, jeg kunde giøre saa ved alle falske Baroner.

Nerine.

Da fik I nok at bestille her i Byen. Der er saa mange Consumtionsforpagtere og andre Folk, som vore op i en Nats Tid af deres Intet, og blive til store Junkere, saa det nu er intet mere Under at see en Laquai forandre sin Liberies-Kiol til en Barons-Titel.

Angelique.

Med alt det har I giort en god Gierning, og givet os en god Oplysning.

Mad. Staabie.

Ja! hvad bildte han sig ogsaa ind at komme og tortere mig i saa godt Compagnie? Men om jeg dømmer ret af det jeg seer, saa troer jeg Frøkenen holder Jaord.

Nerine.

Ja vist, og det i denne Aften.

Mad. Staabie.

Det er mig ret inderlig kiert. Jeg maae dog vise hende to smukke Ørenringe med Brillanter, som jeg just har

hos

hos mig. Jeg skal give godt Kiøb paa dem. See! her ere de, troer jeg, de ere perfect skiønne. Nei, det er intet dem, det er et kostbar Portræt, men det er intet til Kiøbs.

Nerine.

Lad see engang.

Mad. Staabie.

Nei, nei! det bliver strax igien afhentet.

Nerine.

(river det fra hende)

Oh! jeg er curieux, jeg vil see alting. Det er nogle fortreflige store Brillanter, de staae mig ret vel an. Men hvad seer jeg, bevar os vel! hvilket underligt Tilfælde er det, har jeg begge mine Øine? Jo min Troe, det er det selvsamme. Ah! — —

Angelique.

Hvad fattes Dig, Nerine! saaer Du Ondt?

Nerine.

Det er Deres Portræt, Frøken!

Angelique.

Mit Portræt! Er Du taabelig?

Nerine.

Nei! intet jeg, men De, som har givet det bort. (græder) Ah! min arme stakkels Frøken, skal Du saa tidslig gaae om og spadsere?

Mad. Staabie.

Hvad vil alt dette sige?

Angelique.

Oh! Du tager feil, Nerine! See ret til.

Nerine.

Nerine.

See til selv! der har De det, seer nu, og troer Deres egne Øine.

Angelique.

Nei! Du bedrager mig ikke, Nerine! det er det selvsamme, det er mit Portræt, det jeg nu nyelig forærede ham til Beviis, at jeg var fornøiet med hans Kierlighed, den han sveer mig til skulde blive evig.

Mad. Staabie.

Deres Portræt, siger De? Nei! om Forladelse, det er nu mit, og jeg har laant Mſr. Valerius tusinde Rigsdaler paa det.

Angelique.

Ah Himmel!

Nerine.

Den Bedrager.

Dorantes.

Jeg maae og engang see paa det. (han tager det)

Mad. Staabie.

Portrætet hører mig til, og jeg vil have det igien.

Dorantes.

Lad mig beholde det et Øieblik. Det er den eneste Gunst man har giort mig min Livstid.

Angelique.

Det er giort! jeg vil ganske slaae ham af mine Tanker.

Nerine.

Gaaer han saa hen, nu han er kun Frier, og laaner Penge paa Deres Portræt, saa troer jeg, om De blev hans Kone, han skulde sælge Dem bort for rede Penge.

(til Mad. Staabie) Men der kommer han. Aa! gaae lidt hen i Krogen, og hold Dem lit til Siden, at han intet faaer Dem at see.

Mad. Staabie.

Men hvi saa?

Dorantes.

Vær kuns intet bange for Portrætet.

Mad. Staabie.

(skiuler sig)

Jeg var mindre bange, om jeg havde det i mine Hænder.

6. Scene.

Valerius. Angelique. Dorantes. Nerine. Mad. Staabie. Hector.

Valerius.

Ah, hvad er dog min Lyksalighed stor! Endelig har jeg oplevet den Dag, naadige Frøken! at jeg skal see min Kierlighed kronet. Jeg kan ikke noksom beskrive, hvor indtaget jeg er af saadan Fornøielse — — Men, Nerine, hvor kommer det, jeg skal finde Frøkenen saa bedrøvet? Har der hendt sig noget, som kan have giort hende Fortred? Hvor er den Munterhed, som nys — —

Nerine.

Jo, jo, Monsieur! De veed jo selv, at Fruentimmerne har syv Sind over en Dørtærskel.

Valerius.

Aldrig troer jeg, at Frøkenen saa hastig kan forandre sig.

An-

Angelique.

Nei! frygt kun inter, Valerius! for nogen Vegelsindighed paa min Side. Mit Portræt, som jeg har foræret Dem, og De er Eiermand af, det er Dem et sikkert Pant, at De besidder mit Hierte ligesaa fuldt som De besidder det.

Valerius.

Ah! hvor trøster ikke disse livsalige Ord mig, og hvor oprette de ikke mit nedslagne Hierte!

Nerine.

(for sig selv)

Jo, jo! de ere kraftige nok, han skal faae ligesaa meget af det ene, som af det andet.

Angelique.

Det er, som jeg siger. Mit Portræt er et sikkert Pant paa mit Hierte, og den, som har mit Portræt, han kan være vis paa at eie Originalen ligesaavel som Copien.

Valerius.

Ah! naadige Frøken! min Fornøielse er saa stor over denne Declaration, at jeg — —

Angelique.

Hvad siger De vel dertil, Dorantes? Er De og fornøiet med denne Resolution?

Dorantes.

Jeg er fornøiet med alt det, Dem behager. Deres Befalinger ere en Lov for mig. Deres Mund har afsagt en Dom, som mit Hierte med Fornøielse skal underkaste sig.

Hector.
(sagte)

Tak for Dommen. I Morgen skal vi betale Skriverpengene.

Angelique.

Nu seer De, Valerius, hvad man gior for Deres Skyld.

Valerius.

Jeg skal og vide at sætte den Priis jeg bør paa saadan Godhed.

Angelique.

Naa! viser da Portrætet frem. Det Portræt, jeg har foræret Dem, det Portræt, som skal hiemle Dem mit Hierte, viis det frem, at Deres Farbroder kan selv see, hvad Haab han maae gisre sig.

Valerius.
(leder i sin Lomme)

Hiertens gierne — — Men tillad mig, naadige Frøken! at jeg denne Gang er ulydig. Det er dog min Farbroder. Om jeg nu viste Portrætet frem, saa var det kun ligesom man vilde beskiemme ham i hans aabne Øine. De veed selv, at han har — —

Angelique.

Ah! det vil intet sige. Han er alt for fornustig, og jeg tør forsikre paa hans Vegne, at han skal see mit Portræt uden at forskrække sig.

Dorantes.

At have vundet Frøkenens Hierte, er alt for stor en Seier, for at man ikke skulde gisre sig til deraf.

Valerius.
(leder i sin Lomme)

Eftersom De endelig vil have det, saa faaer jeg vel frem dermed. Men i det mindste maae De tilstaae mig, at jeg har giort min Skyldighed. De vil endelig have et Beviis; jeg faaer at søie mig efter Deres Villie.

Hector.
(bliver Mad. Staabie vaer)

Ah! nu er Hundrede og Et ude. Der seer jeg den bandsatte Pulverher.

Valerius.

Det er Deres egen Skyld, om — — (til Hector) Hvor har Du giort af Portrætet?

Hector.

Portrætet?

Valerius.

Ja, Slyngel! sig mig strax, hvor Du har giort af det?

Hector.
(rækker Haanden bag om til Mad. Staabie)

Oh, min hierte Mad. Staabie! laan mig vores Pant paa et Øieblik.

Valerius.

Hei! Din Hund, Din Skielm! har Du kastet det bort?

Hector.

Oh! gode Herre!

Valerius.

Det skal koste Dig Dit Liv.

Hector.
(paa Knæe)

Ah, Herre! bie lidt, ſlaae mig dog intet ihiel ſaa haſtig. Jeg ſyntes, Frøkenens Portræt var ſaa meget deilig, ſaa gik jeg hen og flyde det til en Skildrer for at copiere det af.

Valerius.

Har Du flyet det hen til en Skildrer?

Hector.

Ja, Herre!

Valerius.

Eh! Din forbandede Slyngel, løb hen og hent det flux tilbage, og ſtaae her paa Øieblikket igien.

Dorantes.
(viſer Portrætet frem)

Vi faae at ſpare ham den Vei. Der er ikke heller længer Tid at forſtille ſig. See, der er det.

Hector.

Jo! der ere vi vel opſkiørtede. Ha, Dit Skarn!

Valerius.

Der ſkal vi ſee, nu har nok Skildreren — —

Angelique.

Ah, Utaknemmelige! tænker ikke, at De altid ſkal kunde bedrage mig med Deres falſke Digt.

Valerius.

Naadige Frøken! ſaadanne Ord paſſe ſig ikke paa mig, og jeg begriber i Sandhed ikke, hvormed jeg kan have fortient — —

An-

Angelique.

Ah, Din Bedrager! Dette Portræt, som jeg nylig forærede Dem til en Forsikring paa min Kierlighed, har De ikke været henne og laant Penge paa det, og sat det i Pant samme Time?

Valerius.

Gid jeg maae bryde mine Been nu for Deres Øine, om jeg — —

Angelique.

Ah! hold dog op længer at fortørne mig, I nedrige Siel!

Hector.

Jeg sagde det nok, vi skulde løst det ind ret nysens, men da vilde man intet troe Hector.

Mad. Staabie.

Hør, I gode Venner! al denne Larm gaaer mig intet an. Men I ere vel saa gode og lade mig faae mit Portræt igien?

Dorantes.

Lad mig kuns beholde det. Jeg skal betale Renten for det saa høit som I selv begierer.

7. Scene.

Gerontes. Angelique. Valerius. Dorantes. Nerine. Mad. Staabie. Hector.

Gerontes.

Naa! det er mig kiert at finde Dem saa smukt samlede, og jeg glæder mig inderlig over, at jeg nu har levet den Dag, jeg kan see min Søn blive givt med Dem, den lykkalige Dag, jeg saa længe har længtes efter.

Nerine.

Ja, jeg troer nok, han selv længes derefter ligesaa stærk.

Gerontes.

Det er mig og kiert at see jer her, mon Frere! I tager Sagen paa den rette Maade, og som I bør. For sandt at sige, saa var Jomfruen intet et Partie for jer.

Dorantes.

Det er sandt nok.

Gerontes.

Jeg har været henne hos Notariussen, nu kommer han ret strax paa Timen, og saa vil vi give os til at gjøre det klart.

Nerine.

Hvad det angaaer, saa faaer Deres Notarius intet meget at bestille, han kan gaae ligesaa klog bort, som han kommer.

Gerontes.

Hvi saa da?

Angelique.

Mit Hierte har tilforn været saa sørgeligt, at det er faldet til at elske Deres Søn, men den uregierlige Passion, han har til Svil, og endelig det nedrige Stykke, han har giort med mit Portræt, har aabnet Øinene paa mig, og imod mine egne Tanker har jeg nu i dette Øieblik besluttet at gifte mig med Dorantes. Er De vel og tilfreds dermed?

Dorantes.

Min Lykke er saa stor, at jeg selv neppe veed — —

Gerontes.

(til Hector)

Hvad vil alt dette sige? Hør Du! hvad er der paa Færde? Siig engang.

Hector.

Hector.

Oh! jeg tør saa min Troe intet. Det er alt for bedrøvelig en Historie.

Gerontes.

Vil Du ud dermed.

Hector.

Fordi vi have gaaet hen uden Eftertanke og tinget Frøkenens Portræt i Kost et Par Timers Tid hos denne Pulverhex, derfor er det man nu giver os en Kurv, og jager os bort med den største Foragt af Verden.

Gerontes.

Uden længer at spørge mig for, saa kan jeg let selv dømme, hvorvidt hans forbandede Passion for Spil kan have gaaet. Jeg kan knap tvinge min Vrede. Ah! Du vanartige Søn! bort fra mine Øine. Jeg giør Dig arveløs, og jeg vil ikke see Dig længer efter dette liderlige Stykke, men jeg giver Dig min Forbandelse. (han gaaer)

Hector.

Det var en ypperlig Brudegave den.

Angelique.

(tager Dorantes ved Haanden)

Farvel, Monsieur! nu seer De mig sidst. Dersom De er ligesaa lykkelig i Spil, som De er i Frierie, og dersom De intet bedre kan tage vare paa de Foræringer, De saaer, saa vil det nok vare længe til De giør Deres Lykke.

Mad. Staabie.

Men mit Portræt, Monsieur! det skulde jeg have igien først.

Dorantes.

Du skal intet tabe, fordi Du bier lidt, og Du ikke heller, Nerine. Følger kuns med mig begge to. (til Valerius)

En anden Gang, Monſieur! bliver Lykken Dem vel lidt mere gunſtig. (gaaer bort)

Mad. Staabde.

(gier Valerius en Reverentz)

De kan være forviſſet om, min Herre! at jeg altid er Deres ydmygſte Tienerinde. (gaaer bort)

Hector.

Gaae Pokker af Syne, Du Ulykkens Fugl! Du chriſtne Jodinde.

Nerine.

(gier Valerius en Reverentz)

Gud ſkee Lov! min Frøken slap dog med heelt Skind. At gaae hen og tage Dem, Monſieur! det havde været at ſpille alt for ſtort Spil. (gaaer bort)

Hector.

(gior ſin Reverentz og vil gaae bort)

Valerius.

Hvor vil Du gaae hen?

Hector.

Hen i Deres Bibliothek og tage en Bog. Jeg vil læſe noget for Dem i Seneca.

Valerius.

Ja, ja! der ligger ikke ſaa ſtor Magt derpaa. Lad os troſte os det beſte vi kan, Hector! jeg lever vel den Dag, at Spillet rigelig opretter det, jeg taber i Givtermaal.

Ende paa femte og ſidſte Act.

Den taknemmelige Søn,

Comoedie i een Act,

efter

Herr Engels tydske Original

af

F. S.

Personerne:

Rode, en gammel Bonde.

Lene, hans Kone.

Frederich, deres Søn, og Ritmester.

Grethe, deres Datter, forlovet med Mikel.

Mikel, en ung Bondekarl.

Kirsten, hans Moder.

Degnen, Rodes gode Ven.

En Hværver.

Nogle Bønder, som taler.

Nogle Soldater, i Følge med Hværveren.

(Skuepladsen foreſtiller en eenlig Plads, beſat med Træer, hvorimellem ſees et Bondehuus, og i Enden af Theatret en liden Høi).

1. Scene.

Rode.

(kommer ud af ſin Hytte og ſtrækker ſig)

Jeg gamle Giek! jeg kunde jo ſovet længer — det er ligeſom jeg havde Bly i Lemmerne. — Men ſove! At bortſove den ſkiønne Morgenſtund! — Nei, det kan jeg umuelig — Naar jeg ikke ſeer Solen ſtaae op, ſaa er jeg ikke rigtig den hele Dag. — See, hvor herlig den frem-pipper! hvor behagelig! hvilken veilig Morgenrøde! hvilke Skyer! — Det er alletider det gamle, og dog fremviſer hver Dag nye Forandringer. — Ak! Maaſkee — maaſkee er nu min Søn alt ude. — I Krigen ſover man ikke læn-ge — maaſkee ſtaaer han nu og beſkuer Solen med ligeſaa megen Fornøielſe ſom jeg, og midt i ſin Glæde tænker paa mig, paa ſin Fader, ſaaledes ſom jeg nu tænker paa ham — Gode, retſkaffne Dreng! hvem ſkulde vel have ſagt mig, da Du var liden, at jeg ſkulde opleve ſaa megen Glæde over Dig — —

2. Scene.

Rode. Lene.

Lene.

Er Du alt her? Jeg vidſte ikke, hvor Du var.

Rode.

Rode.

Ja! her staaer jeg og seer, hvorledes den kiere Soel staaer op; den har i dette Øieblik erindret mig om vores Frederich. — Hvad mon han vel giør, Moerlille?

Lene.

(bedrøvet)

Ak! maaskee giør han slet intet.

Rode.

Ei! immer den gamle Sorg. Troe mig dog! vi faae ham at see, saa sandt som jeg lever; jeg beder jo Gud derom hver Dag.

Lene.

Han er Soldat, Farlille! — En Soldat er ikke et Øieblik sit Liv sikker. — Hvilken Sorg og Angst foraarsager det mig ikke! Tit, naar jeg hører hans Breve læse, og I troer, at jeg græder af Glæde, saa græder jeg af Bedrøvelse: Det er maaskee hans sidste, tænker jeg da; og de Penge, Faer, som altid følge med — jeg kan ikke tænke derpaa, uden at blive angst og bange — med disse Penge, tænker jeg, betaler Kongen ham hans Blod; og vi, hans Forældre, skulde tage derimod og gisre os tilgode dermed? Ah, Faer! —

Rode.

(ryster med Hovedet)

Betaler Kongen ham hans Blod?

Lene.

Hvad andet? Hans Blod og hans Liv med.

Rode.

Nei, Moer! dersom han tiente en fremmed Herre, saa havde Du Ret, og vi vilde ikke tage imod en halv Skilling af hans Penge. — Men han tiener jo vores egen

Konge,

Konge! og skylder han ham ikke alt for længe siden baade hans Liv og hans Blod? Er han ikke hele Landet det skyldig?

Lene.
(sukkende)
Dersom der dog maatte blive Fred!

Rode.
Folk siger, at der alt er Fred.

Lene.
Folk, Faer! — Ak! Folk siger det nok —

Rode.
Og maae vel have Ret, siden der alt hist og her er rykket nogle Regimenter i Qvarteer —

Lene.
Ja saa! — dersom det var sandt —

Rode.
Jo Moerlille! Du kan forlade Dig derpaa, vi have Fred inden vi veed et Ord deraf. Saa kommer vores Frederich at ligge i Qvarteer i en af Byerne her i Nærheden, og der gaaer vi da saadan hen engang om Ugen. —

Lene.
(fornoiet)
Ak to, tre Gange, Faer! en Gang forslaaer ikke — Hvor vil vi ikke blive hierteglade, naar vi see ham igien! Mon vi ogsaa skulde kiende ham?

Rode.
Ha! jeg kiender dog vel min egen Søn!

Lene.
I Officeerklæder, Faer! besatte med Guld fra øverst

og til nederst, og et Baand om Halsen med en Stierne i — han har jo en Orden, siger I —

Rode.

Ja den bær han, fordi han har holdt sig flink.

Lene.

Hvorledes mon han vel seer ud, Faer?

Rode.

Hvorledes? Som en retskaffen Soldat, mener jeg — Kiolen og Baandet gior intet til Sagen; men det Ar, Moerlille! som han skal have tvers over Panden, det er en Soldats sande Ærestegn, derpaa skal man see at Hiertet har sat ham paa det rette Sted.

3. Scene.

De forrige. Degnen.

Degnen.

God Morgen, Faer! God Morgen, Moer!

Rode.

Ei, see der vores Hr. Degn.

(De give ham begge Haanden)

Degnen.

Har I noget Nyt fra jeres Søn? Maaneden er nu ude igien. —

Rode.

Ak! nu husker jeg det; jeg lagde mig til at sove i Gaar, førend Grethe kom tilbage — Fik hun noget?

Lene.

Lene.

O ja, Farlille! og ogsaa et Brev. Men hun ligger nu og sover paa sit grønne Øre — Skal jeg vække hende?

Rode.

Siig hende blot, at Faer vilde hente hende.

(Lene gaaer)

4. Scene.

Rode. Degnen.

Rode.

Og veed han vel, Hr. Degn, at min Søn nu ikke mere er Stabs-Ritmester, og at han nu har sin egen Skvadron.

Degnen.

Det er ikke mueligt! hans egen Skvadron?

Rode.

Jo! det er ganske viist — det sidste Brev har vores Præst læst — ja, seer han vel, Hr. Degn! min Søn mager det altid saa, at Kongen er derhos, naar han holder sig flink. Paa den Maade er han bleven Officeer, paa den Maade har han faaet Naadetegnet, og paa den Maade har han ligeledes faaet sin Skvadron.

Degnen.

Men hvorfor? Fortæl mig det —

Rode.

Ih nu, seer han vel, Hr. Degn! I det sidste Slag derved — der — ved — kan jeg dog nu ikke huske Navnet? — der var det hele Regiment i Uorden, de fleste Officerer vare døde eller blesserede; min Søn havde ogsaa alt

faaet et Skud, men det agtede han ikke; han skrabede baade med det Onde og det Gode 300 Mand sammen igien, (mere og mere forrig) han gaaer imod Fienden; han huggede imellem dem; man skiød Hesten ihiel under ham; han lod sig give en anden; han kom med 50 Mand tilbage — Kongen saae det, og gav ham paa Stedet en Skvadron, og lovede tillige at giøre hans Lykke — Ja, ja, Hr. Degen! som jeg siger ham! (slaaer sig i Siden) Det har min Søn giort.

Degnen.

O! han er brav! det saae jeg strax i Skolen. Naar Drengene i Byen legede, saa var det altid Frederich som anførte dem, og naar der vankede Stryg, da giorde hans Slag altid meest ondt — det stak alt i ham, Faer! det er ham medfødt —

Rode.
(leende)

Det skal jeg love for.

5. Scene.

De forrige. Lene. Grethe.

Lene.

Skiend ikke! hun var alt oppe, da jeg kom —

Grethe.

Der Faer! (hun gaber) der har Jet Brev fra Broer Frederich, og der er Faers Maanedspenge, der er tolv Rigsdaler —

Lene.

Ser, vil Du sige.

Grethe.
(gaber)

Postmesteren sagde, at der var tolv —

Lene.

Lene.

Ah! jeg gietter det — han har vist givet os Tillæg igien, siden hans Indkomster ere blevne større — Han giør vel imod os over sin Formue — Synes I ikke det?

Rode.

Den gode Frederich! jeg kan leve ret vel af de sex.

Grethe.

Og Vinen, Faer, som min Broer har bestilt til jer hos den gamle tykke Vintapper med den blaa Næse — Hvad hedder han nu? — den staaer i jeres Kammer, der er en heel Kurv fuld.

Degnen.

(meget opmerksom)

En heel Kurv fuld? Ei! Ei!

Rode.

Han skal ogsaa faae en Flaske deraf, Hr. Degn! han kan lade den hente. (Degnen betakker sig meget venlig) Men vi maae drikke et Glas sammen, mens han læser Brevet. Gaae Moer, og bring os en Flaske og tre Glas, og saa noget Frokost; og Du, Grethe, sæt os et Bord og nogle Stole hid; saa, gesvindt! (Lene og Grethe gaae)

Lene.

(ind af Døren)

Men læs ikke Brevet, førend jeg kommer tilbage, jeg beder jer. —

6. Scene.

Rode. Degnen. Grethe, som gaae ud og ind.

Rode.

Bræk kun Brevet, Hr. Degn! vi læse dog ikke noget

fra hende — jeg gad gierne hørt, hvad han skriver om Freden, og om han kommer snart tilbage.

Degnen.

Om Freden, siger I? Folk snakke nok derom, men jeg troer det endnu ikke. Hvorfor skulde der hværves saa stærk, dersom der blev Fred?

Rode.

Saa! Hværves der nu saa stærk?

Degnen.

Ei! I veed dog, at der endnu i Aftes er ankommen en Underofficeer med en Commando.

Rode.

Paa Hværving? Ei! det var meget!

Degnen.

Ja! og de unge Karle ere alt angst og bange —

Rode.

Oh de Narre! hvorfor ere de bange? dersom de ere brugelige til Tieneften, saa lad dem asted! — Lad dem tiene Kongen — Ethvert Menneske har sit foresatte Maal, siger jo vores Præst, en Kanonkugle eller en hidsig Feber, det kommer paa Eet ud, vi skal dog alle engang asted — Seer han, Hr. Degn! det er min Troes Bekiendelse.

Degnen.

Men om de nu fiskede jeres Datters Kiereste bort, jeres tilkommende Svigerson? Tag jer vare, Rode, tag jer vare! det er en ung frist Kubs.

Rode.

Ei vist ikke! der er giort Forbon for ham.

Degnen.

Degnen.

Naa, naa! vi vil ikke haabe det.

Grethe.

(som har sat Bordet og Stolene tilrette, bringer Vinen og Glasseire, hun rykker Rode i Ermet)

Faer!

Rode.

Hvad er der? Hvad vil Du?

Grethe.

Jeg vilde nok bede jer om noget, Faer!

Rode.

Naa! kun frem med Sprøget!

Grethe.

I Aftes, Faer! da jeg kom tilbage fra Staden, da stod min Kiereste, Mikel, uden for Byen; han havde ventet paa mig den hele Aften, og han skiendte paa mig for jeg blev saa længe borte. —

Rode.

Hvad gielder det, Du vil hen og spise Frokost med ham.

Grethe.

(mideelig)

Ja, Faer! —

Rode.

Og det strax, uden at høre noget Nyt fra Din Broer? Pige, Pige! jeg holder saa meget af Dig, thi Du er den yngste Høne i Kurven, og snigede Dig saa uformodentlig ind i Verden, da intet Menneske ventede Dig. (ernstelig) Men Pige! dersom Du ikke holder af Din Broer, dersom Du ikke holder ligesaa meget af ham, som Faer og Moer, saa — —

Degnen.

Men Kiereſten, Rode! maae hun jo have kierere end Faer og Moer? Gaae kun, Grethe! gaae kun! —

Rode.

Ja, ſiden Degnen er af den Mening.

Grethe.

O ja, lad mig, Faer! jeg ſkal være her igien paa Timen. (til Degnen, i det hun løber ham tæt forbi) Tuſind Tak ſkal han have for hans Forbøn! (han nikker venlig til hende)

7. Scene.

Rode. Degnen.

Degnen.

(brækker Brevet og betragter det)

Hvilken deilig Haand jeres Søn ikke ſkriver, ſaa reen og ſaa læſelig! det har han dog mig at takke for — (han rømmer ſig og begynder at læſe) „Min kiere Fader! „— —

Rode.

(rækker Hovedet over Bordet og ſpidſer Øren)

O den gode, gode Friderich!

Degnen.

„ Da nu Freden er underſkreven, ſaa ſkriver jeg ſer „ til for ſidſte Gang fra Armeen, for „ —

Rode.

Gud ſkee Lov! ſaa er dog Freden ſluttet, hvor vil hans Moder ikke glæde ſig!

Degnen.

„— for at ſende jer jeres Maanedspenge, ſom I er ſaa god „ at vil imodtage „ —

Rode.

Ja!

Degnen.

Degnen.

„ Og da mine Indkomster anseelig har formeret sig, saa
„ tillad mig fra nu af at fordoble jer de 6 Rigsdaler „—

Rode.

Nei, min Søn! det vil jeg ikke — Alle Ting maae have sine Grændser, endogsaa Din Kierlighed for mig — Videre, Hr. Degn!

Degnen.

„ For nogle Dage siden, kiere Fader! har jeg følt den
„ største Glæde, som jeg nogensinde tilforn har fundet, saa
„ længe jeg har lever, og som jeg dog maae fortælle Eder „—

Rode.

(inderlig forneiet)

Saa! hvorledes da? hvorledes da?

Degnen.

„ Kongen havde den Naade at lade mig ansige til sit Tafel „—

Rode.

Til Tafels? Min Søn til Tafels? — For Pokker! da har de Herrer Adelsmænd vist giort store Dine. Nu, nu! —

Degnen.

„ Han talte meget med mig, og roste mig, mere end jeg
„ fortiente, for mit Forhold „—

Rode.

Saa!

Degnen.

„ Endelig spurgte han mig, af hvad Familie jeg var? hvor
„ min Fødebye laae, og hvem jeg havde til Fader? „—

Rode.

(leer for sig selv)

Ei, saa har jo Kongen spurgt efter mig, den gode

Herre! — Naa! og hvad har han da svaret ham? — hurtig, videre —

Degnen.

„ Jeg sagde ham Byens Navn og Deres. Deres Maje-
„ stæt! begyndte jeg, Deres Undersaatter ere alle Deres
„ Undersaatter, og dersom den iblandt dem er den Værdig-
„ ste, der har det beste og retskafneste Hierte, som elsker
„ sin Konge, og er ham meest troe; saa tor jeg sige, at
„ jeg har en af Deres værdigste Undersaatter til Fader —
„ jeg er stolt deraf, og jeg glæder mig over ham, ja jeg
„ vilde ikke bytte ham bort for alle Fædre i Verden, saa
„ fattig og saa ringe som han er. „—

Rode.

(med oplöftede Hænder)

Gode Gud! det er ligesom jeg hörte og saae ham.

Degnen.

„ Ham takker jeg for al min Retskaffenhed og Iver i Deres
„ Tieneste. Fra min spæde Barndom af har jeg hört Des
„ res Tapperhed og Død berømme af hans Mund. —
„ Saaledes talte jeg, min Fader! og af Glæde over at jeg
„ kunde rose jer i Kongens Nærværelse, stod Taarerne mig i
„ Øinene. — Kongen blev rort af min sönlige Kierlighed
„ imod jer! Han tog sit Glas og drak jeres Sundhed gan-
„ ske höit over Tafelet, med Befaling, at jeg skulde melde
„ jer det, og forsikre jer om hans Naade. „ — —

Rode.

(springer af Glæde)

Er det mueligt, Hr. Degn! Kongen —

Degnen.

Ja, som I hörer; han har drukket jeres Sundhed —

Rode.

Rode.

(løber til Døren og raaber)

Moer, Moer! lad alting ligge, Moer, og kom herud.

Lene.

(inden for)

Hvad er der paa Færde, Faer!

Rode.

Saa kom dog herud, siger jeg, og hør fortælle! Kom dog ud —

8. Scene.

De forrige. Lene.

Rode.

(omfavner hende)

Ah, Moerlille, Moerlille, hvad for en Søn har Du ikke givet mig!

Lene.

(sætter Frokosten paa Bordet, som Degnen giver sig strax i Færd med)

Hvad er der paa Færde, Børn! jeg skielver alt af Glæde. Er der Fred?

Rode.

Fred, Moerlille! (han taler hurtig) Og vores Søn har spiist hos Kongen, og Kongen har spurgt ham efter vores Bye og efter mig, og da har han svaret Kongen, at jeg var en retskaffen Undersaat, og at han ikke vilde bytte mig bort for alle Fædre i Verden — Ak! jeg græder af Glæde — Og da drak Kongen min Skaal offentlig, og har derhos ladet mig forsikre om sin Naade. (Lene slaaer Haand i Haand) — Ja, Moer, nu vil vi drikke Kongens Skaal. Skienk engang, frisk! der, tag Du det, Moer-

lille, og han, Hr. Degn, tag han det, og jeg vil tage dette here; saa — og lad os nu allesammen klinke. (han tager sin Hue af) Kongen leve!

Degnen.

Kongen leve!

Lene.

Kongen leve!

Degnen.

Det smager min Tree meeragtig.

Rode.

Men hor, Hr. Degn, nu maae han ogsaa skrive min Søn til, hvorledes jeg har betalt Kongen lige for lige, og at han skal takke og forsikre ham igien om min Kierlighed. Forglem det for alting ikke.

Degnen.

Hvorledes? Det skikker sig aldrig.

Rode.

Hvorfor? Hvad skikker det sig ikke, Hr. Degn? Kongen er jo et Menneske ligesaavel som vi andre, og altsaa maae det vel glæde ham, tænker jeg, at han er elsket af Mennesker?

Lene.

Men dersom der bare er Fred, Farlille?

Rode.

Jh ja vist! han har jo selv skrevet det.

Lene.

(med Længsel og Ømhed i det hun legger sin Haand paa Rodes Arm og seer ham fornøiet i Ansigtet)

Saa kommer han jo tilbage, Farlille! saa faae vi ham jo snart at see igien?

Rode.

Rode.

Taalmodighed, Moerlille! det faae vi allesammen at høre.

Lene.

Ak maatte han dog komme førend Grethe har havt Bryllup! det vilde være dobbelt Glæde.

Rode.

Taalmodighed! Taalmodighed! Han er saa god Hr. Degn at læse videre — men først maae jeg drikke min Søns Skaal, og Du, Moerlille! skal takke for samme. (giver hende et Glas og klinker med hende) Han var Din Diesteen fra Barnsbeen af, gid han leve!

Lene.

(rørt)

Jeg takker, Farlille!

Degnen.

(klinker ogsaa)

Gid han spire og blomstre!

Lene.

Jeg takker, Hr. Degn!

Rode.

(sætter Glasset bort)

Hiertet hopper altid i Livet paa mig, naar jeg drikker min Søns Skaal. Guds Velsignelse være over ham! — Ak, han har givet mig saa godt et Vidnesbyrd i Kongens Nærværelse; og jeg, o Himmel! (seer glad til Himlen) jeg vidner for dig, at min Søn har handlet taknemmelig imod mig — han har aldrig skammet sig ved min Fattigdom og ringe Stand — han har giort sig en Glæde af at ære sin graahærdede Fader. Det staaer ikke i min Magt at giengielde ham, men det staaer i din.

Lene.

Ó læs videre, Hr. Degn! maaskee — —

Degnen.

(søger for at finde, hvor han slap; Rode sætter sig ved Bordet, og Lene staaer bag ved og hører til)

„ At lade mig ansige til Tafels — hvor var det nu? —
„ At drikke jeres Skaal og befalede mig — ja rigtig! —
„ og befalede mig at lade jer det vide, og at forsikre jer om
„ hans Naade. Jeg kunde ikke holde mig længer; thi mit
„ hele Hierte var i Bevægelse; jeg sprang op, og kastede
„ mig for Kongens Fødder. Deres Majestæt, sagde jeg,
„ af alle de Naadesbeviisninger, som De hidindtil har be-
„ viist mig „ — —

9. Stene.

De forrige. Grethe.

Grethe.

(hylende)

Ak hielp! hielp, Faer! Hværverne —

Rode.

(forskrækket)

Hvordan? Hvad?

Grethe.

(som tilforn)

Hværverne, Faer —

Lene.

(løber beængstet til Grethe)

Kom dog til Dig selv! Hvad er der paa Færde?

Grethe.

Da jeg kom til Mikel —

Degnen.

Degnen.

Nu, der har vi det! de har gandske vist faaet Klør paa Mikel.

Grethe.

O Himmel! hvilken Ulykke!

Rode.

Med Magt! i Freds Tider! — den Ting er aldrig rigtig.

Degnen.

Fred! I med jeres Fred! ligesom der var et Øieblik Fred i Kongens Rige; som om vi nogen Tid kunde sige vores kiereste Eiendomme sikre. Ja Gud bedre det!

Rode.

(fortrydelig)

Ha, tie stille, Hr. Degn! lad han Kongen være i Fred, det gaaer mig til Hierte. Vi spænde jo hver Dag vores Heste for Ploven, og hvorledes mener han at det tilsidst vilde see ud med vores Agre og med Hestene selv, dersom vi ikke giorde det? En Mand som han at føre saadan Tale!

Grethe.

Aa gaae dog, Faer, og see til hvorledes I kan hielpe ham frie; I er jo ligesaavel hans Faer som I er min, og for jer har Hværveren Respect, det veed jeg vist — Alle Mennesker have Respect for jer.

Rode.

Tosse! Som om alle Mennesker boede i vor Bye!

10. Scene.

De forrige. Kirsten.

Kirsten.

Jeg kan ikke mere, jeg er dødsens.

Lene.

Lene.

Ak! det gior mig ondt for jer, Moerlille! Gid vores Søn kun var her, at han kunde hielpe os!

Rode.

Giv jer til Taals, giv jer til Taals, Børnlille! det fortryder mig kuns at jeg blev forstyrret i min beste Andagt. — Det er vel ikke saa slemt, som I troer; han tager ikke jeres eneste Søn bort fra Ploven. Det vilde være nye Optoier; Jeg vil gaae hen og snakke med ham.

Grethe.

Og jeg ogsaa, Faer, jeg følger med jer; jeg skal græde og bede lige til de lade ham igs.

(Rode og Grethe gaae)

Lene.

(raaber efter Rode)

Skaan Dig selv, Faerlille! gior Dig kun ikke ulyk kelig.

II. Scene.

Degnen. Kirsten.

Degnen.

At bedrøve den stakkels Enke, at tage hende den Smule Brød af Munden!

Kirsten.

Ak, Hr. Degn! Mine Hænder og Fødder ryste af bare Angst.

Degnen.

(giver hende en Stoel)

Sæt jer ned, sæt jer, Moer! vi maae aldrig forsage i Nøden. Vi maae immer haabe det Beste. —

Kirsten.

Kirsten.

De har alt med Magt revet tvende af mine Ar-me, og mine Øine saae dem aldrig siden. Ak! de saaer heller aldrig ham mere at see.

Degnen.

(med en trøstende Tone)

I maae finde jer i Taalmodighed, Moer! en god Christen, som I, maae vide at finde sig i sin Skiebne.

Lene.

(som bestandig med Utaalmodighed har luret mod Scenen)

Himmel! der er Allarm i Byen; dersom kun vores gamle Faer ikke kommer i Ulykke, dersom han kun har kun-net styre sig i sin Heftighed! Gaae dog ud og see ad, kiere Hr. Degn!

Degnen.

Jeg, jeg? —

Lene.

Han er en Mand af Anseelse, Hr. Degn! en Geistlig.

Degnen.

Ja desto værre for mig! saadanne Knegte, Moerlille, vil helst i færd med os Geistlige, og dersom de kunde, saa hvær-vede de mig med. — Nei, nei, Moerlille! jeg er saamen ingen Nar; stik jeres Næse i Bogen, vilde de sige, og lad os være uskaaren i Dievels Skin og Been! Gud forlade mig denne min Tale! — og desuden er jeg ogsaa noget hid-sig, Moerlille! det kunde foraarsage en skiønne Ulykke — Nei, nei, da maatte jeg have drukket lidt mere.

Lene.

Han er vores Ven, Hr. Degn! og vil ikke hielpe os.

Degnen.

Degnen.

Vær dog fornuftig, Moerlille! betænk dog i hvad Stand jeg er. Trøst kan I faae hos mig saa meget I vil forlange, men at hielpe jer, det er ikke mit Embede. I maae hielpe jer selv. —

12. Scene.

De forrige. Rode. Grethe. Mikel. Hværveren. Soldater, og nogle gamle Bønder.

Kirsten.

(løber imod Mikel)

Jeg har Dig igien, min Søn! Ah! de skal først tage Livet af mig, forend jeg skal lade Dig fare.

Grethe.

(klapper ham)

Du stakkels gode Mikel!

Hværveren.

Afsted med ham, marsch! hvortil nytter al denne Hylen og Skraalen? Dermed er det ikke giort.

Rode.

(til Hværveren, som han tager ved Armen)

Lad sig dog sige, Hr. Skeersandt!

Bønderne.

(imellem hinanden, den ene siger et og den anden et andet, som de ofte igientage)

At tage den eneste Arving bort fra Gaarden, den sidste Søn — Nei, det er ikke Kongens Villie, det forlanger han aldrig.

Rode.

Tier dog stille, Børn! jeg beder jer, I giøre det Onde endnu værre.

Hvær-

Hværveren.

Og dersom I endogsaa stod allesammen paa jeres Hoved, I Skurke! (slaaer paa Lommen) Jeg har her min Ordre, og dat er nok.

Bønderne.

(som tilforn)

Ordre — Ordre — derom staaer intet i Ordren, at blotte et Gods, den Ordre har aldrig været.

Rode.

(vinker til Bønderne, at de skal tie)

Hør, kiere Hr. Skeersandt! et godt Ord finder jo et godt Sted.

Hværveren.

Et godt Ord! Nu, det er just det jeg venter paa. Lad høre, hvad Efiertryk det har.

Rode.

Seer han, Hr. Skeersandt! jeg elsker min Konge af mit ganske Hierte, og Himlen er mit Vidne, at jeg har Aarsag dertil. Dersom jeg ikke vidste med Vished, at Freden er sluttet, og at Kongen alt er paa det Tørre. Dersom jeg saae at Vandet alt gik ham op til Halsen og at han alt begyndte at synke — —

Hværveren.

Ikke andet? det er kun Slidderslabber.

Rode.

Ja giv kun Tid, kiere Hr. Skeersandt!

Hværveren.

(lænende sig paa sin Stok)

Naa!

Rode.

Den unge Knøs, som I der seer, skal være min Datters Mand, og er hans Moders eneste Søn; men jeg selv skulde være den første, som skulde sige: Tag ham i Guds Navn; hvortil kan han vel tiene nyttigere end at stride for sin Konge? Tag imod mig ogsaa, vilde jeg sige. Mine Haar ere graae, og mine Lemmer udtærede, men dog er jeg ikke endnu saa graahærdet og svag, at jeg jo skulde kunde slaae til. Den Glæde, jeg har over min Søn, har giort mig ung igien — jeg vilde stride saa længe jeg kunde løfte et Gevær, og naar jeg for Alderdom og Mathed ikke kunde mere, saa vilde jeg bede alle de Unge omkring mig at holde sig brav; jeg vilde kaste mig i Veien for den, som vilde undløbe, og førend han undløb, skulde han først træde mig, gamle Mand sønder og sammen. — Ja paa min Siel, Hr. Skeersandt! saaledes vilde jeg tale, naar det kom paa det yderste.

Hververen.

Og jeg, jeg vilde sige: Gamle Nar, I er ikke rigtig i Hovedet.

Rode.

(træder et Skridt tilbage og sætter Hænderne i Siderne)

Hvorledes! Er han Soldat?

Hværveren.

(trodsig)

Det seer I vel, jeg er.

Rode.

Ja, paa hans Kiole, men ikke af hans Hierte. Dersom han var en retskaffen Soldat, saa maatte det jo være ham kiert, at høre tale saaledes om sin Konge.

Hvær-

Hværveren.

(med opløftet Stok)

Ha, gamle Skaldepande! tør I vove — —

Bønderne.

Ingen Vold, vil vi haabe, ingen Vold.

Lene.

(bange)

Jeg beder Dig, Karlille! — Du skulle søge at tysse ham, og saa giør Du ham vred.

Rode.

Med et Ord, Hr. Skeersandt! Freden er sluttet, det er os bekiendt, og hans slette Opførsel her kunde let blive ham giengieldet. Siden han her agerer Herre over os, saa gives der vel Folk i Verden, som virkelig ere det over ham; og dersom jeg skrev det til min Søn, til Ritmesteren —

Hværveren.

(studser)

Hvorledes? Hvad — Er jeres Søn Ritmester?

Rode.

Han staaer ved det Svanenfeldske Regiment, dersom han kiender ham — Ritmester Rode —

Hværveren.

Død og al Ulykke!

Rode.

(paa engang fortrolig)

O Hr. Skeersandt! han kiender ham ganske vist; jeg seer det. Han kommer vist fra Armeen og kan fortælle mig et og andet om min Søn. (til de andre bag i Skuepladsen, som hidindtil har udgiort et stumt Spil) Gaae kuns bort,

Børnlille! gaae kuns bort, Hr. Skeersanten skal drikke et Glas Viin med mig.

Hværveren.

Ogsaa det. I kan da gaae bort og bie mig saa længe derude, jeg skal strax komme efter.

(Kirsten og Grethe, som nu haabe at faae Mikel løs, staae fornøiede hos ham, og gaae endelig bort tilligemed Bønderne og Soldaterne)

Rode.

(til Lene)

Nu en Flaske, Moerlille! — Gesvindt. (til Hværveren) Det er et delicat Glas Viin.

Degnen.

Ret delicat, det er en Sandhed — (for sig selv) og alt for god for saadan en Skurk. (Lene gaaer)

13. Scene.

Rode. Hværveren. Degnen, og siden Lene.

Hværveren.

Altsaa staaer han ved det samme Regiment, hvorved jeg har staaet i Forstningen. Det er altsaa den samme Rode, som engang nær havde slaaet mig alle Ribbenene i Stykker?

Rode.

Hvad siger han, Hr. Skeersandt! ere de saa nøie bekiendte med hinanden?

Hværveren

Ja, der Teuffel hohl! jeg har den Ære —

Rode.

(giver ham et Glas Viin)

Desto bedre, desto bedre! — og fører min Søn da saa godt Fuktelen?

Hvær-

Hværveren.

(efter at have drukket)

Gid Pokker havde ham og hans Fuktel! — Strax at tærske for saadant Lapperie, fordi jeg havde drukket en Taar over Tørsten.

Rode.

Nu, det glæder mig af mit ganske Hierte!

Hværveren.

Hvorledes? Det glæder jer?

Rode.

Ja, at han kiender ham, Hr. Skeersandt! at han kiender ham, mener jeg, og at min Søn ligner mig i at elske Orden; jeg holder meget af Orden.

(Hværveren drikker endnu engang)

Degnen.

(for sig selv, ansende Hværveren misundelig)

Saa drik da i Pokkers Navn!

Rode.

Men da han formodentlig kommer fra Armeen, Hr. Skeersandt! og da han har staaet ved det samme Regiment, som min Søn staaer ved, saa veed han uden Tvivl, om de snart bræke op, og om de blive fordeelte igien, som de vare for Krigen? Om jeg snart igien faaer min Søn at see, og om jeg beholder ham her i Nærheden?

Lene.

Ja, dersom han vidste det, Hr. Skeersandt! At see vores Søn her igien, er det eneste Haab, som holder os i Live.

Hværveren.

Naa, naa! hvad jeg veed deraf, skal I snart faae at vide; skienk kuns i engang endnu.

Rode.

Af mit inderste Hierte! det er mig ret kiert, at Vinen smager ham — Den Viin har min Søn givet mig, at jeg skal vederqvæge mig dermed paa min Gammelalder.

Hværveren.
(drikker)

Bu — u — er!

Degnen.
(som forhen)

Gid det var Gift du drak! Nu er den Kurv fuld fløiten.

Rode.
(nysgierrig)

O! hvad veed han da, kiere Hr. Skeersandt?

Hværveren.

Intet, uden at jeres Viin er temmelig god, og at jeg endnu drak mere deraf, dersom jeg ikke havde drukket saa hastig — Bu — u — er! — den stiger op i Halsen. Men om det ogsaa havde været Champagne-Viin, og om I ogsaa harde 10 Ritmestere til Sønner, saa siger jeg jer, at jeg enten maae have Penge, eller ogsaa Mikel maae følge med; altsaa beslut i en Hast.

Rode.

Hvorledes? Saa tager han ogsaa Penge, og tager dem af Kongens egne Undersaatter? —

Hværveren.

Jeg ligesaa godt som Kongen; hvorfor ikke det? Dersom jeg skal lade Mikel løs, saa maae jeg have en anden i hans Sted, og dertil hører Penge. Der kommer ingen Soldater flyvendes i Luften, og af Jorden vore de heller ikke — 30 Daler paa Bordet, eller marsch.

Rode.

Rode.

30 Daler? Hvorledes skulde jeg faae dem skrabet sammen? end ikke i den hele Bye. (tager Pungen frem). Her ere 12.

Hværveren.

(støder hans Haand tilbage)

Hvad skal jeg med de Lumperier? Har I ikke selv saa mange, saa lad Moderen rykke ud med Resten.

Rode.

Moderen, siger han? En stakkels fattig Enke, som har intet, uden hvad Sønnen fortiener med sine Hænder.

Lene.

Vær medlidende, kiere Hr. Skeersandt!

Hværveren.

Jeg medlidende! Mod hvem?

Lene.

Mod os alle, som han truer at giøre ulykkelige; mod et ungt, uskyldigt Pigebarn, som vist aldrig lader sig trøste, dersom hun mister sin Kiereste.

Hværveren.

(leende)

Ha, ha, ha! Er Tøsen da saa forliebt?

Lene.

Mod en fattig Enke, som uden hendes Søns Hielp vil komme til at sulte ihiel, og hvis Taarer vil engang ængste ham.

Hværveren.

O gaae, gaae! Hos en Soldat hielper ingen Lamenteren. Hvad har jeg at bestille med Medlidenhed? I Fien-

dens Land skulde I komme, der holdes ganske anderledes Huus! Penge for en Dag, hedder det, eller af med Næse og Øren.

Degnen.
(skiælvende)

Hu, hu, hu!

Hværveren.

Ja, hvem som der lod sig merke med Medlidenhed! et Dosin Tænder stødt ind i Halsen, eller pryglet halv til Skamme, det skeer hver Dag.

Degnen.
(for sig selv)

Den Karl maae have med Fanden at bestille; Himlen bevare os!

Hværveren.

Spørg kun jeres Søn, naar han kommer tilbage; han har ikke giort det anderledes. Nei paa min Siel har han ikke! — Kort og godt: I har endnu et Qvarteer at betænke jer i, og saa enten Penge eller marsch. (han gaaer)

14. Scene.

Rode. Lene. Degnen.

Rode.
(seer paa Pengepungen)

Hvor disse Penge ikke blive mig tunge i Haanden! Hørte I hvad den Skielm sagde? Hørte I hvad han sagde om min Søn? (han seer urolig paa Lene og Degnen)

Lene.

Det er den meest ubiue Løgn, Faer! — Det skulde ikke giort mig et Øieblik ondt, dersom Grethes Ulykke ikke var.

Degnen.

Degnen.

Ganske vist, Rode! Moer har Ret; jeres Søn er en vakker Mand, en ærlig Mand.

Rode.

Og dersom han ikke var det — Ak Himmel! har jeg takket ham og dig for uretmæssig erhvervet Gods, og nydt det med Glæde, hvad andre har mistet med Taarer! Hvor angst og bange bliver jeg ikke allene ved at tænke derpaa! — Ak! da vilde jeg arbeide til Blodet gik mig ud af Finger-Enderne, jeg vilde betale ham hver Skilling igien, som jeg har faaet af ham — Dog nei, nei! bliv du der. (han stikker Pengene i Lommen) En Ryggesløs foragter vist sin Fader. Kommer, Børn! kommer! lad os følge efter; lad os følge Mikel et Stykke Vei. Enten han er 8 a 14 Dage borte eller ikke. Min Søn kan nok hielpe ham los igien.

Lene.

Men Grethe, Faer! den stakkels Grethe! hvem vil kunne trøste hende? (Rode og Lene gaae)

15. Scene.

Degnen. (allene)

(seer bestandig efter Flasken i det han følger dem ud, og kommer tilbage)

8 a 14 Dage? Altsaa kommer han jo snart tilbage; hvorfor behøver jeg da at gaae med? Jeg troer jeg vil drikke et Glas endnu, paa det at Kraften ikke skal gaae af Vinen, og imidlertid vil jeg læse Brevet tilende. (hvilket han hidindtil har holdt i Haanden) Jeg er dog bleven nysgierrig. (han stienker og sætter sig at læse) Den 6te? Holla! det var jo som i Gaar? (læser begierlig) Den 7de? (springer op)

O! nu er Grethe, Mikel og alle hiulpne. Jeg maae kalde Forældrene tilbage. (han drikker Vinen gesvindt ud og løber til Scenen og raaber) Rode, Lene! (raaber igien) Faer Rode! Moer! (han vinker) kom dog, kom dog! — Hvor vil de Gamle ikke blive glade, og hvilken Glæde for mig selv, at jeg kan forkynde dem det!

16. Scene.

Rode. Lene. Degnen.

Rode.

Hvad Nyt? Han seer jo saa fornøiet ud, Hr. Degn!

Degnen.

Ja, hvad giver I mig, om jeg endnu i Dag skaffer jer Mikel paa frie Fod igien? (slaaer paa Papiret) Her staaer det i Brevet.

Lene.

I Brevet? i min Søns Brev?

Degnen.

Ganske rigtig! han kommer endnu i Dag.

Rode.

Kommer han endnu i Dag? O gesvindt, Hr. Degn! for Himlens Skyld.

Degnen.

Nu da! hør kun. (han læser) „Vores Regiment, „kiere Fader! har ogsaa faaet Ordre til at brække op. Den „6te tilkommende Maaned, kommer den Bataillon, hvor„ved jeg staaer, forbi jeres Bye. „ — Seer I Rode! det var alt i Gaar.

Rode.

Er det mueligt, Hr. Degn! hvad siger han?

Lene.

Lene.

Som i Gaar, og han er endnu ikke kommen.

Degnen.

Giv kun Agt! hør nu videre: (han læser) „I det „ seneste skeer det om Morgenen tidlig den 7de;„ — det er nu i Dag, Rode! — „ og da jeg kun er en Fierding Veis „ fra jeres Bye, saa vil jeg overlade Skvadronen til Lieu- „ tenanten, imedens jeg besøger jer. Jeg haaber i det „ mindste at see jer og min gamle Moder, og at omfavne „ jer. „ —

Rode.

(med megen Følelse)

O Glæde, idel Glæde! saa kommer han dog. — Jeg maae ud, Moer! jeg maae ud i frie Luft; jeg vil alt langt fra udstrække mine Arme, for at ile ham i Møde; jeg vil raabe ham i Møde, saasnart jeg siner ham: O min Søn! min Alderdoms Glæde! — (han vil gaae)

Lene.

(holder ham tilbage)

Bliv, bliv dog! hvor tænker Du at jeg skulde kunde følge Dig, da jeg er saa svag; vil Du at han skal troe, at jeg elsker ham mindre end Du?

Degnen.

Ja bliv her, Rode! men hid med de 12 Daler, gesvindt.

Rode.

De 12 Daler? Til hvad Ende?

Degnen.

For at opholde Hværveren lidt, og for at give ham dem til Afslag paa de 30; og naar saa siden jeres Søn kommer — —

Rode.

Godt, godt! der har han dem, Hr. Degn! Spaa sig, løb, see til, at han kan udrette noget, jeg selv har ingen Tid dertil. (Degnen gaaer)

17. Scene.

Røde. Lene.

Lene.

Ikke saa gesvindt, Faer! jeg beder Dig; jeg veed ikke hvor jeg vil være for Utaalmodighed! Trin heller op paa denne lille Høi, der vil Du maaskee snart faae ham at see.

Rode.

Ja, det vil jeg ogsaa! det vil jeg ogsaa! Alt mit Blod er blevet levende.

Lene.

(medens Rode stiger paa Høien)

Himmel! saa kommer han dog omsider igien. Efter saa mange lange Aars Forløb kommer han første Gang igien. — Ak! hvor mit Hierte slaaer! jeg følte Glæde, da han kom til Verden, men denne Glæde er endnu større. (raaber) Nu, Faer! seer Du endnu intet?

Rode.

(løfter sig op paa Tæerne og holder Haanden for Øinene)

Endnu intet, Moer! Solen blinder mig.

Lene.

O, dersom vi kun ikke have glædet os forgieves! (raaber igien) Seer Du endnu intet, Faerlille?

Rode.

Ha, hisset nere blinker noget. Nu kommer det op af Dalen, nu gaaer det over Bierget, Hest ved Hest, og Hoved ved mod Hoved. — Det er dem, Moer! det er dem.

Lene.

Lene.

Og vores Søn?

Rode.

Giv Dig kun til Taals, han kan nu ikke være meget langt borte. (i det Lene vil stige op paa Høien) Bie! bie! hvem er det, som kommer ridende ved Siden af Bierget? I fuld Galop, og er alt ganske nær ved Byen! — (kaster sin Hue i Veiret) Moer, Moer! nu stiger han af — det er Frederich.

Lene.

O Gud, hvad føler jeg! jeg maae løbe ham imod. (hun løber med udstrakte Arme ud af Theatret, og man hører bag ved Scenen) Min Søn! — Min Moer!

18. Scene.

De forrige. Ritmesteren.

Ritmesteren.

(Ritmesteren kommer ind, i det Rode stiger ned af Høien)

Gamle ærværdige Fader! (de løbe hinanden imod med aabne Arme).

Rode.

Ak, min Søn! (omfavner ham igien) Endnu engang, min Søn! Nu føler jeg først, at mine Arme ingen mere Styrke have; jeg er ikke i Stand til at trykke Dig til mit Hierte, som jeg vilde. Lad mine Taarer sige Dig, hvad jeg føler; du har en taknemmelig Fader.

Lene.

(legger sin ene Haand paa hans Skuldre og tager hans Haand fat med den anden)

O ja! og ligesaa taknemmelig en Moder.

Ritmesteren.

Kiere Forældre! hvad taler I om Taknemmelighed? Ere I mig, eller er jeg Eder Tak skyldig?

Rode.

Tie, tie, kiere Søn! jeg skal sige til Gud og til Menneskene, at Du har giengieldet mig, hvad jeg har giort imod Dig. Du er min Alderdoms eneste Trøst; Du opholder og forlænger mit Liv!

Lene.

Du giør os tusindfold Glæde!

Ritmesteren.

Og er det ikke just den største Glæde for mig? Var min Lykke vel en Lykke, dersom I ikke tog Deel deri? — Troe mig, kiere Forældre! ja, mine retskafne Forældre! I har bestandig været i mine Tanker — jeg har i min Lykke tænkt lidet paa, hvormeget jeg kunde have vundet; jeg har kun følet samme, naar jeg forestillede mig Jeres Fornøielse derover. Og nu! — i dette lykkaligste Øieblik, hvor følende er jeres Ømhed mig ikke! hvor indtager mig ikke de Taarer, som jeg seer i Jeres Øine! (tager hver ved sin Haand og seer vexelviis paa dem) O mine Forældre! jeg kan ikke mætte mig paa dette dyrebare Syn. Dog fat Eder, fat Eder! mit Ophold for denne Gang er kun kort. Hvor gaaer det? Hvorledes leve I? Hvor er min Søster, som jeg kun har kiendt i Vuggen? Lad mig dog see hende.

Rode.

Ja, ja! jeg vil løbe hen og hente hende, min Søn. (gaaer men kommer tilbage) Men Himmel! i hvilken Forvirring er jeg ikke! Jeg maae først fortælle Dig — —

Lene.

Hun havde maaskee uden Dig, kiere Søn! været ulykkelig, just i dette Øieblik —

Rode.

I dette Øieblik tog en Underofficer hende hendes Kiæreste

reste bort; men til al Lykke er han her endnu. Han venter paa en Løsningspenge af 30 Daler, som jeg lovede ham, efterdi jeg ventede paa Din Ankomst. O Glæde, at Du nu er her! —

Ritmesterrn.

Gaae, gaae, kiere Fader! lad ham komme herhid, men lad sig ikke merke med, at jeg er her. Siig min Søster heller intet.

Rode.

O Gud! hvorledes skal jeg bære mig ad? jeg vilde heller raabe med fuld Stemme, at alle kunde høre det: Min Søn er her! han er her! (han gaaer)

19. Scene.

Lene. Ritmesteren.

Ritmesteren.

(seer sig først omkring, og tager derpaa sin Moder ved Haanden)

Hvor smukt er ikke alting her! Nu først seer jeg, at jeg er i min Fødeby. — Hisset er den Hytte, Moer! efter hvilken jeg saa ofte har længtes. Her er den Plads, hvor vi om Sommer-Aftener sad i det Grønne med vores Naboer. Hisset er den Hsi, som jeg havde udvalgt til at leege paa. — O Tider, da man ere Børn! Søde lyksalige Aar! Hvor jeg vender mig, min Moer, finder jeg Beviis paa Jeres Ømhed imod mig. — Dog, jeg falder i Forundring over Jer, at I i Jeres Glæde er saa taus.

Lene.

Min Glæde er for stor, min Søn! for stor til at komme frem af mit Hierte. Jeg ønskede heller at være allene, for ret at lade Glædens Taarer flyde. — Desuden giør jeg mig og den Tanke — —

Ritmesteren.

Siig frem, min Moer! hvad Tanker giør I jer?

Lene.

At Du ikke mere er vores Ligemand, og at Du er bleven for fornemme for os.

Ritmesteren.

Jeg for fornemme for Dem? Lad dog denne Tanke fare. Er I ikke min Moer? Er jeg ikke Jeres Søn? Bør jeg ikke stedse ære og agte Jer? Er jeg ikke overbeviist om, at der er intet Hierte i Verden, som elsker mig saa meget som Jeres, og bør da mit ikke ogsaa føle meest for Jer? (han omfavner hende) Troe mig dog, Moer! jeg elsker Jer lige saa hiertelig og inderlig som tilforn.

Lene.

Ja, jeg troer Dig, og jeg fortiener det ogsaa af Dig. Hvor mangen bedrøvet Nat har jeg ikke lagt ved Din Fadere Side og grædt mig træt for Dig. Jeg var immer bange for, at jeg aldrig skulde faae Dig mere at see.

20. Scene.

De forrige. Grethe.

Grethe.

(i det hun kommer ind)

Hvad mon der er paa Færde, siden Faer skikker mig hid? (forskrækket) Holla! en Officeer!

Ritmesteren.

(sagte til Lene)

Er det hende, Moer? (Lene svarer ham ved et Nik, han gaaer hende i Møde og kysser hende) Hvilket elskværdigt Pigebarn!

Grethe.

Grethe.
(sætter sig imod)
Ei fy dog, Hr. Officeer!

Lene.
Hvorledes Grethe? Det er jo Din Broer.

Ritmesteren.
(til Lene)
Hvilke store Øine hun ikke betragter mig med! Ja, Din Broer, Grethe! og, jeg haaber, Din beste Broer!

Grethe.
(i det hun nærmer sig mere venlig)
Det er dog vel ikke Broer Frederich?

Ritmesteren.
(kysser hende)
Allerkiereste Natur!

Grethe.
(løber glad mod sin Moder)
O Himmel, Moer! saa ere vi jo ude af al vores Nød og Elendighed.

21. Scene.

De forrige. Rode. Hværveren. Degnen. Kirsten. Mikel og Bønderne.

Rode.
(peger paa sin Søn)
Her, Hr. Skeersandt! er Manden, som vil betale ham de 30 Daler.

Hværveren.
(forskrækket)
Hvad seer jeg? En Officeer! (tager Hatten af med Ærbødighed. Grethe løber til sin Kiereste. Bønderne see smart paa hinanden og smart paa Ritmesteren, og synes at betyde hinanden, at det er Rodes Søn).

Rode.

Ja, det er ham, Børn! det er min Søn. Glæder Jer alle med mig! Hvorledes kunde jeg forvie mig nok allene?

Ritmesteren.

Han har hværvet her med Magt, min Ven! Hvor er hans Ordre?

Hværveren.
(med en bange Mine)

Her er den, Hr. Ritmester.

Ritmesteren.

Hvad for et Compagnie staaer han ved?

Hværveren.

Hr. Capitain Lilliendahls.

Ritmesteren.
(efter at have beseet Ordren)

Og I tør understaae jer at vise mig denne falske Ordre? Jeg kiender jeres Capitain og jer med. Hvad har jeres Hensigt været? Først at udsue Kongens Undersaatter, og siden, da I er ved Grændserne, at desertere af hans Tieneste.

Hværveren.
(med en bedende Tone)

Hr. Ritmester!

Ritmesteren.

Tie, Uværdige! I har stedse elsket Soldaterstanden; blot som et Frihedsbrev for Ondskab og Nederdrægtighed. Det er Tid at I bliver straffet. (til Bønderne) Tag ham fast til videre Ordre. Bemægtiger jer tillige hans Medskyldige og forer dem for Dommeren.

(Bønderne gaae bort med Hværveren).

Sidste

Sidste Scene.

De forrige og nogle Bønder.

Ritmesteren.

Kom Grethe! kom Mikel! I ere mine kiere Søskende, og jeg lover at komme til jeres Bryllup. Ja jeg vil selv giøre det.

Kirsten og Mikel.

Ak kiere Hr. Ritmester!

Bønderne.

(som komme nærmere)

Den brave Herre! han skammer sig ikke ved os. Tusind Gange velkommen, Hr. Ritmester! — vi have ogsaa altid hiertelig glædet os, naar vi have hørt noget fra ham. (Ritmesteren giver nogle af dem Haanden, blandt andre ogsaa Degnen, som nærmer sig med mange Complimenter).

Rode.

Alting, min Søn! alt, hvad jeg seer af Dig, glæder mig; men det endnu meest, som jeg nyelig hørte af Dig. Du har vist altid handlet retskaffen i Din Soldaterstand?

Ritmesteren.

Altid, min kiere Fader! det har jeg Jer og min Moder at takke for. Der er vist inter Sted i Verden, hvor man bander mig; men, som jeg haaber, mange, hvor man velsigner mig. (seer paa Uhret) Men min Tid er forløben. Kiere Forældre! jeg maae afsted.

Lene.

Alt bort? Alt saa snart?

Rode.

O! et Øieblik endnu! vi have neppe havt Tid til at glæde os over Dig.

Rit-

Ritmesteren.

Jeg maae afsted, kiere Forældre! Troe, at mit Hierte vist holdt mig her, dersom mine Pligter ikke kaldte mig tilbage. Maae jeg nu bede om een Ting, førend jeg gaaer?

Rode og Lene.

Om alting! Om Alting!

Ritmesteren.

Saa kom da, kiere Forældre! kom og slaae Jeres Boepæl hos mig! Herfk i mit Huus saaledes som J herske i mit Hierte! Lad alt, hvad som hører mig til, være Jeres.

Rode og Lene.

Kiere Søn! —

Ritmesteren.

Nei! giøre J det ikke gierne? Er det ingen Lykke for Jer, saa er det heller ingen for mig.

Rode.

Vi ere gamle, min Søn! og vente efter Døden. Lad os dse her, hvor vi have levet! Lad os dse i denne liden Hytte, som er os saa kier! I denne Hytte er Du fød. — Besøg os kun ofte, derom bede vi Dig af vores ganske Hierte.

Ritmesteren.

Tilforladelig! Tilforladelig!

Lene.

Og vi, min Søn! vi skal besøge Dig igien. Ved Din Side vil vi fordrive mange glade Dage, og paa Hen- og Hiemreisen vil vi hver Gang takke Gud, at han gav os en saadan Søn.

Ende.

